

המחיר: 5.00 שקלים (כולל מע"מ), באילת: 4.35 שקלים

שנה 52

מספר 2653

כ"א בתמוז תשמ"ח, 6.7.1988

הזה

השולח

מיליונר ישראלי

נעצר בלונדון בחשד

של הברחת קוקאין

רוני בושמי

סקוטלנד-יארד

חושד:

קשד

עם המוסד

על פעולות כוחות הביטחון בשטח חים הכבושים ("הנדון", העולם הזה 22.6.88).

אורי אבנרי מנתח את החידושים ברשימת המועמדים של מפלגת העבודה לכנסת הבאה, לועץ בהזדמנות זאת למחליהם של יוני מילגת-העבודה ומרכיב, תוך כדי כך, רשימה שחורה של פעולות כוחות הביטחון ביהודה, שומרון ועזה: "ההיגות, הפציות, ריסוק העצמות, הרעלות הגאזים, הריסת הבתים, עקי" רת-העצם, הגירוש והמעצרים ההמוניים, הנעשים כולם בפקדונו של יצחק רבין". אפשר לחשוב שיום אחד התעורר שר הביטחון בבוקר, כשדעתו טרופה עליו, והחליט להרוג, לפצוע, לרסק, להרעיל וכו' וכו'. מר אבנרי? משהו בנוסח הביצה והתרנגולת? ש. כהן, קריית-ארבע

ההיסטוריה ושנת 1948

על ראייתו של סופר ערבי את אירועי שנת 1948 ("ההרורים ביום הזיכרון", העולם הזה 27.4.88). סלמאן נאטור הנכבד: ההיסטוריה קבעה שבי 1948 היו הערבים שייכים לצד התוקפן ובמשך 40 שנה הם הסיבה היחידה לקיומה של בעייה הפלסטינית, ולסיבילם של הערבים והיהודים. בי-1948 הסכימו היהודים להקמת מדינה פלסטינית, והושיטו לערבים יד שלום, אך ענו אז בתוקפנות ערבית כוללת, וגם היום מסרב אש"ף לשנות את האמנה הפלסטינית, הרוגלת בחיסולה של מדינת ישראל. לכן אני, שתמיד חשבתי עצמי כיונה פוליטי, מצטער לקבוע שהערבים תמיד סירבו להיפגש עם היהודים, לפיתרון הבעיות שביניהם. ברנרד קרבנו, רמת-ה

תשובה פטריוטית

על הסכם-השלום הסימלי בין אנשי-רוח ישראליים ופלסטינים ("מי לא היה שם?", דף חדש", העולם הזה 22.6.88). כתבתו של נתן דך היא תשובה פטריוטית והולמת לכל אויבי החופש, הצדק והשלום. קבלוה את הוקרתי העמוקה כעד מאבקכם הבלתי-מתפשר בכוחות האומניים-קנאים באר-צנן. שמעון בליצקי, תל-אביב

נחלת אבא אבן

על איפיון האיש למשאומתו עם הפלסטינים (אבא אבן, בשיחה עם דפנה ברק, העולם הזה 22.6.88). אין לתפוס אדם בצערו, אבל דבריו היומרניים של אבא אבן ("... יעלו אפשרויות של משא ומתן... זה, בעצם, הוחרם שאני נולדתי בשביל...") לא כולם יכולים לבוא במגע בלתי-מצועי, כמוני, עם כל מנהיגי העולם ("כמעט מצדיקים את עיוות-השם שהעניק לאבא אבן איש מכוון וייצמן, מאיר ויינגל המנוח: פאפא שטיין. לשם מה באה ההתבטאות הזאת של "אני ואפסי עור"? תנוה דעתו של ח"כ אבן. הלוואי שכבר נגיע לשלב של משאומתו עם הפלסטינים. אז יתברר, שאם הם רק ירצו בכך, לא תהיה חשיבות רבה מי יישב מולם מצרינו ובלכד שיישב ויישא וייתן ונגיע אל המנוחה ואל הנחלה.

ישראל ארליך, תל-אביב

רושם מוטעה

על ייחודו של אבא אבן ("הם היו צריכים גם לשריין אותי", העולם הזה 22.6.88).

כבודו של אבא אבן במקומו מונח. אבל אם הוא סבור שמה שהיה צריך לעשות רושם, כאביב 1988, על חברי מרכז מפלגת העבודה, הנלחמת על חייה, זה שהוא גמר את קיימברידג', שיש לו 20 דוקטוראטים ושואף מציג את ליאונרד ברנשטיין בתיזמורת הפילהרמונית, אז שהוא לא יתפלא על מה שקרה לו בדרך לכנסת ה-12.

עפרה כין, ירושלים

פגישה עם כלב

על הלשון המשותפת לישראלים העולם הזה 2653 (המשך בעמוד 4)

עוד פאשלה?

מה היתה מטרת נסיעתו של אבא אבן ללונדון? מה הקשר בין הפאשלות המודיעיניות האחרונות של המוסד בבריטניה ובין מעצרו של רוני בושמי? ומה טיב המעורבות בהברחת משלוח הקוקאין לבריטניה?

7

כתבת השער האחורי:

הלן במסלול המהיר

הלן תמיר (בתמונה), גרושתו של בועז שרעבי, וחברתו של זוהר ארגוב ז"ל, לא נחה לרגע. השבוע ברחו ממעצר לאחר שנעצרה בחשד ששימשה כנערת-ליווי וסיפקה שרותי-מין תמורת תשלום. פרק נוסף בחייה הסוערים, הכוללים מלוא-החופן סי-פורי הסתבכויות והונאות.

40

דף חדש

הרוצח והקורבן

בסיפור המתעד את תגובותיו על מילחמת-הלבנון ואשר יצא לאור גם בישראל, מעלה מחמוד דרויש היבט נוסף של השאלה התנ"כית העתיקה: הרצחת וגם ירשת! ישראל, לדבריו, משחקת גם את תפקיד הרוצח וגם את תפקיד הקורבן. אפילו את זה האחרון לא השאירה בידי הפלסטינים.

26

דמוקרטיה

בסימן שאלה

תנועת-החרות נהנתה בשנים האחרונות מתדמית של המפלגה הדמוקרטית ביותר - ללא ועדה מסדרת וללא מינויים מוחלטים מראש. אולם גם בחרות למדו את יתרונות השררה, והדמוקרטיה בתנועה היא, לפעמים, אחיזת-עיניים בלבד.

8

מועמד בבדיקה

ראש תנועת שינוי, אמנון רובינשטיין, מקפיד על הדימוי הקלי, ללא רבב של תנועתו. משום כך מפליא כיצד הסכימו ראשי שינוי כי למקום השני ברשימתם לכנסת ייבחר אדם שמתנהלת נגדו בדיקה מקיפה של משרד-המישפטים.

35

רחל המרחלת מרווחת:

מתחנתים - גלית גיבנתי וטל סידס, במרכזה רתומה ל-סוס והרבה סכני קולור • שלום רוקבן וסמדר סלע • צמד בדונים • נטשה אספליד ורוברט לוי • כל-כך ימים שבא לבכות • לירון נלסון וגודי שיפמן • בטריקה, בטכס צנוע • הפניקס בלי החוקיות, אבל עם מיספרים • מה חושבת מלכת-היופי של פאלם-ספרינגס (בתמונה) על הנשים הישרא-ליות • ואלי מויאל • החבר בן מזל דגים של אנבל טמיר.

24

חייה ומוותה של התרבות העברית החדשה

התרבות העברית החדשה נולדה בשנות ה-30 ומתה בסוף שנות ה-40. מדוע נולדה? במה התבטאה? מה ייחד אותה? ומה קרה לה?

14

החיים לפי בובה

בובה (בתמונה), חברתו הקטנה של יובל משולם, החשוד ברצח רוני רוזאנס, אינה מאמינה שיוכל קשור לרצח. אילו היתה משתכנעת שאכן כך הדבר, היתה מתאבדת מבושה. בראיון להעולם הזה היא מספרת על יובל, על רוני רוזאנס, ועל מעצרה בתחילת החקירה.

17

בכינוכו

היא, הוא, הסדין וכל היתר - אסופה של פיסלי-חימר מצולמים • שירה בחום יולי-אוגוסט, כמו שמיכת-מוד על פרוות דוב • יהודה אטלס ממשיך לטעון בעקשנות שהוא לא משרר • סוכריות מוסיקליות ויצירה ניאו-קלאסית בקונצרט של שלמה גרוניך • יהודית רביץ ונורית גלרון • באות מאהבה • ובעיני יור-נתן גפן, טוב נבט בעד ארצנו.

33

קובי נגד תמי פרק ב'

בתגובה להאשמותיה של תמי בן-עמי בשבוע שעבר, מעל דפי העולם הזה, פתח הגינקולוג קובי זר את סגור ליבו וסיפר גיר-סתו לסיפור ההלוואה שלא הוחזרה, והבטחת הנישואין שלא קויימה. המשך יבוא.

39

אחה והשקר

קונים ומוכרים

למה מכר מעריב שלוש ממניותיו לרוברט מקסוול, ומדוע מקסוול צריך את זה? • על הסיבות לחלק מהפסדי כור • האם חוק, האוסר על עובד מדינה וציבור לקבל מתנות, אינו חל גם על מס-ההכנסה? • מדוע הורידו מוניטין ועולם האשה את מחיריהם? • מה עושים לעורך-דין מושעה הממשיך להופיע בבתי-משפט? • ומי משלם את ההוצאות המאוד מנופחות של המנהלים?

16

לא מתגרשים!

למרות השמועות, ש-דיברו על גירושין קרובים בבית מיש-פחת דולצ'ין, מכחי-שה אנט (בתמונה) את הדברים מכל וכל. גם לכנסת היא, כנראה, לא מתכוונת לרוץ. בראיון להעולם הזה היא מספרת על חייה כ-"אשתו של", על הבן הקטן, הבינוני והגדול, ועל התפריט החדש שסיגל לעצמו בעלה.

36

מטיבט עד צ'ילה

מותו של ינון לוי בשוודיה לא גרם לצעירים הישראליים לשנות את תוכניותיהם. גם השנה, כמו בכל השנים האחרונות, הם יצאו בהמוניהם למסעות ארוכים מטיבט ועד צ'ילה, מאלסקה ועד אפריקה. להיכן לנסוע, ואיך לח-סוך בתחקיר של העולם הזה.

28

חיים שפירא, אברהם ברדון, יעקב שוורץ, פרחי מושביץ, הדיד אלי פישר קולנוע - כדור בשר זה וגם זה - שני ביום לילות ישראל - מסיבת סרטים רחל מרחלת - על כל העולם דף חדש - רק טרנספר תשבצות - סוב נבוט בסנכו - האופק העולה הורוסקום - אנט דולצ'ין חשבון נפש -

המדורים הקבועים:

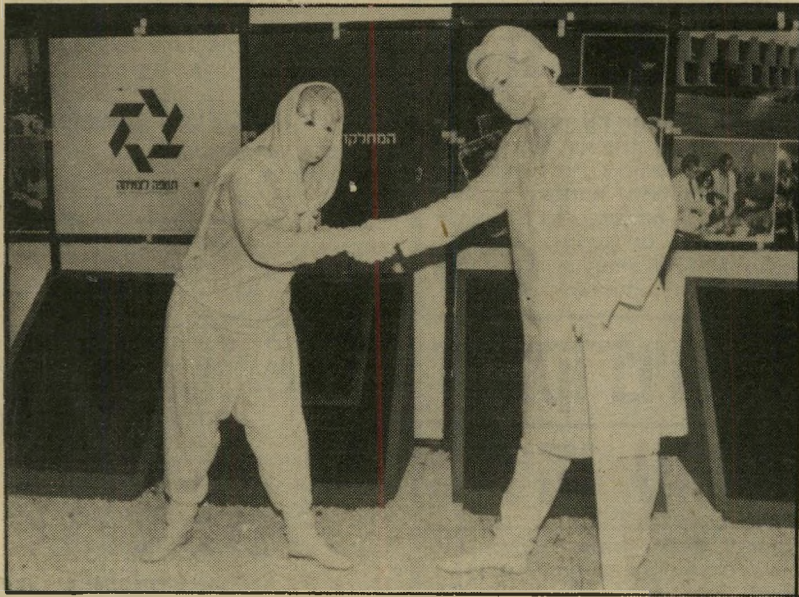
מיכתבים - הביצה והתרנגולת איגרת העורך - אתה המושבע הנדון - הריון חלקי במדינה - משולש מסוג חדש תשקית - שמיר לחץ יומן אישי - עניבת החוק אנשים - אליפות מישפטים אתה והשקל - הוצאות מנופחות תמרורים - הקצין המבחי מה הם אומרים - מאיר כהן-אבידוב

מיכתבים

מוכן להוציא את כל הצירים והברגים מן הדלתות.
באין ברירה שילמנו ולמחרת בררתי בחנות: עשרה שקלים היה הרבה יותר מדי, לוא רצינו לקנות כמות כפולה של ברגים וצירים.
אסף רקל, פתח תקווה

המסוק והמציאות

על מיספר המבקרים בתערוכת ה-40 ("תשקיף", העולם הזה 22.6.88)
מזור, אך באותו יום שבו הופיע גליון העולם הזה, שבו פורסם שאין ביקוש לתערוכת ה-40 ומעידים על כך מיגרשי-החנייה הריקים, הודיע המסוק של קול ישראל, בשעה 17:00, את ההיפך הגמור. וכך מדי יום ביומו.

פיסלייתנועה בתערוכת ה-40
מיגרשי-חנייה ריקים? ההיפך הנורמלי

יוס"ים מגיעים לתערוכת ה-40 בין 28 ל-35 אלף איש. וחבל שקוראי העולם הזה, שהיו בתערוכה וראו כמו עיניהם את המוני ישראל, יחשבו שהעולם הזה מנותק מהמציאות.

שולי לסינג

דוברת תערוכת ה-40, תל אביב

דברי העולם הזה התייחסו לימים ה-ראשונים של התערוכה. לאחר-מכן אכן השתנה המצב לטובה.

הכל ער הקול

על דיעה אחרת ("הקול הבלונדי של ריקי גל", "בפנוכי", העולם הזה 8.6.88)

הרגשתי היא שלמבקרת העולם הזה יש חשבונו עם מתי כספי (ציטוט: "איר אפטר לבטא אהבה בקולו המרגיז של מתי כספי... הפעם דחה את קולו הרועד-מתבגר לתקליט של ריקי גל"). אני, למשל, אוהב מאוד את קולו של כספי. **גיל תמיר**, ניר-יצחק.

עליית הצבר

על הצלחתו של אמרגן (העולם הזה 15.6.88)

הריני להודיעכם כי מאז עזב סביון צבר את מישרדו של שלמה צח ופתח מישרד משלו, הכולל ייצוג האמנים אילנית, יזהר כהן, אלי לוזון והפקה של תקליטים וקלטות, חלה עלייה בפעילותו ובהכנסותיו. **משה אהרונז**, תל-אביב

העולם הזה שמח על הצלחת עסקיו של האמרגן צבר.

כתובת המערכת

קוראים המבקשים לכתוב למערכת העולם הזה מתבקשים לדייק בכתובת המערכת: **רחוב גורדון 3, תל-אביב, מיקוד 63458**
בשעת הצורך ניתן גם לפנות בטלפון 232262 (03), בפקסימיליה 245242-072, מנזי 2009, ובטלסק 972-341667.RMYM

(המשך מעמוד 3)

ולפלטנינים ("דף חדש", העולם הזה 22.6.88)

נתן זך מספר על הפגישות שקדמו לחתימת חוזה-השלום בין משכילים ישראלים ופלסטינים ומעיר, כבדרך אגב, כי לשונם המשותפת של דוברי העברית (הישראלים) ודוברי הערבית (הפלסטינים) היתה הלשון האנגלית.

וכאן קבור אחד הכלבים הרבים ביחסים בין שני העמים. כלב שבו פגשתי כבר בימים הראשונים של הפגישה המחודשת עם הפלסטינים בקיץ 1967.

אני דובר ערבית רהוטה, אבל כאשר פניתי לסוחרים ערביים בעיר העתיקה של ירושלים (בימי כהלת-הקנאות הגדולה) הם הקפידו, ללא יוצא מן הכלל, לענות לי באנגלית.

זאת תופעה מגוחכת ומצערת. לא ייגרע דבר

במקורות שלנו בולט מיקרהו של נבות היוזע"אלי (כרם היה לצבות...) שגורן למוות עליידי שופטיה של איזבל המלכה, מפני שהמרה בכרם. לכן היה המאבק לרמוקריה, שנערך באירופה במשך מאות בשנים, כרוך גם במאבק על זכותו של אדם "להישפט עליידי בני מעמדו". איכרים ישפטו איכרים, בורגנים ישפטו בורגנים. בעיקבות מאבק ממושך זה התגבשה שיטת חברה-מושבעים. המושבעים הם הקובעים אם הג"אשם אשם, אם לאו. השופט המיקצועי גוזר את דינו על פי החלטת המושבעים.

אף שהתקופה הפיאודלית חלפה מזמן, נשארה השיטה על כנה, ובעולם האנגלו-סאכסי רואים בה גם היום נכס יקר, חלק בלתי-נפרד של אורח-החיים הרימוקריטי.

בארץ לא הנהיגו הבריטים את השיטה הזאת. היתה לכך סיבה פשוטה: פלשתינה (א"י) היתה ארץ קולוניאלית, הכפופה לדיקטטורה של הנציב העליון. הבריטים רצו לשמור בידיהם את הזכות לשפוט את נתניהם. הם לא היו מוכנים כי הנתניהם הקולוניאליים ישפטו את עצמם.

עם קום המדינה, לא השתנתה השיטה. המישיפסנים הישראליים, שחונכו על ברכי השיטה שהיתה קיימת בארץ, רגלו בהמשך קיומה. בעינייהם, שופט מיקצועי, שאינו כפוף לרגשות, עדיף על סתם-אזרחים, שפרקליט דמגוגי יכול להשיפיע עליהם לכאן ולכאן. נראה לי שזוהי גם כיום דעתם של כמעט כל המישפטנים בארץ, ובכללם הכתבת שלנו לענייני-מישפט, עורכת-הדין אילנה אלון.

לי יש מדרפסם היררה-דיכפירה. איני בטוח בנחיתות שיטת-המושבעים.

יש הסבורים כי הרמה של השופטים בארץ יורדת, בייחוד בדרגים הנמוכים, וכי חדרו למיקצוע אנשים ונשים שאין עור לשמור בעניינים עצומות על איתנותם המוחלטת מול פני דעת-הקהל. אם הבריטים, בעלי המסורת המישפטית המפוארת והארוכה, מוצאים לנכון להעמיד לצד השופטים את המושבעים, מדוע נסמך אנתנו בעניינים עצומות על חוסנם המיקצועי של כל השופטים, עד האחרון שבהם? והרי השיטה הקיימת מחייבת חוסן כזה — לא אצל 90% של השופטים, וגם לא אצל 99%, אלא אצל 100%!

איני בא להטיף עתה לשינוי השיטה, אלא רק לעורר מחשבה על כך. ובניתיים נמשך, מדי פעם, מעל עמודים אלה, להפוך אותך למושבע, ולהציג לך מיקרים אמיתיים לשפטה.

איסור

ניעור

אחרי שפירסמנו את דבריו של ארז, בנו של מוטקה קידר, ניעור איסר ("איסר הקטן") הראל, מי שהיה הממונה על שרותי-הביטחון בימי רייד בן-גוריון, הוא אמר כי "פרשת מוטקה קידר מועזת ומבישה בחוסר-מסוריותה. משום-כך לא פורסמה עד היום".

ברגע הראשון חשבתי שכונתו של איסר היא שהחזקת אדם במעצר בחשאי, בכידור מוחלט, בלי כל זהות וכלי שם, במשך שנים ארוכות, בלי מישפט ובלי להודיע לבני-מישפחתו, היא דבר מחפיר ובלתי-מסורי. אך איסר, כך מסתבר, התכין וזן למעשיו של מוטקה עצמו.

אחרי שעברו 30 שנה ויותר, האם לא הגיע הזמן להתייך את פירסום הפרשה, כדי שהאזרח ישפוט? האם יתכן כי במדינה דמוקרטית יישמר סוד עניין ששרותי-המדינה אחראים לו, ושהביא למעצר כזה, המתאים למישטר טוטאליטרי?

מדוע שלא יניחו לך לשפוט גם בפרשה זו?

בשבוע שעבר עשינו ניסיון שנראה לנו מעניין.

רצינו להתווכח על פסק דינו של השופט אורי שטרומן, שדן לשישה חודשים של שרות ציבורי, מתנחל אשר ידה למוות במפגין ערבי צעיר. איד מתווכחים על פסק-דין עמוס קינן נחקר כאשמת "זילות בית-המישפט" (בעברית גורמלית: זילזול בבית-המישפט) כאשר הביע את דעתו על פסק-דין זה, בסיוגון הבוטה האופייני לו.

כאשר קראתי את פסק-דינו של שטרומן, היה לי רעיון: מדוע לא להניח לקורא עצמו לשפוט?

תהיה הדיעה על מסקנתו של שטרומן כאשר תהיה, איראפטר היה לי ולול בכוסרי-הניתוח שלו. הוא ניתח את הנסיבות העובדתיות של המיקרה בבהירות הר-אוייה לציון. עדיף פסק-דינו היה, למעשה, תיר-אור ברור של נסיבות אלה.

כשיש כל הנסיבות, וכשיש ניתוח של העי-דיוות — הרי כל אדם סביר יכול להגיע בעצמו למסקנה סבירה.

על כן פירסמנו את כל פסק-הדין וגורר-הדין, והצענו לך "לשפוט בעצמך".

חבל שלא ביקשתי ממך להמציא לנו כאופן דחוף את מסקנותיך. כי בינתיים ישב גם בית-המישפט העליון על המרכזה. למחרת פירסום הגליון שלנו, ובו ההזמנה לשפוט, פירסם בית-המישפט העליון את תוצאות הערעור. הגאשם ניסן בן-ימיהו אישגוייב נידון לשלוש שנות מאסר. השופטים העליונים קבעו כי היחס להייר-אדם מחייב קנה-מידה שונה מזה שבו השתמש השופט המחוזי הנכבד, אורי שטרומן.

אם הגעת גם אתה לאותה המסקנה, וגורת בליבך גורדן דומה, הרי יש לך הסיפוק שכיוונת לדעת גדולים.

אתה

המושבע!

מבאן אפשר להגיע לשאלה נרחבת יותר. למעשה הצענו לך למלא תפקיד שאותו ממלא בארצות האנגלו-סאכסיות חברי-המושבעים.

חבר-המושבעים הוא קבוצה של אזרחים ואזרחיות שנבחרה באקראי, ושעליה להחליט אם הנאשם אשם או זכאי, לאור העדויות שהובאו לפניו. תודות לאדיסוף סדרות-טלוויזיה על ענייני פלי-לים, בהירה השיטה גם לקהל הישראלי.

השיטה של חברי-המושבעים מושרשת עמוק במסורת האנגלו-סאכסית. היא מבוססת על כמה הנחות בין השאר:

1. אין צורך בהשכלה מישפטית, אלא רק בשכל הישר בלבד, כדי להחליט אם העדויות שהובאו לפני בית-המישפט מוכיחות מעבר לכל ספק סביר את אשמתו של הנאשם.

הנדרון:

יש עיתונות חופשית. אין חופש עיתונות

הדריון חלקי

שאינו אלא בורג במכונת הכיבוש. מטרתו העיקרית היא הפצת דיכוי (דיסאינפורמציה). יש המתברכים בכך ששיטות אלה נשאו פרי. הסיקור העיתונאי העולמי הותק במידה רבה, וגם בארץ נקטע הסיקור. שום עיתונאי לא הצליח לצלם אף מיקרה אחד מבין 220 עד 300 מיקרי המוות מאז ראשית האינתיפאדה, וכמעט ואין תצלומים וכתבות טלוויזיה המראים אחד מאלפי המיקרים של הכאה וריסוק עצמות. אולם עבור "הישג" זה שולם מחיר, שרק בע"תיד תובן מלוא חומרתו.

הפעלת צה"ל נגד העיתונות — כלוי מר: נגד החירות הדמוקרטית — הופכת אותו לצבא פוליטי מובהק, כלי לביצוע מדיניות מסוימת השנויה במחלוקת פוליטית בעם. זהו צעד גדול לקראת דיקטטורה.

הציבור הישראלי התייחס לתהליך זה בשוויון נפש, מפני שחשב שזה נוגע רק לערבים בשטחים הכבושים שאינם שייכים בעצם לתחום ישראל.

קביעה זו אינה נכונה. לא רק מפני שירושלים המזרחית, למשל, שייכת להלכה לישראל. ולא רק מפני שחיסול הסיקור החופשי בשטחים הכבושים בא למנוע מידע מאזרחי ישראל. אלא גם מפני שהשיטה פושטת בהכרח אל תוך ישראל עצמה.

כבר נאסרה הופעתו לזמן מה של ביטאון "יש ראלי" בשפה הערבית: אלא יחידא של המפלגה הקומוניסטית. גם מי שאינו מעריך את העיתון הזה ואת יחסו לאמת הצרופה חייב לקבוע שזהו תקדים חשוב, תמרור של אזהרה.

פרשת דרך הניצוח מסוכנת יותר, והיא כיום בבחינת "סוב יודיעה". אך די לציון כי הפעולה הממשית היחידה המיוחסת לנאשמים בפרשה זו היא פירסום ביטאון להפצת מידע ודעות. ביטאון זה נאסר באורח מינהלי.

זה היה ביטאון שולי מאוד, והדעות שהובעו בו אינן מקובלות על הרוב העצום של אזרחי ישראל. אולי היו כרוכים בפירסום זה מעשים הנוגדים את החוק. על כך יתנהל מישפט.

אך נאמר כבר פעמים רבות: המיבחר לדמוקרטיה ולחופש הוא הנכונות לסבול דווקא את ההטפה לדיעות בלתי פופולריות, מרגיזות ושנואות. אין צורך בדמוקרטיה כדי להגן על הבעת הדיעות הפופולריות, המקובלות על השילטון.

עד כאן דיברנו על דיעות חריגות, על ביטאונים שוליים ועל סיקור הפעולות לדיכוי ההתקוממות בשטחים הכבושים.

יכול מישהו לחשוב שזה אינו נוגע לו ולרוב הציבור. הוא טועה.

גם בימינו הוזהר של העיתונות החופשית בארץ, היה חופש העיתונות תלוי על בלימה.

זוהי עובדה מדהימה, שאינה ידועה בעולם: גם בשנת ה'40 לקיום "הדמוק" רטיה היחידה במיזרח התיכון אין בה אף חוק אחד המבטיח את חופשיה העיתונות.

החוק היחיד המסדיר את ענייני העיתונות הוא חוק מימי הדיקטטורה הקולוניאלית הבריטית, המאפשר לפקיד קטן לסגור כל עיתון בכל עת, בלי נימוק של ממש, ולמנוע את הופעתו של כל עיתון.

לא זה בלבד שאין בישראל חוקה, אשר יכלה להבטיח את חופשיה העיתונות יחד עם חריות האזרח, אלא שאין בה אף חוק אחד המבטיח את זכות האזרח לדעת, ואת זכות העיתון למדע.

להיפך: יש בארץ חוקידיבה ("החוק לאיסור לשון הרע") שאין לו אח ורע בעולם הדמוקרטי בגישתו האנטי-עיתונאית. לא-מכבר ראינו דוגמה לכך: אריאל שרון הפסיד בארצות-הברית מישפט נגד שבועון אמריקאי. אך באותו העניין נגד אותו השבועון נחל שרון הצלחה גדולה בישראל. ההבדל היחיד היה בחוקים השונים הקיימים בשתי הארצות.

החוקה האמריקאית ("התיקון מס' 1") מעניק לעיתונות הגנה מרחיקת-לכת, כחלק מחופש "ההמשך (בעמוד 42)

מכיוון שזרועות הביטחון של ישראל הופתעו לחלוטין מן האינתיפאדה, ולא התכוננו לקראתה בשום צורה שהיא, הם עמדו תחילה אובדי-עצות גם מול פעולת התיקשורת. במשך כמה שבועות יכלה התיקשורת הישראלית והזרה לפעול באופן כמעט חופשי. הדיווח על מעשי ההתקוממות ותגובות השילטונות גרם נזק רב ליוקרת ישראל, דווקא מפני שהיה דיווח אמת.

כאשר התאוששו זרועות הביטחון, הם התחילו

באמצעות כלים אלה. עיתונאים ישראלים וזרים מתקשים להגיע למקומות רבים, ולכמה מקומות אינם מסוגלים להגיע בכלל. מכאן ההיזקקור לכלים הפלסטיניים, שנמצאו — להפתעת רבים — די מוסמכים ומרוויקים.

שבירת כלים אלה עלידי השילטונות נועדה על כן למנוע מידע מן הציבור הישראלי והעולמי, ולחבל בתיפקוד הי עיל של כלי-התיקשורת הישראליים והי

אם קיים בישראל חופש-עיתונות? פעם היינו עונים על כך, ללא שמץ של היסוס: בוודאי.

כיום איננו מסוגלים עוד לענות כך. **לכל היותר אנחנו יכולים לאמור: זה תלוי.**

יש כיום חופש-עיתונות חלקי. חופש-עיתונות על-תנאי. חופש-עיתונות התלוי במקום, בזמן, בנסיבות, בזהות העיתונאי ובחסדי-השילטון. **וחופש-עיתונות חלקי כמוהו כחריון חלקי.**

ברור כי אין חופש-עיתונות בשטחים הכבושים.

האינתיפאדה הבליטה עובדה זו. אך היא היתה קיימת גם קודם לכן.

חופש-עיתונות אינו יכול להתקיים בנפרד מן החריות האחרות. במקום שאין בו חריות אנשי שיות וזכויות-אזרח, שבו אפשר לעצור אנשים בלי מישפט, שבו אין בחירות ואין שילטון דמוקרטי — חופש-עיתונות כלל לא יתכן.

ואכן, בשטחים הכבושים, תחת הדיקטטורה של מימשל צבאי ומינהל "אזרחי", קיומו של חופש-עיתונות כלל לא-יתאור.

גם לפני האינתיפאדה נעצרו מדי פעם עיתונאים מקומיים, ונאסרה כליל או לזמנים מסויי מים הפצתם של עיתונים ממזרח ירושלים ומיש-ראל.

אם היתה בשטחים אלה פעילות עיתונאית, היא היתה ברשות השילטון ובפיקוחו. כלומר: בלי חופש.

אחת המצב היה קיים למעשה גם בירושלים המזרחית, אף שהלכה והחלו עליה החוק, המישפט והשיפוט של מדינת-ישראל. למעשה התייחסו השילטונות לירושלים המזרחית תמיד כאל שטח כבוש, כמו לשכם ולעזה.

זה היה חמור במיוחד, כי לשם כך היה צורך בהפעלת חוקים ישראליים. הסתיבר כי די גם בחוקים ישראליים כדי לדיכא את חופש-העיתונות.

על עיתוני מזרח-ירושלים הוחלו כללי-צנזורה שלא הופעלו בשאר חלקי ישראל. הופעלה צנזורה פוליטית מובהקת, שמנעה את חופש-הביטוי. עיתונאים נאסרו עיתים לבקרו. **כלומר: זה אפשרי גם במקום אשר הוא, להלכה, שטח ישראלי לכל-ידבר.**

מאז האינתיפאדה הוחמר מצב זה פי כמה וכמה.

עיתונאים ערביים בשטחים הכבושים ובמזרח ירושלים נעצרו בסיטונות. אף שנטען תמיד כי העצורים חשודים בפעילות פוליטית עויינת, ולא בפעילות עיתונאית, ברור לכל בר-דעת שזהו אמתלה כוזבת.

המעצרים המונוניים של עיתונאים פלסטיניים באו בלי כל ספק כדי להחניק את זרם המידע לציבור הפלסטיני. לשם כך נאסרו עיתונים פלסטיניים לסירוגין. נסגרו מישרדי-עיתונות וסוכי ניוות-דיעות פלסטיניים.

ברור על כן שבשטחים הכבושים, ובכללם ירושלים המזרחית — שהוא להלכה שטח ישראלי — אין חופש העיתונות, ולוא אף למראית-עין.

יתן היה לפטור עובדה זו תוך ציון שזהו מצב טיבעי בשילטון של כיבוש, ובייחוד בתקופה של דיכוי התקוממות.

אך הדברים אינם פשוטים כל-כך. **סתימת הפה של עיתונאים, עיתונים וסוכנויות-דיעות בשטחים הכבושים מכוננת גם נגד העיתונות הישראלית והעולמית. ואולי בעיקר נגד.**

בתקופה של התקוממות, ניוונה העיתונות הישראלית והעולמית מן הדיעות שהגיעו אליה

להשחיר את הראי

לנקוט בפעולה שיטתית לדיכוי חופש-העיתונות. מטרתה הגלויה היא למנוע סיקור עיתונאי של כל פעולות ההתקוממות ומעשי השילטונות. הדיכוי הגיעו לירי כך שכל קצין בשטח מחזיק בכיסו טופס ריק, להכריז על שטח כלשהו כעל שטח צבאי סגור, ואותו הוא מצייג לפני כל עי-תונאי ישראלי או זר הבא לסקר אירוע.

בישראל טרם הובנה מלוא המשי מעות של שיטה זו. למעשה נוצר מצב המקובל בדיקטטורות הצבאיות באמריקה הלאטניות ובדרום-אפריקה.

עולמיים. זוהי פגיעה קשה בחופש-העיתונות.

פגיעה זו קשה שיבעתיים בתקופה של התקוממות. בתקופה זו פועלים השילטונות וכוחות הביטחון של ישראל בצורה העשויה (או העלולה) לקבוע את גורל ישראל לדורות. כל אדם בישראל אחראי לפעולה זו ויישא בתוצאותיה, לטובה או לרעה. על כן חייב הציבור לדעת מה מתרחש, כדי שיוכל לשקול, לחשוב ולהחליט. העיתונות צריה כה לספק לו את המידע הזה.

ברור כי אין העיתונות הישראלית מסוגלת כיום למלא תפקיד זה.

ההתנכלות ליכולתם של כלי-התיקשורת למלא את תפקידם הביאה, מאז ראשית האינתיפאדה, לירי הפעלת שיטות קיצוניות יותר ויותר.

עד הטיפה האחרונה

הדימעה האחרונה על

גורלה של הילדה

הבראזילית שנפכה.

אך אי אפשר להפסיק.

זה מרגיע את המצפון.

הילדה קארולינברונה הוחזרה לבי ראזיל. העם כולו צפה בפרידה, כשהוא מויל רמעות.

אולם הפסטיבל של כל־התיקשורת סביב פרשה נוגעת־ללב כמו זאת אינו יכול להיפסק סתם כך. גם אחרי שה דימעה האחרונה כבר נשפכה, נעשה ניסיון לסחוט עוד כמה טיפות. לכן ליווה הסיקור העיתונאי את הילדה לבראזיל הרחוקה, נכנס לצריף הרל של המישיפה, שם רמעות־תנין נוספות על תנאי־חייה העלובים.

לא היה לכך קשר עם המציאות. כי בינתיים התחיל פסטיבל גם בבראזיל. העם הבראזילי כולו הויל רמעות, חבי רות פרטיות הבטיחו כסף ועזרה. הפו ליטיקאים הבראזיליים מיהרו ללמוד מעמיתיהם הישראלים — פוליטיקי אים של כל העולם, התאחרו! — והבי טיחו להורי הילדה הרים וגבעות, תמורת צילום בחברת הילדה.

יפה ודרכה. היה משהו יפה בתגור בה אנושית זו, בשתי הארצות, על טראגדיה אישית, שבמרכז עמדה ילדה חייננית.

אולם היה בזה גם משהו רוחני. כי מדי יום מתים מסביב לכדור־הארץ אלפי תינוקות בגלל הנוחור, חוסר־תזונה ומחלות מדבקות, שקל להבריקן. אותם אורחים — בישראל, בבראזיל, בעולם כולו — שהתרגשו בגלל ילדה קטנה אחת, בעלת זהות ידועה, היו ארישים לגמרי לגורלם של מיליוני ילדים באזורי־מצוקה, ילדים בלי זהות.

זהו טבע האדם.

ליד הבית.

את הבעיה גם ליד הבית. במרחק של כמה קילומטרים מן הבית שבו גדלה הילדה קארולינ בישראל, כשהיא עטופה באהבה, גדלות ילדות אחרות באווירה יומיומית (וליל־לילית) של פחד ומצוקה. בשטחים הכבושים, מתעוררות ילדות קטנות בלילה כאשר החיילים הולמים בקתות הרוכבים על שערי בתיהן, כבואם לעצור אב ואח, תוך מכות וגירופים. תינוקות נתקעים בגזא מדמיע קטלני הנורה לתוך חדרים. הם. עשרות ילדים וילדות נהרגו בשיטת עת חרשית האינתיפאדה, מאות רבות נפצעו.

השבוע עשתה קבוצה של אורחי ישׂאל במדים, קצינים וחייילים, מעשה מצפוני. אחרי שראו מחזות רבים כאלה, פנו אל נשיא־המדינה בקריאה נואשת לשחרר את החיילים מן הסיוט הזה. הם הודיעו לנשיא כשיחה בעל־פה שהם

שביעות

טי, במקום צבאי רגיש. 269 איש ואשה נהרגו. הסובייטים טענו אז שחשדו במי טוס שהוא עוסק במשימת־ריגול. האמריקאים לא קיבלו זאת, ובמשך שנים גרמה תקרית זו להחרפת המילחמה הקרה.

כל התירוצים האלה באו, בלי ספק, לחפות על שגיאה פשוטה של מי שלח חץ על ההדק: טעות־בשיקול תחת לחץ, היסטריה, אדישות.

רק בדבר אחד נבדלו האמריקאים מן הישראלים והסובייטים גם יחד: הנשיא רונלד רגן עצמו מיהר להתנצל באוזני העולם כולו. תחת לעשות ניסיון מטר פש לחפות על המעשה, הודה בגלוי בשגיאה, הביע צער וחרטה.

בישראל של 1973, בימי גולדה מאיר ומשה דיין, זה לא היה אפשרי.

יחסי חוץ

מוות באוויר

זה דמה להפלת

המטוס הלוזי ולהפלת

המטוס הקוריאני אך

יש הברל.

איש לא האמין השבוע ברצינות כי חיל־הים האמריקאי הפיל במתכוון מטוס־נוסעים איראני והרג 66 ילדים, 52 נשים ו־152 גברים, נוסף על 16 אנשי־צוות. ברור שהיתה זאת טעות. נראה כי הצוות והפיקוד של המטוס תת האמריקאי ויוסן היו נכבז של היסטריה, במהלך קרב ימי עם ספינות איראניות.

אולם יש טעויות שאין להן כפרה. אוטו־נוסעים עזמה קבעה זאת, כאשר גינתה את ישראל בחריפות, ב־1973. תירוצים. אז הפיל צה״ל מטוס נוסעים לובי, שחרר למרחב האווירי של סיני, שהיתה אז כבושה בידי ישראל. הרבר נעשה על־פי הוראת הרמט״ל, רוד (רד״) אלעזר, שטען אחר כך כי חשש שמא משמש מטוס־הנוסעים עים הגדול כמטרה צבאית.

ארצות־הברית גם לא הכירה בלגרי טימיות של טעות, כאשר הפיל הצבא הסובייטי ב־1983 מטוס־נוסעים דרום־קוריא, שחרר למרחב האווירי הסובייטי

מיים־פלסטיניים והדתיים־מוסלמיים, ולהביא להתלקחות חרשה. והוא עשה זאת בצורה שהיתה מוכרחה לעורר תהודה מירבית בעולם כולו. כי זה קרה במקום המקורש גם למאות מיליוני נוצרים: נתיב־היסורים של ישוע הנצרי תי, הוויא דולורוזה.

מבלי להודיע על כך לעיריית ירושלים היהודית־בלעדית, ומבלי להודיע על כך לוואקה המוסלמי המנהל את הרהיבת, שלח השכם בבוקר את פועי ליו, בליוויית שוטרים, כדי לחפור מיני הרה אל הרהיבת. תוך דקות נשמע בעיר כולה קולו הנרגש של המואזן, שקרא למאמינים לצאת ולהגן על קודש שי האיסלאם. צעירים וזקנים, נערות ונשים קפצו מן המיטות, רבים מהם בפיגמות, ונהרו אל המקום.

תוך דקות היתה ירושלים עטופת עננים של גאז מדמיע, קליע־גומי נורו לכל עבר, אבנים התעופפו באוויר כי עשרות מוקרים. תיגבורת של שוטרים ומשמר־הגבול וזמה מכל עבר. זבולון המר, שר בסוף דרכו, הצליח לנעוץ עוד מסמר אחד בארון־המתים של אחרות ירושלים, העיר שחוכרה לה יתרון. הוא נתן דחיפה גדולה חדי שה לאינתיפאדה.

מחלה מדבקת. מובן שזבולון המר אינו סוכן אש״ף. אין הוא מקבל הוראות מאסר ערפאת, גם אם התנהג כאילו קיבל.

המר הוא רק קורבן נוסף של טירוף המערכות, האוחז במנגנון הישראלי מול ההתקוממות. וזהי מחלה מדבקת במדינה כובשת, והיא דבקה בכל איבי ריה, בזה אחר זה.

מיסר־הדתות הפך מכשיר של כיבוש, כשהוא מתנהג בשחצנות המטומטמת של מושל צבאי. נדמה כי בתייה מיספט הופכים גם הם כרגים במכונת הכיבוש. השבוע התפרסם כי בית־המישפט

ההתקוממות

סוכן של

אש״ף

זבולון המר התנהג

כאילו קיבל משכורת

מדי יאסר ערפאת.

אבל זה היה סתם

טירוף.

היתכן?

היתכן כי זבולון המר, שריהרות, פוליטיקאי כושל, הפך לסוכן אש״ף? השבוע הוא התנהג כך. באמצע הדי אינתיפאדה, בלב ירושלים המיוזרות שכן החומות, עשה את המעשה האחר המסוגל לאחר את כל פלגי העם הפלסטיני, לעורר את כל הרגשות הלא־

המחוזי בחיפה דן לשנת מאסר בפועל שני נערים ערביים, שלא יידו אבנים ביהודים. עוונם: הם „נכחו במקום“, כא שר הושלכו אבנים באוטובוס של אוד. וחיזקו את ידיהם של משליכי־האבנים.

זה נשמע כמו כריחה רעה, אבל זוהי המציאות של ישראל 1988. שני חברי־הם בני 16 של ה„נוכחים“, שאכן יידו אבנים באוטובוס ליד בקה־אל־עריבה במשולש, נידונו לשנה וחצי של מאסר בפועל, אף שקצין־המבחן קבע שלא פעלו מתוך מניעים לאומיים, ולמרות שהביעו חרטה.

השופט לא קיבל את קביעת המומחה. „העבירה נעברה תוך היגררות למעשים במסגרת מה שמכונה „אינתיפאדה“, החליט.

השבוע סערו השופטים במדינה בגלל הצעת־חוק לרפורמה במיכנה האיר־גוני של מערכת־השיפוט. לא נערך עד כה דיון בקרב ציבור־השופטים על המגמות הרעיוניות־מוסריות המסתמנות במערכת.

מיכלוג

שתי אופציות

בתום החודש השביעי

של האינתיפאדה

ברור: או גירוש

הערבים. או מדינה

פלסטינית.

שתי מיפלגות קבעו השבוע את מצעיהן לקראת הבחירות. נדמה ששתיהן הגיעו לאותה המסקנה: לא נותרו לישי ראל אלא שתי אופציות. כל אחת מהן בחרה באופציה אחרת.

שתי האופציות: גירוש הערבים מן הארץ או הקמת מדינה פלסטינית בשטחים הכבושים.

שתי המיפלגות הגדולות, התופסות את מרכז הבימה, אינן מסוגלות להתייחס את עצמן למציאות זו.

הליכוד ממשיך לדבר על ארץ־ישראלי השלמה, מבלי להשיב על השאלה הכסיסית: איך להתגבר על „הבעיה הדמוגרפית“. בארץ־ישראל השלמה יהיה חיש־מהר רוב ערבי. המדינה לא תוכל להיות יהודית ו/או דמוקרטית. ואילו המערך ממשיך לקשקש על „האופציה היירדנית“, שלא היתה ולא נבראה. גם בעיני ציבור תמים היא הפכה זה מכבר כריחה.

אולם מימין לליכוד ומשמאל למעריד קורים דברים.

רפול: טראנספר. בימין הבעיה פשוטה יותר.

מיפלגתו של רפאל (רפול) איתן היא בעלת מגמות, הרומות מאוד לסיס־מותיו של זא־מאיר להפן בצרפת. בצרפת קוראים לזה „גיארפאשיוס“. רפול, דיקטטור־במהדרות־כיס גם במיפלגתו הקטנה, לא היסס לקבל מצע קיצוני וברור, שאינו שונה בהרבה מזה של מאיר כהנא. עיקרו: „חילופי־אוכ־לוסין“ — שתי מילים שפירושן גירוש

רוני בושמי, שנעצר בלונדון בחשד להברחת ססו קילו קוקאין מישראל ללונדון, התפרסם בעבר ב"העולם הזה" כמי שקשור עם המוסד

הפאשורה העולמית

שאלה בדבר איש-המודיעין הישראלי שהתגורר בצלון, נתפס בפריצה לשגרירות ערבית. הוא הוסיף כי כמה מחבריו קשורים אף הם עם סאמפסון בקשרים שונים.

בושמי גר בלונדון מזה שנים רבות, ושני אחיו פעילים בעסקים בישראל. לפני כשמונה שנים סייע לגרול הנכללים הישראליים בעולם, אריה פרום.

פרום ביצע הונאה בגודל של 70 מיליון מרק בגרמניה, כאשר מכר לגרמנים בעלי כספים שחורים מניות גנובות של חברות אמריקאיות ואיג' רותיחוב ממשלתיות אמריקאיות מווייפות. התרמית התגלתה כאשר רואה-החשבון של פרום, שהיה שותף להונאה, החליט להודות מרצונו בכל. רואה-החשבון נידון ל-15 שנות-אסר. פרום נידון לשלוש שנים בלבד. כשי בידו חלק מן הכסף עבר לאמריקה, שם הוא פעיל עד עתה (כיום הוא בעל ומנהל מיפעל בלוס-אנג'לס).

פרום נעזר ברוני בושמי, ובישראלי נוסף הקרוב לבושמי, שימיעון יפה, אשר אף הוא גר בלונדון. ידידה קרובה נוספת של החבורה היתה הדוגמנית שולי חנני, שקיבלה מפרום מתנות יקרות-ערך, וכיניהן שיען שעלה 12 אלף דולר.

עזרה לידיד

בפרום, החל בושמי בעסקים של תיווך-דירות לערבים בלונדון, והרוויח כסף רב. באותה שעה רכש והפעיל את המיסעדה תל-אביב בלונדון. הוא הגיע לרכוש של כמיליון לירות אנגליות לפני שנתיים, והיה יכול לסייע לישראלים רבים.

טיב קשריו עם סאמפסון בעבר אינו ברור, אולם אין ספק כי פעילותו בין הערבים העשיריים רים וראשי מדינותיהם, שבי-באו ללונדון, והיותו מהימן עליהם בעסקים של רכישת בתים, יכלה להועיל למישהו.

אגב, בושמי הוכיח את ישרו האישי לפני שנתיים, כאשר פרום היה זקוק בדחיפות למיליון דולר שהפסיד בחי מורים בלאס-וגאס, והאפסיד הודיעה לו שאם לא ישלם את הכסף — ישלם בחייו. בושמי מכר מיד, ובמחירי הפסד, שני בתים יקרים שהיו לו, ומכר את התמורה לפרום, שהבטיח להחזירה, אולם עד היום החזיר פרום רק 120 אלף דולר מתוך המיליון שלקח.

הוצאת-כספים זו השאירה את בושמי במצב כספי מתוח. תרמה לכך גם התנגשות אלימה, שהייתה לו בחורשים האחרונים עם העברייני גר פלוס ("שץ"), שפעל בלונדון ושטס מבוסמם כמה אלפי לירות אנגליות. בושמי נאלץ לעזוב את לונדון מחדש שץ, והסתובב בפאריס, בדיסלדורף, בתל-אביב ובלוס-אנג'לס. עתה נעצר שץ בגרמניה ובושמי חזר ללונדון.

יגאל לביב

משוכנעים כי בושמי קשור באיוושהי צורה כמוסד הישראלי, ומהווה חוליית חיבור בין המוסד לעבריינים ישראליים, המופעלים על-ידו לצורכי ה-מודיעין של ישראל.

הם הצביעו על כמה עובדות לחיזוק דעתם. ב-1972 נעצר ישראלי על-ידי המיסטרה הבריטית בלונדון, בעיקבות ניסיון-פריצה לשגרירות ערבית. בי חקירה התברר כי הישראלי גר בדירתו של רוני בושמי. עוד לפני שהגיעו השוטרים לדירה, כשבידיהם צורח-פוש, התקבלה הוראה משרה-פנים הבריטי לשחרר את הישראלי מיד ולהעלותו למטוס שיובילו לישראל.

הוראה כזו באה רק כאשר מדובר באיש-מודיעין פעיל שנתפס, וראשי הסקוטלנד-יארד רשמו לפניו כיבושמי קשור בפעילות מודיעינית.

שנים לאחר מכן היה בושמי מעניק תמיכה כספית לעבריינים ישראליים שגרו בלונדון ומממן עבורם את שיח' רורם בערכות. עבריינים אלה היו פורצים מדי פעם לדירות-מגורים בלונדון, לצורכי גניבה ושוד, אולם כמה

מרגרט תאצ'ר, רוני שלישי

וכמה פריצות היו לדירות של אישים ערביים ומוסלמיים חשובים. בעת הפריצות היה תמיד נלקח ציוד יקר, שהיה בו כדי לטשטש את העובדה שהפורץ יכול היה לצלם כראות עינו, או לשתול מכשירי-האזנה.

אנשי המודיעין של הסקוטלנד-יארד הראו לי יותר מעשרה תיקים מסוג זה, של פריצות לבתים פרטיים של אישים ערביים, שהשגל שלנלם במהלכן לא הצריך את הפריצה, כמו מכשירי סטריאו או מקלטי טלוויזיה. נפגשתי בלונדון עם רוני בושמי, והצגתי לפניו את העובדות הללו. הוא אישר כי מכיר אישית את סאמי פסון, וכי נפגש עימו בעבר לצורכי עסקים. אולם הוא טען כי בזמן האחרון אין לו מגע עימו. הוא אישר כי סייע בעבר לעבריינים ישראליים שונים, מתוך רחמים, וכי נתן להם את הסיכומים הדרושים לשחרורם בערבות. הוא סירב להתייחס כלל ל-

מהם לא היה כל קשר גלוי או ידוע לשרותי-המודיעין הישראליים, אולם כולם היו בעלי עבר פלילי בישראל ובאירופה. מקום מושבם הקבוע הוא בלונדון, ונראה כי הם נמצאים בקשרים עם סאמפסון זה כמה שנים.

מכיוון שלונדון היא מקום-המגורים של הישראלים הללו, התבקש הסקוטלנד-יארד לאסוף חומר עליהם. כדי קה ראשונה של מטה-המיסטר העלתה כי רוב המבוקשים קשורים כסחר בסמים מסוגים שונים.

מיליונר בושמי קשורים מחורים

שער "העולם הזה" (12.3.80) פושעים ישראליים

ענה גם שמו של ישראלי, הידוע כאחד השליטים בעיסקי המזון והתייך בלונדון, רוני בושמי, שלפי המידע נפגש בעצמו לעתים קרובות עם סאמפסון.

קשר חשוד

קציני-המודיעין של הסקוטלנד יארד, שעמם שוחחתי, היו

בושמי כפי שהתפרסמה בשעתו בכתבה שלי.

וכך נכתב:

מדי פעם מצלצל הטלפון במישרי מכוני-ההכריות MAHRABA, שבר חוב קייד-הלה-ראפי מס' 100 בפאריס, והפונים מבקשים את ניקוס. לרוב מתבקש הפונה להזהרות, ורק אם הוא משביע את רצון העונה, לוחצים על מתג להעברת השיחה לשלוחת-הטלפון המגיעה לדירה שמעל למכוני-ההכריות, שם גר בעל המכון.

האיש העונה לטלפון בדירה זו הוא ניקוס, ששמו המלא הוא ניקוס גיא' גיא'רס, והידוע בשמו "סאמפסון".

שיחותיו ופגישותיו של סאמפסון בימים אלה הן נושא לעיבוד של שירותי-המודיעין המערביים, הנעזרים בשרותים הצרפתיים לליקוט מידע.

עניין מיוחד מגלים הבריטים, הי מחזיקים סוכנים מיוחדים לצורכי העי' קוב בפאריס אחרי פעילותו של אותו ניקוס סאמפסון.

הסיבה לכך פשוטה: סאמפסון הוא האיש שהחזיק בשיטלון בקפריסין במ-

אבא אבן שליחות סודית

שך חמישה ימים ביולי 1974, אחרי שניצח על הפיכה צבאית שהדיחה את הנשיא מאקאריוס. לאחרונה הגיעו לשרותי המודיעין המערביים ידיעות כי סאמפסון מתכנן שוב הפיכה צבאית בקפריסין, והוא מארגן אותה מבסו בפאריס.

המעקבים אחרי המתרחש בדירת-הפגישות של סאמפסון הביאו למידע מעניין נוסף: בין הנאים בקביעות לדירה זו היו כמה ישראלים.

מאחר וגם בהפיכת-הנפל של סאמי פסון לפני שש שנים נקשר שמה של ישראל בפרשה, כשותפה וכמסייעת להפיכה, החלו שירותי-המודיעין לבדוק את טיבם של הישראלים, המבקרים אצל סאמפסון.

התוצאות היו מפתיעות שוב. לאיש

* הפיכה זו נרמזה לפני-ששת החודשים לקפריסין, למלחמה אכזרית ולחלוקת האי, הנמשכת עד היום.

בסוף השבוע שעבר טס אבא אבן ללונדון, לפגישה מיוחדת עם ראש-ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר. אבן לא היה מעולם מבאי-ביתה של ראש-הממשלה, וכידוע אינו שרי-החץ הישראלי.

מה ראתה תאצ'ר להקצות לשיחה עימו 45 דקות?

אבן נפגש עימה, לבקשתו של שר-החוץ הישראלי שימיעון פרס, באישורו של ראש-הממשלה, יצחק שמיר. מטרת הפגישה מניעת סנקציות בריטיות נגד ישראל.

לפני שנה התגלתה מיוזמת-עסקים, שנשכחה בתאטילפון, ובה כמה עשרות דרכונים בריטיים מזויפים, וניירות הי' קושרים את המיוזמה למוסד הישראלי. נעשה אז הכל כדי להצניע את הפרשה. תקלות קוראות לכל אירגון-מודיעיני, והבריטים, המתירים פעילות של אירגוני-מודיעין ורים בארצם, בתנאי שהיה מרווחים, "החליקו" את הפרשה. אולם כאשר התברר כי המוסד שכת להודיע לבריטים על מחסן-תחמושת וחומרי-נפץ של אירגונים פלסטיניים בבריטניה, ולא מנע את רציחתו של צייר-הקריקטורות הפלסטיני עלי אל-אדמי, ועמו הבריטים באמת.

הפעם הוגש לתאצ'ר גם התיק על הדרכונים המזויפים, וזו ועמה על פרשת-הדרכונים יותר מאשר על הרצח בארצה.

שני דיפלומטים בבריטניה גורשו למעשה, והאנגלים הודיעו לישראלים כי יתנהגו באיטיות רבה לפני שיאשרו למחליפים להיכנס לבריטניה. סנקציה זו עשויה לפגוע חמורות בישראל, על-פי מקורות ורים, שכן לונדון הפכה מרכז-המודיעין הכללי-עולמי, וקשה לאסוף מידע על פעולות האירגונים הפלסטיניים בלי לונדון. לכן היתה שליחותו של אבן חשובה ביותר.

דיווח לתאצ'ר

ביום ראשון, לפני שהיה בידו לי רוח לשרי-החץ אם נענתה תאצ'ר לפנייה ותתר מחדש פעילות מודיעינית ישראלית, סיפרו העיתונים על פרשה חדשה. לכאורה, הכותרות היו על ישראלי שבנה אנגלים, שנעצרו על חשד של הונאת 100 קילו קוקאין מישראל לבריטניה.

שם הישראלי, אהרון בושמי מפתח-תיקוה, לא אמר הרבה לקראי הי' עיתונים. אולם כל מי שיקרא מחדש את כתובת העולם הזה (12.3.80) על בושמי, יבין כי אין ספק שלתאצ'ר יוגש מיקרה זה כהוכחה נוספת לפאשלה ישראלית.

שכן רוני בושמי, בעיני המודיעין הבריטי, קשור הדוקות לישראל. לפי שתי זיוי-דרכונים ולא-מיניעת רצח נוספת עתה גם מעורבות ישראלית במלכתיית בהברחת קוקאין לאנגליה. בגלל עדינות הנושא אני מעתיק כאן מילה במילה את הכתבה על רוני

הערבים מן הארץ. הוא לא הסביר כיצד הוא מתכוון לבצע את הטרנספר, ומה תהייה התוצאות. ר"ץ: אש"ף. בצד השמאלי של הבימה קיבלה תנועת ר"ץ מצע, שבא להציג את "האופציה הפלסטינית". היו ימים כאשר ר"ץ נזהרה מכל הגי-

וונה ברורה. רק בנקודה אחת נותר הכי רל אמיתי בין מצע ר"ץ ומצע המתקד-מת: ר"ץ ממשיכה לדגול בסיפוח ירו-שלים כולה למדינת-ישראל. אך גם בזה יש רמז של שינוי: זכויות הערבים בירושלים יסודרו במשאומת.

(המשך בעמוד 35)

בק המזויני. המצע לא ריבר בפירוש על מדינה פלסטינית, אך מובן שזה תוכנו. מכיוון שאין ספק כי אש"ף מוכן להכיר בישראל תמורת הכרה בו, ברור כי הכוונה היא למשאומת עם אש"ף. הניסוחים הם עריני זהירים, אך הכי

המצע החדש קובע שאין תחליף לאופציה הפלסטינית. יש להכיר בו כותה-ההגדרה-העצמית של הפלסטינים, ולתבוע מאש"ף להכיר בזכות קיומה הריבוני של ישראל. או יוכל "גם" אש"ף להשתתף במשאומתן לשלום. לא נדרש ממנו לוותר מראש על המא-

דרה העלולה להחשיר אותה בנכונות לשאת ולתת עם אש"ף ולהסכים להקי מת מדינה פלסטינית. נראה כי ימים אלה חלפו. ר"ץ, שהחרימה במשך ארבע שנים כל מגע עם הרשימה המתקדמת לש-לום, קיבלה למעשה את המצע שלה.

זה נראה כמו דמוקרטיה. אבל זה משהו אחר לגמרי: ועדת-המינויים הגדולה

מודעה של עמור באווירת-הקרב
יש עיר, אין זוהר

אחד ממועמדי תנועת-החרות לכנסת הבאה עמד לפני חבריו, באחד מסניפי התנועה בארץ, ונאם. זה היה אחד מנאומים רבים שבהם ביקש האיש, כמו רבים אחרים בתנועה (104), לקבל את תמיכת מרכז-המפלגה ולהיכלל ברשימת-המועמדים לכנסת. האיש צעיר-יחסית, וזו לו הפעם הראשונה שבה ביקש את אמון חבריו. בין שאר יתרונותיו, שאותם פירט, והעי בר המפלגתי שלו, התהדר בכך שבמי הלך החורשים האחרונים הצליח למנות 70 מחברי המרכז למישרות ציבוריות בשרות-המדינה. לא היה ספק שלאיש כזה היתה מובטחת מראש תמיכה של לפחות 70 חברים בעלי זכות-הצבעה. מאוחר יותר, כאשר הגיע יום ההצבעה לפאנל — רשימת 35 המועמדים — ניגש האיש אל אחרים מעמיתיו המתמודדים והציע סתירה-ליפיו. הוא הבטיח תמיכה של 70 איש, ושאל כמה יוכל לקבל בתמורה.

מי משלם?

תנועת-החרות הצליחה, במהלך 11 השנים האחרונות, לקבל תרומות של המפלגה הדמוקרטית ביותר, שבה אין ועדה מסודרת, שבה אין מינוי יים כתובים-מראש, שבה, כביכול, הכל פתוח להחלטתו הבלעדית של מרכז-המפלגה.

המריבות והאיומים של הימים האחרונים הראו רק ברמז עד כמה יש מעט מאוד דמוקרטיה בבחירות הפנימיות של תנועת-החרות.

כאשר עברה זכות-המינוי מוועדת מינויים מצומצמת למרכז גדול, לא השתנה העיקרון, אלא רק המימדים. תחת להשפיע על קומץ של אנשים, יש עכשיו צורך לרכוש את ליבם של מאות. הדבר נעשה בשיטה הפשוטה ביותר: חלוקת טובות-הנאה, מישרות ממשלתיות, מישרות של דירקטורים בחברות ממשלתיות, וכן הלאה. החבי רות במרכז התנועה יכולה עכשיו לה-

בעה במרכז. שלושת המחנות הגדולים של התנועה הבינו עוד ביום הרביעי שעבר, כשעות הלילה המאוחרות מאוד, מה גודלו

לא רק במישרין, אלא גם בעקיפין — כשאנשים חסרי-כישורים מתמנים ל-מישרות כלכליות בכירות במדינה, כדי לשרת את השר שלהם בבוא יום ההצ-

וות פרנסה, ורבים מחברי המרכז אינם אלא שכיריו של מנהיג מיפלגתי זה או אחר. זה עולה הרבה כסף למדינת-ישראל.

של כל מחנה. הבחירות לפאנל, שנערכו בשבוע שעבר, היו שיא נוסף במיסגרת מאבקי הכוח הקשים בין המחנות, הנמשכים זה שנים אחדות. בחירות, בעצם מאז הסתלקותו של מנחם בגין מכס ראש-הממשלה ומהנהגת התנועה. מאבק ירושה ארוך, מייגע, שעדיין לא תם.

מרכז-התנועה, המונה 2084 איש, מתחלק כרגע ובחלוקה גסה בין שלושת המחנות. מחנה שמיר-ארנס, שהוא הגדול מכולם, מונה 900 איש, מחנה לוי מונה 700 איש, ומחנה שרון 400. מחנה ארנס הצליח להכניס לתוך הפאנל בן 35 המועמדים 17 איש, מהם 11 ב-21 המקומות הראשונים. עם היוודע תוצאות אלה, אמר אחד

מאת ענת סרגוסטי

המועמדים שנבחר כי ברור לפי הרשימה וסדר-המקומות שההצבעה היתה כוחנית.

כל אחד מהמחנות, וכמעט כל אחד מהמועמדים באופן אישי, עשה כמיטב יכולתו והשתמש כמעט בכל האמצעים שברשותו כדי לשכנע את חברי-המרכז לתמוך במועמדותו או במועמדות אחר. שיר.

העובדה שאותו מועמד הצליח במשך זמן קצר מאוד לסדר עבודה ל-70 חברי-מרכז היא רק דוגמה אחת של שיטות-העבודה הדמוקרטיות.

לתנועת-החרות יש כמה עמותות, מהן לענייני-תרבות, מהן לנושאים רעיוניים. לכל אחת מן העמותות האלה יש מאגר של כספים, וכל אחת מהן יכולה להיות מקור לחלוקת טובות-הנ-

שמיר מברך את צחי הנגבי (באמצע: בני בגין) עמדת מפתח: לישיבת ראש-הממשלה

שרון בין מגן ולילי
להפגשיל שרונות

אה לחבריה המרכז, שהצבעתם בימים אלה היא מכרעת.
כך, למשל, עומד ח"כ חיים קופמן בראש עמותת הלאום להשרשת היהדות. ח"כ יהושע מצא עומד בראש עמדת סקופ. שהיא מועדון תרבות בירור שלים. ח"כ מיכה רייסר עומד בראש עמותת היקב, שהיא מועדון תרבות בתל-אביב. ח"כ יגאל כהן עומד בראש עמותת נוספת.

חוץ מאלה יש בין המתמודדים עוד כמה בעלי תפקידים:
מיכאל קליינר הוא מנכ"ל עומד. דודר מנע הוא מנכ"ל שרותי העסקה. ח"כ גידעון גדות הוא אשר על מיפונל הפיס. ישראל כץ הוא עוזר של שר התעשייה והמיסור, וגם חבר דירקטוריון כימיקלים לישראל. צחי הנגבי הוא ראש לישכת ראשי הממשלה, וכן הלאה. חוץ מאנשים אלה ישנם שרי חרות עצמם — משה ארנס, אריאל שרון, דויד לוי ומשה קצב — שלכל אחד מהם מישור ומישרות.

חוץ מהשר ארנס, שאינו עומד בראש מישור, גרמו לא פעם מינויי השרים לסערה ציבורית הן בתנועה עצמה והן מחוצה לה. אבל אף לא אחד מן המינויים המפלגתיים האלה בוטל בעיקבות הסערה הציבורית.

דמוקרטיה במרכאות

השר משה קצב, הנחשב כאיש מחנה-ארנס, הצליח לרכוש לעצמו שם של איש-צמרת נוסף בווידעית התנועה שנערכה לפני שנתיים, ושלוויה תה גם היא במריבות קולניות בין הגושים ובמאבקי-כוח שהיו כמעט לחיים ולמוות.

קצב נבחר או כיו"ר נשיאות הוועידה, והצליח להוביל אותה בסוף אל שביתת-נשק זמנית, לפחות. בגלל מריבות המחנות באותה הוועידה לא היה אפשר לבחור ב-1000 חברים מרכז מבין 2084 הצירים, ובהצבעת פשרה של פה אחד, למען שקט תנועתי, הוחלט להפוך את כל חברי-הוועידה לחברי-מרכז. לכן מונה היום מרכז תנועת-החרות יותר מאלפי חברים.

יש הטוענים היום שבמרכז כל-כך גדול ומרובה-חברים קשה מאוד לשר לוט וקשה מאוד לכוון את הצבעתם של החברים. אך תוצאות הבחירות הפנימיות מוכיחות את ההיפך. חברי המרכז הצביעו באופן ברור לפי מפתח סיעתי, ואף אחד מן המחנות ומכוחות-המישנה לא בחל כמעט בשום אמצעי כדי להשיג את מטרותיו.

הצלחתו המסחררת של בנימין (בי"י) נתניהו, וקפיצתו המטאורית אל המקום הראשון בפאנל, מוכיחה רק חלק מהמחסור הזה בתנועה. נתניהו, חדשי-חסידי בתנועה, ומי שכיהן כשגריר ישראל באו"ם, נהנה מהצלחה תיקשורתית חסרת-תקדים בארצות-הברית, שהריה הגיעו גם לא רץ.

לפני חודשים אחדים הכריז כי הוא פורש מתפקידו כשגריר, כדי שיוכל להתמודד על מקום ברשימת-הליכוד לכנסת.

הוא השכיל למלא בתנועת-החרות חלל, לספק כמיהה לכוכבים חדשים שירעננו את השורות. הוא ממלא באופן מלאכותי מישבצת של מנהיג-התנועה לעתיד. מאחורי נתניהו לא עומד עבר תנועתי מפואר, או עבר תנועתי כלשי. הוא מעטים בתנועה יודעים מה הן ריעותיו בנושאים שונים וחשובים — אם יש כאלה — ואולי בגלל זה הוא זוכה בתמיכה כה רחבה.

האיש השני שדילג למעלה במהירות מסחררת, בלא לעבור מסלול-חתך חתים דרך סניפים ומישרות וזוטות, הוא בנימין בגין, בנו של מנחם בגין. בגין הצעיר שהה בשנות-שבתון כי ארצות-הברית, הגיע ארצה "בלחץ החברים", כדבריו, זמן קצר מאוד לפני סיום כובי-הבחירות הראשון, גרף את הקופה וזינק אל המקום השלישי בפאנל, לפני שלושת השרים העומדים בראש שלושת המחנות.

גם מאחורי בגין אין עבר תנועתי עשיר, והוא נהנה מתמיכת כל המחנות הן בשל היותו בנו של מנהיג-התנועה לשעבר (חברות-מרכז רבות, שגילן מעל 50, ושפגשו אותו על הרשאות ביום הבחירות, ניסו "להוכיח" לו כיצד נהג לשבת על כרכיון בהיותו ילד), הן משום שהוא ממלא את תיקות חברי-המרכז לריעונן השורות.

דיעותיהם של שניים אלה אינן מורכרות וכך גם פעילותם. הם גם לא נחשבים ככוח צעיר. יש צעירים מהם לעומתם יש מועמדים חדשים אחרים ברשימת ה-35 המביאים איתם, לפחות בפוטנציה, קהלי-בוחרים גדולים. כך שאל עמור, ראש עיריית מיגדל-העמק, שיש מאחוריו עיר, ואלי לנדאו, ראש-עיריית הרצליה, כנ"ל.

חרות, בקלחת של בחירות, ובעיקר בקלחת של מחנות, שוכחת, אולי, את הדמוקרטיה. ההצגה החיצונית, הכוללת תזמורות, ריקודים, מדבקות וברות קטנות, מחפה על היעדר חופשי בחירה אמיתי של חברי-המרכז, המחוייבים מראש.

באופן "דמוקרטי": חרות ור"ש. מפלגת-העבודה הנהיגה השנה, זו הפעם הראשונה, שיטת-בחירות דמוקרטית הדומה לזו הנהוגה בחרות. אך במהלך השנים, ומאז שהגיעה לשילטון, למדה גם חרות את היתרונות שבשררה והדמוקרטיה היא, לפעמים, אחיות-עניינים בלבד. ההצבעות נערכות על-פי מפתח המחנות, והמחנות בנויים בעיקר על מינויים וכיבורים אחרים.

בלי דיעות

כיום אין שום הברל איריאולוגי משמעותי בין המחנות השונים בתנועת-החרות. כבר שנים רבות שלא נערך דיון איריאולוגי מעמיק בתנועה, ואף לאחר מן המחנות אין תוכנית מדינית מגובשת, מעשית ובתי-ביצוע, וגם לא בנושאים אחרים.

במשך חודש וחצי ישבו חברי הוועידה באופן אינטנסיבי ודנו רק בנושא זה. הם בחרו צוות מצומצם מתוך הוועידה המורחבת, שפיתח את השיטה הסופית הנהוגה גם כיום.

"הכוונה היתה", סיפר לנדאו, "להמציא שיטה דמוקרטית חדשה כזו, קצרה, שגם אחרי הבחירות לא יגלו פתאום שהיו טעויות."

"לכן החלטנו על שני מסלולים. הסיבוב הראשון מסנן 35 איש מבין כל המועמדים. הגענו למספר הזה על-ידי הכפלה של חברי-הכנסת שהיו אז לחת. אחר-כך מדרגים את המועמדים בשלושה סיבובים, כדי שתהיה אפשרות לתקן טעויות."

"לדעתי השיטה מאפשרת למרכז לדרג את המועמדים, וכל חברי-מרכז יכול לבטא באופן אישי את סדר העדיפות שלו."

בבחירות לכנסת ב-1977 היו רק שתי מפלגות שדירגו את מועמדיהן

שיטת המינויים המפלגתיים הפכה לגורמה גם בתנועת-החרות, והיא הושיה בה במהלך 11 השנים שבהן נמצאת חרות בשילטון.

שני חברי-כנסת — דן מרידור ועוזי לנדאו — שהעזו לצאת בפומבי נגד המינויים המפלגתיים, זכו לאי-אחת בכעס וברוגז מצד חבריהם-למפלגה, ובעיקר מצד חברי-המרכז.

ח"כ עוזי לנדאו, שהכנסת הנוכחית היא לו הכנסת הראשונה שבה הוא חבר, היה ב-1977 בין מפתחי שיטת הבחירות הפנימיות במפלגה.

בוועידה מורחבת, שפיתחה את השיטה, ישבו אז 15 חברי-חרות, וביניהם דן מרידור, מאיר שיטריט, מיכאל דקל, דויד לוי, חיים קופר, יצחק שמיר ולני דאו.

הוועידה מונתה על-ידי מרכז-התנועה כדי להמציא שיטת-בחירות דמוקרטית. עד אז היתה נהוגה בחרות ועדת-מינויים, כמו בשאר המפלגות.

צחי הנגבי רוכב על אוהדיו
טובות-הנאה לכל

בנימין נתניהו, דן מרידור, בני בגין
ברק תיקשורת למעשים

שמיר לחץ?

שמועות במסדרונות תנועת החרות טוענות כי פרישתו של משה ארנס מהמקום הראשון בשביעה נבעה מלחצו של ראש הממשלה, יצחק שמיר. גם בבחירות הקודמות נאלץ ארנס לוותר, מפני ששמיר חשש מפיצוץ.

נציג המערך

בוועדת הבחירות

מאבקים במפלגת העבודה לגבי מינוי נציג המפלגה לוועדת הבחירות המרכזית. רפי אורי מעוניין במינוי לעצמו. אך הנטייה בצמרת המפלגה היא לבחור דווקא בחיים רמון. הנושא עדיין לא הוכרע.

רוח הקרב של עזר

בניגוד לשמועות שהופצו בימים האחרונים, משתלב עזר וייצמן היטב בתפקיד ממלא מקום יושב ראש מטה הבחירות של מפלגת העבודה. במסדרונות המפלגה מופתעים מרוח הקרב שהכניס וייצמן בפעילים.

מסיבה הכנסה יחקור

מסדה הכנסה יחקור מועמדים במפלגות, גות, שהוציאו כספים רבים על תעמולת בחירות. מסדה הכנסה נשען, כנראה, על מערך כת-הולשנה הדדית של אנשי הליכוד והי מערך, שמטרתם היא למנוע מתן תרומות של אנשי כספים וכלכלה למפלגה הי ריבה.

כנס ישראל-פלסטיני

בארצות הברית

כנס של אישים ישראליים ופלסטיניים עומד להיערך בנובמבר בארצות הברית. בין הישראלים ישתתפו אישי ציבור וחיילים ממפלגת העבודה, רייך, מפ"ם, והרשימה המתקדמת לשלום. בפגישת הכנה לכנס, שהתקיימה בארצות הברית בסוף השבוע, עוצבה מתכונת המפגש, שיעשה במסגרת החוק. בפגישות ההכנה לכנס השתתפו ישראלים ופלסטיניים.

יחזירו פינקסי-חבר?

ככנס של תבירי המערך במועצת העובדים של התעשייה האווירית, שיתקיים בשבוע הבא, מתכוונים לזרז באפשרות לתמוך בליכוד בבחירות הקרובות. חברים קיצוניים אף מעלים את האפשרות להחזיר את פינקסי-חבר של מפלגת העבודה. הסיבה לכך: החס של מנהיגי מפלגת העבודה לפרויקט הלבאי.

מבקר המדינה

יבדוק חשדות

מבקר המדינה תבקש לבדוק חשדות לביזבז כספים בבניית הבניין המשרד של משרד הביטחון וההגנה.

הבנייה התבצעה בעיקר על ידי חברות של חברות ממשלתיות, ולא מכספי משרד הביטחון וההגנה.

הפרקליטות אינה מוכנה

הפרקליטות אינה מוכנה, כנראה, להגיע להסכם עם יונתן זוכוביץ, חתנו של שאול אייזנברג, המבקש לחזור לארץ.

ומי לא בא? כהנא!

בעקבות התקפות כידוניות של אנשי "כך" על נשות מייסדת המזאה של "נשים בשחר" בירושלים ובחיפה, גייסה המייסדת תיגבורת, כדי למנוע פיצוץ. בסופו של דבר, למרות ההכנות, לא הגיעו אנשי "כך" למקום.

מי יתמודד עם צי"ץ?

מועצת המחוז של מפלגת העבודה תכריע בסוף החודש מי יהיה המועמד בבחירות לראשות עיריית תל-אביב. כרגע מתמנת אפשרות לשני מועמדים: סגן ראש העיר, נתן וולך, חבר הקואליציה, ועורך הדין חיים בצמן. מועמד שלישי אפשרי, ח"כ אליהו שפייר, מזכ"ל המחוז של מפלגת העבודה, שלא נבחר ברשימת המערך לכנסת הבאה, החליט לוותר על מועמדותו.

222

לפי דובר צה"ל נהרגו השבוע שלושה פלסטינים. בכך עולה מיספרם ל-163 הררי גים מירי חיילי צה"ל. מיספר זה אינו כולל הרגים מירי מתנחלים ומסיבות אחרות. לפי ספירה ישראלית מוסמכת עומד מיספר ההרגים הפלסטינים מתחילת הר אינטיפאדה ועד יום השני, ה-4 ביולי, על 222. לעומת זאת, מוסרים מקורות פלסטיניים על 292 הרגים פלסטיניים, לפי הפירוט הבא:

- 195 הרגים מירי חיילי צה"ל ומתנחלים.
- 57 הרגים כתוצאה משאיפת גז.
- 18 הרגים ממכות ומהתחשמלות.
- 22 הרגים מנסיונות בלתי-ברורים.

"בני-ברית" במוסקווה

אירגון "בני-ברית" החליט לפתוח סניף ונציגות בקהילה היהודית במוסקווה. החלטה עליה התקבלה בוועידה השנתית של האירגון, במלאת 100 שנה להקמת האירגון בישראל. בני-ברית הוא האירגון היהודי הגדול בעולם, והזימה לפתיחת הנציגות במוסקווה באה מישראל.

האירגונים מאשימים

את הסוכנות

האירגונים היהודיים בארצות הברית מאשימים את הסוכנות, ובעיקר את השליחים, שלא עשו די מאמץ כדי לשכנע צעירים יהודיים לבוא לארץ, במסגרת מתנות קיץ. השנה ירד באופן ניכר מיספר הצעירים המגיעים מדי שנה למחנות-קיץ בישראל, כנראה בגלל האינפלאציה.

"כור" מנסה

לגייס אשראי

ראשי "כור" מנסים לגייס אשראי בהיקף של 40 מיליון דולר, כדי לממן פרויקט הלוואות, שמועד פרויקט קרוב. לשם כך יצא לחו"ל ראש אגף הכספים של "כור", הר"ר שימרון רביד, בסוף השבוע שעבר.

שינויים בצמרת הארץ

במסגרת ריענון השורות בצמרת "הארץ", ייבנס דויד מרגלית לתפקיד בכיר במערכת החדשות של העיתון. מרגלית, שהיה ראש מערכת תל-אביב של קור-ישראל, פורש מהדריי.

כהארץ מחפשים גם מחליף למשה ורדי, שהיה ראש הדוכנה (אחראי על עורכי עמודי החדשות). ורדי עזב את הארץ וחזר לידעות אחרונות.

גוגר בודק אפשרויות

איש העסקים, אריה גוגר, עומד לבדא לארץ כדי לבדוק תוכניות, יוזמות והשקעות בארץ, באמצעות הקרן שמנהל בנימין גיבלי. בין השאר ייבדקו פרויקטים בתחומי גרל"ן, תעשייה ואלקטרוניקה.

מלונות הופכים

למעונות-זקנים

בתי-המלון בחוף בתי-ים, ששימשו בעבר את המזרחים הסקטיים והבריטיים שעבדו בפרויקט ה"לבאי", עוברים הסבה והוסבים למעונות-זקנים, בחלקם מעונות גריאטורים פרטיים. המחירים הנגבים במעונות אלה נעים בין 2000 ל-2600 שקלים בחודש.

צ'רטר של

"שלום עכשיו"

אנשי "שלום עכשיו" בארצות הברית שוקלים לארגן טיסות-שכר לישראלים, הר מעוניינים להשתתף בבחירות הקרובות לכנסת. הרעיון עלה בפגישה של "שלום עכשיו" שיו"ר שנערכה באחרונה בניו-יורק.

חברת-תיקשורת חדשה

דן פתיר, מי שהיה יועץ ראש הממשלה לענייני תיקשורת, העיתונאי-לשעבר חזי כרמל, ודויד קימחי, מי שהיה מזכ"ל משרד החוץ, הקימו חברה חדשה להשקעות בתיקשורת.

קיבוצים מחליפים

בריות

קיבוצים ברחבי הארץ החליטו בשנה האחרונה לעבור לבריכות-שחייה טרומיות מוכנות, המיובאות מחו"ל. הבריכות יחליפו את הבריכות הרגילות. חברה הנדסית תייבא את הבריכות בגדלים שונים, במחירים החל מ-5000 דולר.

בקרב: מועדון פירסום

בקרב יוקם בארץ מועדון הפירסום הישראלי. כוונת המועדון לקיים מפגשים, אחת לשישה שבועות, שיעסקו בנושאים מרכזיים בתחום הפירסום. לכל מיפגש יוזמנו מומחים מיקצועיים שיערכו הרצאות בנושאי כלכלה וחברה.

המישטרה

עדיין מחפשת

המישטרה עדיין בודקת מי מצמרת המישטרה הדליף לעיתונות את הדו"ח הפנימי של מבקר המישטרה. כמה קצינים בכירים כבר נבדקו בפולין גראף, ובגלל תוצאות בלתי-מספקות שוי קל מפכ"ל המישטרה, רבניצב דויד קר אום, לזמן כמה קצינים לבדיקה נוספת במבנות-האמת.

מיכסת-החלב של הורביץ

האחים יואב ויונתן הורביץ קיבלו מיכסת-חלב, כדי להקים רפת בכפר-דוד, במסגרת השיקום שלהם. עד היום לא הוקמה הרפת, והמיכסה לא נוצלה.

צ'פאי: להד"ם

ביריעה שפורסמה בשבוע שעבר על התקרית של שימרון (צ'פאי) קרם באל-על, נפלו טעויות. מובן שלא נמנע מצ'פאי לטוס בחברה, אלא יימנעו ממנו שרותים, כגון שרות-שלום. צ'פאי עדיין מתעקש להד"ם.

בסוף שנות ה־50 נסעתי לגרמניה, בפעם הראשונה מאז שעזבתי כילד. היתה לי אז הרגשה קשה. כל גבר קשיש שנתקלתי בו עורר בי את השאלה האוטומטית: היכן היה בימי השואה? לא התייחדתי אלא עם מי שהייתי בטוח לגמרי שהיה אנטישמי, ואלה היו מעטים.

גם הגרמנים הטובים לא חשו כנוח בהיתקלם בישראל. אני זוכר שפעם נכנסתי למישרד ממשלתי, ומשהצגתי את עצמי כישראלי שלף הפקיד הקשיש תיבה קטנה של תפוזיץ, כאילו כדי להוכיח: "אני בסדר. אני אוהב את הישראלים/היהודים". זה היה מבדך. כל מגע בין גרמני וישראלי היה מבדך.

בינתיים גדל דור שני, וגם היחסים עימו לא היו חסרי־מבוכה. הילדים שמעו על השואה, והם הלכו אל אבא/אמא ושאלו: "איפה הייתם איך זה יכול היה לקרות?" המורים שתקו והעלימו, ההורים הסיטו את המבט, רבים מהצעירים הפכו שונאי־יהודים ופרוי־ישראלים קיצוניים, ומגע ישיר ופשוט לא היה אפשרי. עכשיו גדל דור שלישי, ובפעם הראשונה יש אפשרות של יחסים נורמליים (כמעט). אין הרגשת־האשמה של הדור הראשון, ולא ההרגשה של אשמת־ההורים של הדור השני. אך אין גם התעלמות. יש עניין רב בשואה ובתולדות הרייך השלישי, ושאיפה חזקה להבין.

כשאני מוזמן לגרמניה אני מרבה להתווכח עם גרמנים צעירים על עליית הנאצים, על חוויות כילד שראה את הדברים בהתהוותם, על התהליך שהוביל לשואה. אפשר לעשות זאת בלי מבוכה חריגה, אלא תוך השלמה עם העובדה שאנחנו בני עמי הקורבנות, ושהם בני עמי־המבצעים.

המבוכה מתחילה כאשר גרמנים צעירים, אידיאליסטיים, רוצים למתוח ביקורת על מדיניות ישראל כלפי הפלסטינים. הם תוהים, בכנות: האם מותר לנו בכלל לבקר? האם זה לא יחזק את האנטישמיות? האם זה לא יביא להכחשת הייחוד של פשעי הנאצים? (הנה, גם היהודים עושים את זה!) או להתחמקות מן האחריות המיוחדת (הכולם אותו הדבר!), או לאנאלוגיות פשטניות (הפלסטינים הם הקורבנות של הקורבנות!).

ומאידך: מי שהסיק מסקנות ומגנה את פישעי הנאצים, האם אינו חייב להרים את קולו נגד כל עוול, כל דיוק, כל פגיעה בזכויות־האדם, גם כאשר המדינה העושה היא מדינת־היהודים?

אין תשובה קלה על התלבטות זו. בייחוד כשהיא כנה. עצתי לידידים גרמנים צעירים היא: מותר לכם למתוח ביקורת. אבל הביקורת צריכה להיעשות מתוך אהדה, ומתוך חיוב מוחלט של קיום ישראל. והיא צריכה להימנע מכל השוואה פסולה עם הפשע האחר־מימי של השואה, שאין דומה לו בהיסטוריה.

אך ביקורת הנובעת מאהבה, תתקבל באהבה. הרי גם מחנה השלום הישראלי הוא ישראל, ואולי החלק האמיתי ביותר שלה.

נחיריו של הגיבור

היה יום קריר, גשם דקיק ירד מדי פעם, ועמדתי לפני הפסל הענקי.

אני נוהג להזכיר את הפסל הזה לעיתים קרובות בהרצאות שלי, כהוכחה למשהו. וזה הסיפור: כשהייתי בכיתה ג' או ד' בגרמניה, בסוף ימי הרפובליקה הוויימארית, במדינת־פרוסיה שהיתה אז סוציאלי־דמוקרטית, נתנה המורה שיעור בהיסטוריה.

היא ריברה על הקרב ביער הטבטוני, בשנת 9 לספירה. היא הזכירה שבמקום זה עומד עתה פסל־הענק של הגיבור, הרמן בן שבט הכרוסקים, וסיכמה: "הרמן הגיבור עומד כשפניו אל האוייב התורשתי, ילדים. מיה האוייב התורשתי?" כל הילדים בכיתה הרימו את אצבעותיהם, וקראו כמעט במקד: "הלה! צרפת! צרפת!"

כיום שורר שלום גמור בין צר־פת וגרמניה, לא יעלה כלל על הדעת שתפרוץ ביניהן אי־פעם.

מילחמה נוספת. הן חיות בשכונות טובה. הגבולות ביניהן פתוחים, והן שותפות ביתר בשוק־האירופי־המשותף ובברית־נאט"ו.

ואם זה קרה בין גרמניה וצרפת, אחרי מילחמה שנמשכה מאות רבות בשנים, זה יקרה גם בינינו ובין הפלסטינים!

עד כאן הסיפור. לפני שבועיים סיפרת אותה לקהל גרמני, וידיד שאל אותי: "אולי אתה רוצה שאקח אותך לשם?"

הסתכלתי בפסל. גובהו כ־20 מטרים, והוא עומד על כן שגובהו כגובה שבע או שמונה קומות של בניין. רואים אותו ממרחק של עשרות קילומטרים.

הייתי שם פעם כשהייתי ילד קטן. אז סיפר לי אבי שהפסל הוא כלי־כד גדול עד שהאנשים שביקרו בתוכו נפלו מבעד לנחיריו ונהרגו. היה צורך לסתום את הנחיריים.

צר לי להגיד שאני בילף. הפסל גדול, אך לא עד כדי כך. אי־אפשר ליפול מבעד לנחיריים.

הרבה מחשבות עברו בראשי. הרמן, שהרומאים קראו לו ארמיניוס, היה בן־ערובה ברומא, וגדל כאציל רומאי. בבוא היום נגד במיטביו. "הדם סמך מים", אמורים הגרמנים. הוא משך את הצבא הרומאי אל תוך מלכותו. כשעברו הרומאים בגיא בין שני הרים, לא הרחק ממקום הפסל, התנפלו עליהם הגרמנים מכל עבר ושחטו אותם.

שונאי־גרמניה טוענים שמעשה־בגידה זה גרם לכך שמאו מחשיבים הגרמנים את הנאמנות מעל לכל ערך אחר. בבחינת: כל עם מעריך ביותר מה שאין בו.

המצביא הרומאי שהתאבד בתום הקרב (הוא הפיל את עצמו על

חרבו) היה קווינקטיליוס וארוס, שהיה קודם לכן נציב עליון בארצנו. פלסטינה וגרמניה הדרומית היו שייכות אז לאותה האימפריה.

הקיסר הרומאי באותה תקופה היה אוגוסטוס. עם קבלת הבשורה המרה קרא: "וארוס, וארוס, החזר לי את הלגינות שלי!"

כעבור 61 שנים עלה יורשו על ארצנו ושרף את בית־המקדש. גם עכשיו עומד הרמן הגיבור כשפניו אל האוייב. בדיוק מול פניו, על הרכס ממול, ניצבת אנטנה ענקית של הטלוויזיה.

עניבת החנק

בעונותי הרבים ביליתי השבוע כמה שעות בבית־המישפט. ראיתי עורכיידי קשישים וצעירים מתרוצצים כשהם לבושים במיטקטורנים שחורים וענבים עניבות, כפי שמחייב הנהול.

זה היה ביטחוני. הפרקליטות, לעומת זאת, לבשו כותנות לבנות בלבד, וחצאיות שחורות.

ככניסה לאולמות לבשו הפרקליטים והפרקליטות גלימות שחורות.

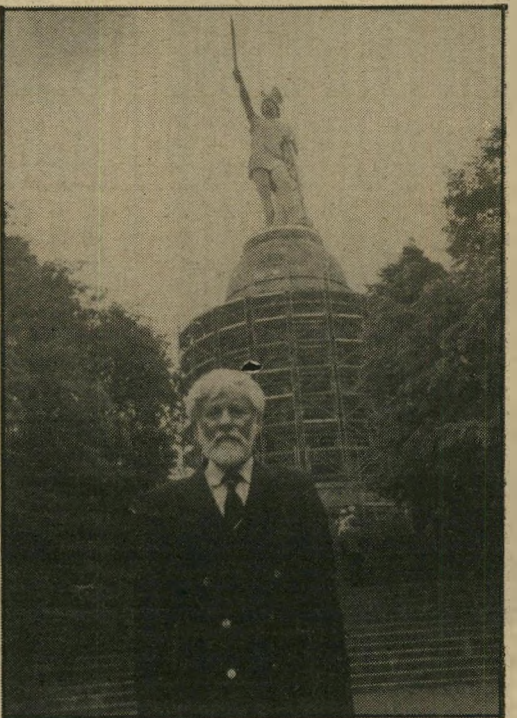
במיסדרונות היה חם. באולמות פעל מיוג־אוויר לקוי, ולא היה פחות חם.

זה נראה לי מגוחך. אנתנו חיים בארץ־ישראל, השוכנת באזור סוב־טרופי. בקיץ חם עד לוחש.

הביגוד המישפטי המקובל אצלנו הומצא באקלים קר. בבית־המישפט הבריטי אין איש סובל בשל בגדיו. גם הפיאה הנוכחיה אינה מפריעה בקור האיים הצפוניים.

אינני רוגל בלבד מרושל בבית־המישפט. אני מודע בהחלט לצורך לשמור על מידה סבירה של "דקורום" — צורה של התנהגות ולבוש שתרם את קרן המערכת המישפטית גם מבחינה חזונית, בייחוד לאור הירידה המדאמה של הרמה האנושית במיקצוע זה, כמו בהרבה מיקצועות אחרים בארץ.

אולם מי אומר שלבוש מהוגן וחגיגי בארץ זו צריך להיות חיקוי של המקובל בארץ אחרת, בעלת אקלים שונה לחלוטין?

ליד פסל הרמן הגיבור

לדעתי, אין כל רע בהנהגת לבוש חגיגי קיצו אחר לגברים כמו לנשים. כותנות לבנה, מינסונים וחצאיות שחורים. כלי עניבה. כלי מיטקטורן. כלי גלימה. בחורף אפשר להקפיד על לבוש אחר.

הוא הדין, אגב, לגבי מסיבות דיפלומטיות. מי שמוזמן אותי למסיבה דיפלומטית בקיץ צריך לדעת שאני מסרב בהחלט לסבול תמורת הכבוד. אני מופיע בלי מיטקטורן ובלי עניבה, גם כשאני היחיד בין מאות גברים מיסכנים, הסובלים בחום מחניק, כשם ענבים וממוקטרינים. SORRY. מי שהרבר מפריע לו, כל יומין אותי.

אני ישראלי. אקלים ארצי הוא אקלימי. מי שרוצה שאתלבש בקיץ כמו בצפון־נורווגיה, ויאללנא לספק לי אקלים של צפון־נורווגיה.

סיפור מוזר

בראשית שנות ה־50 בא ארצה יהודי עיראקי, ובפיו סיפור מוזר. בבגדאד, כך סיפר, קמה קבוצה מחתרנית, שביקשה לחולל מהפכה לאומית בעיראק. מטרתה היא לגרש מעיראק את הבריטים וסוכניהם, ראשי־ממשלה נורי סעיד והמלך הצעיר (שהיה דודנו של המלך חוסיין).

בחפשה בעל־בית שיעזור לה לחולל את המהפכה, עלה על דעתה של הקבוצה כי הכתובה הנכונה היא ישראל. האם לא גירשו היהודים את הבריטים מארץ־ישראל במלחמת־מחתרת?

כדי ליצור את המגע הדרוש, שלחו את היהודי הצעיר לארץ. זה הסתובב כאן וחפשו קשר להעברת המסר. הוא מצא, במיקרה, אדם בשם קלמן כץ, איש־אצ"ל ותיק.

כץ התלהב ומצא את הדרך אל דויד בן־גוריון, ראשי־ממשלה ושר־הביטחון. בן־גוריון הקשיב לדבריו ושלח אותו לראובן שילוח, שהיה אז ראש קהילת־המודיעין.

כך התחילה פרשה מתסכלת. שילוח דחה את כץ בלף ושוב. הצבר המנוסה חש כי משהו אינו כשורה. לבסוף לחץ על שילוח, וזה אמר לו, בערך, כך: "אתה שמועז? הבריטים הם בעלי־הבית שלנו. אנחנו זקוקים לתמיכה של מדינה מערבית! לא נלך לסכן את הקשר הזה בשביל איוושהי מהפכה בעיראק!"

בעיניו של כץ, לוחם ותיק בבריטים, נראתה גישה זו פסולה מעיקרה. הוא החליט לפרסם את הפרשה. מכיוון שאחיו, האדריכל

אביאל כץ, היה פעם מפקד הפלוגה שלי באצ"ל, מצא את הדרך אלי. העולם הזה פירסם את הדברים, והגדיר את גישתו של שילוח כמוטעית מיסודה.

כתבנו: אנחנו חיים במרחב ערבי. הבריטים הם מעצמה קולר־ניאלית ורה. במקום או כאמור יסתלקו. הערבים יישארו. איתם אנחנו נצטרך לחיות. האם לא כדאי יותר ליצור קשרים איתם בעודם לוחמים לחרותם וזקוקים לבעל־ידידות, תחת להשליך את ירכנו על אימפריה קולוניאלית גוועת?

נקטנו עמדה זו באופן עיקב כלפי כל התנועות הלאומיות הערביות דאז. יזמנו את הקמת "הוועד הישראלי למען אלג'יריה חופשית", תמכנו במהפכה המצרית נגד המלך פארוק ומאבקה לסילוק הבריטים מאזור תעלת־סואץ, תמכנו במהפכה העיראקית (כאשר זו פרצה בסוף, בלעדנו ונגרנו).

האיש שייצג את הגישה ההפוכה היה בן־גוריון. והאיש שהיה עוזרו הנאמן ביותר של בן־גוריון ביישום גישתו היה ראובן שילוח, מקים קהילת־המודיעין הישראלית בכלל ו"מוסד" בפרט. הוא צץ בכל מקום שבו היתה קיימת הסכנה שתיווצר ברית ישראלית־ערבית נגד המעצמות המערביות.

לשיא הגיעו הדברים בסוף שנות ה־50, כאשר יום ראש־עריית פירנצה, ג'ורג' להפירה, כנס "ים תיכוני", שנועד לשמש כמיס־גרת לדרושיה ישראלית־ערבי ראשון. שרת־החזק, גולדה מאיר, התעקשה לשלוח אליו מישלחת בראשות שילוח, תחת להסכים לשיגור מישלחת של אקדמאים ואישים בלתי־תלויים אחרים.

כשראו הערבים שכשם ישראל הגיע איש־מודיעין מובהק, שיצא לו שם של שונא הלאומיות הערבית, הם נטשו את המקום, או שלא באו כלל. (כתוצאה מכך הוזמן להפירה אותי לוועידה הבאה, ולכל הוועידות שלאחר־מכן. שגרירות ישראל ברומא מחתה על כך רשמית.)

עכשיו כתב חגי אשר, מעריצו של בן־גוריון ואחרון אנשי רפ"י, ספר על שילוח. שמו: מוסד של איש אחד. חבל שלא הזכיר פרשה זו.

וואלה, איזה בלגאן!

המכונית עצרה בקירבתי. ישבו בה שתי נשים, כנראה אם ובת, שתיהן בעלות חזות ייקית בולטת.

הבת יצאה וקראה לאמה: "יאללה, ראו!" המילה "יאללה" (בעצם: יא אללה, הוי אלוהים!) השתרשה בשפה העברית. בין השאר היא מקבילה למילה הגרמנית "ראוס" (החוצה).

הרבה מילים ערביות השתמשו בעגה העברית. למשל: "חנט" ריש" (בעצם: קנטר ריש, ממשקל נוצות). או "כאסח" (בערבית: מכה). או "תפרן" (בערבית: עני).

יש מילה אחת, שאיני מצליח לאתר את מקורה: "בלגאן". בעברית החדשה אין לה תחליף. היא חיונית. היא מצלצלת כמו מילה ערבית. אבל אין היא מילה ערבית כלל. הערבים, המרבים להשתמש בה (למשל: "לא יכולתי לבוא אתמול לעבודה. בכפר שלנו החיילים עשו בלגאן") מאמינים שוהי מילה ערבית.

אולי מישוה יכול לעזור לי? מה מקור המילה הזאת?

חבל שתל-אביב לא נמצאת בירושלים!" ועל שופטים שאינם יודעים לספר בדיחות

אנשים

שני מופעים, השתוללו ורקדו. אנשיהביטחון במקום מיהרו להוריד אותם, אבל לפני שהצליחו בכך, נפל ילד אחד מן הבימה, מגובה של מטר בערך, ונשברה ידו. היה זה בנו בן ה-8 של הפרופ' בוליסלאב גולד'מן, סמנכ"ל בית-החולים. מנהל

הגברים. השנה תתמודד שטראוס עם עורכת-דין אחרת, והמנצחת תתמודד עם הגברים.

באירוע גדול שאירגן בשם בוע שעבר בית-החולים תל-השור מר לילדי העוברים, במלאת 40 שנה לבית-החולים, עלו ילדים רבים על הבימה בהפסקה בין

רר, צילצל אליו ואמר שהוא חייב לראותו מיד, כדי להתייעץ איתו בעניין חשוב ודחוף. השניים ישבו ודיברו, ופתאום נזכר שורר שהוא בעצם רעב. כאשר נכנסו השניים למיסעדת הסיף, ריה, חיכו שם כבר כל החברים, רובם חברים-למיקצוע.

אחרי הרמת כוס חגיגית, אמר שורר: "יש לי הצעה, כבוד השופט — מוטב שתימנע מלסייג פר בדיחות בבית-המישפט. מניסיוני מעולם לא זכיתי לש"י מוע מפי שופט בדיחה טובה. שאלתי את עצמי איך זה שאני שים אינטליגנטים מגלים חוש הומור לקוי, והגעתי למסקנה שזה מפני שמהיום הראשון שלם על כסיהמישפט הם מספרים בדיחות, ועורכיהדין התנפנים תמיד צוחקים, כאילו שמעו את הברירה הכי טובה בעולם. כך קורה שבמשך שנים מקבלים הר שופטים היוון-חזר מוטעה כנור שא הוזה".

אליפות המישפטים האר-צית בטנים התחילה השבוע ב-מיגרשי הפועל בצפון תל-אביב, ותימשך 10 ימים. לתחרות נרשמו 30 עורכדין ושופט אחד: שופט-השלום צבי הרטל מכי-פרסבא, שהוא משתתף קבוע בטורניר, והנמנה עם יוזמיו. בעי-לי סיכוי טוב לזכייה הם עורכיהדין דין אהוד רגן ודב לוין. משתתף קבוע אחר, עורכדין דב ארבל, שהגיע תמיד לחצי-הגמר, נרשם השנה, אולם נאלץ לפרוש כבר בשלב הראשון, בגיללל כאבים בגב, בעיקבות תאור-נתידרכים לפני חודשים אחרים.

זוכה קבוע בתחרות, עורכדין יוסף שטבהולין, טניסאי מעולה, לא נרשם השנה. הוא העדיף לגסוע לאנגליה, לחזות במישחקי וימבלדון.

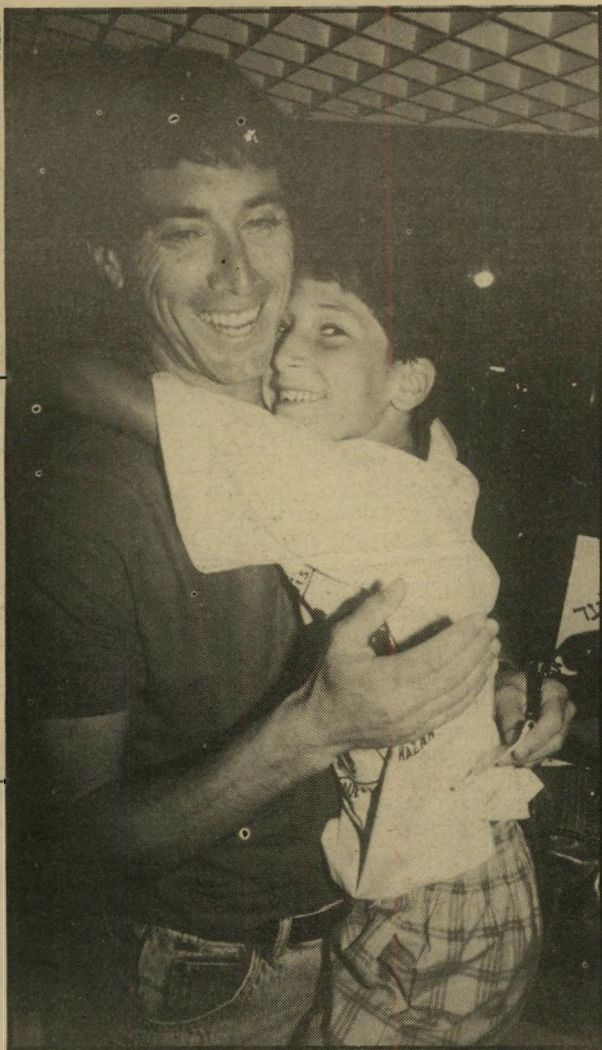
בעניין נשים בתחרות: עורכדין רכתידין גיאנין שטראוס, ילידת דרום-אפריקה ולשעבר אלופת-ישראל בטנים (שמה היה אז ג'אנין שממן) ביקשה להירשם לתחרות לפני כמה שנים. סירבו לה, אבל היא התעקשה, ואז שור-נה התקנן, הוסיפו תחרות בין נשים וקבעו שאם יהיו פחות מש-לוש משתתפות, הן ישחקו עם

ליוסיההולדת של המלך חסן.

ליליאן התעקשה לחזות במו עיניה בבחירות לפאגל בליכוד. בעלה קבע פגישה עם ידידים לשעה 8 בערב. כ-6 יצאה ליליאן עם חברתה לכיוון ההיפנינג בליכוד, בקאונטרייקלאב בהרצליה. בעלה החליט לנסוע בעיקבות שתי הנשים. השעה הייתה שעת-פקקים. בעוד שליליאן וחברתה נהנות מהחיים, הויע בעלה במכונית וניסה לדחות את הפגישה המיועדת. לבסוף — אחרי שעה וחצי של נסיעה אי-שית, הגיעו שתי המכוניות מתל-אביב להרצליה. אחרי שבע דקות בדיוק של נשיקות וחיבוקים עם

חבריהכנסת אהרון א"ר בריחצירא היה עסוק במשך כמה ימים בחגיגת כריהמיצווה שערך לשניים מבניו, יעקב ויצחק. אחרי ההילולה שערך ברמלה, עלו השניים לתורה באשדוד. משהסתיימו כל הטכסיס והחגיגות, נשמו השניים לר-ווחה ואמרו לו: "אבא, טוב שגמרנו עם זה!" אברהצירא נוסע לחו"ל, לאסוף כספים למיפליג-תו, הליכוד. יסעו איתו: בנימין ("ביבי") נתניהו והשר משה ארנס.

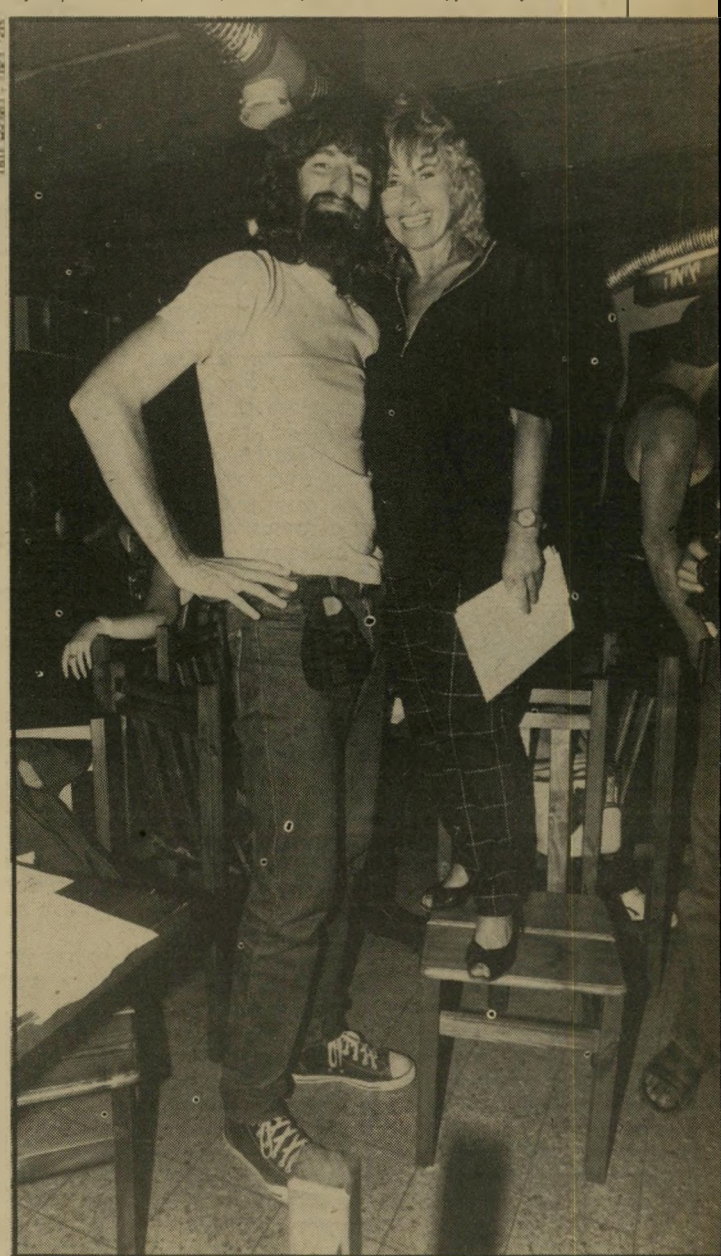
יריב בריאליעזר — זהו לא רק שמו של הנכר של דויד בריגוריון, אלא גם שם

בני טבק שחקן הכדורגל של מכבי תל-אביב, התראיין באולפן הנייד של "קול ישראל", כשלפתע התפרץ מתוך הקהל ילד נרגש בן 11, שלומי נחום, והתנפל בנשיקות על השחקן. הוא גם דרש חתימה אישית מהשחקן ואמר לו: "אני מעריך אותך כבר שש שנים, למרות שאבא שלי אוהד את הפועל ת"א."

שאול אייזנברג יושב-ראש תא כתבי-הספורט (מימין) הגיע למסיבת עיתונאים שאורח-הכבוד שלה היה המיליארדר המעופף, שאול אייזנברג (משמאל). כשסיפרו לאישהעסקים שיש באולם עיתונאי בעל שם זהה לשלו, הוא ביקש להכירו. כשהפגישו ביניהם, שאל המיליארדר את איש הספורט היכן נולדו הוריו ומה מקור שמו, אך לא נמצא כל קשר משפחתי ביניהם.

מושי קיאחי צלם העיתונות הגבוה בישראל (2.03 מטר) נתקל במסיבה ביחצנית מירי זיכרוני נמוכת-הקומה (1.58 מטר) ופתח עימה בשיחה. כשנוכחה היחצנית שהתיקשורת בניהם לקויה בגלל הפרשי-הגובה, היא עלתה בעליצות על כיסא, וכשהשתוו השניים בנובחה נמשכה השיחה ביתר-נוחות.

המועמדים השונים, שבו המכור ניות בדרך הפקוקה והארוכה לתל-אביב. עורכדין הרן פיינש'טיין התמנה בימים אלה כשופט בבית-המישפט ברחובות. השופט החדש, המתגורר בתל-אביב, הוא יליד רחובות, ועומד לעבור לגור בעיר זו.

אשתו שולה, מישפסנית גם היא, אירגנה לו בשבוע שעבר מסיבת-הפתעה. ידירו של פיינש'טיין, עורכדין מרדכי שור

בנם של דולי וחקריהכנסת בנ' ימין ("פואר") בריאליעזר. יריב סיים קורס מפקדי-טנקים בשבוע שעבר וזכה בדרגת סמל. הוריו נסעו לבקרו בבסיסו — מרחק ארבע שעות נסיעה מביי-תם. הביקור האחרון אצל הילד הסתיים בתאונת-דרכים. הפעם הם שבו בשלום.

זוג המיליונרים ליליאן וסטיב שלום, ששהו באחרונה בירושלים, עזבו את הארץ לטור בת מארוקו: השניים הוזמנו

רחל אבינר, העולם הזה

והוא מסיע את אשתו להופעה תיה. אך כשהיא נזקקת לאביד ריה, היא נוסעת במכונית המישית פחתית.

■ בתוכנית הרדיו האסטרולוגית לכל אדם כוכב, שהועברה בשירות ישיר מהקוסמוס בחיפה, התארחו כמה אמנים. כשהבחין המראיין, **מנחם פרי**, שהקהל מתחיל להשתעמם, הוא קרא לעיתונאית **ציפי רום** לבוא ולהתראיין, כדי להוסיף קצת פילפל לתוכנית. האסטרולוג **אילן סקר** הסתכל במפת הלידה שלה, ואמר לה שהיא ער מרת להינשא בעוד 10 חודשים. רום הגרועה, שהיא חברת-רלח יים של סגור עורר המקומון העיר. **שמוליק שביטוב**, החליטה למתוח את האסטרולוג והנוכחים ואמרה בשירות חי שיש לה שני מאהבים, האחד גבר נשוי והשני סטין, והיא לא יכולה להתחתן — לא עם הנשוי בגלל מצבו המישפחתי, ולא עם הסטין בגלל גילו. אך פקר המשיך להתעקש שהוא רואה נישואין בעוד 10 חודשים. כשירה מהבימה ניגש אליה צעיר, חיבק אותה ואמר לה: "היית נהדרת" המנחה פרי שאל אותה אם זה המאהב שלה, והיא השיבה שזה בנה **ברק**, ושהיא חברה של אחד מחבריו. הנוכחים לא הבינו את ההומור הצברי שלה.

■ הקרנת הבכורה של הסרט היושן, העוסק במאבקי הכוח

בית-החולים, הפרופ' **מרדכי שני**, שהיה במקום, נשא את היד בזרועותיו לחדרה-מיון, שם נקבע שהוא סובל משבר רציני. הילד הועבר לחדר-ניתוח, וטופל בהרמה.

■ בימי החגיגות של תל-ה שומר יחדיו חדרים אחדים לתע- רוכה שהציגה תחביבים ואוספים של אנשי בית-החולים. הפרופ' **יאיר ליברמן** הביא רהיטים שהוא בנה, מעוטרים בחריטה מרהיבה על עץ; הר"ר **עזר דר לב**, שהיה בעבר קצין-דפואה ראשי, הציג את אוסף-החלילים שלו, שחלק מהם הוא עשה בעצ- מו. תוך כרי עבודות-הכנה חי- לל דולב באוזני צוות המארגנים. הר"ר **רפי אדר**, כירורג המתמ- חה בכלי-ידם, הציג עבודות קר- לאו' יפהפיות, שכללו לבנות, עיניים, תרשים של אק"ג וכן הלאה, ואת המילים **WE ARE ALL HEART**. הר"ר **טדי קרמן**, רופא-מיילד, הציג אוסף של אקדחים מכל הסוגים.

■ מאז הופעתם החד-פעמית בפארק-הירקון, לפני ארבע ש- נים, היו פניות רבות לכל אחד מחברי להקת בורח להופיע שוב. לכן, כאשר לא-מזמן ביקר **מאיר (פוגי)** **סניגשטין** בארץ, נפגשו אצלו **דני סנדר** **סון**, **גדי גוב**, **אפרים ש- מיר**, **יצחק קלפטר**, **אלון אוליאריצ'יק** ויוני **רכטר**, והחליטו (החלטה כמעט סופית)

פינה דבורין היתה במסיבת הנישואין של הפסיכיאטר הד"ר **ריצ'ארד קורנהאוזר** ואשתו **ורדה**. אחד האורחים האחרים הביא כמתנה אלבום גדול של גופות גברים, פרי יצירתו של **מר-עולם ארנולד שורצנגר**. הם מוצאים חן בעיניו? שאל המארח, והצביע על הגופות. הפרקליטה השיבה: "הם מגעילים אותי!" מימין: עורך-הדף **אסף כספי**, ממשפחת-הפרקליטים הידועה.

10. **ויטה רוזוב** מאגדת ניצן הגיעה עם ילדים, חברי האגודה. הומר **ג'קי מקייטן**, נכה הרתוק לכסא-גלגלים, עשה מאמץ והי- גיע להקרנה למרות שלא חש בטוב. הפתיעו בהיעדרם הבר- נית **ציפי שביט** ובעלה **אביר שי דקל**, שחסרונם איכזב יל- דים רבים, והומרת **מירי אליר** **לי**, שהגיעה בטעות לקולנוע לא-נכון.

■ איס-הרדיו הוותיק **יעקב בן-הרצל** חגג כמה אירועים משמחים בערב אחד. ראשית, את סיום המכירה הפומבית, שהכני- סותיה הן קודש לאגודה למיל- חמה בסרטן. **סוזי אבן**, אשתו של **אבא אבן**, נשאת האגודה, אף נתנה דוגמה לאחרים, כשרכי- שה יצירה של הצייר **נחום גוטמן** ופוסטר של תלמידי בצנאל. בן-הרצל הצליח למכור מתנות רבות שקיבלו ראשי המדינה, כמו קופסת-נחושת ש- ניתנה עליידי ראש-הממשלה. סוסי-העץ של הרמטכ"ל-לשעבר, **רפאל איתן**, לא נמכר, וכן המתנות שקיבל יושב-ראש הכנ- סת, **שלמה דילל**. אחרי שנגמ- רה המכירה אמרה לו אשתו, הו- מרת **נירה גל**, שהיא רוצה לא- כול, והיא מעדיפה שזה יהיה ליד שכונת-מגוריהם בנווה-צדק. היא הביאה אותו לפאב הרצל שבש- כונה. כשהגיעו למקום קידם את פניו בחור מחושפ כננימין ואב הרצל, ומסכיב חברים רבים של בני-הווג. הסתבר שכולם באו כדי לחגוג עימו את יום הולדתו ה-58.

■ עיתונאי צעיר ביקש לרא- יין את אשת-העסקים **פינה רוזנבלום**. הוא התקשר עם ביי- תה והשאיר לה הודעה במענה האלקטרוני. רוזנבלום, בעלת חוש-אחריות מפותח, טילפנה ל- ביתו. העיתונאי, המתגורר בבית הוריו, לא היה באותה שעה בב- תו, העוזרת שענתה לטלפון ביקשה מהדוברת להשאיר הוד- עה ושאלה לשמה. כשאמרה רוזנבלום את שמה, צחקה העוז- רת וטרקה את הטלפון. בערב, כשהזר העיתונאי, סיפרה לו העוזרת שמישהי, שהתחתנה כפי- נינה רוזנבלום, ניסתה לעבור עליה.

דסנה ברק, **זוהר אהליאב** ו**נעמי רזן**

אלינור בן-גד נולדה, כך נראה, לדוגמנות ולפוזות לפ- ני המצלמה של אביה, צלם-האופנה **סמי בן-גד**. הימפיה הקטנה, בת ה-3 וחצי, נוהגת להגיע לביקורים בסטודיו, ולהתבונן במשך שעות בדוגמנות המצטלמות. אחר-כך היא מתפשטת, לובשת כל מה שנמצא שם (במיקרה הזה, טול-כלה לבן ושקוף), מתקשטת בעגילים ארוכים ומבקשת שייאפרו אותה. סמי מצלם, ואמה של אלי, גילה, בעבר עיתונאית וכיום עובדת עם סמי בסטודיו, נהנית מן הצד. בן-הזוג, אגב, שהם הורים לשתיים (אלי היא הבכורה), אינם ממחרים למסד את יחסיהם ברבנות.

בחסות החשיכה

נשיא-המדינה חיים הרצוג ורעייתו אורה, סוניה ושימ' עון פרס. כולם הגיעו להקרנת סרטו של דן שילון בסנימה, במוצאי שבת. משתמנה ההקרנה הממושכת (כמעט שלוש שעות) זינקו זה אחר זה על הבימה: **זובין מהטה**, שכיכב ברוב הסצינות בסרט; **סטיב מרקוס**, אחד שהכל שיבחו אותו בשלל שמות (משם בא הכסף!); גם הנשיא ודן שילון, כמוכן.

בתום התודות והברכות, התבקש הקהל שלא לעזוב את האולם לפני שיעזבו כבוד-הנשיא ופמלייתו. מבט חטוף על פני האולם הבהיר שחלק גדול מהמוזמנים ברחו הרבה-הרבה לפני שהנשיא עשה את דרכו החוצה. למעשה — הרבה-הרבה לפני תום ההקרנה.

ומי ומי לא החזיקו מעמד, וויתרו על פאר-היצירה של חברת רשתי או ככה: מיד בהתחלה נמלטו על נפשם **איציק קול**, **רחל** (אשתו של מנחם) **גולן**, **אליעזר ז'ורבין** עם מינה צמח, **עמוס** (הארץ, חדשות) **שוקן**. הגל הבא לכיוון דלתות הסנימה (בכיוון החוצה!) כלל את **עידו** (מעריב) **דיסנצ'יק** ואשתו **בתיה**, **אפרים קישון**, **רוני** (ידיעות אחרונות) **מוסר**, **עורך-הדף שימאון** (מכבי שלנו...) **מיזרחי**, ועוד רבים וטובים — הכל בחסות החשיכה, לצלילי התיזמורת הפילהרמונית, בניצוחו של הזובין מהטה.

בין השב"כ למוסר, היתה רצופה אירועים משעשעים. ההפתעה הראשונה היתה שקהל המוזמנים לא ידע מהי הרשימה המלאה של השחקנים, וכשהופיעה על המסך דמותו של **ירון לנדרון** כמנהל-הרדיו, עבר רחש בקהל. בסיומו של קטע, שבו השחקן **אסי דיין** מתנה אהבים עם **פיליס גלזר**, מחא אחד הצופים כפיים, ואז הצטרפו אליו כמה צופים נוס- פים. כותב התסריט, העיתונאי **טוביה מנדרסון**, ירושלמי ותיק, לא הפסיק להתלונן על הלחות והחום התל-אביבים, וא- מר: "חבל שתל-אביב לא נמצאת בירושלים" לעומתו דווקא שמח אסי דיין להיות בתל-אביב, אך מאחר והיה עצבני ונגרש העדיף שלא להיות נוכח בהקרנת-הב- כורה, אלא לחכות לקהל-האור- חים במסעדה סמוכה.

■ התאונה שאירעה ברחוב בן-יהודה בתל-אביב נראתה כל- קוחה מסרט-מתח הוליבודי. צלם רשת אן-ב"ס בארץ, **יחי גרינברג**, יצא ממכוניתו כשל- פתע עבר רכב של השגרירות האמריקאית ופגע בו. ידו של הצלם נתפסה במראה של המכר- נית החולפת, והוא נגרר לאורך 50 מטר עד שהרכב נעצר. הצלם הובהל לבית-החולים **איכילוב**, ושם עמלו רופאים כירורגיים בחיבור העצבים וכלייהדם שנק- טעו. המזור בכל העניין הוא שגרינברג היה בשליחות אן-ב- ס בארץ כדי לצלם את הומר **דודו פישר**, היוצא להופעה בארצות-הברית.

■ הומרת-השחקנית **נירה רבינוביץ** נראית לעיתים קר- בות כשהיא רכובה על אופנוע סווקי. מסתבר שבעלה, הטייס **אסף בן-נח**, רכש לו אופנוע,

מלכת ניהול

המאמר הבא נכתב לפי בקשת עמוס קינן עבור ספר שפירסם בהוצאת המוסד לאון הפתוח, תנ"ך. הספר, "אמנות הפיסול בישראל: חיפוש זהות", כלל גם מאמרים של קינן עצמו, בנימין תמוז, שלמה שבא, נתן זך, יגאל תומרקין ואחרים. הוא הופיע לכבוד תערוכת פיסול, והיה מוקדש לפסל המפורסם של

יצחק דנציגר, "נימרו". פסל זה נבחר כסמל ל"פסטיבל ישראל" בשנת ה'40 למדינה. מאמר זה טוען שהיה זה עיוות גרוטסקי של משמעותו, מפני שהמדינה קמה על חורבות התרבות אשר פסל זה היה אחד מיצירותיה ומסמליה הבולטים ביותר.

התרבות העברית החדשה נולדה בשנות ה'30, ומתה בסוף שנות ה'40. בעידן קצרצר זה הייתה שורשים, פרח ומתה.

● אי אפשר לקבץ

אולי יש צורך להגדיר תחילה למה מתכוונת התיבה "תרבות", למה מתכוונת התיבה "עברית", ולמה מתכוונת התיבה "חדשה". אני מתייחס כאן אל המושג "תרבות" בהיקף הרחב ביותר שלו, ברומה למילה "קולטור" בגרמנית ו"ציוויליזציה" באנגלית. משמע: מכלול היצירה הקיבוצית של ציבור לאומי או רב-לאומי. לא רק שפה ומוסיקה, שירה וספרות, אמנות וארכיטקטורה, הגות ודת: אלא גם היצירה הממלכתית, המדינית, הצבאית, הכלכלית.

תרבות כזאת, לפי תפיסתם של אוסוולד שפגלר (שנקיטת המעורב) וארנסט טינבני (עיון בהיסטוריה), היא ישות חיה — ישות הנולדת והמתבגרת, המזדקנת והנפטרת בשיבה טובה, אלא אם כן היא מתאבדת או נרצחת לפני כן. יכולה תרבות להיות אף שנה, כמשדחייה הטיבית על פי שפגלר. יכולה היא להיות מאות בשנים. יכולה היא למות עוד בילדותה, כפי שקרה, לדעתי, לתרבות עברית זו.

מדוע "עברית"? קודם כל, מפני שהיא עצמה קראה לעצמה כך. בשנות ה'30 וה'40 נולדה בפי העם, בצורה בלתי מודעת ובלתי מכוונת, הבחנה בין המילה "יהודי" והמילה "עברי". רובר על העם היהודי בגולה, הדת היהודית, העליה היהודית. דובר על צבא עברי, מדינה עברית, שילטון עברי, ואף על "צי עברי" שעדיין לא היה קיים.

בהפגנות צעקו בקצב: "עליה חופשית! מדינה עברית!" באוטובוסים היו מודבקים שלטים: "עברי, רבר עברית!" ההבחנה נולדה באופן טבעי כדי להבדיל בין שתי מהויות: הפזורה היהודית העולמית מכאן, הישות הלאומית החדשה בארץ מכאן. היה ברור לכל שיש הבדל כזה בפועל, ורק אחר כך נולדו תיאוריות תרבותיות-מדיניות שביקשו לתת לתהליך זה ביטוי אידיאולוגי, כגון הכוונות, קבוצת במאבק ועוד. השימוש בתיבה "עברי" היה טבעי, מפני שהשפה העברית המתחדשת הייתה היצירה המובהקת ביותר של התרבות החדשה, סימן ההיכר שלה והגורם המלכד אותה. המושג "ישראלי" נולד רק ב־1948, כאשר המציאות השתנתה באופן דראסטי. ומדוע "חדשה"?

היו זרמים שנינו לקשור את התרבות העברית החדשה אל תרבות עברית עתיקה, כאילו היה קיים "רצף היסטורי". משמע: לא תרבות חדשה, אלא חידוש של תרבות קודמת. ניסיונות כאלה ידועים בהיסטוריה. הרנסנס — כפי שמעיד שמו — התיימר להיות "לידה מחדש" של תרבות עתיקה. אך מובן שזאת הייתה פיקציה. תרבות הנולדת במאה ה־15 אינה יכולה "להמשיך" בתרבות שפרחה 2000 שנה קודם לכן, והוא הדין לגבי התרבות העברית. היא לא יכולה "לקפוץ" על פני 1800 שנים חזרה לימי בריכותבא, או אף 2500 שנה לימי בית ראשון, כפי שביקשו הכוונות.

שום תרבות מודרנית אינה יכולה אף לדמיין לעצמה את מהותה של תרבות שהתקיימה בעידן אחר. אם היא משליכה את יתבה על תרבות קודמת, הרי היא יוצרת את התרבות הקודמת בדמיונה, בצלמה שלה. כדברי פאוסט של גתה (בתרגום חופשי): "מה שנקרא בפיהם רוח־הזמנים אינו אלא רוח־האדונים של ימינו שבה משתקפים ומגנים עברו."

● אנטי־שמיות ציונית

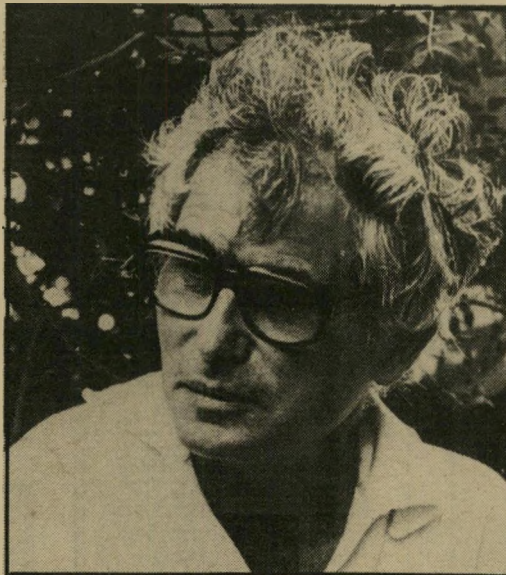
מדוע נולדה התרבות העברית החדשה בשנות ה'30? מדוע נולדה בכלל?

כל ארץ מהגרים יוצרת תרבות חדשה משלה. כך היה בארצות־הברית, בכנאליה, באוסטרליה, בארגנטינה — אם להזכיר רק כמה דוגמות בולטות.

הדבר בלתי־נמנע. לארץ כזאת באים מהגרים ממקומות שונים, המביאים עימם נכס־תרבות שנוצרו בתנאים שונים, באקלים שונה. המהגרים רבקים בנכסים אלה. אולם בניהם זקוקים להתבטאות חדשה. התרבות המיוצאת אינה מכה שורשים באדמה החדשה. זו מצמיחה צימחיה תרבותית חדשה.

יש גיאוגרפיה חדשה, יש אקלים חדש. מעט מדי מדובר בספריי ההיסטוריה על השפעת האקלים והגיאוגרפיה על עיצובן של אומה ותרבות. אולי מפני שהדבר נראה כמובן מאליה. ברור לגמרי שההבדל בין איטלקים ושוודים, למשל, נובע לא במעט מתנאי האקלים השונים־לחלוטין בשתי הארצות. ואילו נפוליון אמר שכדי להבין את ההיסטוריה של ארץ, די להסתכל במפה.

מהגרים באו מפולין ומוסויה, מגרמניה ומהונגריה לנופים שטופי־שמש וצחיחים, מוכרח היה לחול שינוי במירקם חייהם,

פסל דנציגר
נטיבים מפונקים, דמוי האמלט

דנציגר: העליה הבלתי־לוגאלית
בינעה בני קרב

באמנותם, בשירתם, ואף בדתם. וזה אכן קרה, בייחוד בדור השני, שנולד כבר בארץ.

לא רק מקוריהם הראו וצורכי־החיים בארץ־הגירה שונים מכפי שהיו במולדת הקודמת, אלא שנולד גם צורך בגורם מלכד, שיבטא את המשותף לציבור הלאומי החדש, וגם את המבדיל בינו ובין זולתו.

ומעל לכל, כאשר נולד ציבור לאומי חדש — הבה ונאמר זאת: אומה חדשה — מוכרח הדבר להתבטא בחירות־יצירה, בהתפרצות של תשוקת־חיים בכל התחומים, אם כי לא בכל התחומים באותו עוז.

כל תרבות מתרבות בתחומים מסויימים יותר מאשר בתחומים אחרים — אם מפני שהדבר נדרש על־ידי צרכים או־בִּיִּקְטִיִּים, אם מפני שהאופי הלאומי מתפתח ברוח זו בגלל דחפים פנימיים. ההגירה הציונית, כמו ההגירה האמריקאית, אספה אנשים מעשרות ארצות ולשונות, הביאה אותם לנוף חדש, למציאות גיאוגרפית ואקלימית חדשה, לחברה חדשה. כל המהגרים הציוניים, וגם חלק מן המהגרים האמריקאיים באו לשפה חדשה. מצבם הכלכלי והחברתי של רוב המהגרים השתנה מן הקצה אל הקצה.

כאשר ציבור חדש נדרש להתמודד עם מציאות גיאופוליטית חדשה בארץ חדשה — איך זה לא יחפש גם ביטוי תרבותי חדש? אצל האמריקאים והאוסטרלים נוצר דרישה טבעי בין המסורת האנגלו־סקסית, שהביאו עימם חלק מן המהגרים — החלק הדומיננטי — ובין ניצני התרבות המקורית שנולדה בארץ

במוסדיו של ח'ל'הים.

החדשה. יש רצף ויש ניגוד, וכל אומה חדשה בארץ־הגירה מוצאת את האיוון בין השניים על פי דרכה. ידועה האימרה: "לאנגליה ולאמריקה יש הרבה מן המשותף, מלבד השפה".

אותה הבעיה נוצרה בעיקבות ההגירה הציונית. החלק הדומיננטי של המהגרים הביא עימו אידיאולוגיה חזקה, תערובת של סמלים יהודיים־רתיים (ציון, מגן־דוד, התנ"ך) ולאומיות אירופית־חילונית.

בארץ נוצר קיטוב שלא היה מודע בעיקרו. דחיית "הגולה" הביאה לנימות שגבלו באנטי־שמיות. החינוך בבית־הספר העברי בארץ התייחס אל ההווייה היהודית במיזרח־אירופה כבנו ובתיעוב, בצורה שלא היתה שונה בהרבה מזו של האנטי־שמים. הדור החדש אימץ לעצמו הרבה מן המושגים של הדגם ה"ארי" באירופה. די לזכור את המיתוס של הצבר התמיך, הבלונרי, תכול־העיניים, שפרח בארץ באותם ימים.

הדחייה מצאה את ביטוייה בהעמדת העבר הישראלי הרחוק, ההירואי והיפה, כככול, מול "הגולה", המנוגת והבוזיה. התנ"ך דיבר אל לב הדור הזה יותר מאשר הדת היהודית של "הגלות", מפני שעלילותיו התרחשו בנוף המוכר של הארץ; מפני שההיסטוריה הממלכתית של מלכויות יהודה וישראל קרובה יותר למחשבה הממלכתית החדשה מאשר דבריהם של הרמב"ם והגאון מוילנה; ובעיקר — מפני שהשפה העברית החדשה איפשרה לתנ"ך — היצירה המופלאה ביותר בשפה העברית — לדבר הישר אל העברי המודרני.

הכנענים העמיקו אף מן הרובד התנ"כי, והגיעו להיסטוריה הכנענית העתיקה. חלק גדול מן הצעירים זנח את ההיסטוריה בכלל, ומצא את שורשיו בארכיאולוגיה, שנהפכה לאופנה המונית.

אך באותה השעה פעלה גם המסורת היהודית, באלף ואחת צורות גלויות וסמויות, כדי לקנות לעצמה השפעה על האומה החדשה. אי־אפשר היה להתעלם מדפוטים נפשיים ומתמונות היסטוריות שהתגבשו במשך דורות רבים, שעמדו לרשותם מכשירי־השפעה בדוקים כגון חגיגת־ישראל על טכסיהם, הספרות והשירה.

שפגלר דיבר על "פסבדו־מורפוז". הוא הביא כמשל את זרימתה של לבה לוהטת מהר־געש, הנשפכת אל הנוף והמכסה אותו. מכיוון שהיא באה על גבי התכנונות הקודמות, היא נאלצת להתאים את עצמה אליהן. משמע: אין השיכבה החדשה חופשית ליצור את הצורות המתאימות לה, אלא שהיא מושפעת מן השיכבה הקודמת.

יתכן שזוהי רוגמה טובה לתיאור היחס בין התרבות העברית החדשה ובין רפואי היהדות.

● מדוע אז?

מדוע נולדה התרבות העברית החדשה בשנות ה'30? מדוע נולדה בכלל? מדוע נולדה בכלל?

יתכן שדרושה הצטברות מסויימת של כוח, כדי לאפשר את לידתה של תרבות. היא לא יכולה להיוולד בישוים פזורים. היה צורך בתשתית מדינית־כלכלית מסויימת, שתוכל לשאת את המיכנה התרבותי החדש.

לשון אחר: כאשר חברה חדשה מגיעה לתחומת־כוח מסויימת, כאשר היא מתחילה לראות את עצמה כסובייקט היסטורי, נולד הצורך בביטוי תרבותי עצמי, וגם היכולת לכך.

גם התפתחות השפה העברית תרמה את תרומתה. התרבות העברית הייתה — עברית. כלומר: השפה החדשה הייתה הרוח ההיה שלמה. שפה זו אמנם נוצרה בימי אליעזר בן־יהודה, אך היה צורך בדור צעיר חדש, דובר עברית בלבד, שיפיח בה רוח־חיים ויהפוך אותה לביטוי להווייה היומיומית.

התחושות השפה הייתה תלויה בהתנהויות האומה החדשה, ולהיפך. למעשה היה זה תהליך אחד ויחיד. ציור השתיים יצר את התרבות החדשה. כאשר היישובים הפכו ליישוב, והיישוב ליישות לאומית, נולדה המדינה — תחילה כמדינה־ברבר, ואחר כך כמדינה־כפועל. התרבות העברית הייתה פרי המאמץ הקולקטיבי של הישות הזאת. מכאן העיתוי.

● לוקוד ולדב

מה היתה התרבות העברית החדשה? כמה היא התבטאה? אפשר לדבר על התחלות צורניות בספרות, בשירה, באמנות. יש הרואים בפסלו של יצחק דנציגר נמרו, את סמל התרבות הזאת, אף שהפסל הושפע גם על־ידי סיגנונות זרים. אחר הביטויים המובהקים ביותר של התרבות היה פריחתו של ריקוד־העם, צורת־אמנות המונית ועממית. כשאני מנסה לתאר

לעצמי מעמד שהביע את הרוח של התקופה יותר מכל אחר, אני חושב על כנס ריקודייהעם בקיבוץ דליה, ערב מילחמת העצמאות, שאליו זרמו רבבות צעירים וצעירות מכל רחבי הארץ — אותם צעירים שיצאו כעבור כמה חודשים לשדות-הקרב. אך אם לא נראה בתרבות רק יצירות מסוימות בתחומים שונים, אלא את כלל היצירה הקולקטיבית, יש לראות את הביטוי העיקרי בתקופה ההירואית עצמה. בתקופה ההיא נוצר הפלמ"ח, אחת היצירות הגדולות של התרבות העברית החדשה. כי הפלמ"ח לא היה רק אירגון צבאי כמובן הטכני, אלא תנועת-נוער, בית-אולפנה ליצירת סיגנון חיים, סיגנון-דיבור, ערכי-התנהגות, השקפת-עולם. וכמוהו — הקיבוצים החדשים של הדרור הזה. וכמוהו — איגודי-המחתרת "הפורשת", ובייחוד לח"י, אירגון שנוגד כולו בארץ. תרבות היא גם מחשבה פוליטית. מעולם לא היתה תקופה בארץ — לא לפני כן, ובוודאי לא אחרי-כן, שבה נוצרו כלי-כך הרבה תיאוריות פוליטיות ואידאולוגיות חדשות ונוצות — החל בכנונים וכלה במיסטיקה הדתית-לאומנית של ישראל אלדד-שייב, וביניהן עשרות תיאוריות דתיות, גיאופוליטיות, לאומניות וסוציאליסטיות, שרובן כבר נשכחו.

אם מביאים בחשבון כי היישוב העברי (איש לא קרא לו "היישוב היהודי") לא מנה בשיאו אלא 635 אלף איש — פחות מאשר מיספר האזרחים הערביים בישראל כיום — מעוררת פריחה זו התפעלות. עלתה על כל היצירות התופעה המיוחדת במינה, שאין לה אח ורע בהיסטוריה: יצירת השפה העברית החדשה. אמנם, היא קרמה ליצירת התרבות העברית החדשה, ואף היתה תנאי-מוקדם לעצם יצירתה — אך בתוך התרבות הזאת הגיעה השפה העברית לפריתתה החדשה, כשפה חיה, העונה על כל הצרכים של אדם מודרני, מתרחבת ומתפשטת מדי יום.

● פולחן צבאי

מה היה תוכנה של תרבות זו? מה מייחד אותה? גרמני כמו שפנגלר, בעל הנטייה של עמו ליצירת סכמות, נתן לכל תרבות גדולה סימני-כוכב, מין תווית של מלה אחת: התרבות השמית "המאגית", התרבות המערבית "הפאוסטית", וכו'. אני נוהג מפני פשטנות זו. היו תכונות שציינו את התרבות הזאת. בדרך השלילה אפשר

לאמר שהיתה אנטי-אינטלקטואלית, הירואית, מעשית. בגליון הראשון של במאבק, ב-1946, ניסיתי לתמצת אותה בשלוש מילים: "פשטות, טיבעיות, מעשיות". אך גם מושגים אלה רחוקים מלמצות את ה"יש" של תרבות זו, ובוודאי את הפוטנציאל שהיה בחייה. והרי אנחנו מדברים על התחלות תרבותיות בלבד, ניצנים ראשונים. איש לא ידע לעולם לאן היתה תרבות זו מגיעה, אלמלא מתה בטרם עת.

מעולם לא ניתנו לדבריהם הגדרות מודעות, מפני שכל התהליך היה סמוי, וכמעט בלתי-לגיטימי. הוא היה בבחינת מרד באבות, אנשי העליה השנייה והשלישית, ששמרו על הפיקציה הציונית כאילו היישוב העברי אינו אלא אחר מחלקי "העם היהודי", בלא ייחוד רוחני משלו, חלוץ ההולך אמנם לפני המחנה, אך שהמחנה עומד לבוא אחריו. בעיני מנהיגים מסויימים, הצינונות לא היתה כמעט אלא בעייה של תחבורה.

חלק מן התכונות העבריות החדשות הוסו, על כן, כתכונות "עבריות". הפולחן של ילדי-הארץ בא במקום ההכרה בהתהוות האומה החדשה. היתה זאת בנליציה, כמעט ביולוגיזציה, שמצאה לה מקום גם בתורתו של יונתן רטוש. אך גם כלי הגדרת התכנים התרבותיים החדשים, המתהווים, היה ברור לכל, באופן אמפירי, בדרך של הרגשה, מהו הדבר החדש. היו דברים שהם "משלנו", והיו דברים ש-אינם משלנו". בריבוי, בלבוש, בנורמות של התנהגות, ביצירה האמנותית והספרותית, במסורות, בכל דבר.

● מדוע בורק הפלמ"ח?

מה קרה לתרבות הזאת? היא מתה באיבה. אולי נרצחה. אולי קרתה לה תאונה. אולי היתה חלושה מדי מכרי לגדול ולהתפתח. ואולי נכונות כל הגדרות האלה גם יחד.

בסוף שנות ה-40 ובראשית שנות ה-50 קרו כמה מאורעות, שחברו יחד לשנות לחלוטין את ההתפתחות בארץ.

כאשר התחיל היישוב העברי לעכל את מלוא המשמעות הנוראה של השואה, החלה ריאקציה יהודית. הרעות האנטי-יהודיות שרווחו עד אז, במסווה של "שלילת הגלותיות", ושלא נעדרה מהם נימה אנטי-שמית, גרמו עתה להתקף של "מצפון רע". מתוך ההזדהות עם הקורבנות החל הגטו היהודי להופיע לפתע באור הירואי, יפהפה. זיכרונות מבית אבא או סבא לבשו ציביון נוסטלגי מתקתק. היהדות חזרה לאופנה, על חשבון המודעות העברית.

במקום המדינה העברית קמה המדינה היהודית. מילחמת-העצמאות תבעה מחיר נורא בדם. נפלו קרוב ל-8000 צעירים. אלפים נוספים נפצעו קשה, היו לנכים. שנתון שלם של היישוב דאז לא מנה אלא 10 אלפים נפש. כמה משוררים, מלחינים, אדריכלים, ציירים, הוגי-דעות ניספו במלחמה ההיא? כל אחד מאיתנו הכיר אחדים מהם.

אחרי הקוטר-דם זו באה העליה ההמונית. תוך זמן קצר נוספו מיליונים ליישוב הקטן. היישוב לא היה מוכן לכך. הכל חייבו את העליה, כמובן, אך איש לא נתן את דעתו על הכעיות האמיתיות הכרוכות בה — לא לפני כן, וגם לא לאחר-מכן.

היישוב לא קלט את העליה. אולי ממילא לא היה הדבר אפשרי, בגלל היחס המיספרי. מכיוון שהתרבות העברית החדשה היתה במידה מברעת "אשכנזית" (לא במיקרה היה הצבר המיתולוגי בלונדי ותכול-עיניים כמו המפלצת של פרידריך ניטשה), ואילו העליה ההמונית היתה במידה רבה "מזרחית", היתה הקליטה התרבותית בעייתית ממילא.

מאז 1948 נוצרה בארץ תרבות אחרת, לא עוד "עברית" כי אם "ישראלית". לא נדון בה כאן. די אם נזכיר שהיא ספגה כמה מן התכונות של התרבות "העברית" הקודמת, תוך כדי ריקונן מתוכן האמיתי, עד שהפכו לקריקטורות. הפשטות והטיבעיות של צעירי היישוב, שהיו בהן הרבה תום וחן, נהפכו לגסות ולחוסר-נימוס. הדינמיות נשארה, אך לבשה ציביון תוקפני, הלאומיות נהפכה ללאומנות. ההשפעה התנ"כית יצרה את התורה הניאוראליטית של גוש-אמונים.

ניתן לטעון כי כל התהליכים האלה לא היו מרבירים את התרבות העברית החדשה, אילו זו היתה די חסונה, מושרשת, ובעלת הכרה עצמית. זה נכון. אבל התרבות העברית החדשה היתה עדיין בחיתוליה. היא היתה תרבותה של אומה בהתהוותה, של מדינה בדרך. היא לא הספיקה להגיע לידי הגדרה עצמית. מנהיגיה הפוליטיים, הצבאיים והתרבותיים היו חלושים, ללא כושר תיאורטי, ללא יכולת לגבש את הדברים במיסגרות חברתיות ותרבותיות בעלות כושר-מאבק. הפלמ"ח נכנע לרודי ברגוריון בלי קרב. גיבוריה של תרבות זו, אנשים כמו יגאל אלון ויצחק רבין, היו דמויי-המלם. נסיכים מפונקים שלא יכלו לעמוד בפני דור-האבות, וגם לא בפני המציאות החדשה שנוצרה בארץ. משה דיין, הנסיך השחור, התגנדר כל ימיו ובסופו של דבר מת כשבר-כלי, מבלי להותיר אחריו אף יצירה אחת של הגות עצמאית בעלת-ערך.

מכיוון שהפלמ"ח היה אחת היצירות המובהקות של תרבות זו, הפך פירוקו למיתוס. השאלה "מדוע פורק הפלמ"ח?" שהידרה במשך שנות-דור ושהפכה מין בדיחה עממית, מקפלת בתוכה הרבה יותר מכפי שנראה.

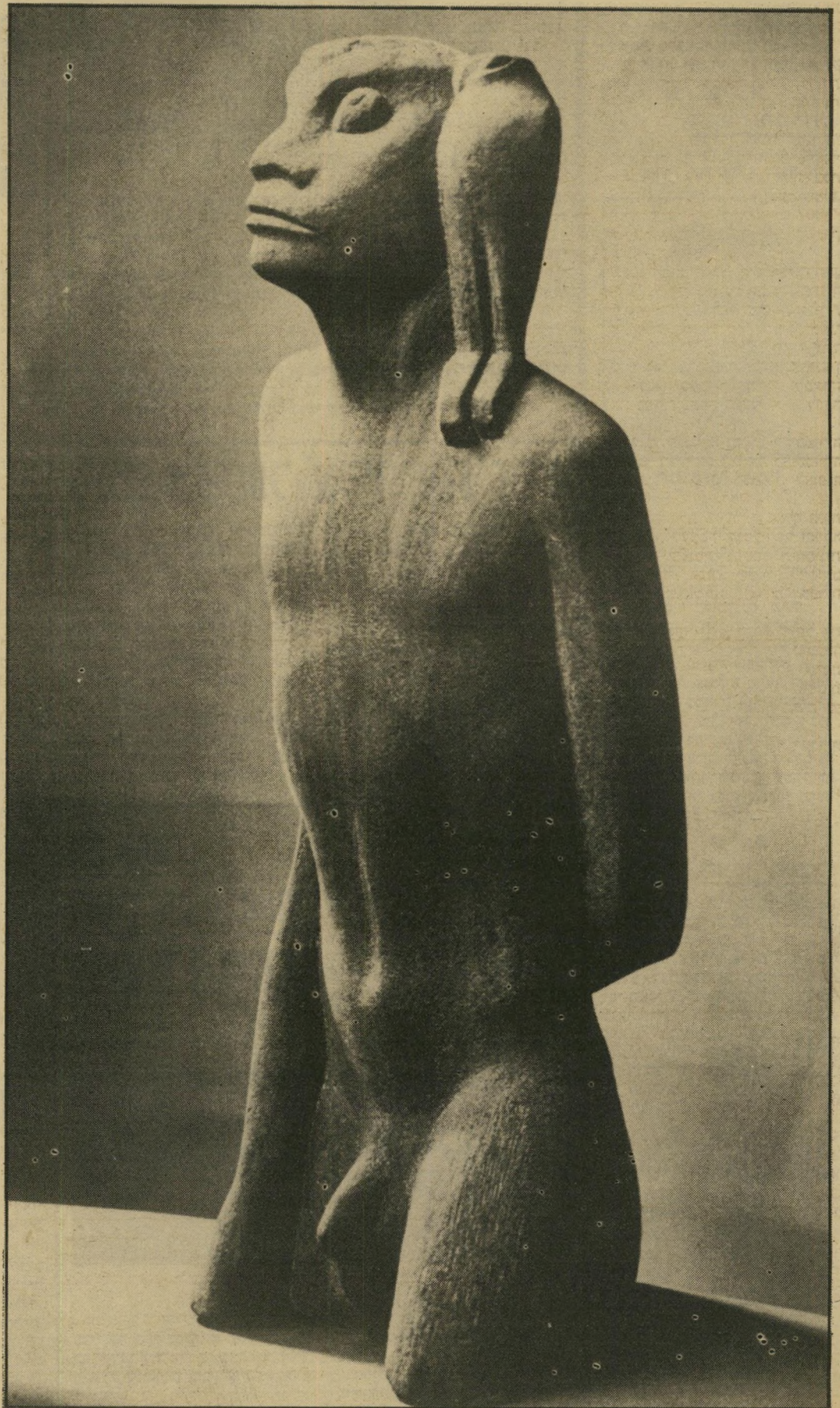
● בלי נוסטלגיה

איני בא להטיף לנוסטלגיה, ובוודאי לא לשלול את המתהווה עתה לנגד עינינו. אפשר למתוח ביקורת קטלנית על תכניה, מגרעותיה וחולשותיה של התרבות העברית שמתה. הרבה מן הנוסטלגיה שרבעה בזכרה אינה אלא שקר מוסכם, גלורייפיקציה מזוייפת.

זהו פרק בהיסטוריה. יש להעריכו על פי תוכנו, על הטוב והרע שבו. אך מותר גם להתאבל עליו.

לפני קרוב ל-40 שנה התחיל פרק חדש. יש לחייב אותו, כפי שיש לחייב כל תרבות חיה, המתהווה ומתפתחת. אולם יש להבין כי אין הוא המשך למה שהיה קודם לכן. מה שהיה מת, ולא הותיר אחריו אלא כמה יצירות בדפוס ובאבן.

אחת מהן היא נימורד של דנציגר. סמל טראגדי.

נימורד של דנציגר

היא מתה באיבה. אולי נרצחה. אולי קרתה לה תאונה

נציב־המס קונה ומחלק ספרים של חברתו לחיים

רואיחשבון ישראל שטראוס ורויטל אבירם כתבו ספר, הקרוי מס־הכנסה לשנת 1985, היוצא מדי שנה, והמיועד לשנה הנוכחית. הספר זכה בהצלחה אדירה, ובכל שנה הוא אוזל מיד עם צאתו. המו"ל הספר היא חברה בשם טא"א שרומימיסים וחשבונאות, שבני

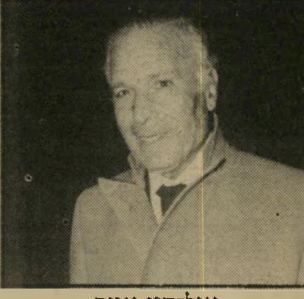
מס הכנסה לשנת 1985

ישראל שטראוס, רויטל אבירם, רויטל

הספר של "המכון לשרותי מדעי" מאוורר לכך פקיד ושמנהליה הם רואיחשבון ישראל שטראוס ומייכאל לזר, שהם גם השותפים במישרד רואיחשבון שטראוס לזר-ענבה. לפני שנה חילקה נציבות מס־הכנסה סה מאות עותקים של הספר לכל פקידיהשומה. דובריהאוצר מסר בתגובה כי הנציבות רכשה 40 ספרים, במחיר 50 שקל כל אחד, וקיבלה במתנה עוד 500 ספרים. עד הנה העובדות שאינן שניות במחלוקת: עובדות נוספות, המוסכמות על הכל, הן שנציב מס־הכנסה יאיר רבינוביץ היה, עד מינויו, שותף במישרד עם שטראוס ולזר, ועד היום מתפרסם במדריך־השטראוס שם ה'מישרד שטראוס־רבינוביץ־לזר' כן מוסכם כי רויטל אבירם, שכתבה את הספר עם שטראוס, היא מזה שלוש

כך מנע גביש השקעה ב"כור"

לפני שנה וחצי הקדיש איליהו היהודי ממאורוק וצרפת, דויד עמר, שבתו נשואה עתה לח"כ רפאל ארזי, זמן וכסף לרכישת מיפעלים בישראל. הוא ניהל משא ומתן מתקדם עם קבוצת־המזון בכור. עמר הציע לרכוש מחצית ממיפעלי השימורים של כור (פריהנל, פור

איליהו עמר וחלקי ביתו מעליב

מור, וולדפרוסט, יווה) במחיר הולם, וכן להתחייב לרכוש בכל שנה עבור רשות־השימורים שלו בצרפת מוצרים ב-10 מיליון דולר לפחות. למקורביו סיפר כי נתקל ביחס מתנשא ומעליב מצד מנכ"ל כור דאז, ישעיהו גביש, והורה להפסיק את המגעים. במהלך חמש השנים האחרונות ניסו כמה חברות־אלקטרוניקה גדולות לרכוש חלק מתדיראן. זה היה בשיא הצלחתה, והקונים השונים הסכימו לשלם מחיר כבד תמורת חלקם, וכן לתרום ידע שיש להם בתחומים דומים.

ממה חיים המנהלים?

העיתונות ממשיכה לעסוק במשכורות של מנהלים, ומפרסמת מדי פעם ידיעות מרעישות על מנהל פלוני המשתכר 15 עד 30 אלף שקל לחודש. פירסומים מסוג זה יש בהם כדי להטעות, והעיתונות למעשה משתמטת פעולה עם המנהלים, כדי להסתיר את הכנסתם האמיתית. למשל: מנכ"ל חברת דלק, אברהם אגמון, שמשכורתו, כפי שפורסמה, היא בסביבות 30 אלף שקל לחודש.

מנכ"ל אגמון 30 אלף שקל לחודש
מנכ"ל דוברת מיליון דולר לעשר שנים

הם בחרו לגור באחד המלונות היקרים בניו־יורק, 400 דולר לחדר ליום. התשלום תמורת החדר, וגם עבור יתר ההוצאות, ייעשה באמצעות כרטיס־האשראי של אגמון, המשולם על־ידי דלק. אגמון, וכמהו מרבית המנהלים, מחזיקים בכרטיס־האשראי המשולם במלואם על־ידי החברות שהם מנהלים. כאשר הוצאות לא־מוגבלות משולמות על־ידי החברה, הם זקוקים למשכורת רק לצורכי הפנסיה. תרגיל אחר של המנהלים הוא לקחת הלוואה מן החברה. מנכ"ל כלל, אהרון דוברת, קיבל מכלל מיליון דולר בשקלים ל-10 שנים, בריבית נמוכה ביותר. הוא מפקיד כסף זה בכל בנק, ותוך 10 שנים עושה מיליון דולר לעצמו מהמרשיה־הריבית. אז מי צריך משכורת, כשיש כרטיס־אשראי והלוואות כאלה?

למה מקסוול צריך את זה?

למה מכר מעריב שליש ממניותיו לרוברט מקסוול, איליהתיקשורת הבריטי, זה מוכן. מעריב רכש לפני שנה מעובר בן־עמי את מניותיו ממעריב — 24%. הוא קיבל ארבעה מיליון דולר, שאותם לווה מעריב בכנק, כנגד הפקדת המניות וביטחונות נוספים. הרבר העיקר חמורות על מעריב ולא איפשר לו הלוואות נוספות לרכישי ציור. בכסף שמשלם מקסוול יחזיר מעריב לבנק את החוב עם הריבית, כ-4.5 מיליון דולר, ישלם לחלק מבעלי־מניותיו, שהסכימו למכור חלק ממניותיהם.

מה עושים לעורר־דין מושעה, הממשל לחטוא?

לישכת עורכי־הדין עמדה באחרונה לפני בעיה מעניינת. היא הישעתה את עורכי־הדין אברהם ברקת למשך הנדון: אברהם ברקת במענה למכתבך בנדון אתכבד להודיעך כי הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בה"א הגיש נגדו תלונה למסערה על עבודתו כעורך דין בתקופת השעייתו. אגב, תלונה כזו רשאי להגיש כל אדם ולא רק הלשכה בלבד.

מיכתב לישכת עורכי־הדין תלונה למישרה אין לה סמכות להטיל עליו כל סנקציות. הלישכה העבירה את התלונות ל־מישרת־האשראי וביקשה להעמידו לדין ככל אזהר, על עבירות מירמה והתחזות.

תמרורים

הסבתא הזוהרת נולדה ♦ בניו־יורק, לקארולין שלושברג (31), בתו הבכורה של מי שהיה נשיא ארצות־הברית ה־35, ג'ון קנדי המנוח, ולבעלה, אישי־עסקים יהודי, בת, ריי. ככך היתה לסבתא אלמי־נתן של קנדי, וקלין לי בובייה קנדי (59), שנישאה אחרי הירצחו לאיל־הספנות היווני אריסטוטלס אונאסיס, והנחשבת עדיין לאחת הנשים הזוהרות בארצות־הברית.

הביצה הגדולה

הוטלה ♦ בקיבוץ האון שממזרח לכינרת, על־ידי אחת מ־500 היענים בחוות־היענים הנקומית, הביצה הגדולה והכבדה שעל קיומה ידוע עד כה, במישקל של 2 קילו ו־300 גרם ובנפח השווה לנפחן של 31 ביצי תרנגולת.

הקציץ המבחין

נתמנה ♦ לקציץ־צנחנים וחיל־רגלים ראשי, תת־אלוף דויד אג־

תת־אלוף אגמון מקובלנהק לראשון־לציון

מוזן (41), שסיים את תפקידו כמפקד היקל (יחידת־הקישור לדרום־לבנון). אגמון, שגולד כרדיד אמזי במאורוק, הוא אחד משיבעת ילדיו של סוכך צמגים עשיר בקובלנהק, שהיה, ל־מים, לגיונר עיריית ראשון־לציון. בצה"ל עבר אגמון, שביקש עם גיוסו להיות טייס, מסלול תפקידים מגוון, שכלל הדרכת צנחנים בזואר האפריקאי, פיקוד בסיירת אווירופיקוד על אוגדה. אגמון, שהגדולה בשלוש בנר תינו, עדי, היא רקדנית בלהקת בת־דוד, גם גאה על כישורו להבחין בטיבים של ינינו, ידע שאותו רכש בעת השתלמות בבית־ספר צבאי גבוה בצרפת ובתחילתו: פריטה על גיטארה.

הצבר העברי

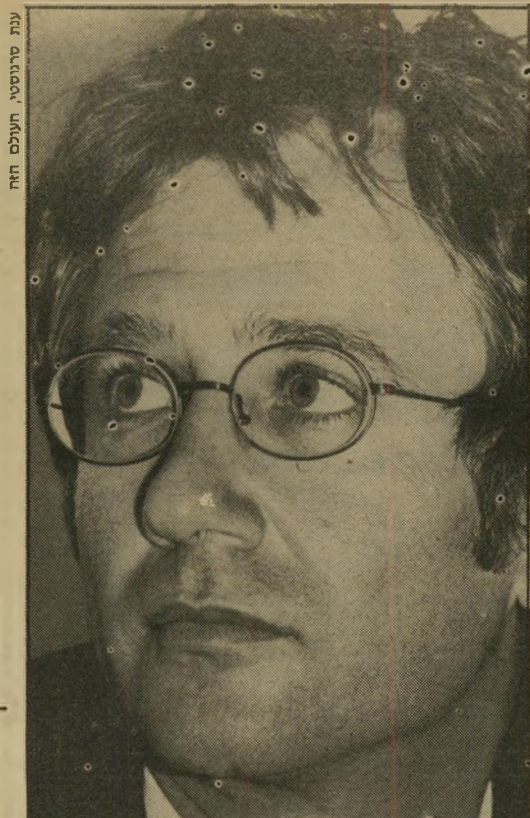
נתמנה ♦ ליו"ר הברית העברית העולמית, ניסן הרפז (57), מזכיר מועצת פועלי ירושלים זה 11 שנה. הרפז, יליד ירושלים, איש פלמ"ח (חטיבת הראל) במלחמת־העצמאות ומורה לפי השכלתו, הוא יליד הארץ הראשון שנבחר ליו"ר הברית (שנוסדה בשנת הולדתו של הרפז). העוסקת בהפצת הלשון העברית בעולם ושינוי־הראייה הן היה חיים נחמן ביאליק (יו"ר אחר של הברית: זלמן שור, לימים נשיאה השלישי של מדינת ישראל).

הח"כ ה־121

נפטרה ♦ בירושלים, בגיל 62, יהושע ביצור, מוותיקי עיתונאי מעריב, שהתבלט ב־31 השנים האחרונות ככתב העיתון בכנסת, עד שזכה בין 120 הח"כים לכינוי הח"כ ה־121. בייצור, יליד וינה האוסטרית, שעלה ארצה במיגרציה עליית־הנוער, היה נוטר ב־מישרת המגדל ומורה בראשית המדינה לפני שפנה לעיתונאות. הוא החל את דרכו ככתב מעריב בראשון־לציון. * מישקלה של ביצור יען ממוצעת: קילו אחד ו־700 גרם. העולם הזה 2653

אלי דסה. העולם הזה

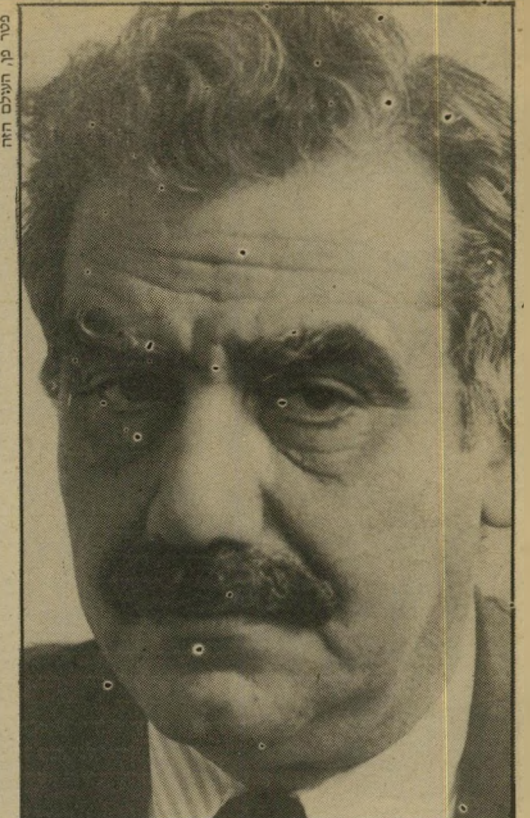
מחזור/מחזור

ענף סירוני, העולם הזה

ענף סירוני

סרן ענף העולם הזה

אברהם ברדוגו:
„עמוס קינן יכול
לחכות עד שיזדקן!”

חיים שפירא:
„זה לא יביא לשינוי
איכות השרות המישפטי!”

מאיר כהן-אבידוב:
„חיכיתי ליום הזה
שלא אבחר לכנסת!”

פסק הדין שנתן השופט אורי שטרומן נגד מתנחל שהרג ילד ערבי עורר את העיתונאי עמוס קינן לבקר אותו בעי-תון, ואת היועץ המישפטי חריש לתבוע את עמוס קינן על זילות בית-המישפט. השבוע, כשבית-המישפט העליון שי-נה את ההחלטה של השופט שטרומן ופסק למתנחל שלוש שנות-מאסר, האם לא יהיה הגיוני אם היועץ המישפטי יבטל את התלונה נגד עמוס קינן? את השאלה הארוכה הזאת שאלתי את עורך-הדין הירושלמי אברהם ברדוגו. אני מבין שהבעייה של עמוס קינן לא היתה שהוא ביקר את השופט שטרומן, מכיוון שהביקורת עליו היתה מכל הכיוונים, הן מצד העיתונות, הן בספרות המיקצועית של שתי הפקולטות ל-מישפטים, אשר תקפו את פסקי-הדין וביקרו את הגישה המובילה לפסקדין כזה. הבעייה היא שהיועץ המישפטי חשב שהביקורת של קינן נכתבה בלשון בוטה. אולי שכח היועץ חריש שעמוס קינן כותב טור איש-סאטירי, ובכל מקום תרבותי בעולם אין נוגעים בכות-בים כאלה. אלה הם המוכיחים בשער, הנותנים לציבור להחליט אם הם כותבים טוב או לא. אי-אפשר להתייחס לכתוב בטרור של קינן כאילו נעשתה עבירה הראויה לביקורת שיפוטית. אבל הפעם,

שופטי בית-המישפט המחוזי בישראל יצאו למלחמה בהצעת-החוק לשינוי מערכת בתי-המישפט במדינה. הם טוענים כי הצעת-החוק החדשה עלולה לפגוע במערכת הקיימת. ואילו כל שופטי-השלום תומכים בהצעת-החוק החדשה. שאלתי את עורך-הדין חיים שפירא, מי שהיה במשך שנים רבות נשיא בית-המישפט-השלום בתל-אביב:

אחרי ארבע קדנציות כנסת לא נבחר חבר-הכנסת מאיר כהן-אבידוב בחמישית. כהן-אבידוב, שזכה לכי-נויים כמו „מאיר המרטש” על התבטאויותיו הקיצוניות כלפי ערבים („לנקר להם את העיניים, לרטש להם את הבטן...”) כשל בבחירות לפאנל של חרות. כשטיילפנתי אליו, חשבתי למצוא אדם שבור, מובס. תחת זאת צהל והתלהב. ממש „מאיר המאושר!” מעולם לא הרגשתי טוב יותר! אכן נגולה מעל ליבי! אחריות, שהיתה מוטלת על כתפי, נעלמה. חיכיתי ליום הזה, בלי האחריות! סלח לי, אבל על איזו אחריות בדיוק אתה מדבר? לחברי-כנסת פונים, כותבים, מבקשים. כיום אני אדם חופשי. מדברייך ניתן להבין כאילו הכריחו אותך לרוץ לכנסת הבאה. לא הכריחו אותי — התרגלתי, רציתי להיות חבר-כנסת, אבל באותו הרגע שהמרכז החליט שלא — קיבלתי זאת ברוח טובה.

מישפט
 במיקרה זה, היועץ המישפטי החליט שכן.
 ● אבל עכשיו, לאור הנסיבות החדשות שנוצרו, האם לא יהיה הגיוני לבטל את האשמה נגד קינן?
 אני חושב שלאור הנסיבות ראוי לו ליועץ המישפטי לשוב ולשקול את החלטתו. אגב, חשוב להוסיף שלא ברור אם היועץ המישפטי כבר החליט בעניין, כלומר, להגיש את כתב-האישום.
 ● איך זה נראה לך, בהכירך את הנוגעים בדבר — האם יואשם קינן או לא?
 היועץ המישפטי חריש איננו ממחר להחליט. אני מחכה להח-לטה שלו בעניין אחר, חשוב לא פחות, ובקצב הזה קינן יכול להורקן יפה עד שיוחלט. אלא שיש לי חשש שיש שיקולים פוליטיים המקצרים תורים במיקרים מסוימים. אז אין לי תשובה חותכת בשבילך. (דניאלה שמיר)

מישפט
 ● האם שופטי-השלום רוצים לפגוע במערכת בתי-המישפט?
 אני לא חושב שאיזה שופט רוצה לפגוע במערכת בתי-המישפט, וחוקר עלי שגם משרד-המישפטים אינו רוצה בכך.
 ● אם כן, מניין חילוקי-הדיעות?
 שני הצדדים רואים את הנושא כל אחד מנקודת-הראות שלו, חלקה אובייקטיבית וחלקה סובייקטיבית.
 ● ומה דעתך שלך?
 לדעתי, שינוי במיבנה בתי-המישפט, להבדיל מתוספת-השופ-טים המובטחת, יצמצם אמנם את כמות העבודה באופן שולי, אבל לא יביא לשינוי משמעותי באיכות ובמהירות השרות הניתן לאז-רח. (אילנה אלקין)

מיפלגות
 ● לא נסגעת?
 חסידלילה! למה להיפגע?
 ● הערכת מראש שתיכשל?
 הבה נאמר שלא רצתי, לא חיויתי, לא השקעתי כספים, לא עשיתי ארוחות-צהריים, לא היה לי אישי-סאטיריקור. הייתי חברי-כנסת היחיד שלא השתמש בשרות יחסי-ציבור!
 ● אינך מרגיש שקיבלת סטירה, חוסר-הערכה על פועלך? ממלא-מקום יושב-ראש-הכנסת — ואפילו לא חבר מהמניין?
 מה זה ירידה, איזו סטירה? ניסיתי להיבחר, לא? אז אמרתי: „תודה רבה, כל הכבוד.” אני לא רוצה להזכיר שמות, אבל אם נבחרו כמה אנשים, אז גם לי היה מקום! (דפנה ברק)

קולנוע

הפקות איך להצליח בפירסום

**הוכחה נוספת שאין דבר
בטוח יותר כהצלחה – צוות,
שהצליח בעבר, חוזר לעבוד
ביחד על איך להצליח
בפירסום?**

אמנם ויטניל ואו, הקומדיה הבריטית של הבימאי ברוס רובינסון, לא זכתה להצלחה מסחררת בישראל. אבל, לעומת זאת, בבריטניה ובארצות הברית זכתה להדים נלהבים ביותר, וגם עשתה סבב פסטיבלים, שהביא לה כמה פרסים. הצוות, חברת-ההפקה, הבימאי והשחקן הראשי ריצ'ארד גראנט, שהספיק להסריט בישראל את ג'וני בליי, ולהיות נוכח בפסטיבל חיפה בהקרנת סרטו. חוזרים עכשיו לעבוד יחד על תסריט של הבימאי איך להצליח בפירסום.

שחקנים וורד וגראנט
סרט חדש מאוד

זהו סיפור על פירסומאי מצליח וציני, שמתכנן מסע-פירסום רעשני לקידום קרם למניעת פיצעי בגרות. מאחר שמאס בצביעות הכרוכה במיקציעו, הוא מתחיל להגיב בדרכים בלתי-צפויות לחלר טין על הרחיה שהוא מרגיש כלפי המשימה המוטלת עליו. לצידו של גראנט, שמשחק את הפירסומאי, משחקת רחל וורד.

תדרוך

חובה לראות:

תל-אביב — הקיסר האחרון, קפה בגדר. אהבו כל כך, ליידי איב, הקלות הבלתי נסבלת של הקיום, עיניים שחורות.

ירושלים — הקלות הבלתי נסבלת של הקיום. חופה — מוכח ירח, עיניים שחורות, הקיסר האחרון.

תל אביב

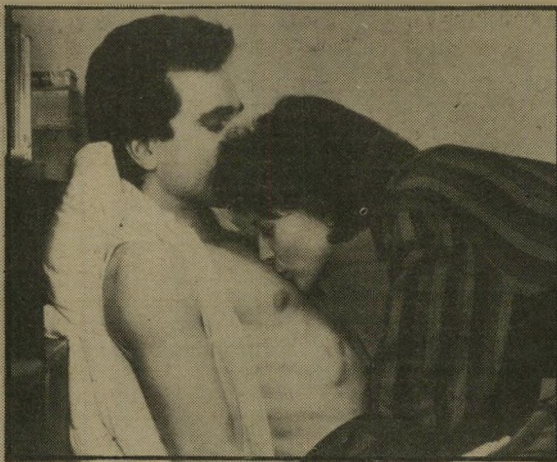
*** **קפה בגדר** (דיונוף, גרמניה) — נרמניה בריאת-בשר מגיעה למוטל מרופט בלב המדבר וקושרת יחסים מופלאים עם בעלת המקום, הכושית הטרודה, בסרט מרגיז וסלא אהבת-אדם של פרסי אדלון, עם ג'אנינה סברסט, סי פאונדר וג'ק פאלאנס.

*** **ליידי איב** (פרז, ארצות הברית) — הרפתקנית מתאהבת ביושן ומתעשה לשכנעו שהיא מתכוונת כריצונות. לכן היא נהנה בריכה לנסות פעמיים. קומדיה מבריקה של פרסטון סטרג'ס מ-1941. עדיין לא למדו להשתמש טובות ממנה. עם הנרי פונדה ובכורה סטאדוק.

ירושלים

*** **החבר של החברה שלי** (אוריון, צרפת) — רומר בודק שוב את האתיקה של האהבה כסיפור על זוגות מצטלבים, כשברקע שכונה פריסאית חדשה בעלת מראה עתידיני. חסידי רומר לא ירצו להחמיץ, אחרים יצחקו מהם. חופה

*** **מזכרת ירח** (עצמון, ארצות הברית) — מנהלת-חשבונות, שהתייאשה מן האהבה, מתאהבת באחי ארוסה, שר, ניקולאס קייג, כל שחקניהמישנה והבימאי של גורמן ג'ואיטון הופכים סרט זה לאחת החוויות הנעימות של הקיץ.

זולייט בינוש ודניאל די-לואיס: מין כפייתי

לסוף דעתו של הספר, אולי משום שכל עיבוד לקולנוע דורש קיצורים, ואולי מפני שרק מי שחי שם, באחת מארצות מרכז-אירופה הכבושות, יכול להבין לנפש הכותב. עם זאת, אסור להתעלם מן ההישגים המרשימים של הסרט. מן הצד החזותי המושלם, שעליו אחראי הצלם סוזן ניקוויסט, המישהק המרשים של לנה אולין (חניכת ברגמן) וזולייט בינוש, בשני התפקידים הנשיים המרכזיים, ושל דניאל די-לואיס בתפקיד תומאש. אין ספק שהתוצאה הסופית של מאמציהם המשותפים מרתקת, גם אם בספר עצמו יש הרבה יותר.

לחזור אל הספר

הקלות הבלתי נסבלת של ה"קיום" (שחקן, תל-אביב, ארצות-הברית) — כסיפור-אהבה משולש, ה"בודק את האופציות של כל אחד משלושת המשתתפים בו, וחוזר לתוכם מנימה, סירטו של פיליפ קאופמן הוא בהחלט הצלחה. כעיסוד לספר המפורסם של מילן קונדרה, יש דברים שחסרים בו.

מקורו של הסרט בסיפור המרתק של תומאש, רודף-הנשים הכפייתי, שאינו מסוגל להעלות על הדעת קשר מחייב עם אחת מהן, של סאבינה, ידידתו הצינית המשוחררת, ושל תרזה, המלצרית הקטנה הרומאנטית, ההופכת לצלמת, ונישאת בסופו של דבר לתומאש. אלא שקונדרה הוסיף לסיפור רבדים מעצם מיקומו בפראג של שלהי האביב הדובצקי, הפלישה האלימה של הרוסים ודיכוי המישטר הצ'כ, ותקופת גלות של שלושת הגיבורים, שבסופה שבים שניים מהם הביתה, ולדיעה שמצפה להם מציאות בלתי-אפשרית.

מה שחסר בסרט של קאופמן הוא ההומור השחור, שבו מצטיינת כתיבתו של קונדרה. התחושה של ניגודים אבסורדיים, שמהם מורכבים חיי האדם, השלמה עם גורל ונסיגה מנימה, שהיא הדרך היחידה לחיות בנסיבות כמו אלה שמתאר הסרט. המין הכפייתי הוא בעצם מיפלט מן המצב האנושי שאינו ניתן לשינוי, בדיוק כמו ההומור. סביר להניח שקונדרה אינו חונק של מרץ קאפקה, אבל ודאי שהוא בן ארצו, תוצר של אותו אקלים ואותה התרבות.

קאופמן והתסריטאי שלו, ז'אן-קלוד קרייר, אינם יורדים

האגדות של פעם

הנסיכה הקסומה (לב, תל-אביב, ארצות-הברית) — אגדת-ילדים ש"תגרום בוודאי הנאה רבה גם למבוגרים, בזכות הקריצות הרבות שלה לסירטי הרפתקאות ואגדות רבים מהעבר. ויליאם גולדמן, תסריטאי רציני שכתב להיטים רבים בעבר (איש המרתון), בזו בכוונה תחילה את כל אוצרות שארל פרו, האחים גרים, וכל סיפרי האגדות העממיות, כדי להוציא מתחת ידיו צורר שאב"לונות, שמזמינות את הצופה לזהותן בתור שכאלה.

יש כאן בת-כפר המיועדת להיות נסיכה, ונער-אורווה שנעלם וחוזר בדמות של זורו אמין-לב ואמן-קרבות. יש כאן ענק חביב וסיף שהיו וגמד מרושע. יש אפילו נסיך מושחת ויועצו הסא"ד יסטר, ועוד כל מיני דמויות שודאי הופיעו כבר בעבר. הבימאי רוב ריינר, ראש כרוב" מסידרת הכל נשאר במישפחה, שהפך להיות אחד הכוחות המבטיחים בהוליווד, מתייחס לחומר ב"דיוק כפי שצריך, בקלילות, בחביבות ובלי לקחת אותו ברצינות אפילו לרגע אחד. התוצאה היא אחד מאותם סרטים נדירים שאפשר להגדיר כסיירטי קיץ, מבלי להתבייש במימיותם ומבלי להתנצל על טיפשותם.

ריינר אף גייס אוסף שלם של שחקנים-אורחים שמעניקים את הפילפל ואת המלח לשני היפהפיים שבתפקידים הראשיים, קארי אלואס ורובין רייט. בין הצימוקים — ואלאס שון בתפקיד

רובין רייט: מחכה לנסיך

הגמד הרע, בילי קריסטל וקארול קיין כזוג מכשפים שהוצאו לפנסיה על אפס ועל חמתם, וכריס סאראנדרן כגמד הנסיך המבקש לרמות את בני עמו ולהוציאם למלחמה למרות רצונם. מן הדין להזכיר גם את פסקול הסרט, שכתב עלידי מארק קונפפלו, דוגמה לאיפוק ולתפיסה נכונה של יוח ההזמנה. בהחלט הפתעה נעימה. למרות השאכלוניות — נהנים בכל זאת.

כדור בשר

ראמבו 3 (אסתר, תל-אביב, ארצות-הברית) — אלמלא זה היה כל כך מנוחך, אפשר היה לדבר שוב על השובניזם האמריקאי, קל תעמולה מילחמה, על הקולנוע כגורם מסיית, וכיוצא בזה. אבל האמת היא שאחרי הסרט הזה לא נוהג לסטאלונה אלא לזיכנס הישר לתוך הסרטים ומצוירים של וולט דיסני ולהחליט שם את המהומות שלו. אין שום הבדל בין אינדיאן לבין המיניאטור של הברנש שהיורי הזה, שלוקח את עצמו כרצינות והומיות מליידי, עד שמות לחשוד שאין זו אלא בדיחה אחת גדולה.

הפעם, ראמבו ראונו הנכבד מן הפרישה שלו במינוי מנהיג"ט טי, כדי להציל את מפקדו לשעבר, שנלכד בשבי הרוסי. הפוליטיים באמגניטאן, כמובן שכאשר סטאלונה יוצא לקרב, אנו צודק בשום נשק אחר. ראמבו הוא נשק משובל, מכוה משומנת היטב ששרייה מבהיקים באור הזרקורים. שום צבא לא יכול לעצור אותו, מסוקים, טילים, טנקים, להביות ושאר הזוטר אינם מדגדים אותו אפילו, ורק מפלים לראות שלא קשר לעצמו יד אחת מאחורי הגב. מוטו לא הוגו להשתמש בשתי הידיים נגד הרוסים המיסכנים הללו.

חלק גדול מן הסרט צולם בישראל. מה שאפשר להסיק מן המוצג על הבד, זה שהנוף הישראלי יכול להיות מאוד מוטוגני, שאין שום בעיה לבצע אפקטים מיוחדים בקבלות על אדמת הקודש, ויש אפילו שחקני-מישנה (הבולט ביניהם ששון ג'אני) שמשתלבים היטב בחינה הכללית. אילו הכסף שנשאר בארץ מן השטות הזאת היה הולך להפקת סרטים ישראליים משלנו,

סילוסטר סטאלונה: האדון הביריון

או אפשר לא רק להצדיק, אלא גם לעודד את מעללי הבלתי-אפשריים של סטאלונה. מאחר שאין זה בדיוק כך, התועלת שבביקור ובהפקה קצת מוטלת ספק.

מי שמזיק אלומות בקבלות ודאי לא יוכל להתלונן כנגד הסרט הזה, שאין בו מאומה מלבד אלימות. אבל עובדה, אחרי יציאת מנו בשוק האמריקאי, ההכנסות שם החלו לפתע לדעוך, יחסית לציפיות. האם יכול להיות שהצופים של ראמבו אינם מסתפקים עוד בשרירי גיבורם בלבד, ורוצים גם עלילה לאן עוד נגיע, דחמנא ליצלן, עם דרישות מופרזות שכאלה?

סאני סאן בתם בת הזוג עזיקרי ואריס סאן ובינפיה הזוהר. היא עוסקת באי

מסיבות הסרטים

שתי מסיבות לבנות מזל סרטן נער כו בסוף השבוע. הראשונה היתה מסר בת יוסף-הולדת של הדוגמנית הפרוכר קטיבית רונית ויגלר, שחגגה 19 קייצים. המסיבה, שנערכה בדיסקוטק מסרו, היתה ספונסאנית, מסוג המסיבות המתרחשות פעם בכמה חודשים. המסיבה השניה נערכה במלון שר תון ובה חגגו את יוסף-הולדת של הדוגמנית דנה ובסלר, שלומית אמיר ואיריס לוק ודבר לא איפין אותה, מלבד השיעמום. בעוד שבמסרו

עופרה אביב (משמאל) שהיתה בין המועמדות לתחרות מלכת-היום לפני שנתיים, ואיריס שר (לצי-דה), היו בין היחידות שידעו כיצד ללכת על המסלול בצורה מיקצועית.

אין נוסחה להצלחה ★ דוגמניות חדשות מפסי הייצור ★ זומר יווני בבתי-מיצווה

ענף יצוא חדש

אולי זאת לא עובדה בליכך ידועה, אבל בארץ מתפתח כנראה, ענף יצוא חדש ומכנים — דוגמניות. במקביל לתעשיות הביטחוניות והחקלאיות יש בארץ פסי ייצור לדוגמניות. שמועות על התעשייה החדשה הגיעו במהרה לאוזני הגויים, שמאור התרשמו מנתונייהן של בנות ציון הצנועות, והתחילו להשתמש בשרותיהן, לשם מכירת מוצרים שונים, החל באופנה וכלה במכוניות ובמוצרי-מזון. סוכנות הדוגמניות אימאז' עורכת מדי שנה תחרות שהזוכה בה נשלחת לתחרות העולמית בארצות-הברית. בשנה שעברה זכתה בתחרות **אלונה פרידמן**, שגם הגיעה למקום השני בתחרות העולמית. בתחרות שנערכה במלון הילטון, עצרו על המסלול דוגמניות הדור הבא. מעניין מי מהן תהיה הנציגה החדשה בחו"ל?

דנה קור (משמאל) ורונית אטמוזגין בנות ה-16, לא נכללו בצוות התחרות. השתיים לא התיימשו, והצהירו שיצטרפו לתחרות בשנה הבאה. קור הסכסית תופיע בווידיאו-קליפ באירופה.

ריקודי-עמים בבתי-המיצווה

גילה פינחס היא לא רק רקדנית בטן, אלא גם אשה הירועה באישיותה התוססת. כל מסיבה שהיא עורכת היא חגיגה גדולה, גם לאוהביה-מזון וגם לחובביה-מוסיקה. הפעם היא חגגה את בתי-המיצווה של בתה, עידית, באולמי בון-טון ברמת-גן. 300 אורחים, לבושים במיטב מחלצותיהם, ועשרות מלצרים במדים מילאו את האולם. מדי פעם פריצה חבורת-רקדנים בריקודים בסגנון עממי-ישראלי, רוסי ויווני ושיעשעה את הקהל במחרוזות-ריקודים. אך את ההצגה גנב הזמר היווני **סטרטוס דינסיס**, הנחשב לאחר מגדולי זמרי יוון, שהגיע גם הוא למסיבה.

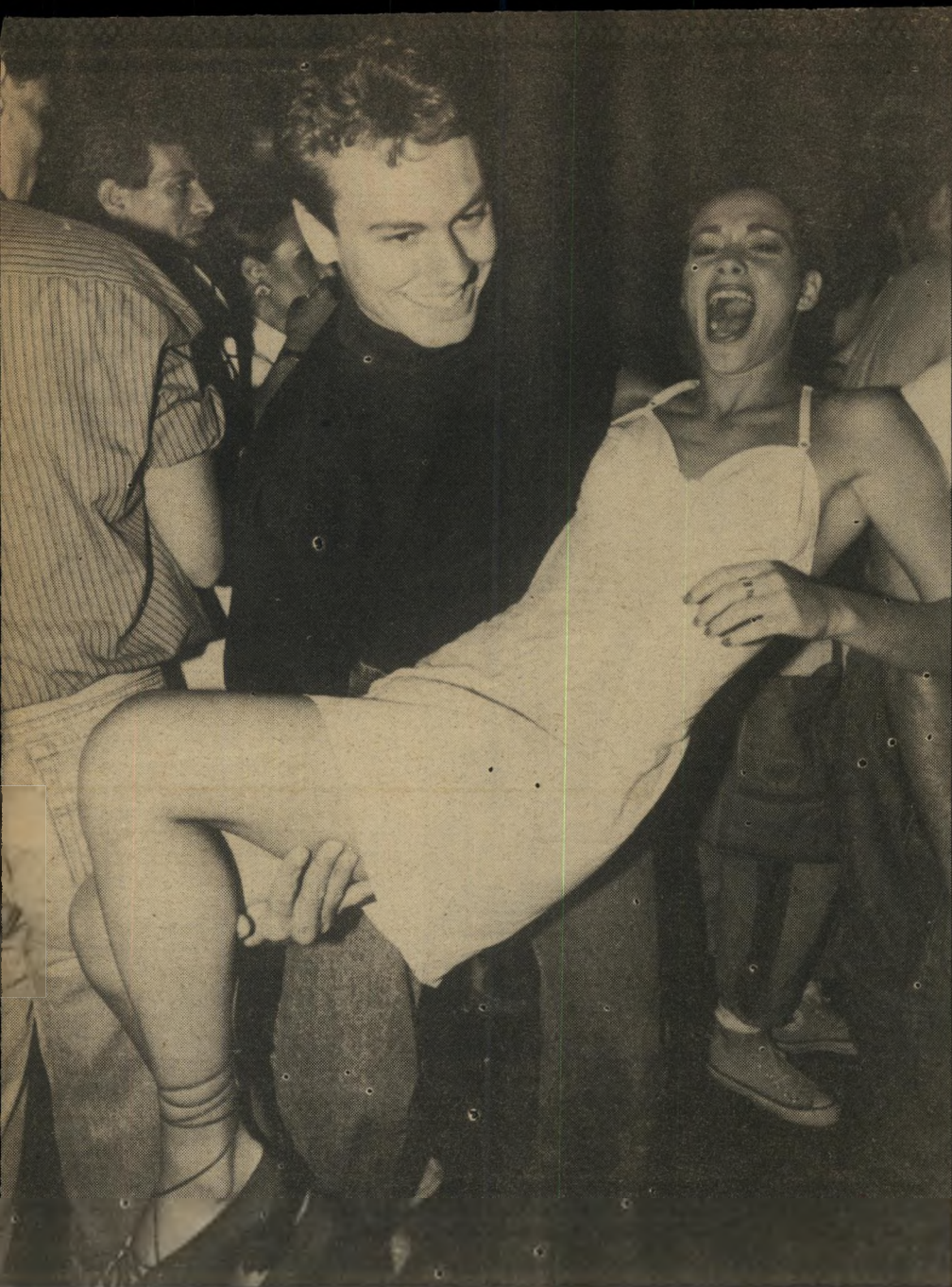

שמואל אוחנה מטבריה (במרכז), הזמר "לי עידן" (מימין), ושני גבריאל.

גילה פינחס (במרכז), מימינה הזמרת מגי כהן ומלכה רדעי, אחותו של הזמר המנוח זוהר ארגוב. משמאלה בתה עידית, כוכי

למרות שרבים ממכריה מנסים לשכנע אותה לעבור לתחום הדוגמנות. במסיבה היא רקדה עם המפיק הצעיר איציק הליל (משמאל), שגילה וטיפח אותה בשנה האחרונה.

ל-הזמרים עליזה מרשימה בנשיותה ון תצוגות-אופנה,

מיישל הררי (במרכז) מעצב-השיער של הדוגמנית הזוהרת חווה לוי ושלומית אמיר (מימין), בא ליום-ההולדת בחברת אדי הל (משמאל), העוסק באופנה. השניים חנקו את שלומית אמיר באהבה ובנשיקות.

הל (משמאל), העוסק באופנה. השניים חנקו את שלומית אמיר באהבה ובנשיקות.

לכך והגיבה בזעקות-שבר. שירלי בן-מרדכי (למ-טה מימין) באה בגפה למסיבה, ורקדה מדי פעם עם חברות, ביניהן סגניתה גלית אהרוני (משמאל).

חברה של רונית ויגלר בן ה-29, איש מחשבים מטקסס, נושא אל-על את חברתו רונית שלא היתה מוכנה

סטיב פורד

היה שילוב מוצלח של אנשי בוהמה, אופנה וספורט, הרי שבשרתון היו בעי-קר בני-מישפחה, דוגמנים או כאלה ש-רוצים להיות דוגמנים. המסיבה של ויגלר היתה ספונסא-נית ועברה מפה לאוזן, ואילו השניה היתה ממוסרת והוכנה מראש. מסקנה — אין נוסחה קבועה להצלחת מסיבה.

הנשואה לאי-העסקים איציק ספקטור, באה למסיבה בחברת אמה (מימין), ונציגים נבחרים ממישפחת בעלה.

דנה וכסלר

ישראל גרסלר (מימין) ממלכות-היופי של השנה הקודמת, בחברת מיכל חרד (ב-מרכז) ועופרה אביב (משמאל), שהיתה איתה בתחרות.

רחל מרחלת על כל העולם

כולם חוץ מהכלב

קשה להאמין למה שכלב אחד יכול לגרום, ממש צער בני-אדם. לחלוץ המצטיין של הפועל-חיפה, **אלי בן עמו**, יש כלב-ענק, שאותו הוא מאוד אוהב, אף יותר מאשר את החברה שלו, **חגית**. החלוצי החתיר, שכבר הבקיע לכבוד רבים בחיפה, התאהב בחגית. החיפאית, שלהוריה יש חברה למכירת ציוד משרדי, אבל החגית הזאת היא נורה חברותית. מלבד הוריה, הציד המשרדי שלהם והחברות שלה, היא אהבה את הכדורגלן הפרטי שלה, אך מאוד לא אהבה את הכלב שלו. אז באחד הבקרים, כשהיא התעוררה על צד שמאל, היא אמרה לחבר שלה: או הכלב או אני. בן-עמו, שהוא גבר לעניין, והידוע שחתיכות יש הרבה מאוד בחיפה אבל כלבים יש מעט, אמר לה: הכלב.

הם נפרדו לתקופה קצרה, וחגית חטובת-הגוף נוכחה לדעת שהחבר שלה חי נהדר עם הכלב, בלעדיה. היא נבהלה והודיעה לו שמחיוס והלאה היא תאבה גם את הכלב שלו.

השימחה חזרה לשכון במעונם, ולפני שבוע הם קבעו תור לחתונה, וגם הכלב מאוד שמח מה עניין.

אבל זה לא הוליווד, ולסיפור הזה אין האפי-אנר. הוריה של חגית עשו כמה בירורים על החתן המיועד, וגילו שהוא אוהב קצת להמר, ושיש לו קצת חובות. הם החליטו לבטל את החתונה.

עכשיו כולם עצובים מהסיפור הזה, חוץ מה-כלב.

היא לא תהיה

המשולש שווה-השוקיים הזה כבר ממש מצחיק אותי.

הצלעות השוות הם **אורי וליאורה אנגל**, בני מישפחת אנגל המפורסמת בחיפה, אנשי עסקים וחברה מהבולטים בעיר הזאת. הצלע השלישית היא **ענת עזר**, שהיתה לפני יותר משנה החברה של אורי. הוא עזב את הבית למענה, ואשתו ליאורה חיכתה לו, כי היא ידעה שזאת אפיוורה חולפת. ובאמת, הוא עזב את אהובתו, שהיתה היחצנית של מלון אויה סונסטוה בטאבה, והודיע לאשתו שהיא היחידה בחייו.

לפני שבועיים היתה מסיבה גדולה ומאוד חשובה בחיפה, והיו בה גם הרבה תל-אביבים. בין התל-אביבים היתה ענת עזר, העובדת כיום ב-מישור-דפרינס.

כשראתה ליאורה את ענת, היא מאוד כעסה ואמרה לבעלה שאם תוך כמה דקות הוא לא בא

אורי אנגל
בית השווה מיליון

הביתה, העניין הזה של ההיא ייגמר לא טוב. אז באמת, המש דקות אחרי האיום הגרעיני הזה עזב חוזג אנגל את המקום, וענת עזר המשיכה לאכול גלידה ולשתות עזר קולה ולטפטט עם עזר כמה חברים שהיא פגשה. אבל כל מי שראה אותה נשבע שהיא נראתה לא כתמול-ששום.

אבל הרכילות היותר-מעניינת היא שאורי ואשתו עברו לבית מפואר, ששווי כמיליון דולר, ושזה אחד הבתים היפים בחיפה. כשתהיה חנוכת הבית, אני מבטיחה לכם פרטים נוספים.

דבר אחד אני יכולה להבטיח לכם: ענת עזר לא תהיה בין המזומנות.

אנבל טמיר ואלי מויאל

החבר החדש והבעל לשעבר נולדו באותו היום במזל דגים

וחלילה הם יתגרשו, והוא יכיר זמרת מפורסמת ממש, כמו שבעלה, אלי טמיר הכיר את הזמרת **אילנית**. ושוב אנבל תכיר עוד גבר, שנולד באותו התאריך, וואאהה!!! ממש פרפטואום מובילה!

כל צווחה: "זה לא יתכן! שניהם נולדו ב-28 בפברואר! אני פשוט לא מאמינה! איזה צירוף-מיקרים!" עכשיו תארו לעצמכם מה יקרה, אם אנבל טמיר תתחתן עם עזר-הדין אלי מויאל, וחס-

לירון, במיכנס-גינס וחולצת-טריקו הסתובב בין האורחים, כשכוס-בירה ענקית בידו, וניסה לחזיר לאורחים, כדי שירגישו בנות. חילה העל-תה זיכרונות, כיצד היא ובעלה לראון היו הסנקרים של לירון כשנולד, וכמה שמוזר לה כעת לראות אותו מתחתן.

בטי בלייכר, יירתם האילנית של בני-חוג, מנתה קרוב ל-50 חברים שהוזמנו לאירוע, ביניהם איש חיל-השריון לשעבר **עמוס בנין**, שהיה חבר קרוב של רפי נלסון, שאמר שאילו היה רפי בחיים הוא היה דואג שהכפר יהיה מלא בלפידים וויקוס-דיינור ומה לא.

ברקע הושמעה מוסיקה קלה, שכללה נעימות ושיירי ארץ-ישראל, וכמה צעירות רקדו ריקודי עם. למי שנמאס לרקוד או לשמוע סיפורים על איך-היה-פעם היתה האפשרות להתרכז במיונן או לטעום מעוגת-הכלולות, בצורת לב. את ירח-הרבש הם יכלו כנראה בכפר.

גירי ולירון נלסון
אירוע עצוב

חתונת הדמעות

ביום החמישי האחרון, בשעה 7 בערב, הצ'טופו כמה אורחים בכפר של **רפי נלסון** לטכס נישואי של **לירון נלסון**, בנו של רפי המנוח, וחברתו-לחיים זה חמש שנים, **גירי שיפמן**. בטכס הצנוע נכחו הוריה של גירי, **מירי**, אמו של לירון, האב המאמץ **דוגי** האה. את הטכס ערך הרב שחיתן בזמנו את מירי, אמו של לירון, ובעלה.

לפני החופה הלך לירון לקבר אביו, ולאחר מכן לקברו של **ליאון רז**, חברו הטוב של רפי נלסון, שרעייתו **חילה** מנהלת את הכפר ביחד עם לירון.

היה זה אירוע עצוב, ומרי פעם נרא חילה ולירון כשהם מנגבים דמעה. עזר-הדין **ברוך שיפמן** העלה קצת את מצב-הרוח.

פינתה של גברת לבטוב: פרטיות חוגגת

בתמונות... בכל אופן, החברה שלי הודיעה לי שהוחלט שאיש ישמור על הפרטיות של רעהו.

אתמול פגשתי מפורסם מתחום אחר, נשוי, שסיפר לי בסודי-סודות: "מה שלומה (של החברה שלי)? שמעתי שהיא נוסעת. אנג", קרץ לי באורח רב-משמעות, "גם אני נוסע. לא אהיה בדיוק לבד, אז אל תספרי לאן..." ונקב בדיוק במקום ובתאריכים שהחברה שלי והפוליטיקאים יחשבו שהם לבד וישמרו זה על הפרטיות של זה.

בשעות האחרונות נודע לי על אשתו של אחד הפוליטיקאים, שיפרה בסוד, רק לחברה הכי טובה שלה, שהיא מתכוונת להפתיע "שם" (בחו"ל), את בעלה. סיפרו לי על עיתונאי אחד, שהסתבך בכל מיני גירסות לא תואמות בבית ובעבודה, אבל בעצם (גילה לחבר קרוב), הוא מקווה לעלות על עיקבותיה של החברה שלי, ואולי לשמח אותה. אוי, וכמעט שכחתי את המחזר שלה, שהתניע עם אחד הפוליטיקאים (זה שתבוא לו הפתעה מאשתו) מתי כדאי להפתיע אותה - לצלצל מהלובי של המלון שבו תשעה ולהגיד: "תנחשי מאיפה אני מצלצל..."

אז אני כבר לא מבינה מני יפתיע את מי. מה שאני מבינה שהכל יהיה בסודי-סודות ובפרטיות מוחלטת.

חודש יולי הגיע - כולם נוסעים. כל החברים שלי מחליפים ביניהם כתובות בחו"ל, ממליצים על בתי-מלון ומקומות לעשות "שופינג".

בשבוע שעבר ביקרה אצלי חברה אחת שלי, חולת-פרטיות: רק דובל איזה חלקיקי-מידע על החיים הפרטיים שלה, והיא מתחילה להתפתל מכאבי-בטן, מכאבי-ראש איומים ומחוס גבוה. היא סיפרה לי בהתלהבות שהיא נוסעת ביולי (הסברתי לה) במסיגרת עבודתה, אבל לא הסכימה לספר לי לאן, עם מי ולמה - רק הודיעה לי קורנת מאושר, שהיא בורחת בפרטיות מזהרת.

לפני יומיים ביקרה אצלי שוב - הפעם פחות נלהבת - וסיפרה לי על צירוף-מיקרים שכזה - פוליטיקאי, שפניו מוכרים לכל, יטוס עימה באותה הטיסה וישהה איתה באותו המקום, באותה העת. אלא מה! לא נורא, השניים נשבעו זה לזו שלא ידליפו מאומה על המסע. מרחתי עצמי בשמן-שיזוף, השתרעתי בשמש והתחלתי לחשוב מיהו הפוליטיקאי שלא יפרע לפרטיות של החברה שלי. פתאום צילצל הטלפון. לעזאזל השיזוף! מעברו השני של הקו היתה החברה שלי, הפעם נשמעה מוטרדת. מסתבר שלא-יש-סודה נלווים שני פוליטיקאים נוספים. הפעם גם הוצאתי ממנה שמות - דווקא רמודים. אם אחד מהם נראה טוב כמו שהוא נראה

משהו צפוני

כשרואים אותם יוצאים מהמים, חושבים שזאת פטרה מורגנה או טעות אופטית שמקורה בלחות הגבוהה.

הוא פשוט מדהים ביופיו, ומקרין נעורים ואצילות. היא יפהפיה חושנית, בעלת מראה נורדי. אלה הם הדוגמנים **נטשה אספילד**, נורווגית במוצאה, ו**רוברט לוין**, היילדוגמן השניים הכירו זה את זה לפני שלושה חודשים, ומאז הם מתנהגים כאילו הם המציאו את האהבה. הם לא מסתפקים בגילוייה, אלא טוענים להמציאתה.

נטשה שהיא הדוגמנית היחידה, המסכימה להצטלם ללבנים, ובגלל זה היא מוצפת בעבודה, היתה חברתו של **טל גילעד**, הבדחהחית של המנתח הפלאסטי **עמי גילעד**. מאז שטל והיא

רוברט לוין מחתנים צעירים

נטשה אספילד או בכנר לא

נפרדו, הוא צמוד למלכת-היופי ולדוגמנית הכי סקסית, **ספיר קאופמן**. רוברט לוין, לעומת זאת, לא היה חבר של אף אחת, כי פשוט לא היה לו זמן בשביל שטויות כאלה כמו חברות. הוא היה עסוק בלהיות חייל ולרגמן.

השבוע שמעתי שהם עומדים להינשא. קצת בבהלה, כי הגיל של שניהם ביהר זה פחות מהגיל הממוצע של אם לשני ילדים בארץ, כלומר הם ממש צעירים. אבל היום או שמתחתנים בגיל צעיר מאוד, או בכלל לא. אז הנה פניקס צ'קס ומתנות. הם ינסו לכל אורח.

על מיספרים ואנשים

יורה קבוצה של 12 מנהלים בכירים מחברת הפניקס לסוף שבוע ארוך, מיום רביעי עד יום ראשון.

כראש הקבוצה היו בעלי הפניקס, **דויד חב"י** ובנו **יסי**, זה הנשי לחברה הכלכלית. בקיצור, החברה ירוו כדי לעבור קורס מיוחד, ועמלו קשה מאוד בימים ובלילות. הם שיננו את המור, וכמשך כל היום היו להם כראש מיספרים וטבלות.

כשהגיע סוף-השבוע, הציע להם משהו חכם להוריד את הנשים החוקיות שלהם למלון, כדי

הנשים הכי יפות

אמרו לי שמתוכננת בעיר איוה יפהפיה בלוגרית מלאת-גוף, המפורת חיוכים החושפים טורשיניים ממש כמו בפירסומות.

אמרו לי שהיא דוברת אנגלית, ושהיא די מפורסמת בעיר-הולדתה, ושיש לה אבא עשיר, ושהיא מופיעה בפירסומות ובסרטים. לא הבנתי בדיוק מה יש לה לחפש פה בארץ הלחה הזאת. אמרתי לעצמי שבטח יש לה פה קרובי-מישפחה, או שהיא ציונית.

מסתבר שהקשר הרבה יותר פשוט. היא מאר הבת **בעופר גבריאל**, והיא באה איתו להכיר את ארץ-אבותיו ואת בני-מישפחה.

עופר בן 25 נסע לארצות-הברית כשהיה בן 16, וחזר לארץ לשרות הצבאי. כשסיים, חזר לי אמריקה וגילה שיש בה אפשרויות כמעט בלתי מוגבלות. קצת הוא שותף במכון-הספורט נלוד'ס ג'ים, ותחת ידי וטיפולו עברו שחקנים כמו **סוזן סומרס**, **סילבסטר סטלונה**, **פיליס דילר** ואחרים. לה קוראים **לוריאן דולין**, והיא בתו של מפיק-סרטים הוליוודי, אחר המממנים של הסרט על חייו של השחקן **ג'יימס דין**. היא מופיעה בתפקיד מישני בסרט הבלשי נמור האש, בכיכובו של **פרנק סטלונה**, אחיו של סילבסטר, והדבר הכי חשוב: היא וכתה בתואר מלכת היופי של פאלם-ספרינגס שבקליפורניה, עיר הנופש של עשירי ההוף המערבי. היא גם

אלי דסר, העולם הזה

לוריאן דולין מפורסמת בעיר-הולדתה

שאלתי אותה איך הנשים הישראליות, אז היא ענתה לי במישפט הבנאלי שהן הכי יפות בעולם. אז אם מלכת-יופי אמריקאית חושבת ככה, אנחנו בוודאי יכולות להסכים.

מצטלמת צילומי-פנים בלבד. כשרינג-דרנגתי אותה, רציתי לשאול אותה איך הגברים בארץ, אך כשיספרו לי שהעופר שלה חתן מהמם, והיא מאוהבת בו חזק חזק, ויתרתי.

איזה בידור תאריך של מזל

כשנגמר הטקס, התבקשו האורחים לגשת לשולחנות. הם מצאו שלכל כסא מחובר בלון מלא-גז, שבקצתו האחר חוט ארוך, שאליו מחובר זיקוק, וכשניתן האות עליידי התיזמורת הורלקו הזיקוקים, ומאות בלונים הופרחו לשי מיים.

ועל ההזמנות המפוארות שקיבלו האורחים,

חתונה כזאת רואים רק בדי-יוסטי — כך הגדיר המפיק **איציק קול** את חתונתם של **גלית גיבעתי** ו**טל סידס**, במלון דן קיסריה. גלית היא בתם של **איציק ולאה גיבעתי**, סוחרי-מוזון מהגדולים בארץ.

האירוע אורגן ממש כמו טקס צבאי לכל דבר: הפקה של ממש, טכניקולור. החתן והכלה הגיעו לחופה בכרכרה רתומה לסוס. תחת החופה הם עמדו, כשלצידם בני-המשפחה, והרב **ישראל לאו** משיא אותם. כששבר החתן את הכוס הורלקו זיקוקים-דינור, שהאירו את השמיים.

חברים, בורחים מכל המסיכות והפתיחות, קצת רבים לפעמים, אבל הם מה שקוראים "ארץ-ישראל היפה". או תזכרו: ב-8.8.88 הם מתחתנים. לא צריך לקנות בגדים מיוחדים לאירוע, ולא צריך לשבור את הראש בקשר למתנות. גם אם לא יהיה לכם מצב-ידה באותו יום, הם כבר יראו לכם.

חנה ויוסי חכמי מיספרים וחיושבים מעולם אחר

ותאמינו לי, הם עשו חיים. מה זה חיים? חיים משוגעים? כל הזמן הם עסקו במיספרים וב-חיושבים, אבל מסוג אחר. מובן שהם חזרו עיי-פים, אך בוודאי מאוד מרוצים.

שיוכלו לעשות חיים. אבל יוסי חכמי, שהוא קצת יותר חכם, אמר להם: מה פתאום? מוטב ככה. במצב כזה אתם יכולים לעשות חיים על אמת! וככה נשארה הקבוצה עד ליום ראשון, בלי החוקיות שלהם.

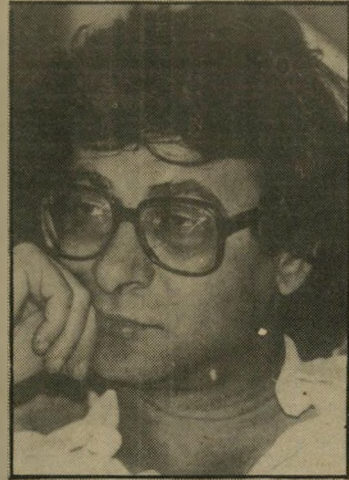
אורן גיבעתי, גלית וטל סידס כמו טקס צבא

ועל השי שניתן לכל אחד בכניסה למידע-שאות של המלון סיפרתי? האורחים היו כל-כך מתורבתים והמומים, שהם אפילו לא התנפלו על האוכל, ולא היה בלגאן, ולא היה רוחק, ואחרי שגמרו לאכול רקדה הכלה עם אביה ועם חבריה, והחתן רקד גם עם אם הכלה וגם עם קרובות-מישפחה, וכולם רקדו עם כולם. אבל הקוריוז הגדול של הערב היה שממש באותו הערב מלאו 49 שנה לנישואי הסבא והסבתא של הכלה, בני מישפחת קרייסברגר, ו-23 שנה לנישואי הוריה של הכלה, איציק ולאה גיבעתי. מסתבר שזאת מסורת מישפחתית להתחתן בתאריך המסויים הזה, וכמו שאני מכירה את נישואי הזוג לאה ואיציק, זה תאריך טוב עם הרבה מזל.

מחמוד דרויש

הרוצח והקורבן

לא עלצתי למראה ההסגנות בתל אביב, שהרי הן גזלו מאיתנו את כל התפקידים הם (הישראלים — ר.ש.) הרוצחים והם הקורבנות. הם הבורחים והם הצועקים. הם החרבות והם הורגים. הם המנצחים והם המובסים. לא עלצתי למראה ההסגנות אלו כי הן ממזג חישות את העלמותם של גיבורי ההצגה. הם (הישראלים — ר.ש.) התרגלו למלחמות קלות, ולנצחונות קלים. מערכת ההבחירות בין שתי המפלגות הגדולות הקלה על הסתתרות רחובות תל אביב לעשרות אלפי מפגנים. קורבנותיהם התיססו אותם, דבר אשר הביא צינן בכירי (אליהם אלי גבע — ר.ש.) לדין כך שיתפטר.

דרויש

האזנתי לרדיו שלהם ולא הבנתי את סוד הבכר. המנצח מובס מבסנים. המנצח חושש לאבד את זהותו: את זהותו בקורבן. לאיש מהם אין זכות לניצחון הזה: להיות הקורבן. כי שלילת "תפקיד" זה מבעליו האמיתיים הופכת על סיו את שערך ההחל של הצדק. במקומה הם צעקו, ובמקומה בכר, ובמקומה מה שהיו ראויים לו — ניצחו. היש משהו אכזרי יותר מחלוקת זה שנפל בחלקו: לא לבטא את הניצחון, ולא את התבוסה. להיות מחוץ לבימה, ולהופיע עליה רק כאובייקט, שאחרים מתבטאים במקומו כרצונם.

"אם תרצו אין זו אגדה" כך קבע תיאודור הרצל את סיסמת הציזנות הקוראת להקמת מדינה לעם שאין לו אדמה על אדמה שאין לה עם: ובמקור על בירית, שהעיד על קיומו של עם שאדמתו בבושה ביד פולשים שגזלו ממנו אדמה זו, תיקן נתן זך, אחד ממשוררי המודרניזם העברי, את סיסמתו של הרצל באירודיה מבריקה:

אם תרצו אין זו אגדה: נצח ישראל לא ישקר.

אולי אפילו לא ישאר

כדי לשקר.

עשרות שירים עבריים מנסים לבטא, במקום השירים העבריים, את המצור על בירית, ולהוות מחאה על הטבח. הם (הישראלים — ר.ש.) החוטאים והם המוחלים. הם הרוצחים והם מזילי הדמועות. הם המבצעים מעשי-טבח והם עושי מישטח הצדק.

(מתוך זכרון לשכחה, עכו, 1987, עמ' 87-88)

תירגם: ראובן שניר

מנגד

בדרכי גבלס

זכות היוצרים" על "ידיאונאצים", בהקשר עם מלחמת-הלבנון ומה שמתרחש כיום בשטחים הכבושים, שמורה כמובן לפרופסור ישעיה לייבר ביץ, ואין לי שום כוונה לשאול אותה ממנו. לעי תים גם נוצר הרושם שהוויכוח אם מה שמתרחש כיום בארץ הכבושה דומה או שאינו דומה למה שאירע בזמנו תחת שלטונו של הרייך השלישי מסיט את תשומת-הלב ממקום שהיא חייבת להתקדד בו אל אזור הדימוזים של התגוררות וחת גרורות-שכנגד עקרות, ובכך הוא משיג את ההיפך ממה שנתכוון אליו.

אבל לא אנשים כאנשי יש"ע שלנו יניחו לנו לחדר את הוויכוח במקום שאנחנו מבקשים לח"דרו. וכך הם עצמם, במעשיהם אבל גם בהתבטאויותיהם, מעלים שוב ושוב בויכוח ובתודעה את ההשוואה המחרידה עם העבר.

כך, דרך דוגמה, בעת שעמדו ופירסמו בחוברת האחרונה של נקודה, "עיתון היישובים ביהודה, שומרו וחבל עזה", את תצלומי שלי בצד תצלומי הנאה אף הוא של מנהיג אש"ף שנרצח, אכזר ג'יהאד. וזאת במאמר שכותרתו מרברת בעד עצמה: "עבר חנף לארזן בלתי-מוגדר".

נכון שרוב קיצוץ של הבעלי-חבר שלנו, אחר הילל וייס, יוצא כנגד ידידי חיים באר, שסיפרו עוז הזמיר הוא הנתקף הראשי כאן. ואולם, שיטת ה"innuendo" (הכפשה באמצעות רמז עקיף) המ"שמת את הכותב מעלה מיד בויכוח את מי שהתמחה בה בעבר הלא-רחוק. אחרי הכל, מי היה זה שהעלה למדרגת אמנות מתוחכמת את השיטה שבה צילומי יהודים וזוגו והוסמכו לצילומי עכ"ברושים, כשהכוונה היא להחזיר לתודעה בלבתי-אנינה את המסקנה המתבקשת מאלה כביכול: אלה כאלה נושאי גניף הדבר ולפיכך ראוי לבערם מן העולם.

לא במיקרה מדבר אותו וייס (שוורץ היה ככל זאת מתאים יותר), בהקשר עם עוז הזמיר, על "משהו כמו איידס כמחלת-זרז לאומית".

אנשים בצבא הכיבוש ומרצים באוניברסיטאות המסרבים לשרת כאותו צבא.

רק טרנספר

ובכל זאת יש נקודת-אור בנקודה חשכה זו שלנו. שהרי אלמלא אותו "עיתון יישובים" לא היינו יודעים — מכל מקום, לא מפי גבורת יש"ע בעצמה ובכבוד, או "מפי הסוס", כפי שנהוג לומר בלשונות הגויים — כי גוש הסיקריקו שלנו אימץ לעצמו את תורתו של מרן הרב כהנא שליט"א כ"עץ חיים" זה שהוא מחזיק בו ככצור יישיעו.

וכך כותב משה בן-יוסף (הגר), והוא כמדומה דווקא מאלה ששמועה עמומה על דבר תרבות ליבראלית אירופית הגיעה אירפם לאוזניו כעבר הרחוק, באותה חוברת ג'יהאדית עצמה:

רק טרנספר

כאשר אמרנו לפני שנה טרנספר (נקודה מס' 109, אפריל 1987), באו למרוח דבש על שפתותינו ולהפיקו לקח שאין בזה צורך; בקונסטלציה מדינית "נבונה" אפשר גם שישבו "בן ערב, בן נצרת ובני", איש תחת גפנו ותחת תאנתו זה ליד זה.

ואנו שבבים וטוענים כי זה לא היה אסתטי ולא מוסרי, ואפילו לא פוליטי, גם לפני 50 ו-100 שנה; והיום זה אבסורד גמור. אז — כשאיש טרם ידע עד לאן תגיע המילחמה הזאת — כבר היה ברור שאחרת זה לא יילך. היום רואים את זה בחוש אפילו במפ"ם (א"גב, האמנם? — נ"ל)... הטרנספר הכרחי לא רק מפני שאיננו יכולים — נוסף למה שאיננו רוצים (!!!) — לחיות ביחוד; אלא מפני שכל פעולה המוניטרית למען ערביי ארץ-ישר"אל... מחלישה וממוטטת את האמת הצירי, נית, את הזכות היהודית על ארץ-ישראל ומעמידה אותה בספק.

כך. חד וחלק.

לפיכך טוב נעשה אם לא נלך שולל אחרי ררכי הנונים של אלה שכלשונו הגלויה של בן-יוסף זה "מורחים דבש על שפתיהם", ואל נתעה ונטעה לעולם על-ידי חיוכי של עורך נקודת-החן שלנו, ישראל הראל, או על ידי פיו המפיק מרגליות של חכרו חנן פורת ושאר אבירי ביתא וחבריו. כי בדרכי גבלס הם הולכים. ואם עדיין לא הגיעו למה שעוד לא הגיעו אליו — אין זאת אלא מפני שאנחנו עוד לא איפשרנו להם זאת.

אבי ג'יהאד: מי, אם לא גאולת הפלשתינים, תוציא אותנו מהטירוף?

"נקודה": קשל במנגנון החיסון הלאומי

לתשומת-לבם של כל אלה ה"יונים" המרגנות שוב: גשר, היברות. כיצד אמר הסכינפון אל שני פלגי אישיותו: ראו הוזהרתם! נתן זך ■

מוסיקה

קול המוסיקה או

קול המוסכמות?

עכשיו שכבר מלאו חמש שנים לקול המוסיקה, אפשר שהגיעה השעה לחוש באוזני אלה

המופקדים עליו, שאנחנו מתקרבים באיטיות אך בביטחה למאה ה-21, וכי רק תריסר שנים מפ"ריות בינינו לבין שנת 2000. בין שאר התכונות הדימיניויות או המיתולוגיות המיוחסות לנו, קיימת גם האגדה שעל פיה אנחנו עם מוסיקלי: כך שקיים עוד פחות צידוק להשכיח את הנאתו ואת סקרנותו של חובבי-המוסיקה המצוי באמצעות סל המוזנות הבלתי-ימשתנה של מוסיקה קלאסית מר כרת עד לזר. ועל מה מתבסס החשש שמעט יותר מונטררי או פרסל (Purcell), או אפילו שטוקהאוזן או פנדרצקי היו גורמים לנו נזק בל-יתקון? למרבה הפליאה, כ"ו במאי, יום הולדתו החמישי של קול המוסיקה שלנו, נתבקשו אלה הקובעים מה נשמע ומה לא נשמע לתת דיוור לסעמם האיש שלם ולהשמיע לנו את מה שהם היו רוצים לשמוע, לא את מה שהם חושבים שאנחנו מבקשים לשמוע. התוצאות היו מפ"תיעות, מעניינות ומגוננות כאחד.

אבל אנחנו, בנייתמותה רגילים שכמותנו, נר תרים רק עם שלושת הבית"ים הגדולים: באך, בטהובן ובראמס, במינוי ובכמות מרשימות אם גם לא מתוך הקפדה יתירה על הבחירה. מלבדם קיימים כמובן אלה שיש להם עונת-עולם, ירוקיי עד מסוגם של מנדלסון וצואר פראנק שיצי-רותיהם מושמעות כמעט בכל יום. אינני חושבת ששבונו אחר יוצא מבלי שנשמע את צליליו המוכרים של הקונצרט לכינור של מנדלסון, מה שבהחלט תורם להרגשה של חן, אך לא תמיד גם של רענונות וגיוון. ארובה, המאזין מתרשם שאם אין כאן תורות בין שדרנים שהחליטו לגבור זה על זה בנדרשות, כי אז אין ספק שמישהו מקבל עזר עמלה שורית בעד קביעת שיאים חרשים במיספר ההשמעות של המלחינים הנכבדים שמינינו מעל גליהאטר.

תוכניות קול המוסיקה, לא זה בלבד שהן מכילות משהו לכל מישור, משל היו כלבו או קניון משוכת, אלא שהן גם מוונות לעיתים קרובות מין בשאינו מינו. כך, בעיקבות קנטטה של באך, לדוגמה, יש שאנו שומעים קטעים מאר פרטה של אופנבר (האם פועל כאן הדימיון בהברה האחרונה של השם?). כל זאת, כמובן, בשעות הבוקר המוקדמות, שעה שכל מה שאדם מבקש לעצמו הוא להחליק אל תוך יומו כלא לחצים מיותרים ובלא — כיצד כותב זאת העוולס הזה? — משוא פנים.

אשר למלחיני המאה ה-20 הווכים שיצירו תיהם תושמעה ב"קול" המוסיקלי שלנו, הנה — כמו להקעים — אלה נמנים כמעט בלי יוצא מהכלל עם המתים, מנוחתם עדן. שהרי סטרא ווינסקי, פולנק, ראול, הינדרמית, גרשווין — כל אלה, או שנולדו במאה ה"ש או שהורגם ולידתם בשנים שלפני מלחמת-העולם הראשונה, ובכן, מה נתחדש מאז בשרה המוסיקה?

ואם כבר שואלים שאלות, מה נתרשש בעולם המוסיקלי לפני המאות ה-18 וה-17? והיכן הם בני-דורם המקסימים של שלושת הבית"ים הג'דולים שלנו?

המאה שלנו היתה עדה למהפכות ולמהפכים גרולים, לא רק בשרה הפוליטית, הכוח והמיכנה המעמדי של החברה. והנה אירועים הריגורלי, ועיתים גם רבי-דורסם אלה, השתקפו גם באספקלריה של האמנויות החזותיות, בספרות ובמוסיקה — ואפילו בזו השקטה. האם מותר לקוות שמישהו שעדיין לא נושא לחלוטין מן האמנויות יטריח עצמו לבחון נושא זה מקרוב?

עתל ברירא ■

ספרות

אמנון אחינעמי

סיפורו של

מהפכן

עמוס קינן

את והב בסופה

הוצאת כתר, 134 עמ'

כאמצע שנות ה-80 קרה הדבר: יום אחד חזר העתונאי והסופר עמוס קינן לביתו, כהרגלו, אחרי העבודה, ומצא שאשתו פתאום לא יודעת מי הוא, בנותיו אינן מכירות אותו והוא נושא בכיסו תעודת-זהות על שם יוחנן לוי. לא נעים: הוא הפך, בדרך כלשהי, למישהו אחר. כך מתחיל "את זה בסופה". קינן-לוי מנסה לא להיתפס לפאניקה ומש-

תדל במשך הימים הבאים לגלות מיהו בעצם. יש לו הרגשה פנימית חזקה שהוא עדיין קינן — אף כי כל מיני אנשים שהוא אינו זוכר, מכירים אותו כליון. הכל הולך ומסתבר ואני לא אספר לכם את הסוף המפתיע — כדי שתוכלו לנחש בעצמכם. זהו, אם כן, ספר שבו מחפש ישראלי בן דור הפלמ"ח (או, במיקרה זה: דור הלח"י) את זהותו האמיתית. חשבונ'נפש. בדור הזה, שהוא גם הדור שלי, קיימת קבוצה רי גדולה של אנשים שיש להם בעיה קשה מאוד: המדובר באנשים שהאיראליים שלהם נזנכשו בשנות ה-40. לפני קום המדינה היו צעירים והקדישו את כל יכולם ולעיתים גם את חייהם למאבק הקשה להשגת העצמאות. אחרי מלחמת 48, בערך במחצית שנות ה-50, היתה פתאום הרגשה שהכל נגמר. הפלמ"ח והמחתרות פוזרו — כלומר, הן פורקו עוד קודם, אבל לקח זמן עד שהמפורקים עצמם הבינו שהעניין סופי: יש מדינה, יש ממשלה וזה כל מה שיש. זאת אמנם "מדינת ישראל" אלא שהיא לא מה שהם חלמו עליו. "המפכה" שהם הקדישו לה את נעוריהם ושרבים מתכרייהם מתו בה, הולידה בסך הכל מדינה בינונית, כמעט נורמאלית, פגומה.

חלקם של הלוחמים ה"מפורקים" הללו קיבלו ג'ופים, קיבלו תחליף למהפכה, קיבלו מוצץ במקום הפיטמה המשכרת של "הרעיון", המאבק האלים שעסקו בו עד כלות הנשימה. הם השתלבו. אלה שלא קיבלו ג'ופ מימסדי, מפני שלא רצו בו, או מפני שנחשבו לפחות רציניים, נשארו ללא גמילה. חלקם התחילו למצוץ את בברוק הקווינאק. בני אותה קבוצה, מיעוט איראליסטי, אינטלקטואלי, נותרו עם הרגשה נוראה של החמצה — כאילו המאמץ העלילאנושי אשר נמשך שנים רבות היה לשווא. הם ציפו למדינה איראליית, חרשנית, מיוחדת. כל אחד מהם, אגב, חלם על סוג אחר של אוטופיה — אבל ודאי שלא על המדינה הזאת, המרובעת והפרובינציאלית כפי שהיא בזאת.

אז מה נשאר? נשארו חיי היומיום האפורים. אחרי המתח של הקונספירציה והמחתרת: חיים של זעירבורגנות, ללא תואר וללא הדר, מלאים חובות ומשכנתאות ופיקניקים בחיק הטבע. עמוס קינן אינו היחיד המרגיש מרירות אדירה כזאת: נתיבה בן-יהודה, למשל, בספריה בין הספרות ומבעד לעבותות, מנסה בברוק צעד אחר צעד, שבוע אחרי שבוע, מ-1947 ועד היום — וכיצד בדיוק נעשו השגיאות הגורליות שהרסו את חלומה הגדול.

את זה בסופה הוא, אם כן, סיפור של מאבק פנימי אדיר של טרוויסט לשעבר, איראליסטי מרנש בהווה, במציאות. זאת גם שאלה של גיל: חיי בוהמה, המור ושירי-מולדת הם תחליף מאכזב לייחודיות מאטפיית והגשמתו של רעיון נועז. במשך הזמן זה מתחיל לשעמם. זה יכול אפילו ליהפך למשעמם יותר מחייהם האפורים של המשלימים עם המציאות.

בספר המעניין הזה, שיותר משהוא אוטוביוגרפיה, הוא מעין יודיו, יש גם עוד מרכיב חשוב: תכונה נוספת שאת שורשיה יש לחפש בשנות ה-40, והיא: בוז עמוק לכל החומרות והחומרניים והסאלאונים המשלימים עם חיי הגל במשקל הזמן זה השתירה שעל גליה הפורשים הם נישאים מן העבר אל העתיד. כל כמה שחברי המחתרות הונות שנוא זה את זה, הם שנוא את ה"אירשים" עוד יותר.

עמוס קינן דורש הרבה מן הקוראים שלו. הוא ניפח וקיצר את ספרו עד שהשיג תמצית חריפה ומרוכזת. אם אתה רוצה להבין אותו — אתה חייב להתרכז. לחשוב. קינן לא מוכן לרוץ אחריו עם בננה כלשהי, לפנק אותך בהסברים. תתאמץ, בן אדם, אם אתה רוצה להיות ראוי להבין את הדברים לאשורם.

תקחו את השם: "את זה בסופה" היא ציטטה מתוך פרק בספר במדבר, שבו מסופר על כיבוש הארץ. אתה צריך לעיין שם, ולקרוא את אולברייט, כדי להבין שהמדובר הוא בגל הכיבוש הראשון. הישיר, שבא מן הדרום, בניגוד לגל השני, שהלך חסר-חזק דרך עבר הירדן המזרחי.

הספר שונה את המאמץ. זה לא רק סיפור הטוב ביותר של עמוס קינן. זהו ספר מרשים ביותר, הן מצד סיגנונו, שעל אף היותו מרוכז ומזוקק עד תום הוא קריא מאוד, סוחף, מעניין בכל עמוד, אפילו מותאם המדובר בספר החורר ובזרק את המניעים העמוקים ביותר בעולמו הפנימי של המהפכן, ומה שקורה לו בשקט שלאחר הסערה. מבחינה זאת הוא ספר בעל השלכות כלל-אנושיות ובין-לאומיות חשובות: העולם של שנות ה-80 מלא מהפכנים של שנות ה-60 ובעיותיהם דומות מאוד לאלה. שעמוס קינן פורש כאן בתחיתום רב. ספר טוב, ספר מעניין, ספר חובה.

דרמה

"אין דברים כאלה"

אפרים חוזר לצבא
יצחק לאור
מחזה ב-11 תמונות
הוצאת טימון, 76 עמ'

אילו היה התיאטרון הישראלי קיים — אנחנו הרי יודעים שאין דבר כזה, אבל נניח — אין ספק כי אפרים חוזר לצבא היה מוצא לעצמו מיד מקום על הקרשים שלו. על הקרשים, כמו שנהגו פעם לומר, לא בהוראה של היום.

העובדה שמחזהו של יצחק לאור עדיין, לא הוצג אצלנו ואין עדיין כל סימנים לכך שהוא עומד להיות מוצג בעתיד הנראה לעין — היא הוכחה מצויינת לכך שהתיאטרון הישראלי אינו קיים ואף אינו עומד להיות קיים בעתיד הנראה לעין.

ולכן, אפרים חוזר לצבא מוטל בינתיים על הקרשים. על הקרשים בהוראה של היום, לא בהוראה של פעם.

מחזהו של לאור חייב להיות מוצג לא מפני שהוא, חלילה, אקטואלי, רלוואנטי, פוליטי, סכי סואלי, מחזה-מחאה, עוסק ב"שטחים" וכו' וכו'. אגב, קחו כל מילה מאלה לעצמה וראו איזה שובל של תיעוב קל כבר הצליחו, בכוחות משותפים, להצמיד אליה בשנים האחרונות.

— אלא, פשוט, מפני שמחזהו של לאור קיים. וכיוון שהוא קיים, בניגוד לכמה תיאטרונים ידיר עים בציבור, הוא חייב להיות מוצג. ואחר-כך להישפט. שהרי כמו בפלילים, גם בעולם התיאטרון אין מחזה נמצא חייב אלא לאחר שהוכחה אשמתו. עד אז הוא חף מפשע, כלומר, מעשהי אמות.

ולמחזהו של לאור יש מעלה נוספת על פני מחזות אחרים מסוגו: אפילו בית-הדין קבע שהוא חף מפשע, כלומר, שהוא מעשה-אמנות. זאת, בניגוד לקביעתה הספונטאנית, התמימה, של הצנזורה.

באותה מידה של צדק אפשר היה לומר "אפרים חוזר לאור" ויצחק חוזר לצבא: איכור גיבורו של ס. יזהר החוזר לאספסת, המאוכזר את גיבורו של שמיר החוזר לשדות, כמו שהוא מאוכזר את גיבורו של גנסין החוזר לעיר מולדתו, הוא חלק מאותו מעשה-אמנות. ובהיחודים שבה פסי קול עולה על פסקול עד שנוצרים גם קול גם בנות-קול. והקול הוא קולה של צרימה גדולה שהספרות שלנו, התיאטרון שלנו צריכים לשמוע אותה ואת שכמותה בשביל האינתיפאדה — קלי: ההתנערות — שלהם עצמם. כדי שלא יקפאו, חלילה, על שמרי השטחים" והמיגרשים.

אמרנו קולות ובאמת מחזהו של לאור הוא מחזה של קולות, לא של עילה, בניגוד גמור למחזות בניהשוואה של יהושע סוכול או יוסף מונדי. לאור שאל מברכת את תורת המסיכות, כדרך ששאל ממנו את המשאלה לדבר על "חרפתו" שלו, שהיא מכונן חרפתו. ובכך שאל את המסיכות מן התיאטרון היפאני והסני כדרך שאת הפרסונות שמאחורי המסיכות שאל מפרויד ומ'יונג. והרי לך עוד תיבת-ההורה.

כי מחזהו של לאור אינו רפורטאז'י-עיוני-ריאליסטי ורק בימאי מתקרב-זמתרחק, מזדהה ומתנכר, יוכל להתמודד עמו. הרמיות-המסיכות לובשות ופושטות צורה, מביעות את עצמן ומ'צנורות את עצמן יותר משכל צנורה עשויה לצנור אותן, אנושיות ובהמיות, חיות חיים פרי לטיים וארוטיים.

החיפוש כאן הוא חיפוש אחר רבי-משמעות, במצב שהוא כמעט חרימשמעי. כלומר, האמנות כאן מושכת הלאה מן ה"חיים", כדי להגיע אליהם לבטוח, אבל באמצעות האמנות, שהיא תמיד כלי-קיבול למשמעויות פוטנציאליות.

רק כך באות לעולם רפליקות שיון בגדר "אני מאמין" ישראלי עם מיסטיקה שאין לה מקום ושעה, פוליטיקה וארוס בנשימה אחת:

ודאי שאני נשאר כאן. איך אפשר להיות במקום אחר, שאיננו מרכז. מרכז הכי עמוק. מכאן אני רואה ושומע הכל: מזין, מעגן, מפחיד, מעתיר חסד, מכאבי ואני רוצה כל הזמן לחדור, עמוק יותר.

האם גם אפרים של יזהר סמילנסקי היה מרשה לעצמו לזווג כך את הרשויות? מורה, גנסין, ודאי שהתיר זאת לעצמו. אבל כאן אנחנו נמצאים במרחק של שלושה או ארבעה טאבאים שבזורים מגנסין ומיזהר סמילנסקי כאחד. טאבאים שבזורים

מי לא קיבל

את הפרס

יהודה גבאי, ממיסדי האוהל, העשיר את חייהם של תושבי ישראל במשך יותר מ-40 שנה כשחקן. במשך כל אותן שנים ארוכות כינס ואסף גבאי כשקדנות, במסירות ובאהבה תעודות, צילומים וכתובים, כולם חיוניים לחר קר תולדות התיאטרון בארץ-ישראל.

יום אחד גמלה בליבו החלטה, עמד והעניק את כל האוצר כולו כמתנה לעיריית תל-אביב. מי שרוצה לראות מה אדם אחד מסוגל להשיג בעבודת-גמלים של שנים יטריח עצמו למוסד-און התיאטרון העירוני שבניהולו של יהודה גבאי, ברחוב מלצ'ט בתל-אביב. לולא גבאי, היה חלק ניכר של ההיסטוריה של התיאטרון בארץ נדון לשיכחה.

במשך כל אותן שנים השיג גבאי וצבר ושמר אלפים — כן, אלפים! — של רישומי ומיתווי וציורי תפאורה מיצירתם של חושבי ציירי המהפכה הרוסית והזרמים האוואנגארדיים ברוסיה של ראשית המאה (אלטמן, לאריונוב, יקולוב, רוברט פאלק) ועד החשובים והנודעים שבציירי המאה — ראובן, מוקרי, שמי, גוסמן, אלחנני, שלום סכה, ג'ניה ברגר, פרנקל, תומרקין, יוסל ברגנר, ורבים אחרים.

בארץ זו, שאפילו מנהלי המוסיאונים לאמנות שבה לא טרחו להקים אוספי אמנות ישראלית ראויים לשמם, הקים יהודה גבאי אוסף שכל מדינה היתה מתפארת בו, אוסף המוערך כיום כמיליוני — כן, מיליוני — דולרים ואשר את כולו תרם למוסיאון לתולדות התיאטרון שאלמלא הוא לא היה קם.

במוסיאון זה נמצא כמובן גם ארכיון תיאטרון האוהל ובו כל הפרוטוקולים, המיטמכים, המיכתבים והתוכניות של מייסד האוהל — משה הלוי, גם הוא איש רבי-פעלים, יוצר חשוב שמכעט נשכח בימינו, ואשר שופטים נכבדים פסחו עליו — על מייסד התיאטרון הארץ-ישראלי — ולא זיכוחו בפרס ישראל.

והנה בימים אלה חולק פרס על שמו של אותו משה הלוי עצמו, פרס לאמנויות התיאטרון. ואחר הוזכרים בו הוא הארכיון הישראלי לתיאטרון באוניברסיטת תל-אביב. ואני מעיר שזהו מוסד בעל-עדר שגם בו ניתן להיעזר בחקר תולדות התיאטרון בארץ.

אבל איש אחד לא קיבל את הפרס שלו היה זכאי כדבר המובן מאליו — הלא הוא יהודה גבאי. אוצר היכרונות של אמנות התיאטרון בישראל — תלמידו של משה הלוי וחברו ושחקן בתיאטרונם במשך שנים רבות — דווקא ממנו התעלמו.

והייתי סקרן להיכנס פעם לעורם של שופטי-הפרסים, ולוא רק כדי לדעת אם מצפונם אינו מייסר אותם לעיתים.

והייתי סקרן להיכנס פעם לעורם של שופטי-הפרסים, ולוא רק כדי לדעת מדוע הם פוסחים במתן הפרסים על האנשים הראויים להם. יש לזה לפעמים הרגשה של להכעיס.

על מישקל לוחות שבורים. והרי לך דרימשמעות נוספת.

ויפה שמכעט לא נדרשת כאן שירה. כך צריך היה להיות. אבל השירה עיקשת אף היא. מגורשת בעד הרולת, היא שבה — עיווה, כלי ניקוד — דרך החלון.

כל שיר בגזע הזה... מונה לאדמה עכשיו חופי מארקו: קצף לבן כמו שפתיים של סוס ענקי.

וליד פלשתינה — סירה, סירת דייגים, נודדת,

אין בה אנשים... לא לא. יש בה מישהו גבר, גבר נח על קרקעית... כמה שקט הים התיכון, כמה צלולים המים.

והרי ליד פלשתינה תמיד סירה — סירת מעפילים וסירת-פליטים, סירת-מחבלים ואותה דוגית זכורה לטוב מפיומנו של נתן יונתן. זכורה לטוב ולרע. שהרי כל מלחיה נרדמו דומם. ואם לא ייעורו, אם חלילה לא ייעורו — איכה תגיע הדוגית שלנו לחוף?

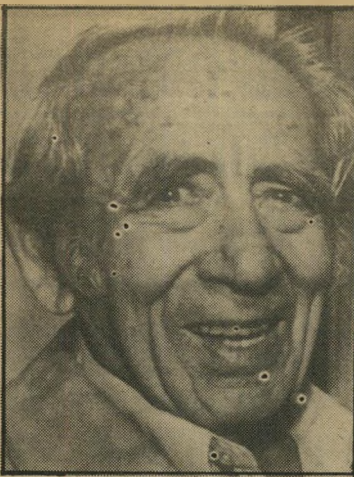
אבל התיאטרון שלנו, הישראלי, יש לו שנת' ישרים בחיק ענולי החיים, דודחו של צ'ארלי יהודי בחצר הדוכס. כיצד באמת לוודא ששנת' הישרים שלו לא תיהפך לו למנות-עולם?

אחת התשובות האפשריות היא להעלות מחד וזאת אלה של יצחק לאור, ואפילו למרות דעתם של מגויים וחברי-נאמנים המורכבים לרוב מאלופי צה"ל בגימלאות: חרף פוליטיקאים, "משגיחים על הכשרות" ועריות כאחד. מכל מקום, אם אין רצונו של תיאטרוננו להישאר לעד יהודי בחצר הדוכס — סאלה שבת, יוד זיס או איזה יהודי אחר — המדרים בהטריטוריות את יושבי הדוגית העומדת להתרסק אל החוף.

נתן זך

סינדרום חיפה

מי שחשב שתיאטרון חיפה יתגבר בלא קושי, תחת מנהלו האמנותי החדש, על משבר האמון

גבאי

צילום: משה הלוי

של רישומי ומיתווי וציורי תפאורה מיצירתם של חושבי ציירי המהפכה הרוסית והזרמים האוואנגארדיים ברוסיה של ראשית המאה (אלטמן, לאריונוב, יקולוב, רוברט פאלק) ועד החשובים והנודעים שבציירי המאה — ראובן, מוקרי, שמי, גוסמן, אלחנני, שלום סכה, ג'ניה ברגר, פרנקל, תומרקין, יוסל ברגנר, ורבים אחרים.

בארץ זו, שאפילו מנהלי המוסיאונים לאמנות שבה לא טרחו להקים אוספי אמנות ישראלית ראויים לשמם, הקים יהודה גבאי אוסף שכל מדינה היתה מתפארת בו, אוסף המוערך כיום כמיליוני — כן, מיליוני — דולרים ואשר את כולו תרם למוסיאון לתולדות התיאטרון שאלמלא הוא לא היה קם.

במוסיאון זה נמצא כמובן גם ארכיון תיאטרון האוהל ובו כל הפרוטוקולים, המיטמכים, המיכתבים והתוכניות של מייסד האוהל — משה הלוי, גם הוא איש רבי-פעלים, יוצר חשוב שמכעט נשכח בימינו, ואשר שופטים נכבדים פסחו עליו — על מייסד התיאטרון הארץ-ישראלי — ולא זיכוחו בפרס ישראל.

והנה בימים אלה חולק פרס על שמו של אותו משה הלוי עצמו, פרס לאמנויות התיאטרון. ואחר הוזכרים בו הוא הארכיון הישראלי לתיאטרון באוניברסיטת תל-אביב. ואני מעיר שזהו מוסד בעל-עדר שגם בו ניתן להיעזר בחקר תולדות התיאטרון בארץ.

אבל איש אחד לא קיבל את הפרס שלו היה זכאי כדבר המובן מאליו — הלא הוא יהודה גבאי. אוצר היכרונות של אמנות התיאטרון בישראל — תלמידו של משה הלוי וחברו ושחקן בתיאטרונם במשך שנים רבות — דווקא ממנו התעלמו.

והייתי סקרן להיכנס פעם לעורם של שופטי-הפרסים, ולוא רק כדי לדעת אם מצפונם אינו מייסר אותם לעיתים.

והייתי סקרן להיכנס פעם לעורם של שופטי-הפרסים, ולוא רק כדי לדעת מדוע הם פוסחים במתן הפרסים על האנשים הראויים להם. יש לזה לפעמים הרגשה של להכעיס.

ש. שבא

שגרמו לו הפוליטרוקים של עיריית חיפה עם התפטרותם/הרחתם של יהושע סוכול וגדליה בסר מתפקידם כמנהלים אמנותיים — התבררה בצעד נדיר של הסכמה עלי-מפלגתית יצאו השבוע עסקני מערך וליכוד בהתקפה מתואמת היטב על התיאטרון ועל מנהליו נועם סמל, השריד האחרון מימי "תור הזהב".

יושבראש סיעת הליכוד במועצת פועלי-חיפה, עמרם ארני, ושניים מחבריו קראו להקמת ועדת-חקירה ציבורית, בצינן את "הסייבהעבודה המעורערת" בתיאטרון, את המיקרה שבו נטש שחקן (דורון תבורי) את הבימה לאות-מחאה על הצופים הקמים ויוצאים מהאולם הריק למחצה באמצע ההצגה (סר מאן לא"ב יהושע), וכן את "הגירעון התקציבי האדיר".

חבר מועצת-המנהלים של התיאטרון, נסים שרם, אחר מ"מוצנחי גוראל" לאותו גוף, יצא בהתקפה על החלטת סמל להגיש תלונה למישי-טרה כנגד מנהל מחלקת-המכירות של התיאטרון. נוכח כישלונה האמנותי וכנראה גם הכספי של הצגת-הראווה "יהודי בחצר הדוכס, בכימיו של המנהל האמנותי החדש ז'ילברט טופאנו, נראה כי מתאמת תחיתם של רואי-השחורות שניכאו בעיקבות פרשת ס'ודום ירושלים כי ימיו של התיאטרון העירוני קרבים לקיצם — מכל מקום, במתכונתו הקודמת.

אבל מה, בעצם, רע במיזקקות?

האופציה הירדנית

הטלוויזיה האופציואלית שלנו, שתחת הנהל-תו של הביריון מרישון הגיעה-כמדומה לתחתית שמתחתיה אין עוד תחתית, אינה צריכה לחשוש מיריבתה, ערוץ 2.

דבר זה הובהר שוב השבוע כאשר שידור של האופרה הנודעת של ורדי איידה הופסק בשעה 22.16. באמצע הדאט שכרשית התמונה השניה של המערכה הרביעית. בדיוק באותה שעה נרמו הקולות הנפלאים ונעלמה התמונה מעל המסך. שום הודעת התנצלות לא הופיעה. פשוט האפילו את האופרה בשעה היעודה והלכו הביתה. לא בעולם השלישי זה לא יכול היה לקרות.

רק בירדן. אולי.

זוהי תופעה ישראלית. צעידים וצעידות גומרים את השרות הצבאי ויוצאים למסע הרפתקות של חודשים ושנים בעולם. בכל מקום מכירים אותם. הם מהווים זן מיוחד של מטיילים מטיבט עד צ'ילה, מאלאסקה עד אפריקה. נוער בלי מורא

ההתלהבות הפתאומית

לדרום-אמריקה עולה למטייל הישראלי סכום הנע בין 4000-5000 דולר. כלל ירוע בין המטיילים הוא לנסות ולטייל במינימום הוצאות, כרי שמסך הטיול יתארכ. במיזרח-הרחוק ההוצאה הממוצעת לחודש היא 150 דולר. כרי רוס-אמריקה ההוצאה הממוצעת גבוהה קצת יותר.

קלטות בספרדית

די ישראלים לא נמנעים מלעבור במשך הטיול. חלק מההכנות לקראת הטיול כולל גם איסוף כתובות של מקומות שבהם ניתן לעבור. ההוצאה הכספית הגדולה היא על כרטיסייה

יושבים על הארץ ומעיינים בקלסרים, בוחנים מפות, בודקים אפשרויות עבור דה בחו"ל, משאירים הודעות, מוצאים שותפים למסע המתוכנן. הם נראים רו" מים. חבר'ה צעירים אחרי צבא, מרוש" לים בהופעתם החיצונית, עובדים בע" בודות מזדמנות.

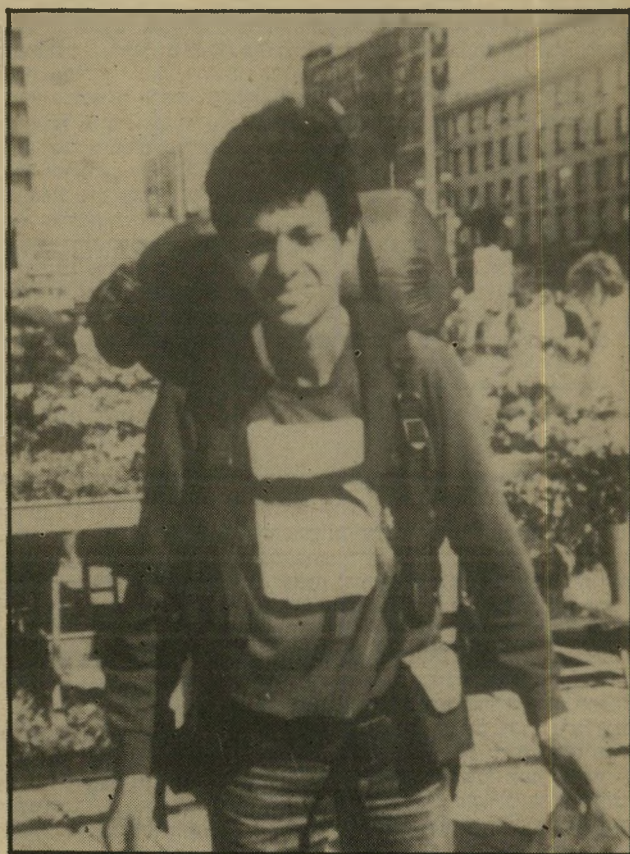
ליאת וספי (22) מרמת-גן השתחררה מהצבא לפני שנתיים, מאז עברה כק" פאית בבית-מלון, כרי לחסוך כסף לטי" יול. רעיון הטיול עלה לפני חמש שנים. היא מתכננת לטייל בארצות ההינדיות, בצ'ילה, בארגנטינה ובברזיל. "החיים בארץ לוחצים. רוצה לחפש עולם חדש, פורקן" היא אומרת.

ליאת יוצאת לטיול עם חברה, והיא מודעת לסכנות של טיול באזורים

אף שהסיבות לרצח אינן ידועות, מעלה המיקרה את השאלה האם נתון המטייל הישראלי לסכנות מיוחדות, האם צורת הטיול של הישראלים מחפ" שיהרפתקות מזמינה סכנות? האם המטייל מודע לסכנות הטיול, למחלות הקיימות באזור, לפיגעי הטבע, למצב הפוליטי, והאם פרטים אלה נלקחים בחשבון בתיכנון הטיול?

חבורת הרפתקנים

בדיזנגוף סנטר בתל-אביב נמ" צאת חנות מיוחדת במינה, למטייל" שמה. החנות הוקמה לפני חמש שנים, כרי למכור ציוד מיוחד לטיולים ארו"

ינון לוי זיל בנורווגיה לא סוכן המוסר. לא סוחרים

הישראלים הם זן נדיר ומיוחד בקרב המטיילים בעולם. אפשר למצוא אותם בכל מקום על הגלובוס. תאוות הטיול, הרצון להגיע למקומות הנדחים ביר תר, להתמודד עם סכנות, עם הבלתי" מוכר והבלתי-שיגרת, הם רק חלק מה" הסברים שיכולים להינתן, כרי להבין את התופעה המיוחדת הזו לישראלים. פסיכולוגים יכולים בוודאי להוסיף להם כמה הסברים נוספים.

באחרונה נרצח בשוודיה ינון לוי (24), מטייל ישראלי שיצא בתחילת חר" דש מאי לטיול בן חודש וחצי בארצות סקנדינביה. לוי אינו המטייל הישראלי הטיפוסי, זה המחפש הרפתקות, הלוקח על עצמו סיכונים, המחפש את הבלתי" נורע.

הוא יצא לטיול קצר לאזור שהס" כנות בו מועטות. מצוייד בכרטיס" טיסה חזרה לארץ ובכרטיס-רכבות. הוא נסע לשוודיה, שם מתגוררת בת-דודתה של אמו. בשבוע שעבר נמצאה גופתו מוטלת ביער. המגיע לרצח עדיין לא-ברור.

צוות-החקירה בשוודיה העלה השע" רות שונות. כבר ברור שהרצח לא היה למטרות שוד, שכן על גופו נמצא הכסף שהיה ברשותו, הרכבו, כרטיס-הטיסה וכרטיס-הרכבות. הועלו השערות שמ" דובר ברצח על רקע פלילי, סחר בס" מים, והיו שהרחיקו לכת ושיערו שנרצח משום שהיה סוכן המוסר.

ה" סיפורים על אסונות הקורים במהלך טיול בחו"ל לא עושים לי כלום ולא ישנו את תוכנית-הטיול שלי. הכל תלוי איך מטיילים, מה עושים ואיזה סיכונים לוקחים במהלך הטיול, "חורים ואומרים צעירים העומ" דים לצאת בזמן הקרוב לטיול ארוך בדרום-אמריקה או במיזרח-הרחוק, טיול שחלמו עליו זמן רב, שכל מע" שיהם מאז שהשתחררו מהצבא היו לצורך איסוף כסף כרי לממש אותו.

כמה יש?

הבדיחה הנפוצה ביותר ב" קרב המטיילים הישראליים היא זאת: בעל-מלון בקטמנדו (נפאל) שואל מטייל ישראלי: "כמה ישראלים יש בכלל?" "ארבעה מיליון וחצי". "לא?" אומר בעל-המלון, "ארבעה מיליון וחצי היו כאן במלון, שאלתי כמה יש ב" כלל?"

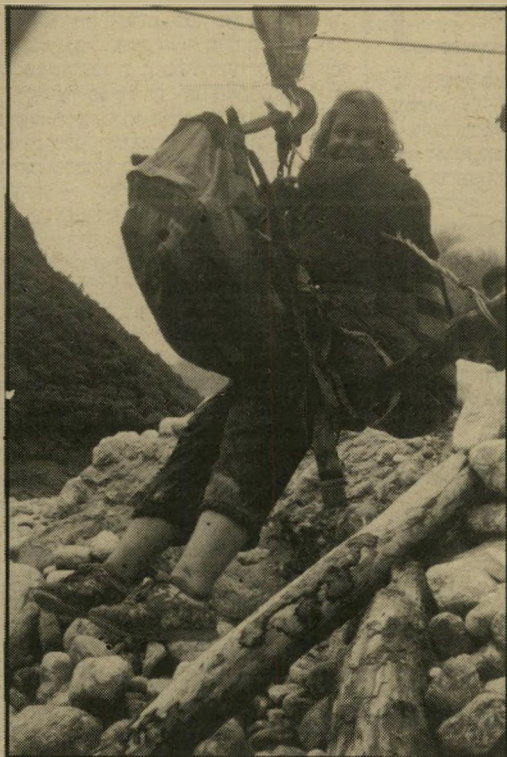
הילה מנור בטיבט וברמת-גן

בארץ מסוכן יותר

אלה, בעיקר סכנות שוד וגניבות. "הת" אונות קורות בגלל רשלנות", היא אומ" רת ומרגיעה את עצמה. על רצח ינון לוי בשוודיה בקושי שמעה, יודעת שק" רה משוה. לא יודעת פרטים. כמוה גם דליה מרקוס (21), אף היא מרמת-גן. דליה רוצה לנסוע לדרום" אמריקה, מתכננת לנסוע לפחות לשנה, הכול פתוח, הלימודים לא יברחו. לצורך הטיול הן לומדות ספרדית, רוצות לדעת את שפת התושבים, לה" בין אותם טוב יותר, לחוות את השהיה" במחיצתם. ההכנות לטיול נמשכות אר" כעהחמישה חודשים וכוללות קריאת חומרי-דק על האזור, היסטוריה, גיאור" גרפיה מינהגי האוכלוסייה, מסלולי" טיול אפשריים, מקומות-לינה וכו". טיול של שנה למיזרח-הרחוק או

ציון צפריה, העולם הזה

טיסה, אולם גם לזה נמצא פיתרון. כרי לחסוך את מסהנסיעות נוסעים רבים מהמטיילים ררך מצריים ומשם לאתו" נה. באתונה עולים על טיסה לבנקוק, שלא אף פעם עוברת מעל ארצות ערביות. על אף הסכנה לישראלי הטס במסלול" טיסה כזה, לא מעט נוטלים את הסיכון. יעל אחוין (21) מעכו נוסעת לר" רוס-אמריקה לזמן בלתי-מוגבל. לא מן הנמנע שתמשיך אחר-כך במסעה למ" קומות נוספים. עד יציאתה היא עובדת בחובשת, מיקצו שאותו רכשה בצבא. יעל מתכוונת לצאת למסע עם בחור ובחורה נוספים. היא עדיין אינה יודעת מי יהיו שותפיה, אבל היא כבר תלתה מודעה אחת על לוח-המודעות ואין לה ספק שרבים יהיו מעוניינים להצטרף. "אני לא נוסעת לבד רק בגלל הברי"

ערן בנדורי בתאילנד
אנחנו רוצים שיחייב במקום קבוע*

אישכדורגל אברהם בנדורי ובנו באוסטרליה
"מצאתי אותו בוגר יותר..."

דואגים לעתידו. "הוא כבר בן 29, עד מהי יטייל אני מבין את יצר ההרפתקנות, את הבריחה מהצבא, מהמצב הביטחוני, אבל גם לזה יש סוף. אני רוצה לראות אותו יושב במקום של קבע, מקום מישפחה, דואג לעתידו.

"גם אם יחליט לבנות את ביתו בחו"ל לא אכעס עליו, אבל לפחות יתחיל לבנות לעצמו משהו." אומר האב.

הם נראים מאוד רגועים, מאוד מבינים. "אנחנו מדברים בצורה כזו משום שגם אשתי וגם אני נפגשנו איתו. אילו לא היינו נפגשים אני בטוח שהיינו מדברים לגמרי אחרת, היינו הרבה יותר מודאגים וחרדים." אומר בנדורי.

אברהם. בעניין זה עדנה רגועה יותר: "נפגשתי איתו כשהייתי בארצות הברית. פתאום למדתי להכיר אותו. היינו יחד חודש שלם, במשך 24 שעות ביממה. הצלחנו לשוחח על כל נושא שבעולם. בארץ לא היינו יכולים להגיע לקירבה כזו. אני לא חוששת שישתבך, אבל בדימוי אני רואה תמונה שהוא בלי מיקצוע, בלי כסף, יושב באיזה שהוא מקום בעולם ומקבץ נדבות, וזה מפחיד אותי."

אברהם ועדנה מתחלקים ביניהם בחששות. כל אחד באיזה שש ממשוהו אחר, אולם הם גם מרגיעים זה את זה. עכשיו כבר לא חוששים שיקרה לו משהו, סתם

רון, כדי לעבוד ולחסוך כסף להמשך הטיול. וההמשך לא איחר לבוא. היא היתה בהודו, בתאילנד ובסין. עשתה את מסלול-הטיול שאלי היימן ז"ל עשה. חצי שנה טיילה בסין. רק ישראליים בודדים היו שם עד עתה. במיוחד היא למדה מדיטציה ויוגה. מהצטרפות לכתות היא התרחקה, שמרה מרחק, כדי שלא תתפתה.

אבל המציאות שונה לגמרי. צריך להירגע מלהיכנס לסכנות, להימנע מלהיכנס לסכנות, להימנע מלהיכנס לסכנות. אסור להיכנס לג'ונגל בלי מדרוך. למי שיוודע לשמור על עצמו לא יקרה שום דבר רע."

לפני חודשים חזרה הילה מגור אחרי שהות של שלושה חצי שנים בחו"ל. שנה היתה בלונדון, שנתיים

מה אומרים ההורים?

הורים של המטיילים גם הם צד בעניין. לא תמיד הם מרוצים מפסק-הזמן הארוך שנטלו ילדיהם, מדרך הנדודים, מהסכנה שב-הרפתקאות, מחוסר-הידעיה מה בדיוק עושים ילדיהם, והיכן.

בנם של אברהם בנדורי (מנהל נבחרת-ישראל בכדורגל) ואשתו, עדנה, מטייל זה שלוש שנים ברחבי העולם. תחילה נסע לי-ארצות-הברית, כדי ללמוד בקורס לצילום. לא היתה לו תוכנית לטייל בעולם. אך מכיוון שכל תוכנית היא בסיס לשינויים, ואחת כמה וכמה אצל המטיילים, השתנו גם תוכניותיו.

ערן החליט ללכת בעיקבות השמש. שלוש שנים הוא לא עבר חורף. קיבלתי את רצונו לנסוע בעולם, אבל לא תיארתי לי שזה יקח כל-כך הרבה זמן. אני גם לא חושבת שהוא התכוון לנסוע לכזאת תקופה, אומרת עדנה. במשך כל התקופה הארוכה נשמר ביניהם קשר מיכתבים ושיחות טלפון.

בזמן שהייתה של נבחרת ישראל באוסטרליה פגש בנדורי את בנו, אחרי שנתיים וחצי שלא התראו. "מצאתי אותו בוגר יותר ומגודל. בהתחלה היה קשה ליצור קשר. שתקנו הרבה זמן. המילים לא יצאו מהפה. זו היתה פגישה מרגשת וקשה, מלווה בהרבה סימני-שאלה."

"הפגישה בינינו היתה קשה הרבה יותר, כי לא ידעתי לכמה זמן אנחנו נפרדים. בפגישה גילגלנו שיחות על מה שעבר עליו ומה הוא מחפש. אני מקבל את מה שהוא עושה, אבל לא מסכים. הגיע הזמן שבגילו ידאה את האור בקצה המניחרה."

אף שההורים למדו להיות עם העובדה שבנם נודד בעולם, הם למדו שלא לדאוג, למדו לבטוח בבנם, ביכולתו להסתדר לבד, הם עדיין חוששים לו מאוד. "החשש העיקרי שלי הוא מהסביבה. חשש שמא יזדרז לסמים, יחלה באיידס או במי יודע מה. הסביבה יכולה להפיל אותו בפה. אני מאמין בו אבל בכל-זאת חושש לו," אומר

נוסעת לטייל בארצות-הברית. "טיול בדרום-אמריקה ובמזרח-הרחוק הוא הרפתקני מדי בשבילי," היא אומרת כמתגצלת ליד החבורה הגדולה שההרפתקנות היא להם חוקה. "רצח הבחור בשוודיה השפיע יותר על הורי, מאשר עלי. גם לי זה עושה משהו, אבל לא מרתיע אותי מלטייל. אין שום סיבה שיקרה לי משהו, כפי שלא קורה לי דבר בארץ."

רוקדים סמבה ברדינג

היום נוסעות הרבה בחורות, לטייל הקלאסי, אומר אורי כרמל (24), מנהל החנות. אורי טייל במיוחד

דליה מרקס וליאת וספי
ההימצאות בארץ לוחצות*

הרחוק במשך שמונה חודשים. אחרי שחזר התחיל לעבוד במקום. "זה הפך להיות חלק ממסלול-חיים של הצעירים אחרי צבא ולפני לימודים באוניברסיטה," הוא אומר.

לדבריו נמנים המטיילים הישראליים בין המטיילים הטובים בעולם. הם מודים עם לסכנות, נמנעים מהסתבכויות מיותרות, ועוזרים לישראלים אחרים במיירה הצורך.

פעמים בשבוע נערכות בחנות הרצאות בנושא המיזרח-הרחוק ודרום-אמריקה. לנוכח הרחיקות בהרצאות אלה נרמה שכל הצעירים עוזבים את הארץ. המרצים הם חברי-שחורן מס' יול. הם מספרים סיפורים, מדריכים, משיאים עצות. בקרב אלה שחזרו מס' יול נוצרת אווירה מיוחדת, ולא במהרה הם חוזרים למציאות הישראלית. אחד הדברים שלומרים לאהוב בט' יול הוא המוסיקה הדרום-אמריקאית הסוחפת. אחת לשבוע ביום החמישי מגיעים צעירים רבים לצרף המושם כפאב ליד רדינג בתל-אביב, שם הם

רות, "אומרת יעל. אבל היא מודעת הר טב לסכנת הגניבות בארצות אלו. "לי-מיקרי הרצח יש סיבה. ברור-כלל זה קורה כשרוצים לשרוד אותך ואתה מנסה להחנות. אני חושבת שאקא איתי גאז מרמיע," היא מוסיפה.

יעל עושה עבודה יסודית מאוד לקראת הטיול. נוסף לקלטות בספרדית ללימוד עצמי שאותן רכשה, היא קוראת הרבה על התרבות המקומית, האור מנות המקומית ובמובן היסטוריה. זו בהחלט יכולה להיות שיטה טובה לדרך נות-לכונות. כשהיא רכונה על גבי מפה גדולה היא משרטטת לעצמה מס' לול-טיול אפשריים. הטיול בשבילי הוא לא פסקיזם, הוא צורת-חיים. מור שך אותי לראות צורות חיים נוספות,

תרבויות אחרות. היא אומרת. דבריה של יעל חוזרים על עצמם ככל שמדברים עם עוד ועוד צעירים המתכננים את נסיעתם. מסלול-טיול נוסף המושך באחרונה ישראלים רבים הוא המסלול לאוסטרליה. שם ניתן לע' כוד ולהרוויח כסף רב וכך לממן את המשך הטיול.

אורן יאבו (22) מתכנן לעשות זאת. תחילה הוא נוסע לאנגליה ולאיים הרייטיים ומשם ימשיך לאוסטרליה. שני תיים הוא מקציב לטיול. אורן לא מתכחש לעובדה שהאופנה לטייל בהחלט משפיעה. "הייתי בגרעין נח"ל וכל החברה בגרעין נסעו לטייל, עכשיו הגיע תורי."

החשש העיקרי המלווה את אורן הוא לא החשש הביטחוני, אלא החשש ל"ייל בארץ וזה". בעניין הביטחוני אנחנו מנוסים ויודעים איך להסתדר במיירה הצורך. הרצח שהיה בשוודיה רק מוסיף למודעות, אבל לא מונע מלטייל. לא כל המטיילים הישראליים הרפת'נים כל-כך. רותית רגב (21) מחולון

יעל אורחין
הטיול בשבילי הוא אורח-חיים*

יעל אורחין
הטיול בשבילי הוא אורח-חיים*

ההכנות לטיול לדרום-אמריקה או למזרח-הרחוק אורכות כמה חודשים וכוללות קריאת חומר רקע, היסטוריה, גיאוגרפיה, מינהלים, מסלולי-טיולים ומקומות עבודה בדרך

שנתיים וחצי לא הספיקו להילה, היא מתכוונת לחזור שוב, להמשיך ול-הכיר אנשים, לגור עם מישפחות מקר מיות. כשרואים את הילה, את ביטחונה העצמי, את שליטתה במיזרח, נראה מר זר לשאול אותה האם היא מפחדת לפעמים, האם יש שם סכנות מיוחדות.

וחצי טיילה לכרה במיזרח-הרחוק ועוד ידה נטויה. שבוע אחרי שסיימה את השרות הצבאי היא נסעה, הרגישה לחוצה כאן. חמישה שבועות אחרי שהתחילה את הטיול נשדרה בפיליפינים. "זה קרה כתוצאה מחוסר-הידעיות שלי, חגורת-הכסף היתה בתוך התיק, במקום שתהיה על הגוף," היא מסבירה. למרות המיקרה המשיכה לטייל עוד שלושה חודשים ואחרי-כך חזרה ללונדון

לוח לצוץ במהלך הטיול הם עונים בתנועה מבטלת: "הטיול בדרום-אמריקה מסוכן פחות מאשר להסתובב היום בירושלים. כל עוד לא מתערבים בנע' שה שם, אין סיכוי שיקרה משהו. הסכנה היחידה הקיימת היא שוד וגניבות. קרו מיקרים של רצח בגלל כסף, אבל הם מועטים מאוד," אומרת מיכל, שחזרה לארץ לפני שנה ומתכוונת לנסוע שוב. "שומעים המון סיפורים מפחידים,

* מת מחלח נבהים במהלך טיול בסין.

ההרפתקאים

(המשך מעמוד 29)

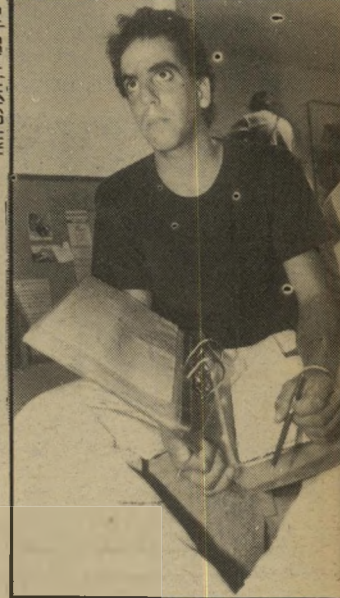
נישאר המטיילים שחזרו, היא עונה בביטחון: "בארץ מסוכן יותר."

עזה
ביום שבת

יובל גנז (24) חושב אחרת. הוא הפסיק את טיולו במיזרח-הרחוק אחרי שחלה במחלת טיפוס-הבטן. שלושה חודשים אחרי שיצא את הארץ הוא חזר אחרי שמישקלו ירד 11 קילוגרם. הוא סבל משלשולים, הקאות, סחרחורת וחום גבוה. במהלך הליכה בטרק,

ציון צמיר, העולם הזה

אורן יאבו

האופנה משפיעה בהחלט

אילון קלמן בבראזיל ובביתו בתל-אביב (מתכוון למסע באפריקה)

אח אפריקה הישראלים עוד לא ניל...
להחירו. "אני לא חושב שארצה לחזור ארבע ולטייל במזרח-הרחוק" הוא אומר, "קטמנדרו הצטיירה בדמיוני כעיר אגדית. מצאתי אותה. עיר מגעילה. קראנו לה עזה, כי היא נראית

המוביל למרגלות הר-אורסט, הוא הטיול הסתיים עבורו כשחולץ במסוק לקטמנדרו ואוספו שם בבית חולים. אחיו הוזעק מהארץ כדי

עצות ליוצאים מבי החוזרים: והעיקר, העיקר: איך לחסוך!

● למטייל שלום!

"ובכן אחרי שבוע אני בבנקוק. סך-כל הוצאותי, כולל טיסה וכלכלה, היו 400 דולר, וזה די זול. השיטה היא כזאת: שיט עד יוון, וטיסה מיוון לבנקוק דרך רוסיה עם חברת-התעופה הרוסית. הערות לשיט: לא לקנות שום דבר על האונייה, להביא אוכל וקופסות-שימורים מהארץ, להחליף באונייה רק 10 דולר."

● הטיסה מאתונה לבנקוק דרך רוסיה: "ובכן, לישראלים אין בעיה לטוס בטיסה הזו. לטיסה מיספר יתרונו: הטיסה זולה. הכלכלה מיום שישי עד יום שני על חשבון הרוסים. לא תסיים מעל מדינות-ערב. לטיסה מיספר חסרונות: שהייה של שלושה ימים בבית-מלון. (כלא). צריך להתגלגל לאוכל הרוסי."

● נסיעה בטרמפים מקזוטו לכיוון הירדן-שימה או טוקיו:

"מהתחנה המרכזית בקזוטו לוקחים רכבת ארבע תחנות. משם מונים אחורה לכיוון הכביש הגדול שמאחורי התחנה (נמצא מתחת לגשר). מונים שמאלה והולכים על הכביש כרבע שעה, עד שמגיעים למקום שמתחת לגשר. שם יש מקום שמשל-מים בכניסה לכביש המהיר. יש שם רחבה גדולה שבה אפשר לעמוד לכיוון הירושמה, תופסים טרמפ בכביש לאוסקה, ולטוקיו איפה שהשלט לכיוון נגוצ'ה."

● בואו תשמעו על משהו שונה ומיוחד מאוד. זהו הטרק אל האל-סאמיו. האל-סאמיו (הפירמידה):

"נמצא באזור הואצו שבפרו. הטיול נמשך 6-8 ימים, מיועד למטייל-לכת. אין צורך בשום ציוד מיוחד, מלבד מפה שאותה אפשר להשיג במישר-יד התיירים שליד הפלצה דה-ארמס בעיר. כמו כן צריך כמובן מקומי שיוביל אתכם עם הציוד על גבי חמורים. טוב, תופסים אוטובוס או קולקטיבו (מונית-שרות) אל הכפר קארז..."

● הדדעה חשודה:

"לכל מי שרוצה לנסוע ברכב לדרום-אמריקה, לא כדאי כיום להעביר רכב מארצות-הברית לדרום-אמריקה, כי יצא חוק חדש המחייב אותך כבעל-רכב המגיע מחוץ למקום להוציא "קרנה דה פס" (תעודת-מכס) המונפקת על-ידי הטרופל א' (אירגון המכוניות האמריקאי). המיסמך עולה 85 דולר, פלוס ערבות של 2500 דולר, פלוס ערבות בנקאית של 300 אחוזים ממחיר הרכב. וכל זה בסך-הכל התאבדות."

הקלסרים עמוסי-החוויית, העצות וההנחיות המצויים לשרות הקהל בחנות למטייל חוברו בידי צעירים שחזרו מהטיול. עמוסי סיפורי-הרפתקאות וגילויים חדשים על עולם אחר, הם התיישבו לכתוב למען דור-המטיילים הבא. אפשר למצוא שם סיפורים פיקטיביים למכביר, מידע עדכני כיצד לחסוך כסף. היכן לשכור שירותי סבל. היכן כדאי יותר להחליף דולארים במטבע מקומי. היכן כדאי ללון והיכן לאכול. אפשר לספוג שם מלוא החופן אווירית חו"ל עוד הרבה לפני שמגיעים לשם. היות ונקודה מרכזית מאוד בעצות הניתנות למטיילים היא כיצד להוציא כמה שפחות כסף, הרי שמומלץ למהדרין שבמהדרין בעניין, לקרוא את החומר בעיון רב ואולי להסתפק בזה, מבלי לצאת כלל לטייל. והרי כמה קטעים שהועתקו (כלשונם) מהקלסרים עובי הכרס:

● נמאל — בעניין סבל בטרק (מסלול-מיסוס בהריים):

"לכל מי שיוצא לטרק לחלק המערבי, לכיוון אנקורונה וחושב לקחת איזה מורטר (סבל) באיזה שהוא שלב, עדיף לקחת בדרך, מאחד הכפרים ולא לקחת מפוקרה או מקטמנדרו. מפוקרה עולה סבל 100 רופי ליום, מהכפרים אפשר להשיג סבל בין 50 ל-70 רופי ליום. (25 רופי זה בערך דולר אחד...).

● נ.ב. מומלץ מאוד לקחת סבל ואז... אפשר סוף-סוף להסתכל ולהנהיג מהנהג ולא להסתכל רק על הנעללים (או על השביל...).

● נאגב, לא להביא סוכריות לילדים בכפרים, זה מקלקל אותם מאוד, ואחרי-כן הם יודעים לבקש עוד סוכריות..."

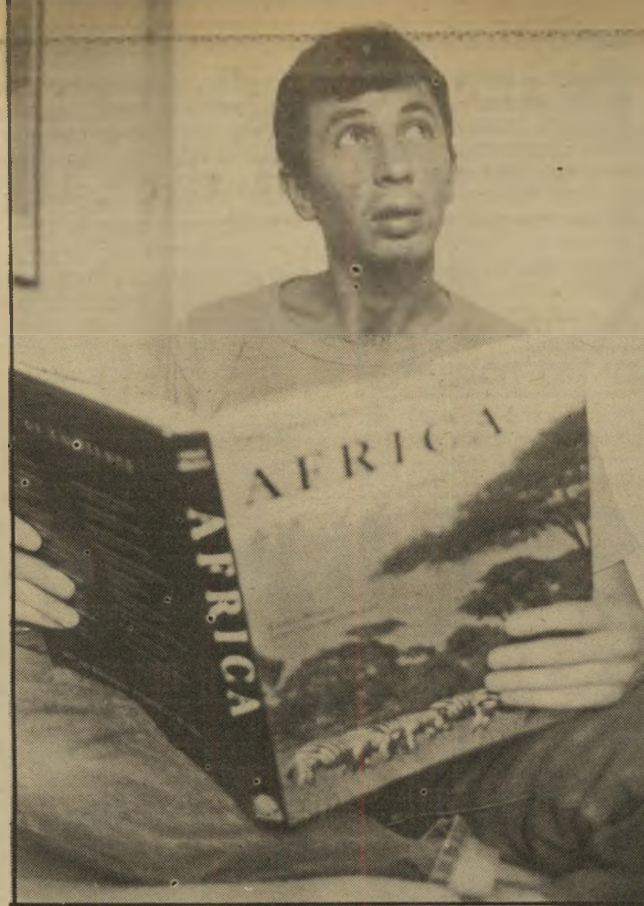
● המלצות כלכליות להורד:

"הדבר הכי חשוב הוא היכולת לחסוך את השעות שם על-ידי מכירת שעונים ישנים (רצוי דיגיטליים), מחשבי-כיס קטנים ותכשיטים מערביים.

"להשתדל להחליף כמה שיותר בשוק השחור הנותן 20 אחוז יותר. חשוב להביא כמה שיותר שטרות של 100 דולר שערכם גבוה הרבה יותר. רכבות-לילה הן הדבר הנוחה ביותר לנוע. הזמן עובר מהר יותר. לחפץ לקנות, אם אפשר, מקי-מות עם שלושה דרגשים."

● בורמזה:

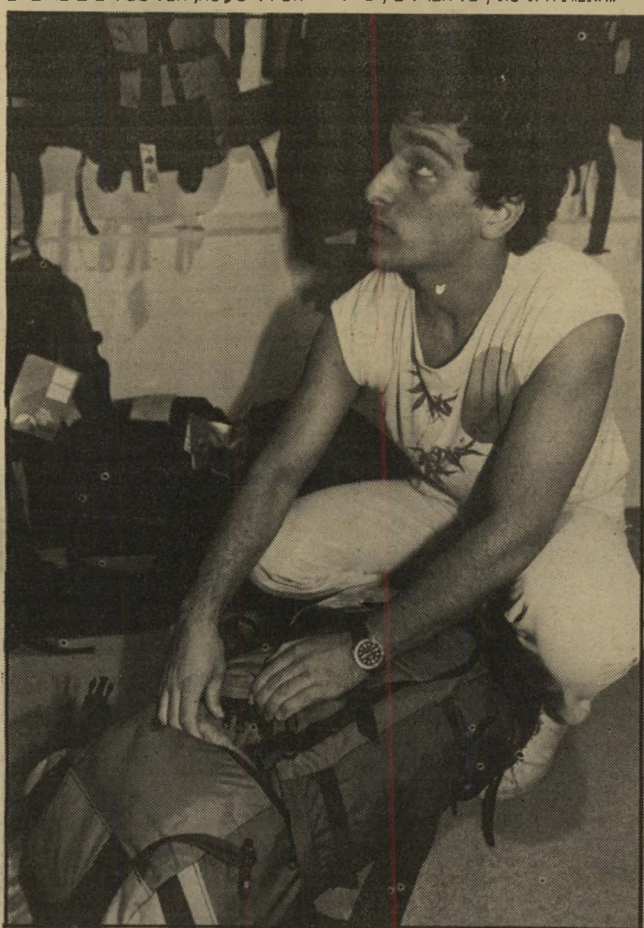
"הטיסה מקטמנדרו בימי שבת עוברת בדקה (בני-גלד) ונוחתת שם נחיתת-ביניים. אסור, לפי חוקי השגרירות הישראלית ויכול להיגמר לא-נעים. טי-סות בימי שלישי, לעומת זאת, עוברות דרך כלכו-תה (הודו)."

אילון קלמן בבראזיל ובביתו בתל-אביב (מתכוון למסע באפריקה)

כמו עזה ביום שבת, כשהישראלים באו לערוך בה קניות. אילון קלמן הוא מטייל ותיק ומנרסה, הוא מרדף-טיולים באפריקה מטעם חברת ואות הכיכר. את הטיול הגדול שלו התחיל בקניה, "באפריקה עד" יין אין הרבה מטיילים ישראלים, עוד לא גילו אותה בצורה המונית כל-כך, כפי שגילו את המיזרח ודרום-אמריקה.

הטיול באפריקה שונה, קשה יותר. האמת היא שאין כל הברל בין טיול

אורי ברמל

הם מהמטיילים הטובים בעולם

ברום-אמריקה לבין טיול במידבר-יהודה. ככולם צריך לדעת לשמור על כללי ביטחון וזהירות ואז הטיול בטוח לגמרי. הטיול במקומות אלה זול יותר מהטיול באירופה או בארצות-הברית. וגם זו סיבה טובה לנהירת הישראלים. מאז הטיול הראשון באפריקה חזר

להט. מרביתם רוצים לחזור ולטייל, ומצליחים לסחוף בהתלהבותם חברים נוספים. כשיגמר לישראלים ממסלולי-הטיולים הקיימים יחפשו בוודאי מסלול אחר, הרפתקני לא-פחות והעיקר — ימשיכו לנוע.

יסי עינידור

העולם הזה 2652

אין צורך בכרטיס־כניסה. אין צורך בתשלום. אם אתה נמצא בלונדון, לך לראות את

ההצגה הגדולה ביירות

שופטי האולד־ביילי אינם בפגרה, כדי למנוע אכזבה.

ילד־טוב לונדון

ב יקרתי באולד־ביילי לפני מיס' פר שבועות, וחזיתי במישפטי־רצח מרתק. הגעתי לאלום אחרי הצהריים. בית־המישפט בלונדון עובד בדרך־כלל 10 שעות עד 1 בבוקר, ומהמשיך לשבת בדין אחרי הפסקת־צהריים של שעה עד 4.

כאשר הגעתי היה אחד הסניגורים עסוק בטיעון כי אין על לקוחו להשיב לאשמה. עורך־הדין היה אלגנטי מאוד בגלימה ובפיאה שלו ודיבר אנגלית של המעמד העליון. לקוחו, גבר בשנות ה־30 לחייו, היה לבוש מעיל זול וגרביים אדומים בוהקים.

הסניגור הסביר לבית־המישפט כי לקוחו אינו שותף לרצח. הוא אמנם יצא לטייל עם הרוצח בשכונת־הקרטונים, והיה איתו כאשר ביקש החבר מהקורבן, זקן ערירי, להתלוות אליהם. אבל לבי על הגרביים האדומים לא היה כל חשד כי ידירו מתכוון לפגוע לרעה בנזק. "האם הלקוח שלך לא ידע שחברו נושא מוט־ברזל?" שאל השופט, והסניגור

ב קיץ יתמלא אולמות־התיאטרון בלונדון בתיירים ישראלים תאכני תרבות. רובם אינם יודעים כי גם בלא כרטיס־כניסה ובלא תשלום אפשר לראות בכת־המישפט של לונדון, מחד זות מן החיים, דראמות גדולות ואמיתיות. בלונדון מצויים בתי־מישפט רבים, אבל המפורסם והססגוני שבהם הוא האולד־ביילי. בית־המישפט הפלילי לי שליד כנסיית סנט־פול.

השופטים באולד־ביילי עוטים גלי־מות־ארגמן ויושבים על כיסא מוגבה שמאחוריו, על הקיר, תלוי סמל ציבי עוני של האריה והחרקן האגרי. עורכי־הדין לבושים גלימות שחורות וחובשים פיאות נוקריות לבנות ומסול־סלות. הפיאות מעוצבות על־פי התיס־רוקת שהיו נהוגות לפני כמה מאות שנים, והן עשויות משי־ערסוס גס.

כל אדם מעל גיל 16 יכול להיכנס לאולד־ביילי. בתנאי שלא ישא מצלמה או תיק גדול. בשלוש הקומות של בית־המישפט יש 12 אולמות־מישפטים הנשמרים על־ידי סדרנים במדים. על דלת האולם מצוין, בדרך־כלל, איזה מישפט מתנהל בו באותו רגע. וכך ניתן לבחור לפעמים בין רצח, אונס, שוד ומירמה, בשלבים שונים של הדיון המישפטי. כדאי לברר בעונת־הקיץ אם

גור הפטיק לרגע את שטף דבריו. אחר־כך הסביר הסניגור שיתכן שלקוחו ידע כי הוא יוצא לטייל עם מטורף מסוכן, אבל הוא יצא לטייל תמים. לתובעת היתה עבודה קלה. היא השיבה תשובה קצרה, מבוססת על כמה עובדות שהציג לו עדי־התביעה במישפט, והשופט קבע מיד כי על הנאשם להשיב לאשמה.

על פי סדר הדין הגיע תורם של הנאשמים להעיד, ואז קם על רגליו סניגור של הנאשם הראשון, זה שנשא את מוט־הברזל והלם בזקן. הוא אמר לבית־המישפט כי מאחר שלקוחו הוכה באותו בוקר בבית־המעצר, ומכיוון שהשעה כבר מאוחרת (היה כבר 3.30 אחרי הצהריים) הוא מבקש שעדותו של הנאשם תתחיל רק למחרת בבוקר.

הנאשם, שותאר על־ידי חברו כמטר רפ מסוכן, נראה ילד־טוב־לונדון. הוא היה בן 24, צנום ובעל שיער חום גולש. אפשר היה לראות פנס כחול בעינו השמאלית, וזכר למכות שספג בבוקר. השר פט הבית בו והסכים לדחות את עדותו למחרת בבוקר.

מכיוון שרציתי מאוד לראות את המשפט המישפטי, הגעתי למחרת עוד לפני פתיחת האולם. בין הממתנים היו כמה אנשים שזכרתי מאמש. כולם באו לראות את המשפט. לקראת עדותו של הנאשם חזרו המושבעים למקומותיהם הרגילים וציפו להתפתחויות. היו אלה 12 גברים ונשים בגילים שונים. שניים מהם היו כושים, ואחד, בעלי־זקן, היה ראש חברי־המושבעים. לפני כולם היה מונח חומר מישפטי שקיבלו כמהלך המישפט ובו עדויות ופרוטוקולים.

הנאשם עלה על דוכן־העדים והחל עונה לשאלות סניגורו. שמי צ'רלס אדוארד בלקוול, בן 24, התגוררתי בדירת מן המיקרה ברחוב ס. לא אדוני, לא הרגתי את הקורבן. אפילו לא הכרתי אותו. כמוכן שלא היתה לי שום סיבה כלפיו. נהגתי להסתובב בשכונת־הקרטונים, כי שם יכולתי לקבל אוכל־חיים.

זה היה בתקופה שברחתי מהכלא, התחבאתי מהמישפטים, לא עבדתי ולא היה לי כסף לאכול, לכן הייתי בא בלילה, בערך בשעה 11, לשכונת־הקרטונים, כי אז היה עובר שם מיטבחי תמחוי נייד שחילק לנוזקים כריכים וקפה, ולפעמים גם מרק. התגוררתי בכניין נטוש בסביבה וביום הסתובבתי. סיפרו לי שגם הקורבן היה גר בשכונת־הקרטונים, ויתכן מאוד שאפילו

מלאכיה הגיהנום

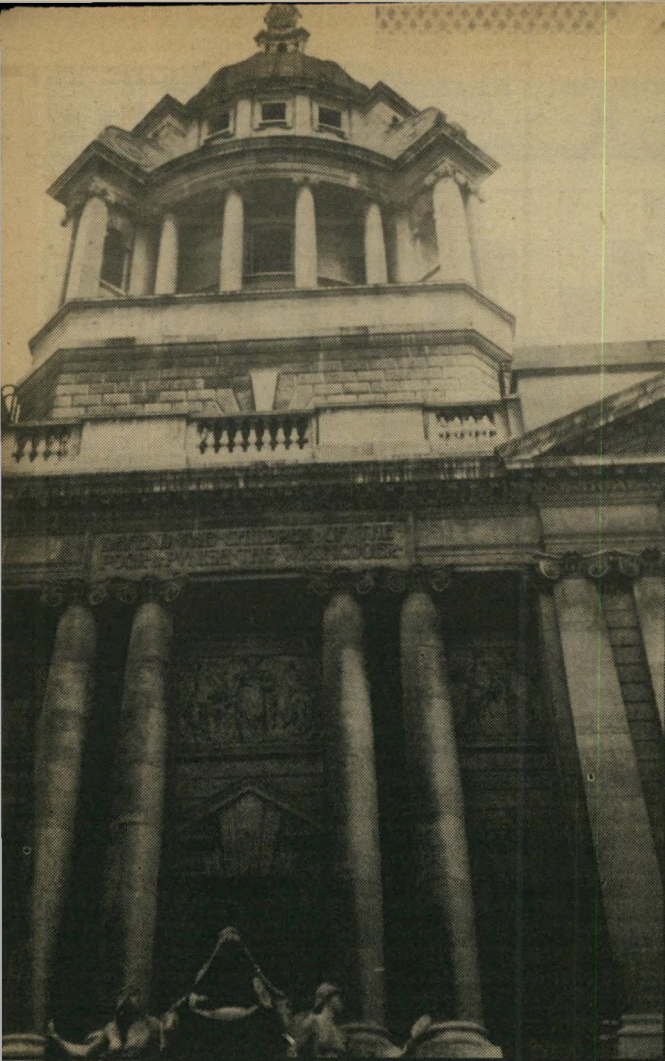
ה סניגור שלף עדות שמסר הנאשם במישפטה וביקש ממנו לאשר אותה. הנאשם הציץ בדפים וקרא מתוכם לבית־המישפט. הוא התקשה מעט בקריאה, אבל באיטיות מסוימת הצליח להתגבר על הכתוב. בפברואר שנה שעברה ברחתי מהכלא והתגוררתי בשכונת־הקרטונים. נתפסתי והוחזרתי לכלא, שוחררתי שוב ב־ספטמבר.

"התקיימתי מביטוח לאומי. כאשר הכסף נגמר לי חזרתי לשכונת־הקרטונים לאכול במיטבחי־התמחוי. גרתי אז בבית עווב עם עוד כמה אנשים. החברה שלי היתה לין. היא גרה איתי בחדר ולא התעסקה עם אף אחד אחר. ערב אחד, בערך שבועיים לפני המיך־רה עם הזקן, היתה מריבה בבית שבו גרנו.

"בחור חדש שבא לגור איתנו, אמרתי קאי, זרק גלולות על הריצפה ואמר ללין שכל מה שהיא צריכה לעשות, אם אינה רוצה לקחת אותן, זה לזרוק אותן לאסלה. היא התחילה לצעוק, וצרחת שרוצים לשגע לה את השכל בסמים. ניגשתי אליה ונתתי לה מכה ביד על פניה. דם התחיל לשתות מפיה והיא בכתה.

"התנצלתי, כי לא התכוונתי להכות אותה כל־כך חזק. אבל אחר־כך היא ניגשה אלי וביקשה את בגדיה, ואמרה שהיא רוצה יומיים כדי לחשוב על עתיד דנו. אמרתי לה שאשאר לה את חפציה במרכז־הדימוי, שם היינו נפגשים, כי אין לנו מקומות אחרים ללכת אליהם. שמי עתי שיא עברה להתגורר באמבני־קמנט (על גדות נהר התיימס), על מידרכה ליד הנהר, שם היתה מושבה של נזירים.

"שמעתי מכמה אנשים שהיא מלכת לכת עלי ועל חברים נוספים ומספרת עלינו כל מיני שקרים. היא סיפרה שכלאנו אותה בחדרה ולא נתנו לה לצאת במשך שבועיים. זה היה שקר, כי

"אולד ביילי"
ורבים באדם לזהם

בכלל לא היה מעול בדלת החדר שלנו, וכל אחד יכול היה להיכנס ולצאת כרצונו.

"יום אחד החלטתי לנסוע אליה לאמבנקמנט ולדבר איתה. באתי לשם על האופנוע. אני תמיד לובש בגדי אופנוע, בקיץ ובחורף, לא חשוב מה מזג האוויר. תמיד אני לובש מעיל עור קצר, קסדה של אופנוע ומיכנסיים הדוקים. הכינוי שלי נשר. יש עוד אחד שמכנים אותו מכיוון שבגללם כולם לונדון, ולא מגיע לעיתים קרובות כל־כך למרכז העיר.

"מכיוון שאני תמיד לבוש בבגדי אופנוע ונראה כמו אחד ממלאכי־הגיהנום (חבורה של רוכבי־אופנוע אמריקאיים מסוכנים ואלימים) יש לי מוני־טין של איש מסוכן. דווקא שמחתי במוניטין הללו מכיוון שבגללם כולם חששו ממני ואיש לא רצה להתחיל איתי.

"כאשר לין ראתה אותי מתקרב היא התחילה לצרח ולברוח וצעקה שאני רוצה לשבור לה את הרגליים ועוד כל מיני דברים כאלה. אמרתי לה שאני רק רוצה לאמר לה שתדבר אמת ואז לא יקרה לה כלום. היא הראתה על פיה ואמרה לי: זאת האמת! היא התכוונה למכה שחטפה ממני בריחה כאשר פצתי אותה."

עלובי־החיים בקופסות־קרטון

ר אש חברי־המושבעים העביר פתק לשופט וזה הפטיק את הדיון. הוא הודיע לצדדים כי המושבעים ביקשו הפסקה קלה כדי לעבור על חומרי העדות. המושבעים יצאו להתייצעות וגם השופט עזב את האולם. הקהל המרותק חיכה בסבלנות להמשך. גבר אמריקאי קשיש, שישב לידי, שאל אר־תי אם נבחרתי במישפט גם אמש וסיפר כי הוא עוקב אחרי המישפט מתחילתו. באולד־ביילי מציגים את המחזות הטובים ביותר בעולם ולא צריך לשלם 15 ליש"ט כדי לראות אותם. אמר בחיך. הוא סיפר לי כי הוא מורה בגימלאות המתגורר בעיר קטנה ליד

אילנה אלון
(המשך בעמוד 32)

פרקליטים מפורסמים בפאב ליד בית־המישפט
רצח מתחת לנשר

(המשך מעמוד 31)
דטריוט. שם אני לא הולך לבית המישפט, כי זו עיר קטנה וכל אחד ירצה לדעת מה עשיתי בבית המישפט כל היום, אמר.

"כאשר אני בא ללונדון אני מתרכז במישפט אחד ועוקב אחריו עד הסוף. בשנה שעברה עקבתי אחרי מישפט, אבל לצערי הוא התארך והייתי צריך לחזור הביתה לפני שהוא נגמר. כאשר חזרתי השנה ללונדון שאלתי את הסדרן איך נגמר המישפט ההוא, אבל לצערי הסדרן לא זכר אותו כלל."

קבוצה של סטודנטים צעירים נכנסה לאולם והשתלטה על המקומות הפנויים שעוד נותרו. הם שאלו מה נושא המישפט ושכני הקשיש סיפר להם: "שני נורדים צעירים מחבורת אפגורענים באו לשכונת הקרטונים, שכונת-עוני בדרום-לונדון, שם מתגוררים כל מיני עלובי-חיים בתוך קופי סות'קרטון גדולות או מבנים ארעיים שונים. הם מתקיימים מארחות-חינם שמוגשות להם על-ידי אירגוני-צדקה. לא כולם שם עניים, שאין להם היכן לגור. יש גם אנשים שבהו בדרך-חיים זו ואינם מוכנים לעבור למקום אחר, גם כאשר מישפחתם או משרד-הסעד מציעים להם תחליפים. הלכתי לראות את המקום וזה די מרעא. לכל אחד שם יש חבר או שניים המרחיקים בשכנות והם מבלים יחדיו את כל שעות היום. בערב הם הולכים לאכול במיטבחיית-מחוי. רובם גם שותים לשכרה כאשר מזדמן להם."

"יום אחד בסוף דצמבר באו שני הצעירים לשכונת-הקרטונים וראו את הקשיש. הם ביקשו ממנו להצטרף אליהם והוא הלך איתם מרצו. הם לקחו אותו מתחת לגשר של רכבת ושם תקף אותו בלקול כמוט-ברזל ששאל אותו. הם חשבו שיש לו כסף ורצו לשדוד אותו, אבל לא היה לו כסף. מכיוון שהיה חלש וחולה נפטר מפצעיו."

הכל מסתדר בצילצול

ח בריה-מושבעים חזר לאולם והתיישב במקומו. העד חזר לזכור וכאשר רצה להמשיך בעדותו שלח ראש המושבעים פתק נוסף לשופט. השופט החוויר מעט כאשר קרא בו ואמר לצעירים: "רבותי, אנחנו יוצאים להפסקה ארוכה. מסתבר כי לחברי המושבעים יש מידע על הפרשה ממקור רות בלתי-ברורים. אני מבקש מהם לכתוב בדיוק את כל פרטי-המידע שבידם ולהסביר כיצד רכשו אותו. אחר כך נחליט מה יהיה בהמשך."

המושבעים והשופט יצאו שוב מהאולם והיה ברור כי הפעם תהיה זו הפסקה ארוכה. המורה האמריקאי נאחז: "בתי-אסרון אין הפסקות ארוכות כל-יך, הכל מסתדר שם בצילצול הפעמון, אמר והסביר כי הוא חושש פן גם השנה לא יספיק לראות את המישפט עד תומו. הוא הראה לי על מפת לונדון את מיקומה של שכונת-הקרטונים שבה ביקר כבר, ואת מקומו של גשר-הרכבת שמתחתיו נרצח הזקן."

הוא מתכוון לבקר גם במקום הפשע וגם באמבנקמנט, במקום שבו התגוררו לין וחבורתו. הוא אמר כי בדרך זו הוא מצליח ללמוד על העיר ותושביה בצורה יסודית ושונה מהמקובל. וכך הוא גם מגיע לרבי-חברה שאף תייר אחר לא פוגש בהם.

המושבעים לא חזרו לאולם עד לשיעור הפסקת-הצהריות והצופים המאוכלי זבים יצאו לאכול צהריים באחד הפאבים הסמוכים. כאשר חזרתי בשעה 2 החל כבר הדיון, אלא שהוא נערך ברליע סגורות. כנראה רנו הצעירים במידע שקיבלו חברה-מושבעים בדרך מסתורית.

הרליעים לא נפתחו עד שעה 4. באולמות האחרים היו נפתחו זמן כמה מישפטים מענינים למדי, אבל מחשבותי היתה נתונה לאולם של מר בלקוול. היו דברים כה רבים שרציתי לדעת על הפרשה. אבל לצערי, עזבתי גם אני את לונדון לפני שחשתי את המישפט. אני חוששת שכאשר אחזור ללונדון בפעם הבאה ואנסה לבקר את תוצאותיו לא יזכור אותו הסדרן.

(המשך מעמוד 17)
אחרי-כך, בבית-המישפט, ביקשו להאריך את המעצר שלי ל-10 ימים, אבל עורך-הדין שלי, יוסי זילברברג, שיכנע את השופט, ונעצרתי רק לחמישה ימים. אמי הביאה לי למעצר סדינים, ולא רצו לתת לה להכניס לי את זה. השוטרים התחילו ללכלך את הפה שלהם על אמי, ואני עניתי להם והרכבנו מכות.

אחרי-כך אני השתחררתי ויובל נשאר במעצר. רק השבוע הגיש עורך-הדין דויד יפתח ערר על מעצרו של יובל בחשד הרצח, והשוטרים שיחררו אותו מיד. הוא עדיין עצור בתוך שפתחו לו על גניבת קופים ממכון ביולוגי, איור מים על יעל, ועוד כמה דברים קטנים. על זה הוא עצור עד תום ההליכים. אבל אני בטוחה שעורך-הדין שלנו, יפתח זילברברג, יוציא אותו.

נוס יהלום באף

על יובל אמרו בעיתונים כל מיני דברים, שהוא נרקומן וסוחר-מים. אני לא יודעת מאיפה המציאו את זה. הוא אפילו לא מעשן סיגריות, מה פתאום ממים? היום, במעצר, גם המישיטרה הצהירה לפרוטוקול שאין לה כל הוכחה שהוא משתמש בסמים או סוחר בסמים. ביומן של רוזי היא כתבה שהשדה תמשה בסמים עם כל מיני אנשים, אבל לא עם יובל.

יובל בא ממשפחה מאוד גדולה. יש לי רקלו חמישה אחים וארבע אחיות, הוא הכי קטן בבית. מוצא הוריו מתורכיה, והם היום אנשים זקנים וחולים. הם לא עובדים כבר. ליובל אין חברים. אני התנגדתי שהוא יצא עם חברים, כי הם מביאים רק צרות. לי יש רק חברה אחת טובה, כמו אחות, שלומית. היא היתה אהבת את האח שלי, וכך הכירה אותי והתקשרנו. אבל יובל מתנגד גם לה. הוא קנאי מאוד. הוא חושש שהיא תכיר לי בחור רים. היינו רבים בשכילה.

אם הייתי הולכת ברחוב והיו מסתכלים — אז שיתכלו. אבל אם היו שוררים קים או מתעסקים, אז יובל היה צועק. אמרתי לו: "מה אתה רוצה, לא תכוב לי על המצח, יובל, אז איך הם יכולים לדעת שיש לי חבר?" אבל הוא לא השתכנע, והיה אומר לי להיות צמודה אליו ולא לזוז מטר ממנו. כשהייתי הולכת כים לדיסקוטק או לרקוד, הוא לא היה רוקד. אבל הוא היה יושב מולי ואני הייתי רוקדת רק לידו. אז נוס היהולם שיש לי באף הוא לא אהב. שמתי את הנזם הזה עוד לפני שהיכרתי אותו. כבר מהרבה זמן רציתי נזם, ואז יום אחד רודת שלי עשתה לעצמה נזם באף. אז באתי לאמרי ואמרתי שגם אני רוצה, ומאז יש לי נזם. כשיובל התנגד, הורדתי את הנזם לחצי שנה, אבל הרגשתי ריקנות כזאת והחזרתי את הנזם. אמרתי ליובל רק לעוד יום, רק עוד יומיים, וכך הוא התרגל לזה.

"הייתי מתאבדת!"

מה אני חושבת על כל הסיפור עם בורווי? אני לא מאמינה שליוכל יש איזה שהוא קשר לכל העניין. זה פשוט שקר. לי יובל מספר כל מה שקורה לו בחיים.

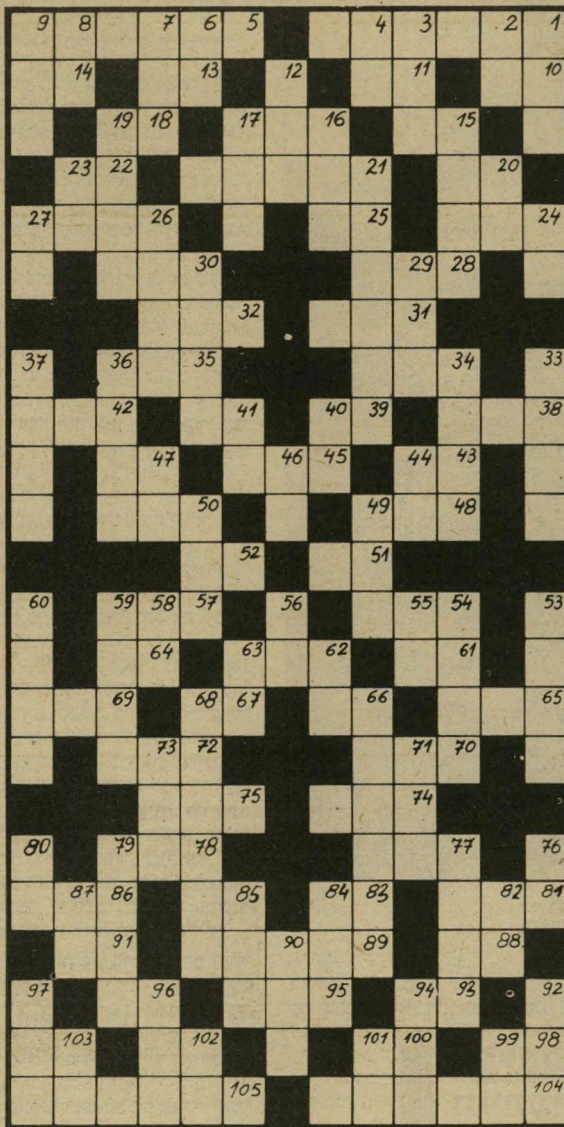
למה שיעשה דבר כזה? הוא לא אהב אותה, רק חיבב אותה. לא הייתי מאמינה את זה עליו גם אילו היו מוכיחים לי. אבל אילו הייתי משתכנעת שהוא באמת עשה את הדבר הזה, הייתי מתאבדת מבושה שאני יוצאת איתו תקופה כל-יך ארוכה, וגם מאכזבה.

אני לא יכולה לתאר לעצמי שאני אצא בכלל עם מישהו אחר. אין לנו עוד תאריך לחתונה, אבל חשבנו על זה הרבה, ואני בטוחה שאתחתן איתו. אבל עכשיו צריך לחכות שייצא, ישתקם וי עבוד. עד שכבר החליט לעבוד והתחיל, ואז קרה לו כל זה.

עד כאן סיפורה של בובה. מאחר שהיה זה יום שישי בבוקר, מיהרה לביי תה כדי לעזור לאמה לשטוף את הבית. "אמא מבשלת, ואני מנקת את הבית", אמרה הקטנה ומיהרה לגורלה.

השבוע השולם הזה

2653

מאונך:

- 1) מושבה בגליל; 5) בעבר — מן הערים החשובות בארץ; היום — כפר ערבי; 10) תל שממה; 11) שלל; ביה; 13) ילק שקוצצו רגליו; 14) ניגש; 15) מכשיר ענניים; 16) קונה ומוכר; 18) אמתחת; 20) גבול; קצה; 21) צמח מדברי מר; 22) שם האלוהים בסגנון פיוטי; 24) מחבר "מלכוד 22" (ש"מ); 25) מדרן; 26) עשיר נכבד; 28) מוצא הנחל; 30) ספר הלכות ידוע; 31) קו האופק; 32) משך אליו; 34) משען; 35) מצץ; 36) רכס הרים בלבנון; 37) עשיר; 41) חלף עבר; 42) נחיצות; 43) סוד גנוז; 45) סל גדול; 47) שניים; 48) מטפס; 50) הוציא מצר; 51) הוראה; פקודה; 52) חובת עשייה שיש בה קשים; 54) מתקן המשרד גלי רדיו המחזרים מעצמים שונים כהר (ח); 57) בירה אירופית; 61) נכבד הולנדי; 62) עוף השולה רגים; 64) נצח; 65) צמח ריחני; 66) כנף; 67) תעה כה וכה; 69) נצר, מטע; 70) בכי; 72) עמל; 74) ידוע ומכיר היטב; 75) אבי עתניאל השופט; 77) מקום חלק ופנוי; 78) עזוב; 81) עורף המידה; 83) נהר בדרום אפריקה; 85) תור; 86) ענף; 88) "אבי" פיגמליון (ש"מ); 89) יריעה, וילון; 91) צליל מוסיקלי; 93) אל היערות; 95) אוכף הסוס; 96) נוגש; 98) חווה בימי דוד המלך; 100) קיים; 102) חיל בצה"ל; 103) אליל בבלי; 104) צמח נותן ריח ניחוח שפריו כתפוחים קטנים; 105) שלמונים.

מאונך:

- 1) המה, רעש; 2) כת, גבורה; 3) פגע, אסון; 4) עמוד נוזלים; 6) הבעת צער; 7) נין; 8) אדמת טיט; 9) מבצע בימי מלחמת השחרור לטיהור מרחב הדרום; 12) משפחה צפתית שרכשה את אדמות יסוד המעלה מן הברורים ב-1872; 15) צבע אדום; 16) הרים למעלה; 17) סגר; 19) קמח גס שאינו מנופה די צרכו (מא); 20) חומה; 21) אמירה מקורית הנשמעת מורה, אך מחזיקה דבר אמת; 23) קינה; 24) תן; 26) ענבים המאחרים להבשיל; 27) גבעה בירושלים; 29) אבן קשה מאר; 30) יתר להבקעה; 33) עץ מחט; 34) סופר; 36) ברות (כינוי לסריס); 37) פרסום פומבי;

- 40) מילה הבאה למעט; 41) קבוצ בדרום; 44) רשע מעוול; 45) מילת שלילה; 47) אביון; 49) נתק חשמלי; 50) סכין; 53) מטבע בארץ שכנה; 54) דיקטטור; 55) כטב בישראל; 56) תבלין; 58) אל מצרי; 59) חיל בצה"ל; 60) עוף מזמר; 62) כמו אשמדאי; 63) בסיס; 66) ענק אגדי; 68) ישוב אמנים; 71) החלל הראשון; 73) עיר מקראית בארץ שיתנה כנרונה לשלמה המלך; 76) יום

אביגיל ינאי

תן טרמפ לחייל

איתן עמיהי הדברת מזיקים

מומחים להדברת תיקנים (ג'וקים), תולעי עץ, חרקי ספרים ובגדים, עיכול מיוחד לארועים למניעת יתושים וחרקים מעופפים.

רמת-גן רח' מודיעין 18, ת.ד. 2272, טל. 03-75-22-777

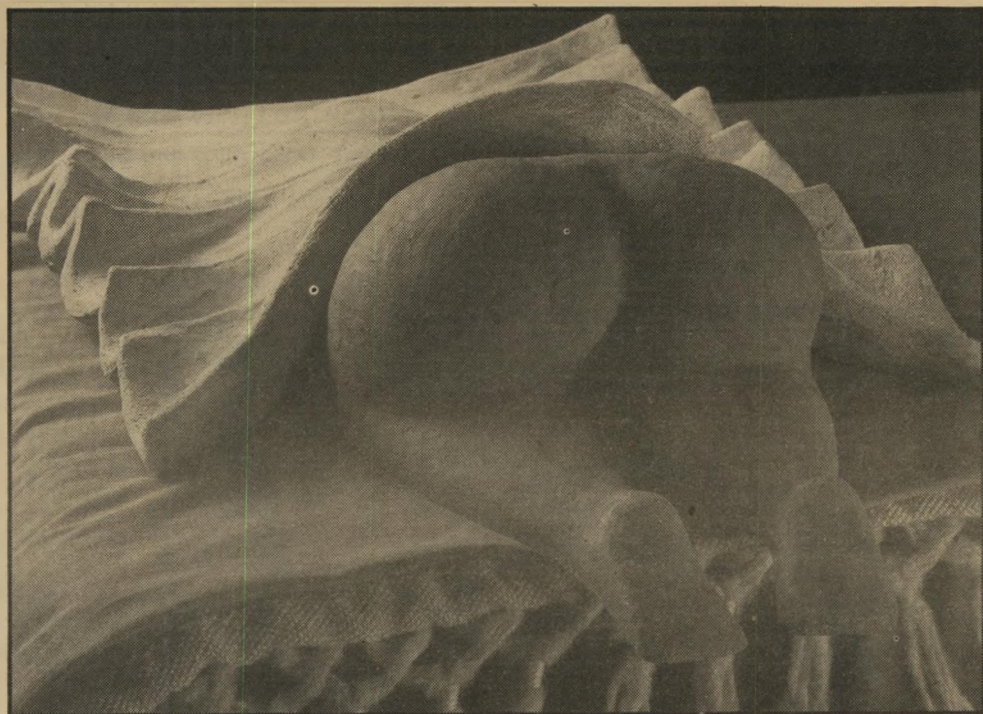
בשמירה על בריאותך ורכושך

היא, הוא והסדין

האווירה האינטימית של חדר השינה, סערות חושים וארוטיקה, תמימות ונועזות, אהבה ואנרגיה. ומנגד — תחושת הכריות, העצב והריקנות, האדם הנכנס אל החיים, ובורח מהם, מתמלא ומתרוקן, חושף עצמו, ומסתתר מעין רואה... הם המייחדים את אסופת יצירותיה הפיסוליות של מזררימינץ — שיחוח בחימר — היא, הוא, הסדין וכל היתר. כותב ארט פלוס כמבוא לאלבום המהדור, שבו צולמו וכונסו פיסולי החימר של מינץ.

נקודת המוצא לסידרה היא פיסת בד הלוכשת צורה ופושטת צורה, מתרוממת וצונחת, מזנקת ומזוקקת כמייבנה צורני פאלי, מתנפחת ורובצת בד מות'רסם. משתטחת כסדין ועוטפת כשמיכה, יוצרת חיתולים והופכת לתכריכים. יצירות אלה, ועוד רבות אחרות, הן מעשה ידיה האמונות להפליא של מזררימינץ, שבשולי הצילומים גם רשמה בכתבירה מהירה מהירה במהלך היצירה.

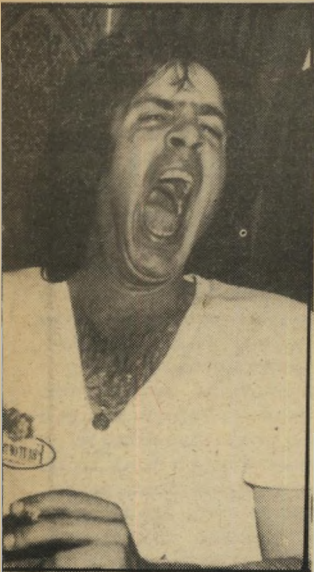
הגיג לדוגמה: "תכונה נשית היא לחוש צורה, הנצמדת לצורה אחרת —

"יצירים" — פסל חימר של לאה מזררימינץ
מוע האצבעות בחימר מעניק תענוג חושני

טוב נבוא בעד ארצנו

קטעים, שירים ומה לא, בהצגת קברט חדשה מפרי עטו של יהונתן גפן, המתייחסת הפעם לאהבה היהודית לאופרות סבון, לדיכאון המסיכות, לאימפריה הנוערת, למדינה הלוטטרסטית, לחיילים והאלות, לאנשי המנגל

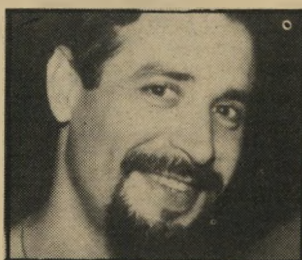
יהונתן גפן
מדינה לוטוטמית

הנפלאים, לילדיה הובל ולאכול ציפה של דרווין. במופע טוב נבוא בעד ארצנו משתף גפן פעולה עם זמרת וקומיקאית צעירה בשם גני תמיר. המופע מועלה, לדבריו, בשיתוף עם מטה תגיגות ה'1 ובנק' הדם, החוגג את תגיגות ה'40 שלו.

הכי טוב את העובר עלינו במהלך חיינו.

אני אוהבת את המגע בין רברים צמר דים. ועוד הגיג של מינץ: "הסדין יודע

אחרי שרואים את עבודת החימר של מינץ, מתחילים להאמין לכל סדין.

שלמה גרונץ
פינשה מרגשת בנפאל

בכורה חד-פעמי של יצירה מיוחדת שנכתבה להרכב של תזמורת קאמרית. היצירה קטנדרה משלבת מוסיקה ניאורקלאסית, רוק, ג'אז ומוסיקה את'נית מאיוור היסטייתכו. היא נכתבה בעיקבות פגישה מרגשת בנפאל בין שלמה גרונץ לבין ילד נפאלי בן 9 ושמו קסנדרה.

מלבד קסנדרה יושמעו בהופעת בכורה גם יצירות קצרות, בעלות אופי קליל, המכונות "סוכריות מוסיקליות". האורחת בתוכניתו של גרונץ תהיה הזמרת דפנה ארמוני.

השראה ושמה קסנדרה

את לילותיה העשנים של יפו (ולילות יפו) ינעל שלמה גרונץ בקנצרט

כל הבובות, כל הסוכריות, כל החיילים

"כשנגמרות האהבות / מתחילות המ' חלות / במקום גלולות / באים הכדורים / ההומונים והוורידים / במקום פגישות חשאיות בשעות משוגעות / מגיעים בשעות קבועות למעברות / לבריכות שתן וטחורים / פעם היו סערות / עכשיו רק נשירת שערות / כשנגמרים הליטור / פים / מתחילים הטיפולים..."

זהו רק קטע ממחשבות מתומצמות בספרה הראשון של נעמי גרא — כרטיס ביקור — ויש הרבה כאלה,

נעמי גרא

על אהבות חשאיות

המלווים גם אימרות ינפן של הוגי ריעות ומחזאים ירועים.

כל החפצים שבגללם הילדים בוי' כים / כל הבובות / כל הסוכריות / כל החיילים... אני מודה, בדידוף ראשוני קצת נרתעת. רק סיפרי שירה חסרים בקיץ חם ומעיק זה. ועוד פרייביכורים במפולת סיפרי השירה היוצאים לבק' רים, כפיטריות לאחר הגשם.

לשימחתי נתברו חששות. שירה כחום יוליאנוט, כמו שמיכת פוך על פרוות הדוב.

כרטיס ביקור של נעמי גרא איננו ספרי שירה כמובן המקובל. גרא חוש' בת, מתמצנת, משקפה ומרווחת, כות' בת דברים שלכאורה מובנים מאליהם וללא כל יומרות פיוטית. ועם זאת, כאילו נאמרו לראשונה ובפססות הר'

הילד הזה הוא אטלס

מתגלגלים ממספר למספר, וכל אחד מוסיף או גורע כיד טעמו, הבנתו ודימי' יונו..."

הספר אמנם לא יצא אתמול ממכ' בשרה פוס, ואת רוב הסיפורים המכ' נסים בו כבר שמענו בילדותנו בגירסה זו או אחרת. גרולתו של אטלס בכך שכיסא את הסיפורים עבור ההורים הע' צלים שאיברו את הלהט והסבלנות שב' סיפור מעשיות בעליפה, והצליח לשמר בהם את הרעננות והחיות של המעשיות, כאילו סופרה בפעם הראשונה. והרי זה כוחה של מעשיה טובה.

תחושת הראשונות מלווה את כל 12 המעשיות, ובעיקר את המעשיות המשעשעות במיוחד על האיכר שרצה להיות עקרת בית ועל מרק הגרזן. חלקן של המעשיות מחורזות, ואי אפשר שלא להתקנא בחריזה הווריד' טאוואית של אטלס, שאף לא תפר אחד נותר בה גלוי. לזאת אני קוראת מלא' כת אמן.

ימשיך אטלס לטעון שהוא לא, אנהנו בשלנו נמשיך להאמין שהוא כן. ובינ' תיים, עד לצאת הספר, נתמוגג על שורות אטלסיות חדשות: "הילדה שאני אוהב / אוהבת ילד אחר / ואולי בגלל זה אני / אהיה משורר..."

הורה אטלס הוא מחלוצי הכתיבה המדוברת לילדים, הישירה והיומיו' מית, אך הנקיה מכל סלנג חנפני ואופנתי. אבל, לפעמים, כשתוקפים אותו הגעגועים לשפה עצמה, ולאבי הפית' גמים והמיתממים — חנניה רייכמן (מי שליווה את אטלס בילדותו), הוא קם ואוסף מן הזיכרון סיפורים שאהב, ומכנס אותם בכותרת אחת: סיפורים שאהבתי. בהקדמה ל-12 הסיפורים המעגגים שאסף, הוא מזהיר את הקור' אים הצעירים ואומר להם: "אם תפגשו סיפור מוכר ודאי יהיה שוני בינו לבין הגירסה שאתם מכירים, וזה בסדר גמור, דרכם של סיפורי מעשיות שהם

אולי מטעמי צניעות, ואולי מטע' מים השמורים עימו, ממשיך יהודה אט' לס לטעון בעקשנות שהוא לא משורר, אבל מי שכתב את הספר הילד הזה הוא אני, הוא משורר ועוד איך.

ואם אחרי צאת סיפרו הבא — ספר שירים לילדים (שיראה אור בקרוב),

אוייה.

"הקושי בחי' הניסואין / הוא לשמוע תמיד / אותן בדיחות / אותם סיפורים ואותן חכמות ולשתוק..."

נעמי גרא כותבת על הרחוב היש' ראלי, על אהבות חשאיות, על אהבות שנגמרות, על סבתות טובות, על בדי' רותן של נשים, ולהבריל אלף אלפי הברלות, על אריק שרון ועל לבנון. אני מאמינה לכל מילה של גרא. או' לי בשל אופן הכתיבה, שהיא על גבול הדיווח הישיר, הפטור מן ההתחבטות הקשה שבבחירת המילה המעובדת' המיוסרת משהו. ובמחשבותיה המתומ' צתות היא מצליחה אף לרייק ולאשש מצבים יומיומיים ולהניח עליהם את האצבע. ונותרת המועקה.

אצל המשורר זה יהפוך עם הזמן לחומרי שיר, אולי פוליטי, אולי לא, אבל קשה ונפתל, אצל הפובליציסט יהפוך לאבן קלע ואצל הפוליטיקאי... לא כדאי להיכנס לזה.

נעמי גרא אומרת הכל ללא כחל ושרק, כאילו היתה זו שיחה אינטימית. ועדיין נותרת העוצמה: "על הגופות נשארות הדיסקיות / בלי דרגות / בלי מדים / עם מיספרים חרוטים / אשר מא' שרים / הם חיו."

צר לי שגרא לא השכילה לברור את מחשבותיה דמויות השיר ובחרה לכנס את כולן, אך כיוון שהבר רב הוא מן המוזן, יסולח לה.

איור של דני קרמן מתוך "סיפורים שאהבתי" סיפורים מהדברון

באות מאהבה

כשהודית רביץ ונורית גלרון משת' פות פעולה, מתחילה החגיגה. הפעם זה קרה באולם הקאמרי ביום השישי האחרון, מ'1 אחרי חצות ועד 4 לפנות בוקר. שתי הגראציות של הזמר העברי שרו בדראט וכל אחת לאחר, ונתנו ממיר' טב הלהיטים שלהן — ישנים וחדשים.

זמורות רביץ וגלרון
שמש ב.קאמרי

אולם הקאמרי היה מאוכלס בעיק' כבני-נוער, שחלקם הגדול עמדו בקיו' מת הבימה, רקדו והדליקו נרות. אחרי הדראט העצוב של יהודה פ' ליקר ושלמה ארצי, היה הדראט של ג' רון ורביץ שמת, לשם שינוי.

חרים
בניחני

מזל החודש:

סרטן

על מזלות שהם

מסכות - ולמצוא

את האופק העולה

המזלות מייצגים את המסכות שלנו, את הדרך שבה אנו מסגלים את עצמנו להתמודד עם העולם. אסטרולוגים רבים טוענים שכדאי לאנשים להתוודע למסיכה שבה הם משתמשים, כדי שיוכלו לעשות בה שימוש חיובי ומועיל. בצורה זו תהיה להם אפשרות להיות חופשיים יותר לפתח את האישיות האמיתית הפנימית שלהם. זהו תהליך לא קל של פיתוח עצמי, מכיוון שאנשים חשים מוגנים, כאשר הם מוסתרים במסיכות. המפה האסטרולוגית יכולה לעזור בחשיפת המסיכה, אך לצורך בניית המפה יש צורך בנתונים מסויימים, כמו תאריך הלידה, השנה והשעה. מי שאינו יודע את שעת הלידה שלו יכול להיעזר בשאלון זה, כדי לזהות את האופק העולה או את המזלות הנוספים המרכיבים את המפה האישית, ואשר משפיעים במיוחד על האופי והגורל.

השאלון הקודם עסק בארבעת המזלות מסלה ועד סרטן. שאלון זה מתייחס למזלות אריה עד

אחריות נוספת מוטלת עליכם עכשיו, והיא קשורה לבעיות מישפחתיות. ה'6 או ה'7 בחודש יפגישו אתכם עם אנשים שהיו חשודים בכם בעבר. אלה יבלו איתכם שעות נוסטלגיות, אך אל תצפו להתפתחות מחודשת של יחסים שהסתיימו. ידעו עה או מיכתב, שיגיעו במפתיע, יגרמו לאי שקט ולדאגה, אך חבל על העצבים. הדברים יסתדרו מאליהם. היכירויות חדשות יעודדו אתכם ויביאו להתפתחות של קשר מעניין.

ב'6 וב'7 בחודש תרישו חולשה. עייפות ונטייה לסבול מכאב ראש. רצו לשמור לב לבריאות. קל יותר מ'8 בחודש. אור חים יעשו לביקור פתע והבית תמלא בהרגשה אופטימית. אתם מריבים בסעודה, אם כי לא דווקא כאלה שתוכננו מראש. הכירויות חדשות דורשות מיכם לפנות זמן לצורך פרויקט יוצא דופן, שבעת היר יוכיח את עצמו כבעל חשיבות גדולה. בכספים מצבכם הולך ומשתפר, אך הוצאה גדולה ובלתי מחושבת עלולה לגרום לדיכאון התקציב.

ה'8 וה'9 בחודש יהיו קשים. בריאותם של קרובים או הורים גורמת לדאגה ולשינוי בסדר היום. יתכן שתצטרכו להיעדר מהעבודה מפני שלא ימצא מי שיקבל על עצמו את האחריות. ב'11 וב'12 בחודש יתכנו בעיות כספיות. שוב יתברר שהוצאותיכם גדולות מדי, וכדאי לארגן מח' דש כל מה שקשור ל' כספים. בעבודה עדיין צפויים מאבקים, אך לקראת סוף השבוע הזה נעשית האווירה נעימה ונוחה יותר.

עקרב. כל שצריך לעשות הוא לבדוק אלה מהקביות באחד מהמזלות הבאים מתאימות לכם ביותר.

אופק עולה במזל אריה

- נהנה להיות במרכז תשומת הלב ולשעשע אנשים.
- כועס כשמישהו משקר.

אוהב כשמעריצים ומחמיאים לך.

- אוהב את אור הזרקורים.
- יש לך או היית רוצה שיהיו לך רומאנים רבים.
- טיפוס רומאנטי ויצירתי.
- אוהב ילדים.
- אוהב לבוש בגדים שמושכים תשומת לב.
- השיער שלך חשוב לך מאוד.
- נדיב, שמח, ומלא שימחת חיים.
- אוהב לחגוג וליהנות.

אופק עולה במזל בתולה

- מכין רשימות, שומר פתקים ופיסות נייר.

יש לך מטרות נעלות, שאתה שואף להגיע אליהן.

- אתה נחמד לאנשים שמוצאים חן בעיניך.

נוטה להיראות אדיש ושקט בכל הנסיבות.

- מסוגל לנתח פרטים.
- כותב ומדבר בשפה נכונה ומדויקת.

חש לעיתים קרובות שאתה נושא באחריות כבדה.

- מסוגל להבחין בכמה היבטים בכל דיון.
- מסודר באופן קיצוני.
- לעיתים אתה חש בחוסר ביטחון.
- ביקורתי כלפי עצמך.
- אוהב שלמות ושונא שגיאות.
- יש לך חוש לעסקים.
- הערך התזונתי בארוחה מעניין אותך.
- נוטה להתבודד ולהתנתר מהנאות, אך יחד עם זאת אתה חושני.

אופק עולה במזל מאזניים

- משתדל לשמור על והשקט בכל מחיר.
- מוסיקה מרגיעה אותך, ואתה נזקק לה לעיתים קרובות.
- מסוגל להקשיב לאחרים מבלי להתערב.
- אוהב בגדים, ומרגיש אבוד ללא מראה.

- אוהב חברה ושונא להיות לבד.
- מרגיש שיש לך מחויבות כלפי אחרים.
- יש לאנשים אחרים השפעה על חייך.
- חש צורך לשפוט ולנתח מאורעות.
- להוט להשמיע את דעתך.
- סבור שיכולת להיות פוליטיקאי טוב.
- מתעב עבודות שחורות.
- דוחה ומשנה החלטות.
- לא זהיר עם חפצים.

אופק עולה במזל עקרב

- יודע לשמור סוד.
- חש דברים בצורה עמוקה ומלאה רגש.
- עלול להשמיע ביקורת נוקבת ומוגעת.
- חושש לתת אמון בבני-אדם.
- ידידות בעבר כסף או נכסים.
- שונא בתי-חולים וחושש להיות חולה.
- טוב בעבודת ידיים.
- סבור שהונו אותך בעבר.
- מודע יותר מהרגיל למניעים של אחרים.

- מציג דרישות גבוהות, ומצפה שיכבדו אותך.
- הרגשת פעם קינאה.
- לעיתים קרובות אתה כועס ומאיים.
- אתה חריף וערמומי.

במקום העבודה אסנס באים לקראתכם, אך הע' בודה קשה ומייגעת. מאבקים על כוח וסמכות נחלים מיכם את השקט הי' ופשי' צפויה גם התלבטות או אפילו מריבה על חוכ' ית חשובה. הזמנה, שאי אפשר לסרב לה, עומדת בסיון שאלה. בענייני כס' פים מצבכם אינו משודר העשונה. ההוצאות גדולות מדי וההכנסות קטנות מה' מצופה. השתדלו לחשב בהירות כל הוצאת כס' פים. בחחום הרומאני - אתם מבקשים מאוד בני מול דים וסרפון מעוניינים בהידוק הקשר.

הנטייה להיפגע בתאונות היא חזקה השבוע ועליכם להיות זהירים בין ה'6 ל'8 בחודש. הפומללות שלכם בע' ליה. ידידים מן העבר נזכרים בכם ויוצרים עימכם קשר מחודש. הצלחה בקרב בני המין השני, בעיקר ב'10 וב'11 בחודש. השתלמות וקורסים למינהם מו' סיפים לכם הנאה, ומ' עלים את הביטחון הי' עצמי. בעבודה מוטלת עליכם אחריות נוספת, אבל זה מה שיביא למסקנה שעליכם לעמוד על דעתכם ולפעול.

ענייני כספים דורשים התייחסות מאוד זהירה. אתם נוטים להוציא יותר מדי, ויכולים לסבול מ' בעיות כלכליות. בני הזוג הסבלים אתכם ביחסים המשפחתיים. השבועיים הי' אחרונים הכבדו ודיכאו אתכם, אך כדאי שתדעו שאין טעם להיות תלויים בסי' שבעצם תלוי בכם. שימו לב לקהר סביבכם, כדאי לכם לבחון היסב את החסמים על בני הזוג. הפ' תיחות עם ביהימ'שפחה עדיין לא פנה, מוסרל לשמור בחקופה זו על איפוק וכדאי שתאמרו מה שפחות בעניין זה.

ה'6 וה'7 בחודש יפגישו אתכם עם בני המין השני. מגישות אלה לא יהיו חסרות חשי' בות בכל הנוגע לעתיד' כס. החלטה חד' משמ' עית חייבת להיעשות. אחרת תגרמו להרס של קשר שהיה חשוב במ' שך שנים. עתיד משותף עומד להיהרס בגלל חו' סר'זהירות וקיום קשר שאינו בריא, ואינו מו' סיף דבר. נסיעה למר' חקים צפויה בקרוב, אם כי לתקופה קצרה בלבד. בתחום המיקצועי אתם זוכים להערכה. תוכלו לקדם עניינים.

ה'6 וה'7 בחודש יהיו קשים. לא תרישו מוב ובכל זאת תהיה לפיכם משימה מאמץ שלא תוכלו לדחות, ואף לא לה' פיל על משהו אחר. פני' שה מחודשת ב'8 או ב'9 בחודש תרומם את מצב' הרור. הניע הסן לראו' י' חר לחיים החברתיים. אתם מבקשים מאוד, אך נשא' רים מסוגלים בד' אסות, בגלל החשש שאינכם ר' צוים. בעבודה אתם עומ' דים לפני שינוי. הרבר נורם לכם להתלבסות. לימודים או נסיעה לחו'ר מע' סקים אתכם, ואת שויהם תוכלו לבצע בהצלחה.

מצב'הרוח בהחלט לא מעודד. טיפול ב' קרובים או ידידים חולים גוזל מזמנכם ו' אתם שוכחים לראו' גם לעצמכם. בעיות כספיות ממשכות להטריד. כל מה שאתם עושים אינו מציל את המצב. יש אפשרות לצאת מהקש' יים, על ידי בקשת ה' וואה, אך גם זה יהיה מלווה בעיכובים וב' דחיות. למרות הקושי הכלכלי, הסיכויים לז' כות עכשיו בהגדרות הם טובים. בתחום הרומאנטי - הצלחה מפתיעה ומעודדת.

מצב'הרוח מחחיל להשתפר. ידידים באים לעו' רחם בנושאים שקשה לכם לספל בכוחות עצ' מכם. נסיעה לחו'ר באה עכשיו בחשבון. אך יתכן שענייני עבודה וקאריירה יעכבו אתכם. עכשיו ח' שוב לספל בקידומכם הי' מיקצועי. בקרוב תמצאו את עצמכם נלחמים עם רשויות או עם הממונים בגלל דרישות לא-הגיוניות ומרנוזות שמופנות אליכם. הורים מבגרים עלולים ע' לא להרעיש בסוב ולהזדקק לעזרה ביס' וב'11 בחודש. בחחום הרומאני ררושה סודיות נמורה.

עייפות, חוסר-מרץ ורגון לנוח מעכבים תוכ' ניות. אתם חשים מעין צורך לקחת פסק-זמן ולהאט את קצב-החיים והעבודה. בכל מה שק' שור לקאריירה התקד' מותכם מעוררת התפע' לות. עדיין מוקדם למ' עול בגדול או לצפות ל' מירוסם של עבודות ש' ביצעתם. בינתיים המ' שיכו בעבודה השיגור' תית. יש מי שמתעניין בעבודתכם ובמשך הז' מן אף יביא לקידום. בחיי הרגש - קשר חזק מתחיל להתרומף והיכירויות חדשות בפתח.

ב'6 וב'7 בחודש אתם עלולים לסבול מבעיות בריאותיות. מה'8 יהיה קל יותר. נסיעה לחו'ר או קשר עם מי שנשוהה ב' חו'ר יעודדו אתכם. ביח' סים עם הסביבה אתם מתערבים בעניינים שאינם וועלים לכם, ועלולים מ' תגובות הסובבים. ענייני כספים עלולים לגרום ל' סיכסוך. חשוב שתראו לכוחותיכם, שאם לא כן אתם עלולים לסבול מהפ' סדים. במקום שאתם עוב' דים עשוי להתחיל קשר ויצאירופן. פער' ילים יכלום בקשר זה, אך ההתרגשות תפצה.

נדי
21 בדצמבר - 19 בינואר

האזניים
21 בדצמבר - 22 באוגוסט

סרטן
21 ביוני - 20 ביולי

עלה
21 ביוני - 20 באוגוסט

דלי
20 בינואר - 18 בפברואר

עקרב
22 באוקטובר - 22 בנובמבר

אריה
21 ביולי - 21 באוגוסט

שור
21 באפריל - 20 במאי

דגים
19 בפברואר - 20 במרץ

קשת
23 בנובמבר - 20 בדצמבר

בתולה
22 באוגוסט - 23 בספטמבר

תאומים
21 ביוני - 20 ביולי

רעיון מכובד. תנועת ר"ץ לא הראתה מעולם כל נטייה לפרוש מתחומי הקונסנוס הלאומי, אף שהיא נמצאת בשוליו. המצע החדש מוכיח כי הקונסנוס השתנה. לפחות לדעת שול-מית אלוני, יוסי שריר וחבריהם, רעיון המשאומתן עם אש"ף והקמת המדינה הפלסטינית לצד ישראל מקובל כיום על ציבור גדול, באגף השמאלי של הקונסנוס. הוא הפך "מכובד".

דרכי חיים

מסך הברזל

משולש מסוג חדש:

גבר. אשה

והשגרירות

האמריקאית

שרה ליכוביץ

זהו סיפור קשה, מוזר, על התערבותה של מעצמה גדולה — ודווקא ארצות-הברית — בחיים הפרטיים של ניסן שפירא. שפירא נשוי עם סוזן, יהודיה אמריקאית. לזוג שתי בנות קטנות. הוא טכנאי-מטוסים בארלונג. היא עקרת בית. הם גרו בחולון. מזה 10 שנים הם נשואים. חייני-שוואן קשים. מריבות אינסופיות. כע' סים גלויים וסמויים. לידת הבנות הח' ריפה את האיבה. ומעל לכל: הוריה של סוזן הפצירו בה לנטוש את הארץ הרוחקה והזרה ולשוב הביתה, אל מישפחתה וארצה. ניסן שפירא אינו מוכן לרדת. כאן נולד, כאן חייה וכאן ימות, הוא אומר שוב ושוב. דבקונו בארץ, כמו גם חיינישוואיו

אם סוזן שפירא

עצה לחטוף...

הכושלים, גרמו לדראמה שהתרחשה בלא ידיעתו.

אין אשרה. לפני חצי שנה יצא שפירא לשרות-מילואים. חופשה קצרה בבית עברה בשלום, כמעט בשלווה. שפירא חזר לבסיסו.

ימים אחדים אחר-כך ארזה סוזן את כל חפציה, נטלה עימה כל דבר שעלול היה להפוך מזכרת לגעגועיו של בעל, וטסה עם ילדותיה לארצות-הברית. שפירא הופתע. כשביקש לשוחח עי' מה בטלפון, סירבה. כשביקש לטוס לארצות-הברית חלי לשדלה לשוב אליו או ליתול חלק בדיונים המשי' פטיים, נתקל במסך ביורוקרטי קשה, אכזרי, של המעצמה האמריקאית.

בשנים האחרונות ביקרתי בארצות-הברית כ-10 פעמים. כשפג תוקפה של אשרת-הכניסה, חידשו לי אותה בשגרירות בתל-אביב באופן אוטומטי, בלי לשאול שאלות.

סוזן לקחה עימה את הרכון שלי. מיד הוצאתי דרכון חדש. ברכון הישן עדיין לא פג תוקפה של אשרת-הכניסה. סה. כשניגשתי לשגרירות וביקשתי לחזר את האשרה, הם סירבו. אמרו כי רק אשתי תוכל למלא למעני את הבק' שה אשרת-כניסה.

"סיפורי' להם מה קורה. אמרתי להם כי היא לא תסכים לעשות זאת. הב' הרתי להם כי הם מנתקים אותי מכוניות. אם לא תניחו לי להיכנס לארצות-הבר' רית, לעולם לא אראה את בנותי, אמרתי.

"הפקידה סגרה את החלון כבעס. (המשך בעמוד 38)

מישרד המישפטים בודק אם המועמד

מס' 2 של תנועת-המרכז עבר על החוק

את מי ייצג נציג הציבור?

מיקי קרצמן, חשדות

מסירת ידיעות כוזבות ומתן תצהירי שקר.

היועץ המישפטי לא היה אלא אברהם פורז, עורך-הדיון של חברת רוני את נלר. המנוהלת עלידי צבי וינלס. גרש לא נדע מן התשובה, מה גם שכמה חודשים לאחר-מכן עזב פורז את תפקיד היועץ המישפטי לוועדה, ובמ' קומו התמנה עורך-הדיון חנו שיקלר. גרש פנה שוב בתלונה לוועדה המחוזית, והפעם היה היחס שונה לחלוטין.

כ"ב במאי 1984 כתב שיקלר ליועצת המישפטי, שרי אורן, בשם יושב-ראש הוועדה המחוזית.

הוא הודיע לה כי לפי הד' ממצאים לא היה מעולם דיוח.

להשתמש במקום ככמישרד-הנהרסים עבור עצמו ושותפו.

כפי שנבקע בתיקו בית' המישפט, הוא היטעה את הוועדה המקומית בכך שלא דיווח לה כי הוא הוסיף למיבנה, ששימש מרתף, עוד 50 מטר בניה, על השבון המיושה

עוזר-דיון גרשם להתלונן במישפטה

ועדת משנה לתכנון ולבניה למרחב תכנון מקומי תל-אביב-יפו

פרוטוקול מס' 124 מיום 1 בדצמבר 1987 י' בכסלו חשמ"ח

החלטות 7775 - 7784

השתתפו ה"ה:

י. כספי - יו"ר	סגן ראש העיריה
מ. מזר	ח' המועצה
א. טורגובניק, פרופ'	סגן ראש העיריה
פ. אונקובסקי	ח' ההנהלה
ח. בסוק, דר'	ח' ההנהלה
א. פורז	ח' המועצה

פרוטוקול ועדת-המישנה, 1.12.87

השתתפו: א' פורז, חבר-המועצה

מקומות-הנייה למכוניות לדיי' רייהבית, ושטח שנועד לחדר' גנרטורים.

הוועדה אישרה את הבקשה והעבירה אותה לאישור נוסף מטעם הוועדה המחוזית. הדבר נודע לדיי' הבית, שהתארגנו כראשות אחד הדיירים, עורך-הדיון יחאל גרש, שפנה בתלונה על ההטעיה לוועדה המחוזית. תלונה נוספת שלח ליועצת המישפטי של ועדת-בניין-עיר של תל-אביב, עורכת-הדיון שרי אורן. תחת לבדוק את התלונה, זו השיבה לו כי עליו להתלונן במישפטה.

ב"ב ביוני קיבל תשובה מהיועץ המישפטי של הוועדה המחוזית, שבה הוסבר לו כי עליו לפנות למישפטה, וכי הוועדה המחוזית אינה "הגוף המתאים לבירור תלונות של מירמה,

לכן גם לא ניתן אישור להגדרלת המרתף ב"ב 54 מטרים. הוא ביקש מאורן תשובה על-סמך מה כתבה מה שכתבה, ומדוע העירייה סבורה כי ניתן אישור לבנייה הנוספת.

בעקבות התערבות הוועדה המח' זית נאלצה העירייה להתחיל בהליכים פליליים בבית-המישפט ונקטה צעדים להריסת המיבנה הלא-חוקי.

מכיוון שהיועץ המישפטי החדש של הוועדה המחוזית — בניגוד לקדמו — קבע כי לא ניתן מעולם אישור לבנייה נוספת, פנה וינלס שוב לוועדה המקומית, בבקשה לאישור. הדיון התקיים ב"ב בדצמבר 1987, ובו אישרה הוועדה המקומית את בקשת וינלס והעבירה את הנושא לדיון בוועדה המחוזית.

בין חברי הוועדה שהצביעו בעד בקשת וינלס היה גם חבר-המועצה אברהם פורז.

כ"ב בדצמבר פנה גרש בתלונה לשלמה דורנר, הממונה על המישפט הציבורי במישרד-המישפטים, וטען כי בגלל קשריו העסקיים של פורז עם וינלס היה עליו לנהוג לפי סעיף 47 לחוק התכנון והבנייה הקובע כי:

"חבר במוסד-תכנון, שיש לו במר' שרין או בעקיפין, בעצמו או עלידי קרובו, סוכנו, שותפו או עלידי קרובי, חלק או טובת-הנאה בכל תוכנית

נציג פורז עשה שניאה...

או עניין העומדים לדיון במוסד או כור ערה מוועדותיו — יודיע עליכך ליו' שבראש בכתב או בעל-פה מיד לאחר שנודע לו כי התוכנית או העניין הא' מורים עומדים לדיון... לא יהיה נוכח בדיוני המוסר או הוועדה באותה תוכנית או עניין, ולא יצביע בהחלטה על כל שאלה בקשר אליהם."

מי שעבר על החוק — דינו מאסר של שנה אחת.

גרש טען כי פורז עבר על החוק. העתק ממכתבו נשלח לראש עיריית תל-אביב, שלמה להט, שהעבירו למי בקרה-עירייה.

המבקר, הכסוף לפורז, יושב-ראש ועדת-הביקורת, קבע כי

המיבנה הבלתי-חוקי הרכים פליליים

ייצוג החברה שבה מכה וינלס במנהל וכבעל אינו כמו ייצוגו של וינלס אישית, ומכיוון שפורז לא ייצג את וינלס, ומכיוון שהחברה פורקה ביוני 1987, ומאז אין פורז מייצג אותה — הרי בתאריך ישיבת ועדת-בניין-ערים לא היה לפורז כל קשר או נגישות גם לחברה. נדמה כי המבקר נחפו קצת במס' קנותיו. המפרק של החברה הוא חיים עשהאל, שותף-למישרד של פורז. בדיון וחשבון שהגיש המפרק לבית המישפט על מצב עסקי החברה ב"ב 23 באוקטובר 1987 נמצאת רשימת נושים של החברה, ובה מופיע גם עורך-הדיון אברהם פורז, התובע 30 אלף שקל שכר-סירחה.

מכאן שגם לאחר הפירוק היה לפורז קשר עסקי עם החברה, בהיותו בעל-חוב שלה.

הבעיה של פורז היא שכאשר רחה את טענות גרש בתור יועץ מישפטי של הוועדה המחוזית, היה גם עורך-דיון של החברה השייכת לויןלס, שנגדו התלונן גרש. הבעיה השניה היא שהשתתף בהצבעה בישיבת הוועדה, שונה בבקשת וינלס.

בשיחה עמי הודה פורז כי עשה שגיאה בהשתתפו באותה ישיבה. כך גם אמר לשלמה דורנר במהלך הבדיקה שזה עושה.

יגאל לביב

מונולוג של אנט דולצ'ין:

הלה הציונית. רוב הזמן שהוא בבית, הוא למעלה, בגינה. מה הוא עושה שם? קורא, מתעסק. אל תשכחי שהוא עדיין עומד בראש בית-התפוצות. ליאון סיים את תפקידו בחודש פברואר. האם פחדתי מהשינוי? לא ידעתי איך הוא יתרגל לזה. בעלי הוא איש החושב שמה שיש לו, זה הכי טוב. אני מנסה ללמוד ממנו. יש לו מין טבע כזה: כשמשוה לאנשים קור רה לו — הוא מקבל אמנסייה מיידית. השינוי מתבטא בעיקר בכך שהוא

מיציצים בעיר שאנחנו מתגוררים? באתם מדברים על כך? אמרו לי שאם אכנס לפוליטיקה — יפגעו בי אישית. אני לא מתגרשת. אולי הפיצו זאת מפני שנסעתי לבד לתישעה ימים לי "חול", כשאלון (בנם של אנט ואריה) סיים את הצבא. אני אף-פעם לא שומעת רכילות, לא יודעת מה מדברים. אני כמעט לא יוצאת החוצה, אני לא יודעת. עוד לא התרגלתי לרכילות פה, בארץ. זה מאוד מעניין לנתח אופי של כך

אני הקדמתי את זמני. גם אמה שלי היתה מאוד מודרנית. אמה שלי היתה עצמאית, משוחררת. זאת הדוגמה שהייתה לנגד עיניי. אמה של בעלי היתה צל של בעלה. היה לה קשה ללכת ברחוב בלעדיו. היא היתה תלויה בו באופן בלתי-ירגיל. כך ליאון חונך. הוא שמרן. בעיות בגלל הפרשה-גילים בינינו? אני עוד לא יודעת. מצד שני, לבעלי יש אופי מאוד צעיר: הוא אוהב לצאת, לבלות, לרקוד. לא חשבתי על הבעיה הזאת.

לא מארכת הרבה בבית — אולי פה ושם חברה לארוחת-צהריים. אז אם הוא קורא, מה זה מפריע לי?

מה בעלי אומר על כוונתי לרוץ לכנסת? קשה לדעת. אמרתי לך — יש דברים שעליהם אנחנו בקושי מדברים. הוא תומך בי כאשר, אבל אינו תומך בעמדותיי הפוליטיות.

אני בעד מדינה פלסטינית, והוא לא. ליאון לא רואה עצמו כפנסיונר. לכן אין לו, אני חושבת, הבעיה שאשתו פעילה ואילו הוא פנסיונר. אני לא חור

"אני לא מתגרשת וליאון רוצה ליכנסת!"

לא נוסע לחו"ל כמו בעבר. אני לא חושבת שזה חסר לו, מפני שהוא לא נהנה מהנסיעות האלה. אני? אף-פעם לא התלוויתי אליו.

אדם, אבל לא להתעסק בפרטים קטנים כמו: מה הוא עשה ועם מי, כמה שמלות היא קונה לחורש, מה היחסים בינה לבין בעלה.

הקצב שלו? הוא התאים את התיאבון למה שיש בתפריט, מבסוס ממה שיש. מה יש עכשיו? מעט שיחות-טלפון! אמנם, אנשים מחפשים אותו, שיעזור לזה ויתערב בזה, אבל יש לנו הרבה פחות שיחות-טלפון. כשאנחנו יוצאים לאירוע פומבי, יש פחות תשומת-לב אלינו. לי זה ברור. הכנתי עצמי שכל הדברים שהיו מסביב באים והולכים עם התפקיד. אני חושבת שגם בעלי חושב כך.

מה זאת אומרת, "חושבת"? אצל ליאון אי-אפשר לדעת. הוא איש מאוד-מאוד סגור. אני לא חושבת שהוא בודק את עצמו, לא נותן לעצמו דין-וחשבון. למשל, אני תמיד מצטערת: למה אמרתי ככה? למה לא עשיתי ככה? הוא — אף-פעם אחת לא!

זה נותן לו כנראה הרבה כוח. לא פגשתי אדם כמוהו, שיכול ככה להינתק. זה גורא מפריע לי, שאני לא יכולה לרבר איתו על דברים רבים. הוא פשוט לא רואה חלק מהדברים. יש דברים שאנחנו פשוט לא מדברים עליהם. פעם חשבתי שהוא נהנה מכל האירועים שהיו מסביבו, כשהיה בתפקיד. נכון שזה נראה כך? אבל מסתבר לי שהוא מבסוס גם היום.

יש בינינו הבדלים נוספים: לו יש המון ביטחון-עצמי. לא, זאת לא חזות. אני חושבת שזה אמיתי. אם זאת חזות, אז הוא שיכנע גם את עצמו. גם אני השתכנעתי, לפי מה שאני רואה, שזה מאוד עמוק.

לפעמים אני כותבת מאמר, ונרמה לי שזה לא די טוב. אני חושבת לעצמי: "בטח לא פרסמו את זה..." הוא פשוט לא מבין אותי, מאין החששות שלי. בעבר באמת ראיתי אותו פחות: פעם היה יוצא ב"ז, ב"ז וחצי בבוקר מהבית. היום הוא יוצא ב"ז וחצי בבוקר. הוא נמצא ארבעה ימים בשבוע בבית-החפוצות, ויומיים בסוכנות. יש לו איזה משרד שם, נדמה לי. הוא, כנראה, סור גר עניינים. חוץ מזה, הוא עסוק שלושה ימים בשבוע עם הדיאלוג — בכל פעם, חצי יום.

בחדשים האחרונים מצבו הידרדר, בערך מחורש אוגוסט. עכשיו מצבו סטטי. אז יוצא שהוא עסוק. כשסיים את תפקידו, חשבתי שנספיק ללכת לסרטים. לא יצא. הוא אוהב לקרוא הרבה. זה לא גורא שהבעל נמצא בבית, אם יש דירה די גדולה. אם מדובר על דירה של חדר-שניים — זה סיפור אחר. מפריע לי, לפעמים, כשאני מנסה לכתוב והוא מקשיב לטלוויזיה.

בעבר לא היה בערכים בבית, או זה לא הפריע. אבל הוא לא איזה גורדיק שמבקש, כל הזמן, קפה או תה. אני גם

אולי כמה פעמים, כשנסעתי לצורך ענייני. ליאון הוא לא אדם המתגעגע למי שהיה. הוא חי בהווה: לא בעבר ולא בעתיד. באמת, מאז סיים את תפקידו, נסעתי פעמיים לחו"ל, והוא לא. זה לא שאני יותר עסוקה ממנו: אני ממשיכה להיות כמו שחייתי קודם. הקצב של חיי לא השתנה.

אריה תמיד נסע לבד. אולי זה מפני שהוא נסע לוונצואלה ואני לאנגליה. לחור. **הבעל: "אני לא יכולה לדבר איתו..."** **כשישי הוא** באמת יותר בבית, מאז שהוא אינו יושב-ראש ההג'

תמיד חשבתי שאמות בגיל 30. אני לא חושבת על העתיד הרחוק. יש לי בלייב-הרבה מול שנסארתי בחיים במלחמה (מלחמת-העולם השנייה). אחר-כך היו לי בעיות בריאות. הכל עבר. את זה אני מעריכה. אני אומרת כל בוקר: "תודה!" אני לא יודעת למי לאמר, מפני שאני לא אשה רתית. כשנכר-אדם רואה שכל המישפחה הלכה — הסבא הלך באושוויץ, הרודה, כולם — כולם הלכו... אני לא יכולה לחשוב על עתיד רחוק. אני לא מהפשת יותר סיפוק בחיים, יותר אושר. אני חושבת שמה שיש לי בחיים זה יותר ממספיק.

● "אשחיו של":
"לא הייתי מתגאה במקום לאה רבין..."
אין זה אומר שאני אשה מאושרת. מי שהיתה לו ילדות קשה, כמו שלי, קשה לו לשכוח. במשך שנים חשבתי שאף-פעם לא אוכל ליהנות.

עוגת-גבינה דיאטטית
אנט ואריה דולצ'ין מתגרשים! זוהי אחת השמועות המסתובבות בעיר, ועם שמועה אין מתווכחים, נקודה. לפני כמה חודשים הודיעה אנט, אשתו החרדי-המעט של מי שהיה יושב-ראש ההנהלה הציונית אריה דולצ'ין, על כוונתה לרוץ לכנסת ברשימה עצמאית. אנט כבר הפתיעה בעבר בדיעותיה, המנוגדות לדיעותיו השמרניות של בעלה, והתיקושרת חגנה מסביבה בשנים האחרונות. הפעם גם השמועות התחילו חוגגות. התלבטנו היכן לקיים את הראיון. בסוף הודיעה לי: "יש לי עוגת-גבינה דיאטטית, וכבר אכלתי ממנה שתי חתיכות..." כל הגישה שלה בשיחות-הטלפון בינינו, לפני הפגישה, שפעה ביתית — רקע די מבין לבירור שמועות שכאלה. האווירה בפגישה אכן היתה ביתית: רהיטים עתיקים מאנגליה, כמה רכישות מסין. אלון — בנם היחיד של אנט ואריה — נפרד מאיתנו, אריה דולצ'ין לא היה בבית. אנט דולצ'ין, אשה דקה, השומרת כל חייה על דיאטה קפדנית, גבות דקות מצויירות, פני בובה — היא מארכת די קופצניות. הנינוחות היא ממנה והלאה. היא מקרינה מציבורים לא-מנוצלים של אנרגיה. לא התרשמתי שמעורבותה הפוליטית היא תוצאה של "חושבים" יסודי, כי אם תגובה אימפולסיבית על שיעמום, רצון לעשות, להשתתף. ידיעותיה המעניינות ודבריה הנבונים לא חיפו על הרגשה עמומה של השלמה, אולי קצת עצב. אנט הכחישה מכל וכל את השמועות כאילו היא ובעלה עומדים להתגרש. תמונת-המצב שצוירה, מאז שסיים בעלה, לפני כמה חודשים את תפקידו הרים, אינה מנסה להתחבד. בכל זאת, בכמה קטעים, גלשה לנימה של התרסה. אנט תיארה את עצמה כאשה המוציאה שפע של אנרגיה במשך כמה חודשים, ואחר-כך מתכרבלת בביתה. אז אחרי ההצהרות הפוליטיות ושלל הרכילות: אנט דולצ'ין לא מתגרשת, לא רצה לכנסת.

אנט דולצ'ין. תמיד חשבתי שאמות בגיל 30.

עם אריה-ליאון: בחתונה ובימי-הזוהר
זה, לא נורא שהבעל נשאר בבית...

עם שימעון פרס
„לא, לענות למכתב — זה סוף של יחסים“

אריה דולצ'ין
דיאליזה — שולוש פעמים בשבוע

שפות: אנגלית, איטלקית, צרפתית ועברית. יש לי שפה נוספת, פאטיביט — ספרדית.

אם לא ארוץ לכנסת, אני מתכוונת לנסוע לספרד, לשפר את הספרדית שלי.

מדוע לא פיתחתי קאריירה מרשימה יותר? מפני שחסרה לי אמביציה. יש לי אנרגיה, אבל זה לכמה חודשים. אחר כך אני צריכה להיות בבית תקופתית. האמת היא שאלון בני היה מרכז חיי. מכיוון שכעת הוא גדול, חייל משוחרר, חשבתני שכדאי שאהיה מעורבת בפוליטיקה. לכן הכרתי שאני שוקלת לרוץ לכנסת.

עכשיו מה התחדש? עוד לא ירדתי מהעניין הפוליטי. כן, אני יודעת שאנחנו מתקרבים לתאריך הבחירות. נתתי לעצמי אולטימטום — ביוני — והנה, אנחנו כבר ביולי.

אני מתחילה להיות פוליטיקאית אמיתית: לא מקיימת הבטחות...

יש בעיית הכסף: דיברתי עם כמה אנשים שאני מאוד מעריכה את החוש הפוליטי שלהם. הם העריכו שאני יכיר לה לקבל 10 אלפים קולות. אבל כדי לעבור את 10 האלפים ולהיכנס לכנסת, אני צריכה לעבור המון-המון ולבזבז הרבה כספים.

אני לא מסוגלת לבקש כסף! אני פשוט לא מסוגלת! במחשבה שנית, חשבתני שזה לא חשוב רק להיבחר — אני רוצה להיבחר — אבל חשוב לרוץ: הרבה אנשים מצביעים ליכוד, מפני שזה ליכוד וזה רוח. אולי לי היו מקשיבים, ולבסוף מצביעים מערך או אפילו רץ. לפחות לא היו מצביעים ליכוד!

ציון צמיר, העולם הזה

אילו היה לי בעל צעיר יותר — יכולתי לנסוע איתו, לעשות יותר חיים. אבל אני לא חושבת על זה.

לולא הייתי „אשתו של“? היה לי קשה יותר להיכנס לעניינים.

המאמר הראשון שלי, בספטמבר 1978, היה ממש פצצה: אבל זה כמו כל דבר, כשיש לך שם ידוע: קל מאוד להיכנס, אבל אחר כך הרבה יותר קשה להחזיק מעמד. לא מפרגנים. מנסים להוכיח שהכל, הכל, בגלל השם, ומפצים רכילות עליך.

שאר „הנשים של“? הן לא אהרו אותי. הן לא אמרו לי זאת בפנים, אבל אני צפיתי כל זאת, כולל הרכילות האחרונה. אני תמיד מתארת לעצמי את התסריט הגרוע ביותר שיכול להיות, ואני יש לי רק הפתעות טובות. בעלי חושב ההיפך — ואחר כך הוא מתאכזב. אחר כך הוא גם שוכח...

אף-פעם לא חיפשתי חשיפה. היה לי פשוט מול עם התיקשות. עכשיו היתה תשומת-לב, מפני שבאמת חשבתני לרוץ לכנסת ברשימה עצמאית.

דווקא סירבתי לראיונות בחודשים האחרונים. אני מבינה את הגימיק הטוב מן ב„אשתו העצמאית של“, אבל אני לא אהבתי להיות „אשתו של“. היה לי חשוב להיות בזכות עצמי. מעולם לא עניתי לשאלות כ„אשתו של“.

אני לא הייתי מתגאה לפרסם ספר כמו סיפורה של לאה רבין, כל הזמן אשתו!

תמיד הייתי מאוד לא-שיגרתי. בעבר זה בלט אף יותר.

בחברה קנונוציגלית תמיד שיחקתי את „אשתו של“. אבל מעולם לא הבנתי מדוע עלי לשבת לצד בעלי כמו

אנת בשיחה
מארחת די קופצנית

קוף קטן ולהגיד, על כל מילה שהוא אומר: „כן!“

● ילדים: „לא רציתי ב יותר ילדים“

י ש לי רק בן אחד: הוא הקטן, הוא הגדול והוא הבינוני. לא רציתי ב יותר ילדים. גם אני בתי-יחידה. אני לא יודעת אם הייתי הופכת אמה טובה ליותר מילד אחד. הרגשתי שזהו זה.

במישפחה שבה האבא איננו בבית, הילד צריך יותר תשומת-לב. זה היה לי קשה לתת ליותר מילד אחד.

הוא קשור לאבא שלו, אבל אני זאת שהייתי צריכה לגדל אותו. על בעלי לא יכולתי לסמוך, הוא היה עסוק מדי. לפעמים היתה באה אמה שלי לעזור לי, אבל זה היה קשה. הילד היה חולה. ככה זה עם ילדים, צריכים להקדיש להם את כל הזמן.

● קאריירה: „אני חושבת“

שלא ארוץ לכנסת!

אני אוהבת את עבודתי. אני מתרגמת סימולטנית בארבע

מה בעצם מפריע לי יותר מכל? מדוע אני מרגישה צורך לקפוץ למים הקפואים? מפני שהמערך מדבר כל הזמן, למשל, על „הבעיה הדמוגרפית“. זאת שפה של פוליטיקאים. אני שים לא מבינים על מה הם מדברים. הליכוד מדבר בשפה של העם.

לכן רציתי לרוץ. להסביר את אותם הדברים בדיוק בשפה של העם. בכחיר רות אינך צריכה לעשות רושם טוב, אלא לשכנע.

נציגי המערך חושבים על עצמם, לא על הקהל, רק על עצמם. הליכוד מנהל דיאלוג, ואילו המערך — מונולוג.

שימעון פרס: „הוא לא ענה!“

י ש ימעון פרס חוזר כל הזמן על המונח „ועידה בינלאומית“. אני פשוט לא מבינה למה. הרי יש לו בעיית... איך אומרים זאת בעברית? אמנות.

אסור לו לאמר משהו שהוא לא יכול להוכיח בתקופה הקרובה. זה לא בטוח. אין לו בכלל שולחן, אין לו עדיין אורח מהצר השני של השולחן. שום-דבר עוד לא מוכן, אז למה לדבר על זה.

האם אמרתי לו את כל זה? אני לא כל-כך ביחסים איתו. הייתי היועצת שלו לענייני זכויות-האדם. אנשים כמו יוסי ביילין לא נתנו לי לעשות שום דבר. אני נורא מאוכזבת, כן, זה נורא פגע ביחסים בינינו.

כתבתי לו מיכתב, טילפנתי, כדי להסביר את המצב. עד היום הזה לא קיבלתי תשובה. זה הרבה הכי מעליב שיש, לא לענות למיכתב או לטלפון. אני לא יכולה לעבור על זה לסדר-היום. זה סוף של יחסים!

● עתידי: „מאוד הייתי רוצה לעשות משהו!“

מה אעשה עם עצמי, אם אחליט באמת שלא לרוץ לכנסת? אולי אנסה לכתוב יותר.

חבל, היתה לי פינה ברדיו, פעם בחודש בעמדה אישית — זה הסתיים. לא רבים קוראים את העמודים המערכתיים בעיתונים, כך שגם אם אני מצליחה לכתוב — אין לכך הרבה תהודה.

יכול להיות שלקראת הבחירות אשתתף באיוושה מיסגרת.

אני נורא חוששת מהבחירות הבאות, מפני שכוחה-השיכנוע של הליכוד עולה על כוחה-השיכנוע של המערך. מאד הייתי רוצה לעשות משהו. אילו יכולתי לראיין בטלוויזיה, משהו באנגלית... בעלי? קשה לי לדעת אם יש לו תוכניות, קשה לי לדעת מה הוא חושב.

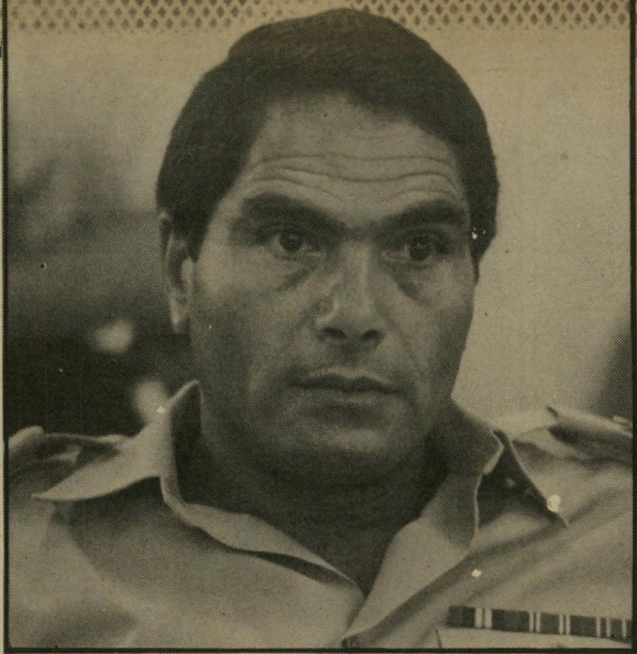
„הפסקתי לעשן“

זה יותר משנה, אולי שנתיים, שאיני מעשנת.

יש לי תמיד קופסת-סיגר יות ליד: בחדר, במיזווה, בארנה, אבל אני לא נוגעת בסיגריות.

מאז שהפסקתי לעשן, הפסקתי כמעט לכתוב. קשה לי לכתוב בלי סיגריה.

מה רציתי לכתוב? לא, לא אוטו-ביוגרפיה. רציתי לכ תוב ספר-מתח. כתבתי אולי 40-50 עמודים. קראתי — וזה לא היה מעניין. קרעתי את זה.

קשה להיות נציב שירות בתי הסוהר ולסיים בשלום את התקופה הקצובה, קשה גם להיות מועמד ל־תפקיד מבלי למעורר. כשישמש רפי סוויסה בתפקיד הנציב הוא עורך סערות רבות ופרש מתפקידו, אחרי שהואשם בהדחת עדים, כדי לעזור לבנו דוד סוויסה, שהואשם בשוד. אחרי פרישתו מונה דוד מיימון לתפקיד הנציב, אך הוא פרש אחרי 10 חודשים בלבד בתפקיד. המועמד הבא לתפקיד היה תת־גונדר שלום רוזיליו, אולם גם הוא הסתבך בפלילים ונאלץ לפרוש.

השבוע גזר עליו בית־דישפט הש' לום בתל־אביב תישעה חודשי מאסר על־תנאי, וקנס בסך 6000 שקל. רוזיליו הורשע על סמך הוראתו, ובמסגרת עסקת טיעון, בעבירות של מירמה, הפרת אמונים והטרדת עד. האישום המקורי על קבלת דירה, כשור חד מהקבלן שלום גניש, בוטל במסי גרת עסקת הטיעון. באוגוסט 1985 מונה רוזיליו לדרגת

מעבר למקובל. עוד עולה מכתב־האישום, שהוגש על־ידי התובעת, עורכת־הדין רחל גורשמיט, שבחודש יוני חתם רוזיליו במשרדו של גניש על חוזה לקניית דירה בהרצליה. על גב החוזה צויין, כי מחיר הדירה הוא 90 אלף שקל. נרשם גם כי התשלום התקבל במזומן עם חתימת החוזה.

התביעה טענה עוד כי גניש הוא זה ששילם מכספו הפרטי סכום של 29 אלף שקל, והורה לאנשי משרדו לציין שהסכום התקבל מרוזיליו על חשבון רכישת הדירה. בדצמבר אותה שנה שילם גניש 60 אלף שקלים נוספים, ובכך שילם למעשה את מלוא מחיר הדירה שרכש רוזיליו. התביעה חשיפת הפרשה פנה ח"כ מרדכי וירשובסקי, שהיה אז יושב־ראש ועדת המישה של הכנסת, לשר המישה חיים בר־לב, ודרש להעביר את הפרשה לבדיקת מבקר־המישה, חיים ארן. שבוע אחר־כך הורה בר־לב לניצב בנימין גילעד, הממונה על

לחקירת פשעים חמורים במטה הארצי של המישה. בראש צוות החקירה עמד ניצב־מישה אלכס איש־שלום שהגיע למסקנה, כי יש להעמיד את רוזיליו למישפט בחשד שקיבל טובות־הנאה. התיק הועבר לניצב יגאל מרכוס, ש' היה ראש אגף־חקירות. מרכוס החליט להעביר את התיק לפרקליטות־המ' רינה, כדי שתחליט בעניין העמדתו לדין של רוזיליו. המישה לא מצאה לנכון להשעות את רוזיליו מתפקידו, בזמן שהחקירה נגדו התנהלה. שירות בתי־הסוהר וב' מישה היתה תרעומת רבה בקרב קצינים, שראו בזה טעם לפגם. המישה טרה הגיבה שהשעיותיו אינה דרושה לחקירה.

נציב שירות בתי־הסוהר באותה תקופה היה דוד מיימון, שהחליף את סוויסה, שנאלץ אף הוא לפרוש מ'תפקידו. שירות בתי־הסוהר היה כ' מרחקה. אחד הקצינים הגיב על אי' השעיותיו של רוזיליו: "במקרים פחות

מרכי וירשובסקי, שהיה אז יושב־ראש ועדת המישה של הכנסת, לשר המישה חיים בר־לב, ודרש להעביר את הפרשה לבדיקת מבקר־המישה, חיים ארן. שבוע אחר־כך הורה בר־לב לניצב בנימין גילעד, הממונה על

עיסקה בבלא

חמורים, נגר קצינים בכירים, נקטו מיד צעדים חמורים יותר. עושה רושם שכאן מורחים את העניין." ימים אחרים לפני שהוגש נגדו כתב־האישום, הודיע רוזיליו על פרישתו מהשירות. ב' באוקטובר הוא יצא לחופשה של חצי שנה. במסגרת ה' חופשה הוא המשיך לקבל משכורת מלאה ורכב צמוד ללא הגבלת דלק. נוסף על כך קיבל רוזיליו מענק פרישה על־פי גובה חצי משכורת לכל אחת מ־30 שנות שירותו.

רוזיליו מסר שפרישתו באה מסיבות בריאותיות. אולם אילו היה ממשיך בתפקידו, והיה מועמד לדין, קרוב לוודאי שהיה מושעה מתפקידו. הש' עייה כזו היתה פוגעת במשכורתו החודשית, ובמיקרה של הרשעה עלולה היתה גם הפנסיה להיפגע. אי לכך חר רוזיליו בפרישה מרצון, שרק הטיבה עימו.

בכתב־האישום טענה התובעת ש' רוזיליו אמנם החזיר לגניש את 90 אלף השקלים, אולם רק אחרי חודשים אחרים, כשהוא שומר את כספו ב' חסכוניות. כתוצאה מכך צמחה לו טובת־הנאה שהגיעה ל־16 אלף דולר, וכתוצאה משמירת הכסף בבנק נוסף לו רווח של 3000 שקל.

סעיף נוסף שהעלתה התביעה היה הדחת עד. רוזיליו ניסה להניא אחד מחברי ועדת־השיבוצים של שירות בתי־הסוהר לא למסור פרטים מסוימים נגדו במהלך החקירה, ואף דרש ממנו למסור עדות־שקר.

השבוע הורשע רוזיליו אחרי עיס' קתטיעון שהוציאה את העוקץ מכתב־האישום.

תפקידים מיוחדים במישרה־המישה, לחקור את הפרשה. כשיחה שניהל בר־לב עם רוזיליו, הורה זה כי חתם על חוזה לרכישת דירה עם גניש בזמן שהיה אסיר בכלא אייל, אולם הסביר כי תנאי רכישת הדירה סוכמו עוד לפני מאסרו של גניש. רוזיליו אמר שגניש והוא ירידים שנים רבות ומשום כך גם רכש את דירתו מגניש.

כאשר לתשלום עבור הדירה, הכ' חיש רוזיליו מכל וכל שגניש הוא ששילם עבור רכישתה. הוא גם הכחיש כל קשר בין רכישת הדירה לבין תנאי מאסרו של גניש, וטען כי לא נתן כל טובת־הנאה או תנאים מיוחדים ל' ידידו.

ב' באוגוסט 1985 מונה רוזיליו לתפקיד ממלא־מקום נציב שירות בתי־הסוהר, ובו ביום חתם על החלטה להחר את גניש בתום שני־שלישים מתקופת מאסרו.

בסעיף 96 לפקודת בתי־הסוהר, נוסח חדש, תשל"ב 1971, נאמר: "לא יקבל סוהר כל הענקה מאסיר או מי ידידיו של אסיר או ממבקריו ולא יהיו לו ענייני מיסחר איתם." בסעיף 131 לאותה פקודה נאמר: "העובר עבירה על פי פקודה זו או תקנה שהותקנה מכוחה ולא נקבע לאותה עבירה עונש — דינו מאסר שנה או קנס."

מורחים את העניין

אחרי שסיים ניצב בנימין גילעד את בדיקת החומר שזיהה בידו, החליט להעביר את הפרשה ליחידה

היא נתנה לי להבין שאני מפריע לה. "הייתי אומלל. לא האמנתי שאכן דבר כזה קורה לי. הנה אני כאן, מת' געגע לבנותי הקטנות, שאותן גידלתי כמעט לבד. סוון לא אהבה לעבוד קשה. ולפתע איני יכול לראותן."

אחרי כמה ימים התאוששתי ופניתי לאחד המנהלים במחלקת־האשרות. סי' פרתי לו את סיפורי. תשובתו היתה דר' מה. רק אשתי תוכל למלא את הבק' שה'.

האשה צריכה להזמין. או פנה שפירא לעורך־הדין מנשה בר־שילטון, שכתב מיכתב לשגריר ארצות־הברית תומס פיקרינג.

"מה היתה אומרת דעת־הקהל כאר' צות־הברית, אילו מרשי היה חוטף את ילדיו (בהנחה שהיו נולדים בארצות־הברית) ומביאם לישראל, והשגרירות או הקונסוליה הישראלית היתה מסרבת להעניק לאמם אשרת־כניסה לישראל כדי לטפל בהחזרת הילדים ולנהל דיו' נים בבית־דישפט ישראלי?" שאל בר־שילטון.

על המיכתב השיב ויין ליינינגר, הקונסול הכללי. "על־פי סעיף 214 לחוק ההגירה האמריקאי, כל הזרים הנכנסים לארצות־הברית נחשבים כמי להעניק לאמם אשרת־כניסה לישראל כדי לסתור הנחה זו, חייב המבקד וזור להביא הוכחות מוצקות לקשריו עם ארץ מוצאו, קשרים שיחייבו אותו לשוב הביתה בתום שהות קצרה בארצות־הברית. שפירא אינו יכול להביא הוכחות כאלה, שכן שלו' שה מבני־מישפחתו, אשתו ושתי בנותיו, שוהים בארצות־הברית. פקיד ההגירה פעל נכון כשהציע לו למלא את בקשת־ההגירה רק אחרי שאשתו תזמין אותו לבקרה שם."

תשובה יבשה, עניינית, שאינה פות' רת את בעייתו של שפירא.

פרטי לגמרי. ועוד: בתצהיר

דוכי אדם כיצד התחלתי לעשן חשיש"

סיפורה של נטע

פלומין, הבת של

חברת־ילחיים של נתן

יונתן. שהסתבכה

במישפט־סמים.

אילנה אלון

בסידרה של מישפטים, שבהם נאש' מו צעירים אחרים בהספקת חשיש לא' חרים ובצריכת הסם המסוכן בעצמם, היתה מעורבת גם נטע פלומין, בת 20, רקדנית בלהקת קול ודמסה.

היא הודתה בשימוש בחשיש בהו' רמנויות שונות, ביחד עם אחרים. הוד' אתה הוגשה לבית־הדישפט, והיא מג' לה סיפור של ילדה טובה, בת למישי' פחה מיוחסת, שיחד עם ירידים הגיעה לשימוש הראשון שלה בחשיש.

נטע היא בתה של גילי פלומין, חברת־ילחיים של המשורר נתן יונתן. **ובך סיפורה נטע למישה:** אני מעוניינת לספר לך את כל האמת ורק האמת בעניין שלי עם השימוש בסמים.

התחלתי לעשן סמים בארצות־הברית — מריחואנה, וזה בלבד. חיתי' שם מאוגוסט 1984 עד אוגוסט 1985. גרתי בניו־יורק עם אמי, גילי, והי' חבר שלה, נתן יונתן. שם למדתי ריקוד אצל יגאל פרי ואלווין איילי, על חשבון מילגה שקיבלתי בארץ ממשא

נתן יונתן וגילי פלומין
כוס ועניה I LOVE YOU

אפרתי, שהוא מנהל וכוריאוגרף של להקת קול ודמסה. בניו־יורק היכרתי, בין היתר, ישרא' לים שחיים שם היום וכאלה שחזרו לארץ. איתם עישנתי מריחואנה באמי' ריקה, בבית של זומי. וגם עם חברי' בשם מיכל בת 17, שהוריה עובדים שם. מיכל אמורה לחזור לארץ כדי להת' גייס. עישנתי איתה מריחואנה בבית הוריה בניו־יורק.

חזרתי לארץ באוגוסט 1985, ואני גרה עם אמי והחבר שלה בקראון. בהתחלה כמעט לא יצאתי לבלות, כי לא היכרתי את המקומות. יום אחד החלטתי ללכת לבלות בקולנוע דן. הלכתי עם חברות מהש' כונה, ושם פגשתי את נתן. הוא היה חבר שלי לפני כמה שנים, היכרתי אותו לפ' ני ארבע שנים.

כשחזרתי מחו' והלכתי לקולנוע דן, פגשתי את נתן בשנית. המיפגש הראשון היה לא־מתייב. הוא שאיר לי את מיספר־הטלפון שלו, ואמר שאם ארצה — אתקשר. ככה התחלנו את החברות שלנו. אני היכרתי אנשים שחנן גר איתם בדירה בבתיים, ברחוב בלפור.

עישון מבקבוק שממו. חנן לא

ציון צפריר, העולם הזה

דפנה ברק: קובי ותמי פרק ב' הפיי'אנד? אולי! בינתיים!

שזאת וזאת היא לקוחה שלי" הם, החברה של תמי, ידעו שאני לא סובל את כל זה, ולכן הם לא אהבו אותי. בכל-פעם ניסיתי להעיר לה: "תמי, למה התראיינת פה? למה התראיינת שם?" פעם ריאיינו אותה על תחתונים גברים — אותה ואת פנינה רוזנבלום. ניסיתי להסביר לה שהיא לא צריכה להתראיין על דברים כאלה, מפני שאיר זה מוצג כאילו תמי, שהיו לה כליך הרבה גברים ומבינה בגברים, מבינה גם בתחתונים שלהם. אז מה היא ענתה לי? "אז למה לא אמרת לי לא להתראיין? אתה החכם בין שנינו?"

● **טריקט-טלפון:** (כשהצטתי לתמי, לפני שבוע, להעביר את צריכת לוקת העיסית שבינה לבין קובי לפורום יותר אינטימי מכלל האומה, היא חשבה-חשבה, ולבסוף ענתה: "ומה אם אצלצל אליה והוא יטרוק לי את הטלפון?") בטח שאטרוק לה את הטלפון! ומה? אחרי כל מה שעשתה לי, את מצפה שאנהג אחרת? היא כבר צילצלה אלי אתמול (ביום הרביעי) וטרקתי לה! איך היית נוהגת במקומי? (הסברתי לו שבכל-זאת כדאי לו להחזיר את כל העניין לתחום-הפרט).

★ ★ ★

ביום השישי בבוקר טילפן אלי קובי, כשהוא נרגש: "אני רוצה להודות לך! אני חייב לך תודה! אתמול תמי טילפנה אלי בלילה... (הפסקה ארוכה), לא טרקתי לה את הטלפון. דיברנו. היא הבטיחה שתהיה איתו התנצלות בשמה, או בהברה, או משהו. הפיי'אנד? אחר-כך קובי שוב נעלם, ושוב התלבט, ושוב התבלבל. בשלב הזה, אני התלפתי סרט.

פרקליטה, אלא-מה — הוא הפרת הבטחת-נישואין. תמי סיפרה איך הבטיח לה קובי שוב ושוב נישואין וחשב עליך לראשונה רק כשפגש אותה, "כאילו לא נולדו נשים לפני...". להר"ם: אין שום אמת בשמועות כאילו הבטחתי לנשים נוספות נישואין, ושכחתי לקיים. לא התכוונתי בכלל להתחתן עם תמי. יש לה תכונות נמרדות, והתכוונתי להיות איתה... אבל להתחתן עם תמי? מה פתאום? (מי שמתמצא במהלכי-הכוכבים הבטיח לתמי, בנוכחות קובי, ששם היא תהי חתן, זה יקרה בחודש פברואר 1988). משעבר פברואר, ותמי עדיין היתה רווקה, הסתבר שהכוכבים שכחו למלא את הבטחותיהם, או שאולי החוויה ככוכבים, או אני, היינו חלק מה-ריל".

● **חיי-זוהר:** (הוא כל הזמן אמר שהוא שונא להצטלם, שונא ללכת למסיבות, אבל הצטלם, ומתברר שגם מאז שנפרדנו — הוא מופיע במסיבות, בלעדיו" סיפרה לי, בסרקאזם, תמי). לא אהבתי את כל המסיבות האלה. הציג לומים והפירסומים — זה לא עשה לי טוב, כרופא. אף-פעם לא הבנתי איך יצא כל פרט מהחיים שלי עם תמי לעיתונים. עכשיו אני מבין!

תמיד היא סיפרה לי שאין לה מושג איך זה דלף לעיתונים: היא סיפרה רק לעיתונאים שהם חברים טובים שלה, והיא לא יודעת מה קרה... עכשיו אני מבין שהכל יצא ממנה! היא חיה במעין בית-זכוכית. לי הפירסומים האלה הויקו. גינקולוג צריך להיות דיסקרטי. כשלקוחה שלי מוסרת דרישת-שילום ללקוחה אחרת שלי, אני עונה: "תמסרי לה אישית מה שיש לך לאמר לה. אני לא מאשר

של תמי: ● **ההלוואה שלא הוחזרה:** לא ביקשתי מתמי שום הלוואה. מרובר על טבעת שקניתי לה. הטבעת עלתה 800 דולארים. אמרתי לה שאם זה לא מוצא-חן בעיניה, היא יכולה להחליף אותה בפרו" (תנות-תכשיטים). היא החליפה אותה בתכשיט הרבה יותר יקר, והביאה לחנות תכשיטים שלה. ההפרש הסתכם ב-600 דולארים. לפי דעתה, אני הייתי חייב לשלם את זה לפרו". אמרתי לה: "אני מוכן לרשום לך המחאה על סך 600 דולארים, אבל לא לפדונו" היא התעצבנה והתחילה לצווח. אחרי שנפרדנו התחילה להשאיר לי הודעות במזכירה האלקטרונית (הפרו) תחת במילים: "כאן דוקטור זר...": "עכשיו הסכום עלה ל-15 אלף דולארים. עכשיו הסכום כבר עלה יותר"... זהו בעצם ניסיון חסיטה! זוהי סחטנות!

● **עלתה ביתה:** (במכתבו של קובי לתמי, באמצעות פרקליט, הוא הודיע שתמי בעצם עלתה ביתה ביחסיה עם גברים, כשגמרה אומר לקשור קשר עימו. תמי נעלבה: "מה, כשצילצל אלי הוא לא ידע שאני דוגמנית?") היא לא הבינה בכלל מה זה "עלתה ביתה", מה, אחרי שהיו לה יחסים עם סוחר-סמים (אולטי פרי המרצה עונש-מאסר בארצות-הברית בעוון מיסחר-בסמים), זאת לא עלייה ברמה, להיות חברתו של רופא מכובד? להיפך — אני כבר יודע שאותי ישאלו בעתיד: "מה, אתה זה שהיית החבר של תמי?" אני אצטרך לתת הסברים זה עולל להרחיק כמה נשים ממני! ● **התלונה:** (אחד הסעיפים במכתב של תמי לקובי — באמצעות

אילו הייתי פותחת במישק-אסור סינאציות, התואר "הגינקולוג", בי האהירעה, היה נצמד בשבועיים האחרונים לדוקטור קובי זר, "החבר-לשעבר של" תמי כן-עמי, הדוגמנית בהא-היריעה. חודשים רבים עברו עלי בשלווה, מבלי שידעתי פרטים מרוביקים אודות הדוקטור זר וגברת כן-עמי. לפתע הפכו השניים, בשבוע האחרון, ל"קובי ותמי", והחליטו לערבב אותי ואת עמי-ישראל בפרטייה-פרטים של האקס-יחסים ביי-ניהם. ביום השלישי בערב, כאשר פורסמו בהעולם הזה האשמותיה של תמי כן-עמי נגד חבר-לשעבר קובי זר, צילצל אלי זר, התנצל על כי אי-אפשר היה לאחר אתו, והתחיל בכך סידרה של שיחות מבלבלות ומתלבטות, ששבו אל אותה הנקודה: "מה עלי (על זר) לעשות?"

זר, ששב מחו"ל שלושה ימים קודם לכן, כינה את הפירסומים של כן-עמי נגדו "מעשה נבלה", והשתפך: "היא (תמי), שתמיד הרגישו כמה היא אוהבת את מי שפחתה וכמה היא אשת בית, לא חשבה שגם לי יש מישפחה, כשפירסמה את כל הרברים האלה נגדי? העיתון לא היה מיקרי. זה תוכנן בכוונה לתקופה שבה שהייתי בחו"ל. היא ידעה שאני נוסע, עשו ממני עברייני נמלט! אני שוקל לתבוע אותה לדיון על הוצאת-דיבה. אני ממש חושב על זה! כל הרמים האלה כאילו אני זקוק לטיפול פסיכולוגי!" קובי פירט את תגובתו על האשמותיה של כן-עמי נגדו, מבלי שבעצם שאלתי אותו שאלות ספציפיות. הנה גירסתו, בתגובה על גירסתה

השתתף בשכר-הדירה. הוא רק שילם את חשבון-הטלפון, והשתתף בהוצאות לקניות-אוכל שבועיות. באותה תקופה תנן לא עבר, ואני זו שמימנתי אותו. מהזמן שהיכרתי שוב את תנן וביקרתי ברירה שלו, ידעתי שהם מעשנים ברירה כיית, שזה חשיש בסגירות ובנגים. (פגג — כלי לעישון חשיש, שמאלתרים מפיה של בקבוק או מחפץ צים דומים).

כשהצטרפתי לעישונים מרצוני, כדי לנסות מה זה חשיש, נחנקתי כפי עמים הראשונות, ועישנתי רק בסיגריות, דבר שלא השפיע עלי בכלל. הם היו מסטולים מהעישון כנגג. אני רוצה לציין שלא גרתי ברירה, ולא נכחתי בה כל יום. אבל הם עישנו בתדירות גבוהה. היו גם חזירות, מרי פעם. בתקופה יותר מאוחרת, כעבור כמה חודשים, הגיע לרירה אדם בשם ברונז, שם-מישפחה אני לא יודעת. בחור צעיר בשנות ה-20. גם הוא היה מעשן חשיש ברירה יחד עם החברה.

מאותה היכרות מחורשת בקולנוע דן עברו ארבעה וחצי חודשים, ואז גמרנו, כגלל סיכסוך בינינו. אז החי לטתי להכיר את תמר הגדולה, ששם החיבה שלה תמי, והיא היתה בזמנו ידידה טובה של תנן, וגם קיימה איתו יחסים בתקופה שאני ותנן היינו חברים. באפריל 1986 נפגשתי עם תמר, שהתגוררה עם אמא שלה בקריית-שלום. היא בת 21 בערך. נפגשנו בכי כר, בבית-קפה, שם שתינו בירות ודיברנו על הרומאן שלה עם תנן. החלטנו לשכוח מהמיקרה, ונהיינו חברות. באותו היום הלכנו יחד לקולוסאום, שם פגשתי את תנן יושב עם כחורה בשם סיגל, ידידה טובה שלו מקליפורניה. לא דיברנו בינינו. רקדתי, ואחר-כך נסעתי עם תמי אליה הביתה. ישנתי אצלה.

שבוע אחר-כך הלכתי עם תמי לאי-ביה, שגר בנפרד מאמה. תמי אמרה שאביה מעשן חשיש, והיא ידעה היכן הוא מסתיר אותו.

הגענו לרירה, אביה היה בסלון וראה טלוויזיה. תמי ניגשה למיטבה, הוציאה מתוך כוס שהיה כתוב עליה I LOVE YOU תחיתת חשיש, בלי שאביה ידע עלי-כך. אחר-כך לקחה ממנו כסף, ונסענו לישון אצלי בקיראון.

אילתרנו כנג מבקבוק שמפו, שהיה באמבטיה שלנו. חיסמתי את הבקבוק כדי שאוכל להבטיח לתוכו עט. לאחר מכן מילאתי את הבקבוק עד חציו במים, ועישנו את החשיש. אני לא הרגשתי, כי זה לא השפיע עלי. תמי היתה כעצבני.

● **לא בחורה בשבילי.** פעם אחת היא הגיעה אלי עם נערה בת 16 וחצי, שהיא חברה טובה שלה. היא ראתה שאנחנו מנסות חשיש כנגג, והיא ביקשה להצטרף. אני לא ידעתי אם היא השתמשה קודם בחשיש. בכל אופן, הכנו לה סיגרה ממואלת בחשיש עם טבק. היא עישנה מרצונה. לא הבחנתי בשום שינוי בהתנהגות או בהרגשה שלה.

הקשר שלי עם תמי הגדולה נמשך כחודש ימים. אז תנן ואני חזרנו, והנן ביקש ממני לנתק את הקשר איתה, מאחר שלדעתו היא לא בחורה בשבילי. מאז אני לא בקשר עם תמי.

מאז שחזרנו, היינו מעשנים חשיש כנגג בימי שישי בלבד, אצלי בבית. את החשיש הביא תנן מהדירה בבתיים. כיום תנן עובד בחנות בתל-אביב מהבוקר עד הערב, ואני ודוקטור מהבוקר עד הערב. אנחנו נפגשים רק בערבים. הפסקנו להשתמש בחשיש.

● **עוד כאן ברירה של נטע.** ההוראה של נטע הוגשה על-ידי עורך-הדיון שלום הכרשטאט, שניגורו של ברונז קנטו, שנאשם בהספקת סמים לקטינה. ההוראה הוגשה כדי להוכיח כי הקטינה הוא כבר עישנה חשיש קודם, וכי כל המבורה היתה מודעת היטב לסם גם לפני הצטרפותו של ברונז. ברונז נידון על ידי השופטת אסתר קובי לקנס בסך 1500 ש"ח, ומאסר על-תנאי לשנה. יתר המישפטים טרם הסיימו.

**המישטרה עצרה אותה בחשד של זנות.
היא חוקרת שורה ארוכה של מעשי
נוכלות. הלן ברחה והסגירה את עצמה**

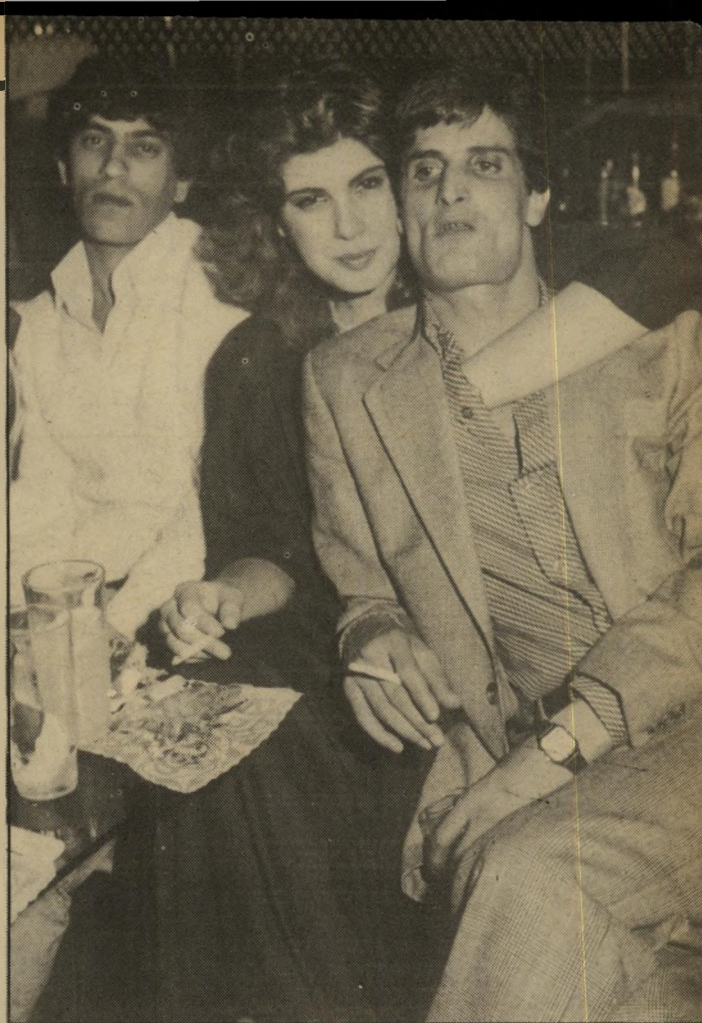
מי זאת, הלן?

במסיבה באריאנה, שם הופיע זוהר לכבוד הוצאת תקליט של אלי עידן, התקשה זוהר לעמוד על רגליו. הוא היה מסומם לגמרי, ולא היה מסוגל לשייר. בין יתר האורחים היו האחים ראובני ואמרגנו של שימי תבורי. אחד מהאורחים ניגש אל הלן, תפס אותה בחולצה ואמר לה: "הלן, אני אשחוט אותך אם תמשיכי להרוס את זוהר ולמלא אותו כסמים! את כבר הרסת אותו לגמרי!"

במשך השנים האחרונות הסתבכה הלן עם מיספר רב של אנשים, מהם לקחה כסף בנסיבות שונות. רובם לא

גדולות בעצמו. חבריו של זוהר תיעבו את הלן. הם ידעו שהיא גונבת את כספו מהופעותיו ורוכשת הרואין בכסף.

קנתה הירואין באשראי, ושלחם אמרה שהסם הוא עבור זוהר. הם לא האמינו שזוהר מסוגל לצרוך כמויות כה

הלן עם זוהר ארגוב (מימין)
שיקום וכסף

הלן תמיר, גרושתו של בועז שר-עבי, וחברתו של זוהר ארגוב ז"ל, נתפסה השבוע על-ידי מישטרת חיפה, בחשד ששימשה כנערת-ליווי ביחד עם נערות ונשים אחרות, שהעניקו שרותי מיין תמורת תשלום.

נשים אלה הופעלו בעזרת כיפרים, ששירתו להן הורעות היכן ממתנים הלקוחות. לרוב התקיימו הפגישות בתימלון. מחיר כל פגישה הסתכם ב-100 שקלים. המישטרה עלתה על אנשי שרות הליווי בעיקבות מורעות רבות בעיתונם, שבהן הוצעו נערות לליווי ולעיסוי.

במהלך חקירתה של הלן תמיר התברר שהיא מבוקשת על-ידי המישטרה בשלושה תיקים של הונאה. שניים מהם תיקים במישטרת תל-אביב ותיק אחד בחיפה.

באחד משלבי החקירה ביקשה הלן רשות מהחוקר לצאת לרגע לשרותים. אחרי שעה קלה הבין השוטר, כי משהו אינו כשורה, ויצא לחפש את הלן. אז התברר לו כי הלן נעלמה.

המישטרה פתחה במצוד ולא גילתה אותה.

אחרי יומיים היא הסגירה את עצמה למישטרה. היא הסתתרה בבית ידידים. כשהגיעה למישטרה, סיפרה כי ברחה בגלל היחס הבלתי-אנושי והגס של החוקרים כלפיה.

הלן הכחישה את החשדות המיוחסים לה, וסיפרה כי הירדירה לעולם-הסמים בשנתיים האחרונות. ההמחאות ללא-כיסוי שפיורה קשורות בהתמכרותה לסמים. היא הסבירה כי לא היתה מודעת למה שהיא עושה.

אנשים רבים, שאותם הונתה ורימי תה במשך שש השנים האחרונות, סברו כי הלן חיפשה דרך קלה כדי לשכנע את השופט כי מעשייה-רמאית, שהי מישטרה מייחסת לה, נעשו בהיותה מיטושטת מסמים.

בעבר התראיינה הלן פעמים רבות בעיתונם, ומעולם לא הזכירה את עניין שימושה בסמים, אלא להיפך. בזמנו, כאשר בועז שרעבי, בעלה אז, טען באחת מתביעותיו נגדה כי הלן צורכת קוקאין וסמים אחרים, הכחישה זאת בכל תוקף.

באחד הראיונות סיפרה על חייה עם זוהר ארגוב, והסבירה כמה עז רצונה לגמול את זוהר משימוש בסמים, וכמה היא סולדת מהשימוש בהם. באותם ימים רדפו אחריה סוחרי-סמים שמהם

אמרגן סביון צבר
נבייה מאחורי הנב

אמרגן מיקי פלד
הצטרפה למישרד

הלן עם הבעל בועז שרעבי
חובות שלא נגמרו

הלן-אילנה תמיר-מוזס
ברחה מבית-השמוש

ואני דאגתי לו לכרטיס-טיסה. לא שיי למתי במוזסן וקבעתי עם אנשי מיש רדיהנסיות שהכרטיס ישולם כעבור חודש ימים. בועז חזר והמשיך להופיע. הלן באה אז אלי למישרד, והודיעה לי שהיא מנהלת את החשבונות של בועז ולקחה כסף, כדי לשלם את כרטיס-הטיסה. כעבור שבועיים פנו אלי ממישרד-הנסיעות, שם נודע לי שהכרטיס לא שולם והלן לקחה את הכסף. הלן הצטרפה אל בועז ואלי לנסיעות להופעות ומאחור גבי גבתה כספים מבעלי האולמות והציעה להם להעביר עיטור הופעות. הסברתי לבועז על מעשיה וניטרלתי אותה. מאז לא נסעה איתנו יותר.

בועז כתב אז שירים נפלאים וצייר הרבה, הוא היה אז בשיא פריחתו, והיא הרסה אותו עד שבקושי יכול היה לתפוס קד. לאחר שנפרדו לקח לבועז הרבה זמן לחזור לפעילות, ואני שמח שעכשיו הוא שוב מצליח.

נעמי אדווה
(המשך בעמוד 42)

האחות יפית
חזרה בתשובה

יועץ גברי מזוז וריבקה זוהר
נס בשמו

בעלת-גלריה אמונה לבדי והלן
בשם יוסל ברנר

למחרת נסעה לארצות-הברית, שם פגשה את אליעזר ורן לבדי, שהיה שם לתקופה קצרה, והודיעה להם כי הגיעה לביקור.

ללא ידיעתם פנתה להנהלת הקולרסיון בני-יורק, שם התקיים כאותו זמן יריד האמנויות העולמי. ישראל היתה מיוצגת ביריד עליידי יעקב אגס ויוסל ברנר. הלן הציגה עצמה לאנשי הנהלת היריד כשליחתו של הצייר יוסל ברנר.

לאליעזר ורן לבדי נודע הדבר לימחרת. הם היו במבוכה. הם קנו להלן כרטיס-טיסה, ועוד באותו יום שלחו אותה בחזרה לישראל. הלן נסעה לבקר את אחותה יפית בישראלים לכמה ימים, וחזרה לתל-אביב.

גן-עדן עלי-אדמות

את בועז שרעבי הכירה הלן אצל חבר של בועז, היהלומן אהוד שמר. אחרי רומן קצר שהתנהל ביניהם סיפרה הלן לבועז שהיא בהריון, והם התחתנו. הלן הציגה לבועז לרהט את דירתה, ולקנות חפצים שונים לקראת הולדת התינוק, ובועז הפקיד את ניהול הבית בידי הלן.

אחרי חודשים מספר, כשביטנה של הלן לא תפחה, ולאחר שקנתה ריהוט יקר ובזיכזה כספים מרובים, הבין בועז כי הלן סידרה אותו. הוא ביקש להתייגרש ממנה, והגיש נגדה תביעת-גירור שיו, שבה ביקש להכריז עליה כ"מרדת" ולחייבה לקבל גט וגם לקבוע כי הלן אינה זכאית למוזנות. במקביל הגישה הלן תביעת-מוזנות נגד בועז על סך מיליון שקל. היא טענה אז, באמצעות פרקליטה, כי בועז הבטיח לה "הרים וגבעות", חיים מלאי תוכן ועניין, עושר ותפנוקים, וכי חייה עמו יהיו "גן-עדן עלי-אדמות".

לדבריה נמשך "גן-העדן" תקופה קצרה ביותר, ולאחר חודשים מספר חדל בועז לפרנסה וזנח אותה. לבדי שתה הטיל בית-המשפט המחוזי בתל-אביב עיקולים על דירתו של בועז כאפקה, על תכולתה וגם על הכספים שהגיעו לו בסכום של כ-10 מיליון שקל.

באמצעות בית-הדין הרבני בתל-אביב היא גם הוציאה נגדו צו-עיקובי ציאה-הארץ. היא טענה כי בועז מתכוון לברוח לארצות-הברית, שם שהה במשך שבע שנים, וכי אם לא ישוב ארצה תישאר הלן עגונה. בועז הסביר ברבנות שהוא מתכוון לנסוע להופעות לתקופה קצרה בלבד. הלן לא היתה מוכנה לקבל את ערבותו של האמרגן שלמה צת, אך הסכימה שהיא תהיה מוכנה להתיר לבועז לנסוע לסויר בארצות-הברית בתנאי שיפקיד ערבות הולמת, ובמקביל יוצא צו-עיקובי ציאה-הארץ נגד אמרגניו הערבים.

בית הדין הרבני הוציא צו-עיקובי ציאה-הארץ נגד בועז למשך שנה. באותם ימים חגגו מדור-הרכילות בעי-תונים. בכל יום סופר על מריבותיהם הבת-יפוסקות של בניהווג. המישט

התגורר בחיפה, שם גרה מישפחתה, למשך תקופה קצרה.

תמונות בשווי אלפי דולארים

הלן תמיר נולדה בחיפה. בזמן לימודיה בכית-הספר התיכון יצאה לבלות בערבים במועדון-לילה בשם טנונו. שנוהל על-ידי אחותה יפית, ביחד עם בעלה נרב.

הלן היתה קרובה מאוד לאחותה, ועזרה לה בימים שאחרי גירושיה מבעלה. אז גם חזרה האחות בתשובה, ועבדה לגור בירושלים. יותר מאוחר התינתנה האחות באמצעות שידוך, והלן שמרה איתה על קשר הדוק.

הלן לא רצתה להתגייס לצבא. היא ראתה בשירות בצה"ל כיוזבו זמן. היא הצהירה שהיא בחורה שומרת-מיצות, דתית ואדוקה וקיבלה פטור מהצבא. היא החלה לבקר בתל-אביב לעיתים קרובות, והכירה את בעלה הראשון רפי מוזס, שהיה בעל משרד-תיירות. לאחר נישואיה עברו בני-הזוג לגור בגיב-עתיים.

תפקיד עקרת-הבית לא היה לרוחה. היא השתעממה בבית, לא מצאה כל עניין משותף עם בעלה ולאחר שנתיים של מריבות, התגרשו.

הלן רצתה להיות אשת-קאריירה. היא שוכרה דירה בתל-אביב ועבדה כסוכנת-ביטוח. בתל-אביב חידשה את קשריה עם רן ואמונה לבדי.

רן לבדי היה מנהל בית סוה כן בחיפה והיה שותפו של גיסה, נרב בי-בית-יציקה. לבדי עבר לתל-אביב ויחד עם אליעזר, חותנו של יוסל ברנר, נר הצייר, פתחו גלריה בשם אסף בר-חוב גורדון בתל-אביב. הלן הציעה לזוג לבדי כי תמכור ותפיץ תמונות והדי-פטים של יוסל ברנר בגלריות שונות בארץ, תמורת אחוז מסויים מהמכירה. באחד מביקוריה הרבים בכפר-האמי-נים, עיני-הזר, הכירה אמן דרוזי בשם המור אליקארה. אחיו של המור עבדא-לה (עובדיה) אליקארה חי בניו-יורק ומחזיק בית בעיירה. שני האחים הגי-עו לעיני-הזר מהכפר דליית-אלי-כרמל. גם להם הציעה הלן לארגן תערו-כות-ציורים. הלן לקחה מהמור ציורים בשווי של 12 אלף דולר, כדי למכור אותם "לאנשים שהיא מכירה". כך אמרה לו.

הלן מכרה את הציורים בתל-אביב במחיר של 3000 דולר ולחמור, ששאל אותה מה קורה עם התמונות, הודיעה שהיא נמצאת במשא ומתן עם האנשים וביתניים נמצאות התמונות אצלה.

כמה חודשים לא שמע המור מהלן, ואז נודע לו, לגמרי במיקרה, כי תמיר נותיה כבר נמכרו על-ידי הלן. הוא ניסה לאתר אותה, ונודע לו כי בשעות הבוקר היא נמצאת בגלריה אסף.

המור הגיע לגלריה עם כמה קרובי-מישפחה מהכפר, מצא את הלן ודרש ממנה את התמונות או סכום של 12 אלף דולר תמורתן. הלן נבהלה מהאיו-מים, הבטיחה להחזיר את הכסף ונעל-מה.

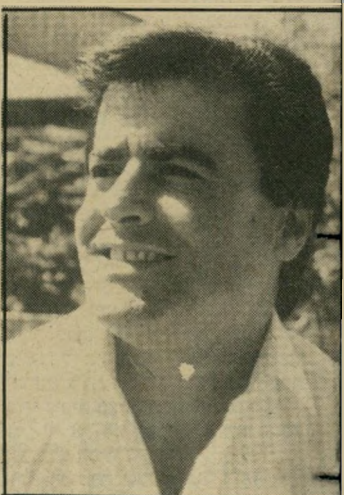
סמ ביני

זמרת מרגלית צנעני
לכנס במכות

זמר אלי עידן
על החשבון

זמר רובי חן
נס על החשבון

הצליחו לאתר אותה עד היום. הופעתה הנאה והמרשימה של הלן הצליחה להוליד שולל את קורבנותיה ולעורר אמון בדרכיה. הלן הציגה את עצמה בשמות שונים. אחד השמות היה אילנה מוזס.

ב-1982 נעצרה הלן על-ידי מיש-טרת תל-אביב. כותרת, שהופיעה בעי-תון יומי, סיפרה על צעירה בשם אילנה מוזס, שנעצרה כחשודה בזנות. סופר שהצעירה שוחררה מצה"ל כדתית. בהמשך הודיעה סופר כי אילנה מר-זס, שהיתה סוכנת-ביטוח, ניהלה בית-בושת ברחוב אנכי-שפרוט בתל-אביב. חלק מלקוחותיה הכירה באמצעות משרד-שידוכים, ולקוחות אחרים הגי-עו בעיקבות היכרות אישית שנוצרה במהלך עבודתה כסוכנת-ביטוח. היא נהגה לגבות מלקוחותיה סכומים גבו-הים, תמורת קיום יחסי-מיני.

בחיפוש בדירתה נמצאו פירוור חי-שיש. היא שוחררה בערבות, וחזרה לי-

הביטוי. לדעת שופטים מלומדים, הוא מגן אף על פורנוגרפיה קשה ועל ריעות נלוות ונפסדות. שום עיתון לא יורשע בבית-מישפט אמריקאי, אם לא הוכח שפעל בזדון. כמעט ואי אפשר להרשיע שם עיתון בגלל דברים שפירסם על נושא מישרה ציבורית.

אולי בארץ המצב כמעט הפוך. בכל אולם של בית-מישפט מוסיע העיתון כשידיו כבר לוח במאחורי גבו. החוק הוא נגדו כמעט בכל מיקרה. השורש שטים מתייחסים כמעט בכל המקרים אל העיתונות בצורה המזכירה עדיין את המישטר הקולוניאלי.

(כתבתי לאיחית על היחס המוחל של שופטים רבים כלפי העיתונות. יש לכך סיבות עמוקות, שלא כאן המקום לפרט. די לציין כי העובדה שכמעט בכל מישפט ימצא העיתון את עצמו במצב נחות).

שופטי ישראל קבעו את ההלכה כי אין הבדל בין עיתון, המשרת את הצד הבור, ובין יושבי-קרנות המפיצים רכר לוח. אין לעיתון החובה לגלות מידע ולפרסמו. משמע: כל התפקיד הכביר של העיתונות במישטר המוקדמי אמיתי אינו קיים בישראל כחוק. בשנים האחרונות נעשה משנה לתור קון המצב על-ידי בית-המשפט העליון, אך זה עדיין רחוק מאוד מן המעמד הדרוש לעיתונות כדי למלא את חובתה הדמוקרטית.

רבה מאוד מידע אינו מתפרסם בארץ על-ידי העיתונות, מפאת אמתו של חוקל-העיתונות. הרבה מאוד מידע אינו מתפרסם בגלל הצנזורה. (בארצות-הברית אין צנזורה גם בעיתונות מלחמה).

הצנזורה הצבאית רשאית על פי חוק לסגור כל עיתון, בלי ציון נימוק. יש לו סמכות בלתי מוגבלת, וגם בגי"ץ אינו מסוגל להושיע.

העיתונות היומית קנתה לעצמה חסינות על-תנאי, בכך שמכרה את זכותה לחופש (ביטול הסמכות הריקט'טורית של הצנזורה) בנוי-העדרים של "הסכם" לשמירה על עצמה, תוך מתן גושפנקה למצב החוקי הקיים.

העובדה שסמכות ריקט'טורית זו מופעלת על-ידי איש צבא, השייך להירארכיה הצבאית, מזכירה מישטרים חשודים כיום בעולם.

שני אמצעי-התיקשורת החשובים ביותר — הטלוויזיה והרדיו — אינם חופשיים אף להלכה. הם כפופים לחלוטין ובמסירתן לשלטון הפוליטי, ומופעלים כיום בגלוי על-ידי עסקנים של מיליטנט-השליטון, חברי מועצת הליכוד (אורי פורת) ומרכז מילפגט העבודה (אחרון הראל).

במשך זמן-מה הצטיינו מודל לקחת-החשיבות של שני מבשרי רים אלה, אך תקופת-זוהר זו חלפה מזמן. לא נותר ממנה אלא זכר. כיום חוששים המליונייה והרדיו בישראל כמליונייה אחיהם בברית-המועצות, והם נמצאים במצב של התפוררות.

עוד דבר שאין לו ארע בעולם הדמוקרטי תתנת-שירות צבאית, המשדרת לאזרחים, והכפופה כולה לחסדיהם של גנרלים. כשאלה מעניקים לה מידה של חופש, היא חופשית. כשיחד

ליטו להקט את הכרזים, ההופש ייעל. נשאלת השאלה: מדוע אין העיתון הישראלי פועלת לשוני המצב המשיפטי הזה? מדוע אינה תובעת לחוק חוק-עיתונות דמוקרטי, אשר יבטיח את הזכות של כל אזרח לפרסם עיתון כתוב או משובד?

התשובה היא פשוטה ומבילה: עורב-העיתונות משובדים נעים שכל שינוי יכול להיות רק לרעה. אם תחליט הכנסת, חלר לה, לחוק חוק-עיתונות חדש, הוא יחמיר את המצב עוד יותר, בגלל עוינותם העמוקה של רבים מהבריה-הכנסת לתפיסת התיקשורת.

ל ש גורם נוסף לריכוזי חופש-העיתונות בארץ, שאין מדברים עליו בקול רם.

העיתונות תלויה במודעות. אין לה קיום כלכלי בלעדית. המודעות ניתנת על-ידי סיכנה קטנה של בעלים ומנהלים של חברות גדולות. אלה אמורים לפעול על פי אמות-מידה לכלליות שהורות, אבל גם הם רק בני-אדם, הפועלים על פי ריעור תימה, אמונותיהם ורגישותיהם.

כיום ניתנות המודעות היסחריות לעיתונים הנמצאים בתוך הקונסנזוס, תוך החרמת עיתונים הקיימים, מחוץ לקונסנזוס. זוהי צנזורה חמורה מאין במדה, מסוכנת מי כמה מפני שהיא מופעלת לעיתים קרובות, בצורה בלתי-מודעת.

העולם הזה הפך — בעל כורחו — דוגמה קלאסית להפעלת צנזורה זו. כיום מבחינים הכל את מילחמת-היחיד של העולם הזה בשנות ה-50 למען חופש-העיתונות, למען זכויות-האזרח, נגד השחיתות והשורה. מרחק-הזמן מאפשר גם לאויבים לשעבר לראות כי הם חשוכים פועלת-הם. אולם בכל התקופה היא היה קיים חרם כלכלי וטואלי על העולם הזה. המשק הממשלתי, הסוכנות, ההסתדרות והעירייה, וגם חלק מכריע של המשק הפרטי, החרים את את העולם הזה, שעצם קיומו היה נתון לאיחית בסכנה.

עם הליברליזציה החלקית של שנות ה-60 וה-70 השתפר המצב, והצנזורה הזאת נחלשה. אולם בשנים האחרונות התחיל המצב שוב, ובצורה קיצונית. קיימת כיום צנזורה חמורה, ולעיתים קרובות גם מודעת ומכוונת, המופעלת באמצעים כלכליים.

מצב זה, שלא יתואר כחברה דמוקרטית אמיתית, די בו בשלעצמו כדי להעמיד בסכנה את העיתונות החופשית. כאשר מתלהטים הרגשות בעיתונות, חירום, כמו בימי האינתיפאדה, סכנה זו גוברת עוד יותר.

ל אור כל אלה, האם יש בישראל חופש-עיתונות אמיתי? יש חופש-עיתונות על-תנאי.

התנאי הוא שהחופש יופעל במסגרת הקונסנזוס, ושהוא נסכל על-ידי השליטון.

חופש-עיתונות על-תנאי אינו חופש-עיתונות כלל.

ומכאן:

אין חופש-עיתונות, אבל יש עיתונות חופשית.

אין סתירה בין שני הדברים. עיתונות חופשית יכולה להתקיים כל עוד השליטון סובל אותה. אך כאשר קיום העיתונות החופשית תלוי בנכונותה של הצעה שתלווה את חופש-העיתונות.

מבין שחופש-העיתונות הוא חלק ממסגרת רחבה יותר — הדמוקרטיה. בלי חופש-עיתונות אין דמוקרטיה. בלי דמוקרטיה, אין חופש-עיתונות.

הדמוקרטיה הישראלית תלויה על בלימה, מפני שחלק גדול של הציבור חלק גדול של השליטון אינם רואים בה ערך עליון. יש המשלמים לה מס שפתיים. יש הרואים בה מותרות, ואולי גם מיסוד שכדאי לסבול אותו — עד לגבול מסוים.

יש לשנן זאת שוב ושוב: חופש-העיתונות אינו רכושם של העיתונים והעיתונאים.

חופש-העיתונות אינו קיים למען העיתונאים, אלא למען האזרחים. במקום שיש חופש-עיתונות, יש דמוקרטיה. ובמקום שחופש-העיתונות נעלם נכחדה או באופן הדרגתי — נפתח הדרך לפני הדיקטטורה.

כל עוד מניח מחלקי-העיתונות נים השכס-בבוקר את העיתון החופשי בתיבת-הדואר שלו, יכול האזרח להיות בטוח שלא יתעורר בלילה לשמע המהלל מות של קתות-הרובים על דלת דירתו.

עד כאן סיפורי של סביון.

מים על

הראש

ל אחר שערוריית הגירושין עד בה הלן את ביתו של בועז, ועברה להתגורר אצל רופא קיש בשיכון למר. בערכים נהגה לצאת לבנות במעונו-דלילה לבדה. באריאנה הכירה את זוהר ארגוב ו'ל.

זוהר היה במצב בריאותי ירוד, והלן הסבירה לו שהוא רוצה לעזור לו להירגם למסמים, וכי היא מעוניינת לטפל בו. זוהר האמין לה ויחד עברו לגור ב'דירה מרווחת בגבול יפריהיים.

אנש מחלק-המסים היו אורחים קבועים בדירה ובאחת מהפשיטות עצרו את הלן, לאחר שמצאו תחיתת חשיש בארנק. לאחר ששחררה מהמעצר התראינה בעיתונים וסיפרה על העוולה שנתנה לזוהר, דבר שהיה רחוק מלהיות אמת.

באותה תקופה הגיע לידיה שבה גרה הלן עם זוהר ארגוב בנסיבות מאוד מכילות: באתי לשם יחד עם גברי מזוהר, איש יחסי-הציבור והיועץ האמנותי של ירדנה ארזי, שטיילפן אלי, כולו נסער, ממשרדו של מיקי פלד. ושאל אם אני מכירה את הלן תמיר. כשעניתי בחיוב, סיפר לי כי הלן לקחה המחאות שהיו שייכות למישרד, ונעלמה. גברי ביקש שאדבר עם מיקי פלד בעצמו.

סיפר פלד: יום אחד הגיעה אלי בחורה נחמדה מאוד, והציגה עצמה כעיתונאית מי להיטון. שהכירה אותי בעיקבות הפס'טיון. לא זכרתי אותה. אחר-כך סיפרה לי כי היא אשת-לשעבר של בועז שרעבי ונפגשו בלילה של אילנית. גם את הפרט הזה לא זכרתי.

היא סיפרה לי שהיא מיוודת עם זוהר ארגוב, והציבה לעצמה אתגר לג'ט מול אותם מסמים ולעזור לו להפיק ת'ק ליט. היא הביאה איתה קסטות של ארגוב, ואני גיליתי בקול של זוהר ארגוב פוטנציאל עצום.

היא הסבירה לי שפנתה דווקא אלי ואל גברי מזוהר, שיום בזמן את הבאתה ב'ריקה זוהר לארץ, כדי להשתתף בפסטינל והופעתה זכתה להצלחה אדירה. אני היי-הרגשותי מההוצעה, וראיתי בשיקומו של זוהר ארגוב אתגר. זוהר בא למישרד בידר עם הלן, ויחד נסענו כולנו לקיברו של הבאבא-סאלי המנות, ואחר-כך בקיברו של באבא ברוך, כדי לקבל ברכה על המים. באבא ברוך יצק מים על ראשו של זוהר, ובין אותו כדי שייגמל מהסמים. זוהר האמין בברכה.

הצעתי לזוהר שיעזוב את הסביבה שבה הוא חי, והעברתי אותו לבית-מלון ביתר עד אחות צמודה. היילנו ישיבות והתייעצויות והיינו בקשר יומי-סימי גברי מזוהר חיפש שירים חדשים ורצינו לצאת עם תקליט בגרול.

הלן הציעה שתלווה את זוהר להר פעות, תראג שיעיז בזמן ותטפל בו. נתתי לה מיכת-הסמכה בתור מלווה, והיא הייתה אמורה לשלם 17% וחצי מהעמלה על הופעותיו של זוהר.

הלן הופיעה בכל יום במישרד, ר' התחילו לקרות דברים מוזרים. באחת הפעמים נעלם לאחת הפקידות ארנק עם כסף ומסמכים. הארנק נמצא כע' בור כמה ימים ביפו, כשהוא ריק מנכס. את המסמכים השאירו. המישרד טילפנה אלי למישרד, והודיעה שהארי נק נמצא.

בתאום ראיתי בכמה עיתונים מודעה שפורסמה על-ידי מישרד-פירסום שיתנו עזרה, ובה הופיע מיספר הטלפון של הלן עם תמונה של זוהר ארגוב, לתאימה הפועלת.

שאלתי את הגרפיקאי לפשר המודעה, והוא אמר לי שהלן הומינה אותה. מיד ביקשתי לבטל את המודעה, אבל למרות הביטול היא הופיעה שוב ושוב.

חובות
לנהגי מוניות
לן התחילה לארגן לזוהר הופעות מאחורי גבי. נסעה איתו וגבי

תה את הכספים המגיעים למישרד. היא גם אירגנה לו הופעות פרטיות בימים שהיו לו התחייבות שאורגנו באמצעות המישרד. זוהר לא הופיע להופעות שאירגנה לו, ואני נאלצתי לשלם פ'י-צויים.

הלן לקחה גם המחאות והחזיקה אותן אצלה. לא הצלחתי להשיג אותה, היא התחמקה ממני. לא רציתי לעשות מזה עניין ולתבוע אותה. זה לא היה מוסף כבוד למישרד. לכן ויתרתי על הכסף וביקשתי מגברי שישתדל להשיג ממנה את המחאות.

עד כאן סיפורי של פלד. גברי מזוהר הגיע אלי וביחד נסענו להלן. ביקש שאשכנע אותה לה'שיב את המחאות. בדרך ליפריהיים סיפר לי גברי, כי הלן סיכנה אותו עם כמה ומרי-קסטות, כשהציגה עצמה כי שותפתו, וגבתה מכל אחד מהם סכום של 1000 דולר, כשהיא מספרת שמחצית הכסף נמסר לגברי, שלא ידע כמה מדובר.

אחר מהמורים, רובי חן, פנה אל הלן, כדי שתחזיר לו את הכסף, לאחר שנודע מפי גברי שאין לו כל קשר איתה, אך היא המשיכה להשתמש בשמו של גברי מזוהר.

היא פנתה גם לאלני עידן, זמר ש'פגשה באריאנה. שם הופיע זוהר, והבי'טחה לו יחסי-ציבור. היא ביקשה 1000 דולר מ'פרידה.

הוא שאל אותה מדוע כל-כך הרבה כסף, ושאל אם היא צריכה לקנות חומ'רי-בניין. הלן הוריעה על שתשלום זה מיועד לגברי מזוהר. עידן אמר לה שת'ת'חיל לעבוד, ואחר כך תקבל את המגיע לה.

כשגברי ואני הגענו לדירתם של הלן וזוהר, שכב זוהר ללא הכרה באחד החדרים. הלן שמחה לראות אותי, וסיפ'רה לי כי היא מאוד מצליחה בענייני ארגונות, וכי זוהר נגמל מסמים, אבל "הוא קצת עייף". ביקשתי שתחזיר לי גברי את המחאות, והיא לא זכרה'איפה הן. היא אמרה שתחפש אותם יותר מאוחר, ותודיע לי מה קורה.

אמרתי לה שאנחנו מעדיפים לה'כות, ויש לנו זמן לשבת אצלה עד למחרת היום, עד שתמצא את ההמ'ד. אות. לאחר שפתיים נמאס לה, כנר'אה, והיא הביאה את חמש המחאות, ומסרה אותן לגברי.

היא ביקשה ממני לפרסם אותה ב'עיתון בתור אשת יחסי-ציבור ומארגנת מופעים. חזרתי אליה כעבור יומיים, ישבתי איתה שעות מיספר, והיא סיפ'רה לי על הצלחותיה. במשך השעות שישבתי איתה התרפקו על הדלת שני סטוריי-סמים, שאיימו עליה ברחו, אם לא תחזיר להם את החוב שהיא חייבת להם.

כשילפנתי לתחת-המוניות הקרוב'בה, לא הסכים אף נהג אחר להגיע. כש'שאלתי את מנהל-התחנה לסיבה, הוא הסביר לי שהיא חייבת לכמה נהגים סכומי-כסף גדולים, והם מתכוננים לה'בוע אותה. היא נהגה לשכור מוניות למשך ימים שלמים, נסעה לחיפה ולירושלים ללא שילמה להם. היו כאלה שאיימו עליה, ללא כל תוצאה.

שוחחתי עם כמה זמרים ושמעתי על עלילותיה. סיפרתי לה זאת והיא ביק'שה ממני לא לכתוב עליה בשום אופן. היא הסבירה לי כי אביה אדם חולה ואם יקרא עליה דברים שליליים בעיתון, הוא עלול לקבל התקילב. קבעתי איתה עוד פגישה והיא נעלמה.

לקרוע אותה ממכות

ל ניה גרתי כי אני נמצא בקשרים עם הלן, ביקשה לפגוש אותי וסיפרה את קורותיה עם הלן באותם הימים. מרגלית הגיעה לפגישה נסערת כולה.

וכך סיפרה: לפני כחודשים יצא התקליט ה'ראשון שלי וערי שובה אלי. המפיק ניסים ברחיים קנה ממני את המסטר. היינו מוידדים והוא מאוד רצה ש'אצליה. באחד הימים סיפר לי שהכניס אשת יחסי-ציבור בשם הלן למישרד שלו. הוא סיפר שהלן היא חברתו של

זוהר ארגוב, והיא עוזרת לו. הלן התקשרה אלי ואמרה שהיא ת'ס'גור לי הופעות ותיקח את מה שמגיע לה, מה שמקובל עלי. לא ריברנו על פרטים. לא הכרתי אותה, אבל מקובל אצלנו שמי שמסדר הופעות מקבל אחוזים.

אחרי כמה ימים טילפנה ואמרה ש'סיירה לי להופיע במעונו ה'בובה ב'ר'ך חיפה. היא נתנה לי לוח-הופעות, ואמרה שישלמו לי במעונו, כרגיל. מקובל לא לקחת כסף בערב הראשון של ההופעה, אלא אם כן זוהי הופעה ח'רי-פעמית. הופעות במעונו ה'בובה, וכשולחתי הביתה, לאחר ההופעה, אמר לי בעל המקום: "זה בסדר". לא הבנתי למה.

בפעם השניה והשלישית, שוב שאלו אותי אם הלן בסדר, ולאחר ההופעה הרביעית ניגש אלי בעל-המועונו, ש'הבין שהמבטים שלי קצת מעוררים תמיהה ושאל: "הלן לא נתנה לך את הכסף? הרי שילמנו לה הכל". לא עניי תי. הייתי במבוכה.

בתקופה שהופעתי בבובה, סידרה לי הלן עוד הופעות במקומות אחרים, אבל לא יצא לי לפגוש בה, והיא הייתה מתחמקת ממני. בסוף הבנתי שנפלתי בפח. הלן גנבה לי את הכסף שלי.

כשסיפרתי לחברים שלי מה שקרה לי, אמרו לי שאשכח מהכסף, כי הלן נוכלת ורומתה כבר הרבה אמנים. זה הרתיח את דמי. יש לי ילד קטן, וכל היציאות היו כרוכות בחוצאות לבייבי-סיטר. אמרתי שאם אתפוס אותה אק'רע אותה ממכות. רציתי רק לפגוש אותה. אמרו לי שהיא גרה בבתי-מלון יק'רים, והבנתי שזה על חשבונ'י. רתחתי מזע.

היה לי ידיד טוב שעבד במישרד טל'הפקות. אצל ניסים ב'רחיים, וביקשתי ממנו שידוע לי מיד כשהלן תגיע ל'מישרד. יכלתי לפגוש כעבור כמה ימים, ונאמר לי שהלן במישרד, ושי'אבוא במהירות לסגור איתה את החש'בון.

הרתי למישרד באוטו שלי במהי'רות-ישיא. רציתי לקרוע אותה לגוים. כשנכנסתי למישרד והלן ראתה אותי החזירה וקיבלה הלם.

אמרתי לה: "אם את לא מחזירה לי את הכסף שלי מיד, נמך בראשך. אני לא אלך למישרד, איפה שממילא מכירים אותך, ועלי כולם צוחקים מהברנוה". אני אפוצץ אותך! אני לא הגבר'י שששית מהם צחוק.

"תני לי עכשיו את הכסף, עם ריבית וקנס על העלכון שגרמתי לי". התק'רתי אליה ורציתי להכניס לה אגרוף, אבל הנהגים במישרד תפסו אותי וניסו להרגיע אותי. הייתה המולה אימה והלן עמרה בצד ואמרה לי: "כפרה מרגול, לא מתאים לך לדבר ככה".

אמרתי לה: "גבול, אבל גם לא מתאים לי לדבר ככה, הגבר'י המשיכו להחזיק אותי ונכבדו ממני. בסוף לקח אותי ניסים הצידה, הוציא כסף מכיסו, ונתן לי את מה שהגיע לי. היא ישבה בצד ולא התערבה יותר.

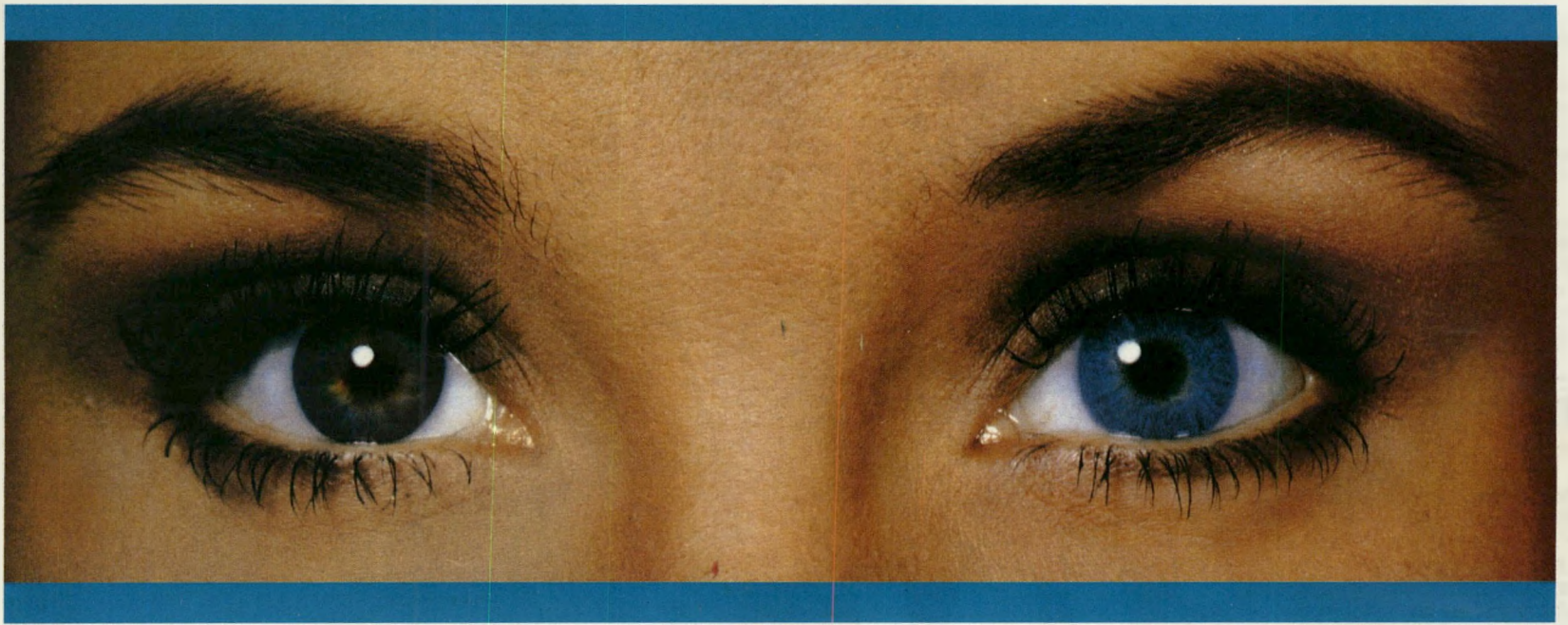
גבול הבחנות של הסיפור הייתה של'אחר כחודש הלן התקשרה אלי, כאילו כלום לא קרה ואמרה לי: "כפרה, את פנויה ב'11 בחודש להופעה?" אמרתי לה שאני לא פנויה לכלום. מאז לא ראיתי אותה.

עד כאן מרגלית צנעני. הלן תמיר נעלמה מהאופק לתקופה של כמה חודשים. עד לפני כחצי שנה סיפרה על תוכניותיה להפוך לזמרת. סיפרה שאהוד מנור כתב עבורה כמה שירים.

צילצילתי לאהוד מנור וסיפרתי לו על תוכניותיה של הלן, ושאלתי אם יש שמץ של אמת בדבריה. אהוד מנור היה מופתע, וענה כי מעולם לא היה לו קשר עם הלן תמיר, וכי היא מעולם לא פנתה אליו.

המישרד הביאה את הלן לפני שופט, והיא נעצרה ל-10 ימים, כדי שורה בניהול בית-בשות בשכונת נווה שאנן בחיפה. הלן ביקשה מהשופט לשלוח אותה להסתכלות פסיכיאטרית, והשופט נע'ה לבקשתה.

צבע בעיניים

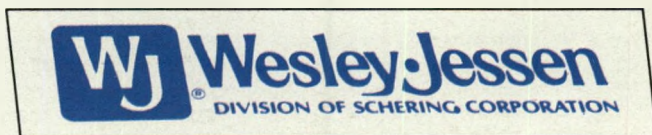
הקיץ הזה יהיה צבעוני יותר עם אורית רשת אופטיקה

העדשות של ווסלי ג'יסן מעניקות הבעה טבעית לעיניים ומתאימות גם לבעלי ראייה תקינה שחשקה נפשם בשינויים ובהפתעות.

עדשות מגע תוצרת ווסלי ג'יסן בשבעה צבעים חדשים שונים המתאימים לכל יום משבעת ימי השבוע ולכל שעה משעות היממה.

עדשות מגע צבעוניות לאנשים הרוצים להפתיע

שני זוגות בצבעים שונים במחיר של זוג אחד.

עד גמר המלאי

**מבצע
קייץ!**

סניפי אורית רשת אופטיקה

מרכז: כפר שמריהו - סידוב אברהם, מרכז מסחרי, 052-77330. רמת השרון - אופטיקה דוד, סוקולוב 43, 03-493266. רמת אביב - אופטיקה אור, ברודצקי 15. 03-414007. תל אביב - קשר עין, אבן גבירול 23, 03-280243. תל אביב - שרל בי, רח' אלנבי 53, 03-284911. גבעתיים - דוד בריל, רח' ויצמן 28, 03-315056. בני ברק - בן ארי, רח' ירושלים 16, 03-795895. פתח תקוה - קרן אור, רח' ההגנה 11, 03-9301954. חולון - דוד ועופר אונגר, רח' אילת 36, נאות רחל 03-877704. קרית אונו - מרכז העדשה, מרכז מסחרי רימון, 03-342048.

אורי מור

צפון: טבריה - אופטיקה אבי, בנין לב הגליל, 06-722851. חיפה - מיכאל קוצר, רח' הרצל 47, 04-685188. חדרה - שיוביץ אופטומטריסטים, רח' הרברט סמואל 71, 06-323032. נתניה - יעקב בובר, רח' שמואל הנציב 13, 053-335251. נתניה - ישראל מייסור, רח' שער הגיא 6, 053-24296.

דרום: ראשון לציון - אופטיקה אופק, רח' רוטשילד 84, 03-998022. רחובות - "אורביטה", רח' בית הפועלים 9, 08-454548. רחובות - "קרן אור", רח' הרצל 168 קומה א', 08-455786. באר שבע - "קרנית", רח' קק"ל 108, 057-77491.

אורית - לראות כדי לחיות

היילום הזה

**גרושתו של
בועז שרעבי חשודה
בזנות ובמירמה וטוענות:**

"אני

מסוממת!"

הלו
חמיר

חברתו הקטינה של החשוד בדצח רוזי רוזאנס:

"הייתי מתאבדת!"

...נורה"

